

Cegléd Integrált Településfejlesztési Stratégiája

Megalapozó vizsgálat – Helyzetértékelés

Készült a
KMOP-6.2.1/K-13-2014-0002
„Közép-Magyarországi Operatív Program –
Fenntartható településfejlesztés a kis- és középvárosokban –
Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása”
című projekt keretében.

18. Melléklet

2015. augusztus

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Készítette:

PESTTERV
1085 Budapest Kőfaragó u. 9.
Tel: 267 05 08, 267 70 78 Fax: 266 75 61
E-mail: pestterv@pestterv.hu
www.pestterv.hu

Konzorciumvezető:

PESTTERV Kft.
Budapest VIII. Kőfaragó u. 9. IV. em.
Tel: +36- 1-267-0508
Fax: + 36-1- 266-7561
E-mail: pestterv@pestterv.hu
<http://www.pestterv.hu/>

HitesyBartuczHollai Euroconsulting Kft.
Cím: 1054 Budapest, Vértanúk tere 1, félemelet 7.
Tel: +36-1-319-1790
Fax: +36-1-319-1381
E-mail: info@hbhe.hu
Honlap: www.hbhe.hu

Felelős tervező	Schuchmann Péter, Károlyi János, Varga Eszter	PESTTERV Kft
Városépítészet	Varga Eszter	PESTTERV Kft
Gazdaság	Tagai Gergely	MTA KRTK RKI
Társadalom	Károlyi János	PESTTERV Kft
Közművek	Jordán Péter	Dima Kft
	Dima András	Dima Kft
Közlekedés	Rhorer Ádám	Közlekedés Kft
Zöldfelületek Tájrendezés	és Schuchmann Péter	PESTTERV Kft

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	5
1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ	6
1.1. A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata	6
1.1.1. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK).....	6
1.1.2. Pest megye területfejlesztési koncepciója	15
Cegléd várostérsége	20
1.2. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	22
1.3. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai.....	29
1.4. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata.....	30
1.4.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök	30
1.4.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek.....	31
1.4.3. A 2009-ben készült Integrált Városfejlesztési Stratégia célrendszere.....	32
1.4.4. A 2009-ben készült Integrált Városfejlesztési Stratégia megvalósult és meg nem valósult elemei	34
1.5. Cegléd gazdasága.....	38
1.5.1. A település gazdasági súlya, szerepköre.....	38
1.5.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői.....	41
1.5.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése	43
1.5.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.).....	46
1.5.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)	49
1.6. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere	52
1.6.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	52
1.6.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	57
1.6.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység.....	58
1.6.4. Foglalkoztatáspolitikai	59
1.6.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás	60
1.6.6. Intézményfenntartás	62
1.6.7. Energiagazdálkodás	63
1.7. Településüzemeltetési szolgáltatások	65
1.8. A táji és természeti adottságok vizsgálata	66
1.8.1. Természeti adottságok, tájhasználat, tájszerkezet.....	66
1.8.2. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek.....	69
1.8.3. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése.....	70
SWOT elemzés	70
1.9. Zöldfelületi rendszer vizsgálata	71
1.9.1. Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek.....	71
1.9.2. Zöldfelületi ellátottság értékelése	73

1.10.	Az épített környezet vizsgálata	73
1.10.1.	Területfelhasználás vizsgálata	73
1.10.2.	Épített környezet értékei	76
1.11.	Közlekedés	79
1.11.1.	Hálózatok és hálózati kapcsolatok	79
1.11.2.	Közúti közlekedés	81
1.11.3.	Közösségi közlekedés	81
1.11.4.	Kerékpáros és gyalogos közlekedés	81
1.11.5.	Parkolás	82
1.12.	Közművesítés és elektronikus hírközlés	82
1.12.1.	Viziközművek	82
1.12.2.	Energia közművek	86
1.12.3.	Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)	88
1.13.	Környezetvédelem (és településüzemeltetés)	89
1.13.1.	Talaj	89
1.13.2.	Felszíni és a felszín alatti vizek	89
1.13.3.	Levegőtisztaság és védelme	90
1.13.4.	Zajterhelés	90
1.13.5.	Hulladékkezelés	90
1.13.6.	Árvízvédelem	91
1.13.7.	Belvízvédelem	92
1.14.	Honvédelem, katasztrófavédelem	93
1.14.1.	Katasztrófa típusok és veszélyek:	94
1.14.2.	Geológiai jelenségek	94
1.14.3.	Vízrajzi veszélyeztetettség	94
2.	HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	96
2.1.	A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	96
2.2.	Eltérő jellemzőkkel rendelkező városrészek	101
2.2.1.	A városrészek kijelölése	101
2.2.2.	Városrészek adottságainak összehasonlító elemzése	102
2.3.	Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek, antiszegregációs helyzetértékelés	122
	ÁBRAJEGYZÉK	152
	TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE	154
	MELLÉKLETEK	155

BEVEZETÉS

A Helyzetfeltáró és a helyzetértékelő munkarész célja Cegléd 2014-2020 közötti időszakra szóló Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megalapozása.

A ceglédi ITS Megalapozó Vizsgálata – *mint a Pest-Budapest Konzorcium által készített valamennyi ITS megalapozója* - a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 1. melléklete szerinti összes témakör közül azokra tér ki, amelyek szükségesek a stratégia fejlesztési tervezés megalapozásához. (A tartalmi szűkítés Cegléden is egyeztetésre került a várossal, annak főépítészével).

A tartalmi szűkítés azért sem okoz problémát a város tervezésében, mert 2015 harmadik negyedében – *az ITS célrendszeréhez kapcsolódóan, annak szolgálatában* - megkezdődik a város településfejlesztési koncepciója, településszerkezeti terve, a szabályozási terve és a helyi építési szabályzata teljes körű felülvizsgálata és módosítása.

Ennek megalapozása keretében pedig elkészülnek mindazok a kiegészítő vizsgálatok, amelyek a Korm. rendelet 1. melléklete szerint még indokoltak és szükségesek.

1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

1.1. A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

A korábban - 2007-2013 közötti időszakban - készült Integrált Városfejlesztési Stratégiák számára az akkor hatályos országos és térségi fejlesztési dokumentumok határozták meg a tervezés kereteit. Ezek:

- az akkor hatályos Országos Fejlesztéspolitikai Konceptióról és az Országos Területfejlesztési Konceptióról szóló országgyűlési határozatok,
- az Új Magyarország Fejlesztési Tervben megjelenített országos fejlesztési célrendszer,
- a Közép-magyarországi Operatív Program 2007-2013,
- az ajánlott tervezési módszertan vonatkozásában pedig az NGM Területfejlesztési és Építésügyi Szakállamtitkárság által 2007-ben kiadott városrehabilitációs kiadvány, a (Városrehabilitáció 2007-2013-ban - Kézikönyv a városok számára)

Már e korábban készült városfejlesztési dokumentumok is megállapították, hogy a városok kiemelt fejlesztéspolitikai megjelenítését e városoknak a térségük versenyképessége meghatározásában játszott kulcsszerepe indokolja. E megállapítás ellenére Cegléd 2009-ben készült Integrált Városfejlesztési Stratégiájában még nem kapott kellő hangsúlyt a térségi szerep és annak erősítése. A városok fejlesztésénél kiemelt szempont volt a társadalmi- gazdasági- környezeti értelemben vett fenntarthatóság érvényesítése, amely a várospolitikában integrált megközelítést igényelt. Elismert tény volt már a korábbi fejlesztési időszakban is, hogy a városok hozzájárulása a gazdasági növekedéshez a fejlesztési pólusok együttműködő városhálózati rendszerében érvényesül a leginkább, Cegléd vonatkozásában mégsem történtek lépések a szomszédos városokkal (Nagykőrössel, Albertirsával, illetve Abonnyal) való érdemi együttműködésre. Cegléd IVS-e így elsősorban a városközpont megújítására, illetve az egyes városrészekben azonosított akcióterületek fejlesztésére koncentrált.

1.1.1. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)

A 2014-2020 közötti európai uniós fejlesztési időszakra való felkészülés idején (az elmúlt években) hazánkban alapvetően megváltoztak a terület- és településfejlesztés törvényi és szervezeti keretei. Az Országgyűlés 2014. január 3-án elfogadva a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról szóló határozatot, új irányt szabott az ország, a térségek és a települések fejlesztéséhez.

A döntés alapján a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 Konceptióban elfogadott alapelveket és stratégiai célkitűzéseket úgy a jogalkotásban, mint a szakpolitikai stratégia-és programalkotásban folyamatosan érvényre kell juttatni. Ebből következik, hogy a várostérségek (járások) és a járásközpont városok tervezésénél is érvényesíteni kell az EU2020 Stratégiához is kapcsolódó, azzal összehangolt országos

célkitűzéseket. (Ezért indokolt – mintegy iránymutatásul - ezen országos célkitűzések számbavétele a 2014-2020 közötti időszakra szóló Integrált Településfejlesztési Stratégia megalapozó munkarészei között).

A NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepció a további tervezés során is figyelembe veendő - horizontális szempontként határozta meg:

- a) a befogadást – a társadalmi felzárkózás támogatását,
- b) az esélyegyenlőség megteremtését, a nemzetiségi identitás erősítését,
- c) a fenntartható fejlődést– fenntartható növekedést,
- d) az értékmegőrzést és az intelligens növekedést;

A fejlesztési források felhasználásának NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepcióban rögzített alapelvei:

- a) nemzeti fejlesztési célok és prioritások érvényesítése,
- b) a közpénzfelhasználás a közhasznót eredményezzen,
- c) partnerség és közösségi részvétel,
- d) foglalkoztatáshoz való hozzájárulás,
- e) a természeti erőforrások mennyiségi és minőségi megőrzése, a környezet állapotának és értékeinek megőrzése, javítása,
- f) a megtermelt értékek hasznosulása a helyi közösség javára, kedvezményezettség,
- g) a területfejlesztési szempontból kedvezményezett, ezen belül a leghátrányosabb helyzetű kistérségek és települések fejlesztésére rendelkezésre álló forrásokat meghatározott támogatási szabályok alapján indokolt felhasználni,
- h) a területfejlesztési szempontból kedvezményezett, ezen belül a leghátrányosabb helyzetű kistérségekből és településekről benyújtott pályázatokat a pályázatok értékelése során a felzárkóztatás elősegítése érdekében indokoltelőnyben részesíteni

A nemzeti jövőkép elérése érdekében az országgyűlési határozat négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt jelölt ki:

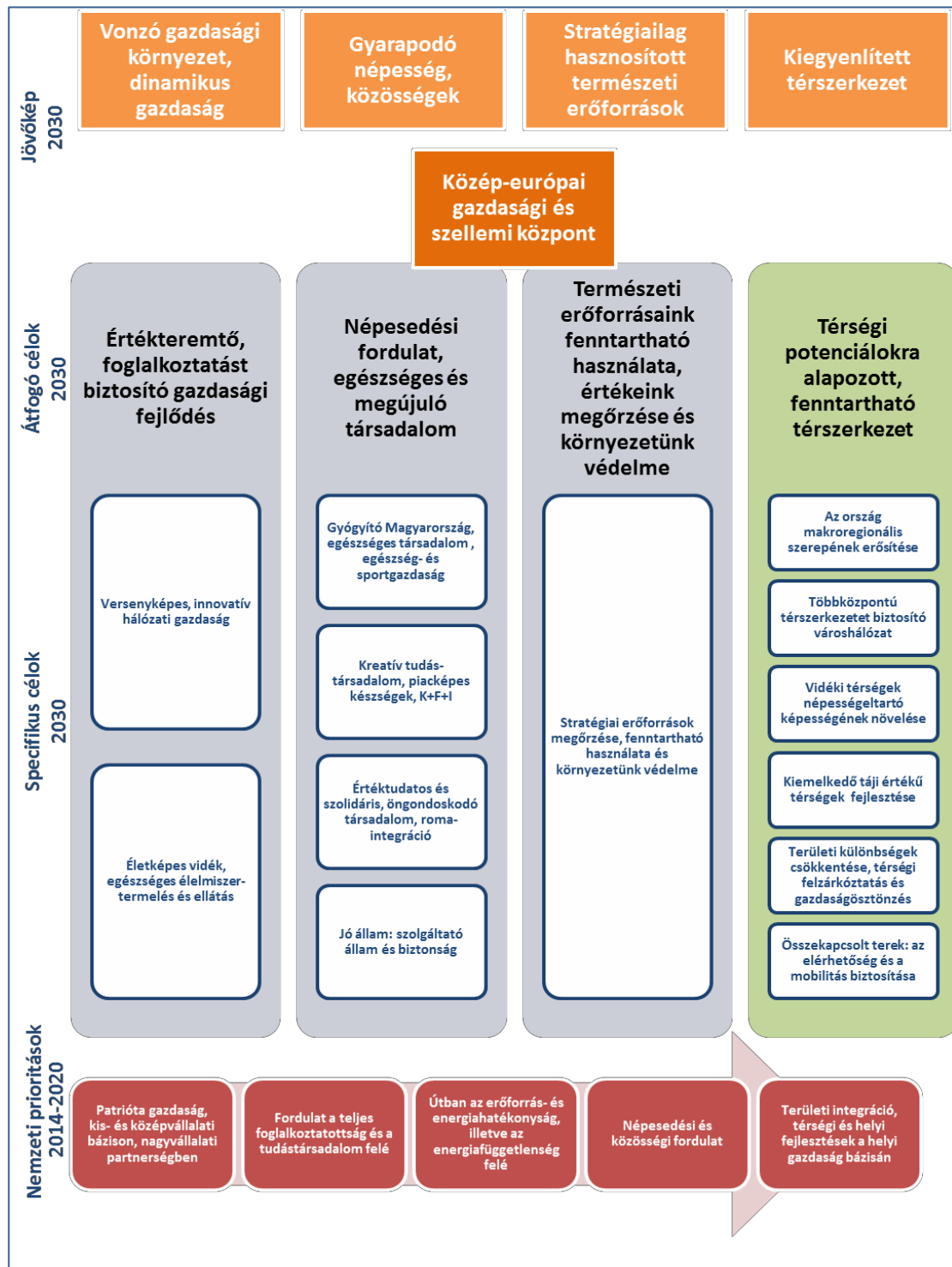
- a) értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,
- b) népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- c) természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
- d) térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

Az átfogó célok megvalósulása érdekében specifikus és területi célkitűzések kerültek meghatározásra: A célok a társadalom és a gazdaság egészének, valamint minden ágazatnak, térségi és helyi szereplőknek

szólnak, így a járásközponti városi ITS-ek számára is kirajzolják azokat a fejlesztési súlypontokat, amelyekre a középtávú–fókuszált– fejlesztési feladatok épülhetnek.

Az ország jövőképe és fejlesztési célrendszere a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepcióban

1. ábra - Az ország jövőképe és fejlesztési célrendszere a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepcióban

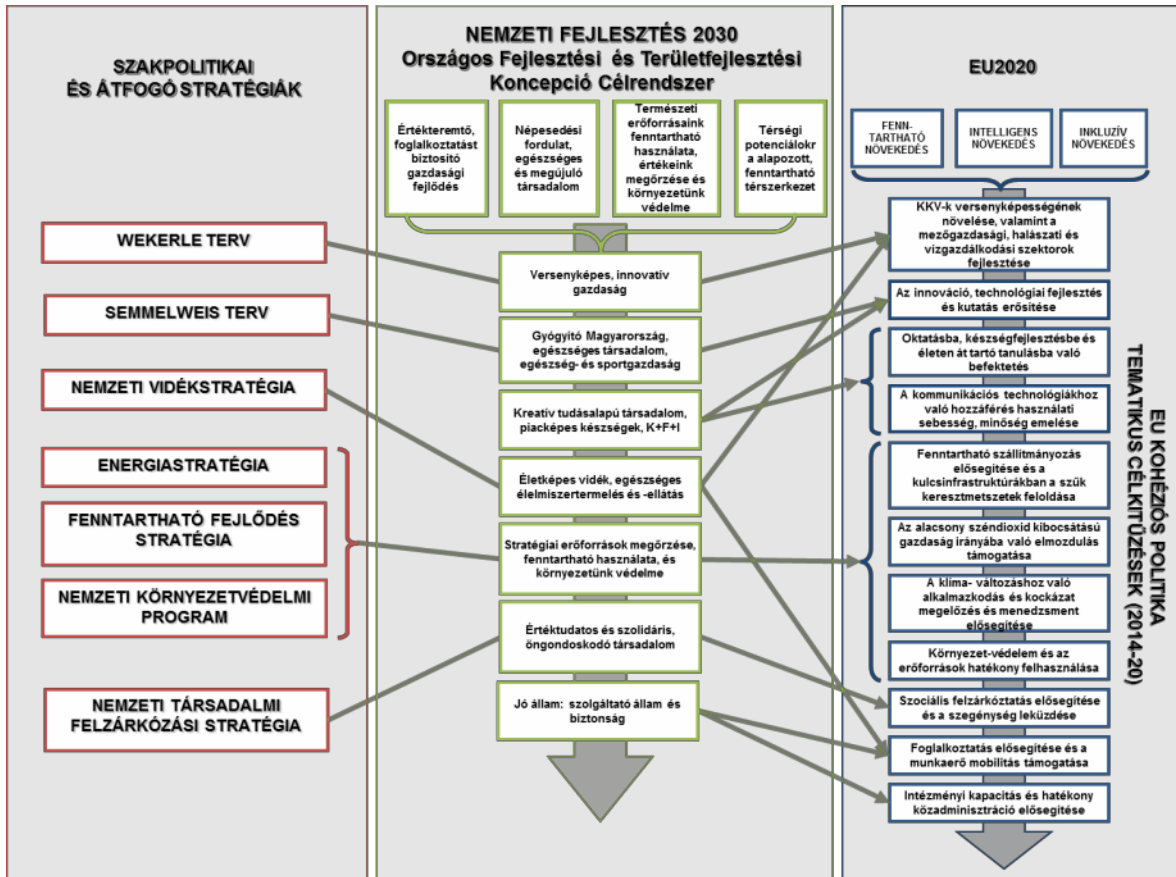

forrás: "Nemzeti Fejlesztés 2030"

A magyar fejlesztéspolitika elsődleges keretét az Európai Unió kohéziós és vidékfejlesztési politikája, illetve a 2014–2020-as programozási és fejlesztési időszakban rendelkezésre álló uniós fejlesztési források képezik.

A Konceptió a nemzeti szükségletekből és sajátosságokból kiindulva középtávon (2014–2020 között) kijelöli azokat a stratégiai fókuszokat, amelyek az ország hosszú távú céljainak megvalósulását szolgálhatják.

2. ábra - Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió célrendszerének kapcsolata az EU2020 stratégiához

forrás: "Nemzeti Fejlesztés 2030"

3. ábra - Prioritások és fejlesztési tématerületek a Nemzeti Fejlesztés 2030 koncepcióban

NEMZETI PRIORITÁSOK 2014-2020	• FEJLESZTÉSI TÉMATERÜLETEK
Patrióta gazdaság, kis- és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben	<ul style="list-style-type: none"> Innovatív gazdaságfejlesztés, kis- és középvállalkozások, stratégiai ágazatok, versenyképesség Elérhetőség, megújuló közösségi közlekedés és tranzitgazdaság Életképes vidék, bővülő agrár- és élelmiszer-gazdaság, halászat
Fordulat a teljes foglalkoztatottság és a tudástársadalom felé	<ul style="list-style-type: none"> Foglalkoztatás növelése Tudástársadalom megalapozása
Útban az erőforrás- és energiahatékonyság, illetve az energiafüggetlenség felé	<ul style="list-style-type: none"> Energia-hatékonyság, fenntartható erőforrás-gazdálkodás Klíma- és környezetvédelem
Népesedési és közösségi fordulat	<ul style="list-style-type: none"> Befogadó és gyarapodó társadalom Gyermekvállalás ösztönzése, népesedési kihívások kezelése
Területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázisán	<ul style="list-style-type: none"> Területi integráció, területfejlesztés Vidéki térségek, vidéki gazdaság és közösségek Budapest és térsége vezető makro-regionális szerepkörben Kiteljesedő Kárpát-medencei, Duna menti nemzeti és európai területi együttműködés

forrás: "Nemzeti Fejlesztés 2030"

A középtávra szóló integrált városfejlesztési stratégiák számára iránymutatóak azok a fenti prioritások és fejlesztési tématerületek is, amelyeket a dokumentum a 2014-2020-as időszakra meghatároz.

A város-vidék együttműködést érvényesítő várostérség fejlesztés NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepcióban meghatározott szempontjai, amelyeknek érvényt kell szerezni a városi ITS-ek kidolgozása során:

Teret kell nyerniük a várostérségi települések által közösen kialakított és megvalósított fejlesztéseknek, és csökkennie kell a települési szinten kiosztott és a pályázati úton elérhető fejlesztési közpénzek jelentőségének.

A városi fejlesztések is a térség egészének javát szolgálják, az erőforrások települések közötti funkcionális és harmonikus elosztásával. Mindez dedikált forrásokon, térségi együttműködésben kialakított helyi-térségi projektcsomagok vagy programok formájában nyilvánulhat meg, különösen az uniós fejlesztési források felhasználásakor

A nagyobb városainkban – különösen a húszezer fő feletti városainkban– külön erőforrásokat kell fordítani a városi központok fejlesztését szolgáló sajátos akciókra is

Ugyanakkor kialakítandók a vidékies települések sajátosságainak megfelelő fejlesztések is, és a kettőnek szinergiában kell lennie egymással.

A várostérségek fejlesztéseit központilag orientálni kell, összhangban a kormányzati és megyei szintű fejlesztésekkel. Fontos, hogy e tárgykör sokszínű legyen, lehetőséget adva a komplex és integrált megközelítések alkalmazására, kiterjedve a települési infrastruktúrára, a közösségi és közúti közlekedésre, a gazdaságra és helyi gazdaságra, a foglalkoztatásra, a közszolgáltatásra, a társadalmi felzárkózásra, a tudatformálásra vagy akár a képzésekre.

Minden területi alapú tematikus fejlesztés esetében törekedni kell arra, hogy a beavatkozás terei itt is egy vagy több várostérségből épüljenek fel (pl. a területpolitika vagy egyes ágazati politikák kiemelt térségei). Így válhat a fejlesztések területi „építőelemévé” e valós helyi szintű térszerveződés.

Együtt-tervezés: nemcsak a közpénzekből megvalósuló térségi fejlesztésekben, de a települések gazdálkodásában és tervezésében (ld. terület- településrendezési- és településfejlesztési tervezés, helyi adópolitika) is a térségi, a várost és vonzaskörzetét szerves egységben kezelő szemléletet és gyakorlatot kell alkalmazni.

Törekedni kell a természeti környezet értékeinek megőrzésére, a belső városi zöldfelületek és a várost övező ökológiailag értékes területek közti kapcsolatok erősítésére.

Stratégiai várostérség-fejlesztés követelményei a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 dokumentum szerint:

Nemzeti szinten összehangolt, reális adottságokra alapozott, városgazdasági szempontokat is integráló várostérség fejlesztési, és különösen várostérségi gazdaságfejlesztési stratégiák kidolgozása és végrehajtása szükséges a nemzetgazdasági növekedés élénkítése érdekében

Olyan városi jövőképek kialakítására van szükség, melyek egységes koordináció révén elősegítik, hogy a városok térségi és gazdasági szempontoknak is megfelelő integrált stratégiai szemléletet képviselhessenek, melyekben a térségalkotó, hasonló adottságokkal rendelkező települések egymás fejlesztési intézkedéseit nem kioltva, hanem összehangolt tervezésük és fejlesztéseik révén hatékonyabb és fenntarthatóbb rendszereket alakítanak ki, egyeztetve a helyi társadalom képviselőivel, a települést használó csoportok preferenciáival

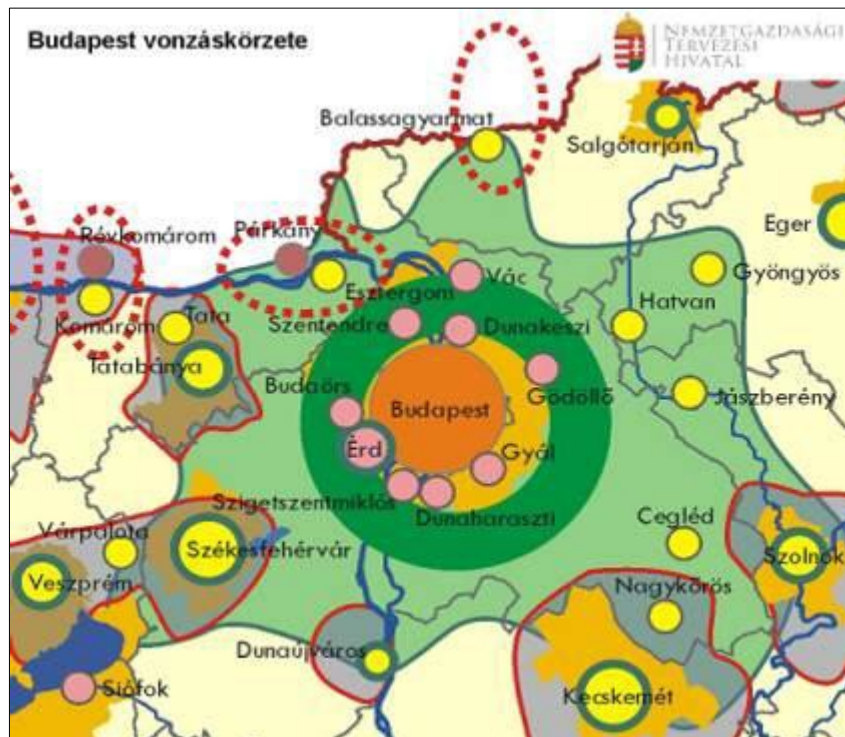
Pest megye (és a metropolisz térség) fejlesztése a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 dokumentumban

A Pest megye városainak mindegyike csatlakozhat a Budapest üzleti nagytérségének peremén található „belső gyűrű városai” fűzér egyes tagjai körül kialakuló markáns és specializált várostérségi gazdaságfejlesztéshez. Ez elengedhetetlen eleme annak, hogy a metropolisz térség valós gazdasági egységbe forrjon, hogy gazdasági fejlődése több központ köré szerveződjön és kiegyensúlyozottabb, összességében erőteljesebb legyen. Mindez nyilván nem támogathatja az urbanizáció területi kiterjedését, sőt, alapvetően (de nem kizárólagosan) Pest megye egyes térségeiben fejleszthető tovább a népesség-tömörülés rekreációs és egészségügyi igényeit kiszolgáló zöldgyűrű.

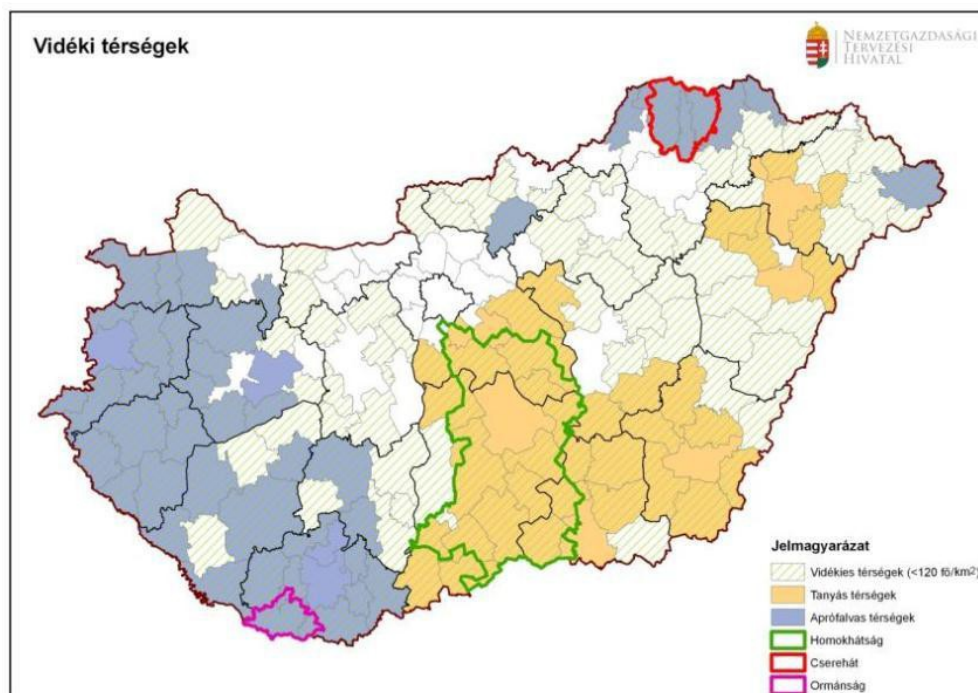
Ugyanakkor Pest megye önmagában is egy komplex fejlesztési térség, melynek az agglomerációs és a „belső gyűrű városai” kapcsolódások mellett léteznek önálló fejlesztési igényei, témái is. A városoknak itt is meg

kell szervezniük térségük közszolgáltatását, közigazgatását, helyi gazdaságát és e megyében is megtalálható a társadalmi- gazdasági és infrastrukturális szempontból országosan is elmaradott térségek problémaköre. E megyei szintű fejlesztésekkel is foglalkozik Pest megye önálló fejezete az OFTK egyik megyei decentralizált fejezeteként.

4. ábra – Budapest vonzáskörzete

5. ábra – Vidéki térségek

Cegléd, illetve térsége tervezésénél indokolt érvényesíteni a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepció a vidéki térségek fenntartható fejlődésének biztosítására vonatkozó célkitűzéseit, melyek:

- A táj, a természeti értékek és erőforrások védelme és fenntartható használata, az ökoszisztéma szolgáltatások megőrzése, a környezetminőség javítása.
- Egészséges és biztonságos élelmiszer előállítás és –ellátás.
- Megélhetés, kedvező életfeltételek és életminőség biztosítása a vidéki népesség számára.

Az átfogó vidékpolitika országos célkitűzései:

- Város-vidék kapcsolatok megújítása a kölcsönös együttműködésre, előnyökre alapozva.
- Vidéki települések, falvak, tanyák fejlesztése, gazdasági létalapjuk megerősítése.
- Vidéki gazdaság, kiemelten az agrár- és élelmiszergazdaság helyi gazdaságfejlesztésbe illeszkedő fejlesztése, erősítése, foglalkoztatási szerepének növelése, a helyi gazdaságfejlesztése.
- A vidéki munkaerő, különösen a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők megtartásának és megtelepedésének támogatása

Cegléd és térsége a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 dokumentum területi besorolásai szerint Homokhátság területén „tanyás” térség, amelynek fejlesztésénél OTFK által meghatározott sajátos településpolitikai szempontokat is figyelembe kell venni az.

A Homokhátság komplex fejlesztését szolgáló – az OTFK által meghatározott - fejlesztéspolitikai feladatok:

A 2001-2008 között működő Homokhátsági Speciális Célprogram folytatása, kiemelten a szárazságtűrő és alternatív növények termesztésbe vonása, az erre vonatkozó termesztési és fajtakísérletek, modellértékű tájgazdálkodási projektek megvalósítása, a vízgazdálkodás, a tájhasználat és a gazdálkodás összhangját megteremtő gazdálkodási rendszerek, agrotechnikai módszerek terjesztése.

- A megváltozott éghajlati feltételekhez alkalmazkodó gazdálkodási formák elterjesztése.
- A Duna és a Tisza vízgazdálkodási jellegű programjaihoz, beavatkozásaihoz illeszkedve a Homokhátság vízgazdálkodási problémáinak átfogó rendezése, a táj- és környezetgazdálkodási szempontokkal összhangban.
- A belvízrendszerek felülvizsgálata, belvízelvezetés, a táji fenntarthatóságot veszélyeztető mértékben vízigényes kultúrák és ipari tevékenységek visszaszorítása.
- A területhasználat, a gazdálkodás és a vízgazdálkodás összehangolása, szükséges esetekben a terület- és gazdálkodási forma váltásának elősegítése.
- A népességmegtartást és a tájfenntartást biztosító agrár-és élelmiszergazdaság működésének biztosítása, bővítése, a speciális táji körülményeknek megfelelő korszerű technológiák használatának elősegítése.

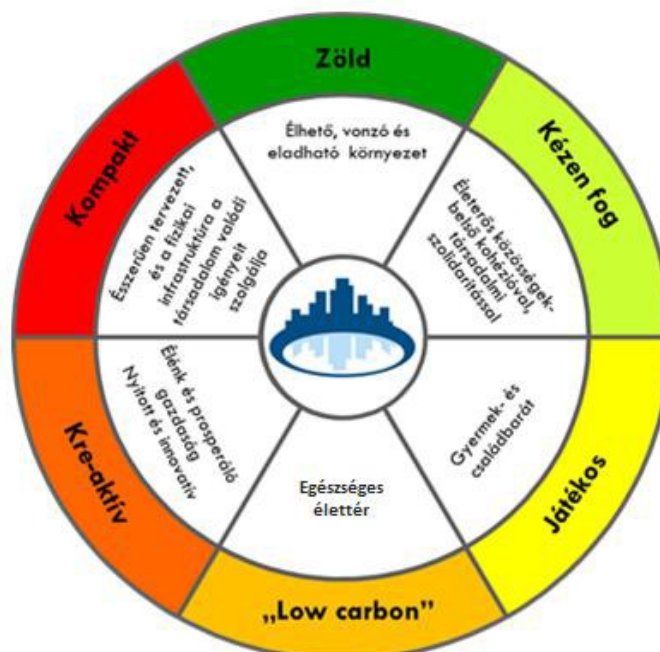
- A tanyai gazdaságok fennmaradásának, piacra jutásának segítése, annak érdekében, hogy tájfenntartó és megélhetést biztosító szerepüket betölthessék.
- Tanyás térségek fejlesztését szolgáló – az OTFK által meghatározott - fejlesztéspolitikai feladatok:
- A Tanyafejlesztési Program kiterjesztése. A tanyás térségek átfogó fejlesztési programjának és cselekvési tervének megvalósítása:
- A tanyás térségek, tanyás külterülettel rendelkező önkormányzatok, illetve a tanyai gazdálkodók, lakosok számára érdemi és közvetlen fejlesztési forrás biztosítása, a meglévő tanyak megőrzése, a gazdasági termelésbe való visszaintegrálása.

Hosszú távú tanyaprogram keretében a tanyákra vonatkozó jogi szabályozás szükséges alakítása, melynek szempontjai: a tanyai lakosság önkormányzati képviselője, a tanyás külterületre vonatkozó településfejlesztési és rendezési tervezés, szabályozás megújítása, a közbiztonság javítása, a szolgáltatások elérhetőségének javítása (pl. tanyabusz szolgáltatás), az infrastrukturális fejlesztés (a környezeti szempontok figyelembevételével), a tanyai birtokrendezés.

A tanyak tevékenységdiverzifikációjának segítése: az önellátást szolgáló termelés mellett a termékek és szolgáltatások piacán való megjelenésének támogatása, a „több lábbon állás” ösztönzése.

A NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 dokumentumban a „sikeres város” stratégiájának alapelemei is iránymutatóak Cegléd Integrált Településfejlesztési Stratégiája kidolgozása során.

6. ábra – A sikeres város” stratégiájának alapelemei a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 dokumentumban

1.1.2. Pest megye területfejlesztési koncepciója

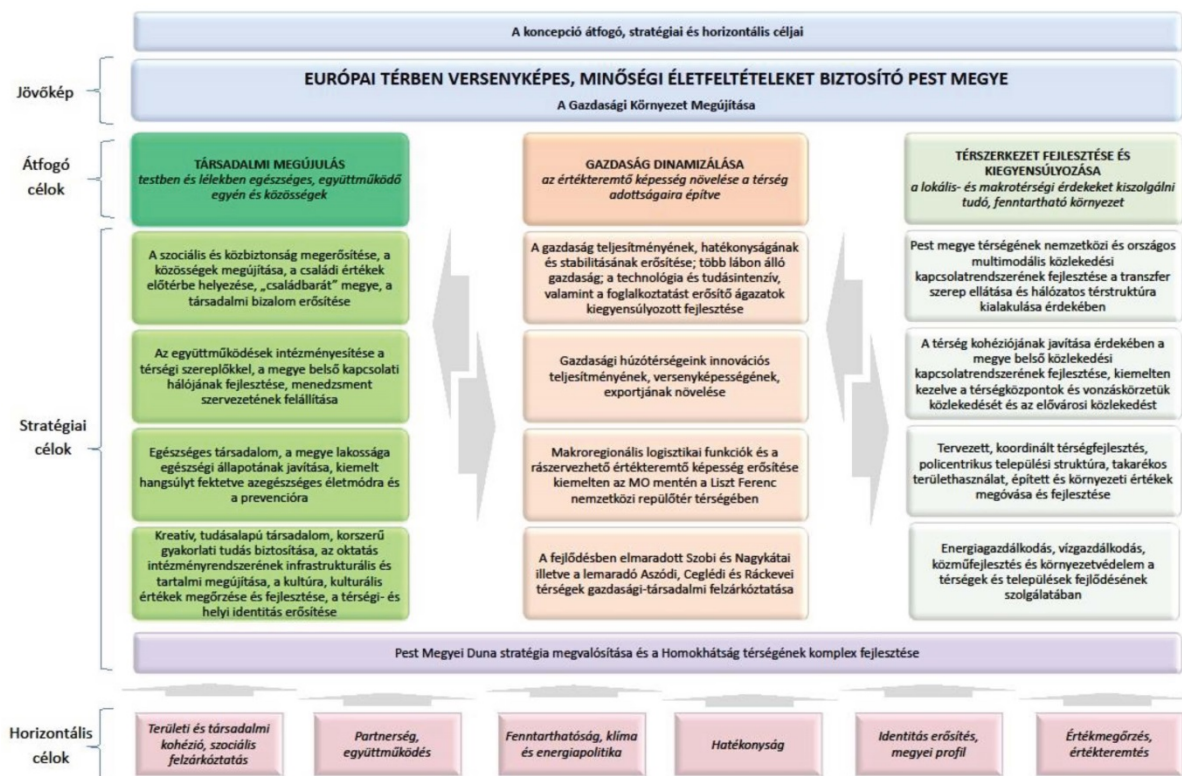
Pest megye új, a Nemzeti Fejlesztés 2030 c. dokumentummal összhangban elkészült területfejlesztési koncepciója elfogadására az új országos fejlesztési koncepció jóváhagyását követően került sor. Az alábbiakban a Pest megyei területfejlesztési koncepció céljait tekintjük át, amelyek Cegléd ITS számára is keretül szolgálnak. Kiemelésre kerülnek a megyei koncepció azon elemei, amelyekhez Cegléd közvetlenül is kapcsolódhat.

A megyei területfejlesztési koncepció tűzi le azokat a sarokpontokat, amelyek a megye városai, települései fejlesztési stratégiáinak kidolgozása során is figyelembe veendőek. Cegléd ITS kidolgozásánál is meghatározandók azok a kapcsolódási pontok, amelyeken keresztül a városi stratégia összhangban lesz a magasabb rendű megyei fejlesztési dokumentumban kitűzött célokkal, és azok eléréséhez hozzájárul.

Pest Megye Területfejlesztési Koncepciójának átfogó célkitűzései:

- Társadalmi megújulás – testben és lélekben egészséges, önmaga sorsáért felelős egyén, együttműködés a közösségek, valamint az egyén és közösségek között
- Gazdaság dinamizálása; az értékteremtő képesség növelése a térség adottságaira építve
- Térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása; a lokális és makrotérségi érdekeket kiszolgálni tudó, fenntartható környezet

7. ábra - A koncepció átfogó, stratégiai és horizontális céljai

A célrendszer struktúrájának felépítése során három nagy átfogó célt határoz meg a koncepció, melyeken belül ágazati és területi stratégiai célok kerültek kitűzésre.. A stratégiai célok teremtik meg a Programalkotás fázisának gerincét. A horizontális célok olyan jellegű kitűzések, melyeknek jellegüknél fogva szükséges valamennyi stratégiai célt áthatniuk, hatásuk nem korlátozódhat egyetlen szegmensre sem önállóan.

Speciális stratégiai cél a Pest Megyei Duna Stratégia megvalósítása és a Homokhátság térségének komplex fejlesztése. A célkitűzés teljesítéséhez mindhárom átfogó célban rögzített kitűzésekből használni kell elemeket.

Pest megye fejlesztésének horizontális céljai

A területi- és az ágazati stratégiai célok mellett a koncepció meghatároz néhány olyan horizontális célt is, amelyek folyamatos szem előtt tartása, és a bennük megfogalmazott célkitűzések megvalósítására történő folyamatos „odafigyelés” elengedhetetlenül szükséges.

Ezek a horizontális célok olyan értékválasztásbeli-, gazdasági-, környezeti- és szemléletbeli szempontokat jelenítenek meg, amelyeket a megye fejlesztéspolitikájában, a programozásban és majd a megvalósítások során is következetesen érvényre kell juttatni:

- Területi kohézió
- Társadalmi kohézió, szociális felzárkóztatás
- Fenntarthatóság, klíma és energiapolitika
- Partnerség, együttműködés
- A térségi identitás és Pest megye profiljának erősítése
- Hatékonyság
- Értékmegőrzés, értékteremtés

Pest megye fejlesztésének stratégiai céljai

Átfogó cél: társadalmi megújulás testben és lélekben egészséges, együttműködő egyén és közösségek

- A szociális és közbiztonság megerősítése, a közösségek megújítása, a családi értékek előtérbe helyezése, „családbarát” megye, a társadalmi bizalom erősítése.
- Az együttműködések intézményesítése a térségi szereplőkkel, a megye belső intézményfejlesztése, menedzsment szervezetének felállítása.

- Egészséges társadalom, a megye lakossága egészségi állapotának javítása, kiemelt hangsúlyt fektetve az egészséges életmódra és a prevencióra
- Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az oktatás intézményrendszerének infrastrukturális és tartalmi megújítása, a kultúra, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése, a térségi és helyi identitás erősítése

Átfogó cél: gazdaság dinamizálása az értékteremtő képesség növelése a térség adottságaira építve

- A gazdaság teljesítményének, hatékonyságának és stabilitásának erősítése; több lábon álló gazdaság; a technológia és tudás intenzív, valamint a foglalkoztatást erősítő hagyományos ágazatok kiegyensúlyozott fejlesztése.
- Gazdasági húzóterseink innovációs teljesítményének, versenyképességének, exportjának növelése.
- Makroregionális logisztikai funkciók és a rászervezhető értékteremtő képesség erősítése kiemelten az M0 mentén a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér térségében.
- A fejlődésben elmaradott Szobi és Nagykátai illetve a lemaradó Aszódi, Ceglédi és Ráckevei térségek gazdasági-társadalmi felzárkóztatása

Átfogó cél: térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása a lokális- és makrotérségi érdekeket kiszolgáló tudó, fenntartható környezet

- Pest megye térségének nemzetközi és országos multimodális közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése a transzfer szerep ellátása és hálózatos térstruktúra kialakulása érdekében
- A térség kohéziójának javítása érdekében a megye belső közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése, kiemelten kezelve a térségközpontok és vonzáskörzetük közlekedését és az elővárosi közlekedést
- Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, takarékos területhasználat, az épített és a környezet értékeinek megóvása és fejlesztése
- Energiagazdálkodás, vízgazdálkodás, közműfejlesztés és környezetvédelem a térségek és települések fejlődésének szolgálatában

Pest Megyei Duna Stratégia megvalósítása és a Homokhátság komplex fejlesztése

- Pest Megyei Duna Stratégia megvalósítása
- Homokhátság komplex fejlesztése

Cegléd elsősorban a Pest megyei területfejlesztési koncepció „Gazdaság dinamizálása” átfogó céljához kapcsolódik:

Pest megye területfejlesztési koncepciója elemzi az agglomerációs övezet és az azon túli területek közti különbséget, kiemelve a legjellemzőbb hátrányokat. Átlag alatti vállalkozássűrűség jellemzi a Szobi, Nagykátai, **Ceglédi**, Aszódi, Monori, Gyáli, Dabasi kistérségeket. Ezekben a kistérségekben magasabb a mezőgazdaság, ipar és építőipar aránya, alacsonyabb a szolgáltató szektor aránya. Különösen **Cegléd**, Nagykőrös, Abony térségére jellemző a hagyományos mezőgazdaság és élelmiszeripar útkeresése. Mivel ezek a térségek Pest megyén belül nem megfelelő közlekedési kapcsolattal rendelkeznek, ezért elmaradtak a külföldi működő tőke beruházások is.

Cél, hogy javuljon a Pest megye térségében élő emberek számára a metropolisz- térség és azon belül a helyi gazdaság jelentette perspektíva, a munkával elérhető jövedelem és a szociális biztonság; a kereslet-kínálat összhangját, és a munka- erő piaci változásokra gyorsan, rugalmasan reagáló foglalkoztatási környezet alakuljon ki, új munkahelyek teremtésével bővüljön a foglalkoztatás és csökkenjen a munkanélküliség.

Cél, hogy a metropolisztér nemzetközi csomóponti szerepének növekedése – a térség jelentős újjászervezése – jelentősen megújítsa a munkaerőpiacot; meg- alapozza a lehetőségét a munkahelyteremtésnek és a sokszínűbb foglalkoztatási lehetőségeknek, a munkajövedelmek fenntartható növekedésének, és különösen a társadalmi mobilitást, a kohéziót erősítő munkaerőpiacnak.

Pest megye koncepciója külön stratégiai célként határozta meg a fejlődésben elmaradott Szobi és Nagykátai illetve a lemaradó Aszódi, **Ceglédi** és Ráckevei térségek gazdasági-társadalmi felzárkóztatását. Pest megye fejlesztésének kiemelt célja a hátrányos helyzetű, leszakadó Szobi, és Nagykátai, valamint a fejlődésében elakadt **Ceglédi**, Aszódi és Ráckevei térségek gazdasági-társadalmi felzárkóztatása, új munkahelyek teremtése, a foglalkoztatás növelése.

Térségi specializáció Pest megye hátrányos és leszakadó térségeiben cél keretében Dél-Pest megye is szerepel az operatív célok sorában, amelyekhez Cegléd is tud kapcsolódni fejlesztési dokumentumain és ITS-én keresztül:

A megyei koncepció megállapítása szerint **Cegléd** – Nagykőrös térségében az elmúlt évtizedekben az Albertirsa – **Cegléd** – Nagykőrös városok közötti tanyás térségek számítottak „kedvezőtlen adottságúnak”. A legutóbbi évek változásai, a térségi foglalkoztatásban jelentős szerepet játszó vállalkozások eltűnése, a feldolgozóipar leépülése a helyi gazdaságok megújulásának elmaradása miatt olyan helyzet alakult ki, amely miatt a térség egésze – Pest megye déli határmenti térsége – átfogó és a szomszédos megyék térségeivel összehangolt fejlesztésre szorul.

Operatív célok Dél Pest megye fejlesztésénél (kiemelve a Ceglédet konkrétan is nevesítő elemeket):

a) Gazdasági szerkezet megújítása

- Térségi adottságokra épülő ipari struktúra fejlesztése:
 - vállalkezési övezet és ipari parkok fejlesztése;
 - helyi termékvertikumok kialakítása;

- a környezetipar fejlesztése elsősorban a megújuló energiaforrások
 - széles körű kihasználására és hasznosítására építve;
 - új, speciális beszállítói kapacitások kiépítése a kecskeméti jármű-
 - ipari klaszterhez kapcsolódóan elsősorban Nagykőrös térségében;
 - egészségipar fejlesztése a **ceglédi kórház** bázisán a kedvező gyógyvízi adottságok kihasználására;
 - kis- és középvállalkozások szerepének növelése.
- A meglévő (vasútra alapuló) logisztikai potenciál kihasználása **Cegléden**, távlatban pedig a Budapestet elkerülő VO teherszállító vasútvonal, illetve az M8 autópálya kiépítésével erőteljesen megnövekvő gazdasági és logisztikai potenciál összehangolt kihasználása.

b) Környezeti és ökológiai állapot fenntartható fejlesztése

- Kulturális örökségi, épített környezeti értékek megóvása (kiemelten Nagykőrös, **Cegléd** és Abony vonatkozásában), ezek funkcionális fejlesztése.

c) Térségi és települési infrastruktúra fejlesztése

d) Humán erőforrások fejlesztése

A megye hosszú távú térstruktúrájának alakításában Cegléd része annak a Külső szerkezeti keretnek – nagyobbbrészt – a megyén kívüli térben, melyet elsősorban az M8 és M11 autópályákon keresztül a hazai, valamint a szlovákiai kapcsolatok határoznak meg:

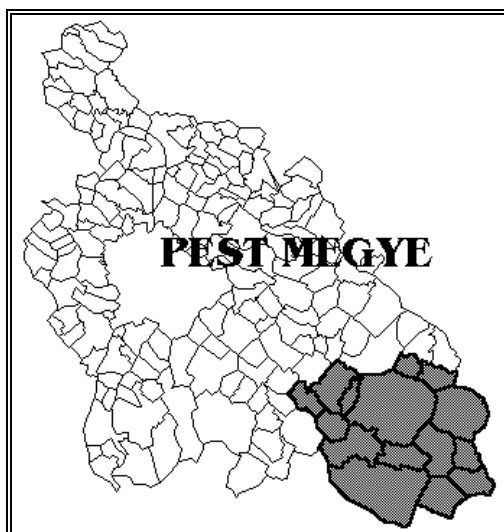
- M8 térsége: együttműködő várostérségek, várospárok (mint pl. **Cegléd**- Abony-Szolnok, illetve Nagykőrös-Kecskemét) halmaza és gyorsforgalmi közúti, illetve nagysebességű és hagyományos vasúti csomóponti térség.

Pest megye vidéki térségei fejlesztésében, de kiemelten a Szobi, és Nagykátai, **Ceglédi**, Aszódi és Ráckevei térségek fejlesztésében és felzárkóztatásában kiemelt jelentősége van a vidékfejlesztés országosan kidolgozott komplex eszközkészlete összehangolt alkalmazásának.

- Pest megye központjai: kiemelt szerepkörű központok: **Cegléd**, Érd-(Százhalombatta), Gödöllő, Vác, és Szentendre

Cegléd várostérsége

Cegléd várostérsége Pest megye déli részén 15 települést foglal magába, melyek a következők:

- Abony,
- Albertirsa,
- Cegléd,
- Ceglédbercel,
- Csemő,
- Dánszentmiklós,
- Jászkarajenő,
- Kocsér,
- Köröstetétlen,
- Mikebuda,
- Nagykőrös,
- Nyársapát,
- Tápiószőlős,
- Törtel,
- Újszilvás

A Közép-Magyarországi Régió legnagyobb területű kistérsége (1234 km²), lakosságszáma 121.638 fő. A települések összes területe 123395 hektár, ami Pest megye területének 19,3 %-a. Elhelyezkedését tekintve - földrajzi értelemben - a Duna-Tisza közti síkvidékhez tartozik, azon belül két kistáj találkozásánál fekszik, melyek közül nagyobb része a *Pilis-Alpári homokhát*, míg kisebb részt a *Gerje-Perje-sík* kistájhoz sorolható.

A térségi együttműködés 2006-ban kezdődött, ekkor alakult meg az érintett település önkormányzatai részvételével a kistérségi társulás. Tényleges működése 2007. január 1.-re datálható.

A Társulás által ellátott feladat- és hatáskörök:

- területfejlesztés;
- településfejlesztés, településrendezés;
- szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- egészségügyi alapellátások az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások;
- sport, és ifjúsági ügyek;
- gazdaság szervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
- kulturális szolgáltatás;
- foglalkoztatás;
- helyi közutak és tartozékainak kialakítása, és fenntartása;
- ingatlan- és vagyongazdálkodás;
- vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
- környezet- és természetvédelem;
- esélyegyenlőségi program megvalósítása.

A kistérség központja Cegléd, de a térség lakossága foglalkoztatásában és ellátásában meghatározó szerepet játszanak a térség további városai kiemelten Nagykőrös, Abony és Albertirsa. A térség földrajzi elhelyezkedésénél fogva sajátos helyzetben van. Északnyugati települései része már a budapesti várostérséghez vonzódik, Nagykőrösön és térségében erős a kecskeméti kapcsolat és együttműködés, Abony pedig Szolnok irányába épített ki erőteljes kapcsolatokat és együttműködést.

1.2. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

Cegléd város közigazgatási területét az alábbi területrendezési tervek érintik:

- Országos Területrendezési Terv (OTrT)
- Pest Megye Területrendezési Terv (PMTrT)

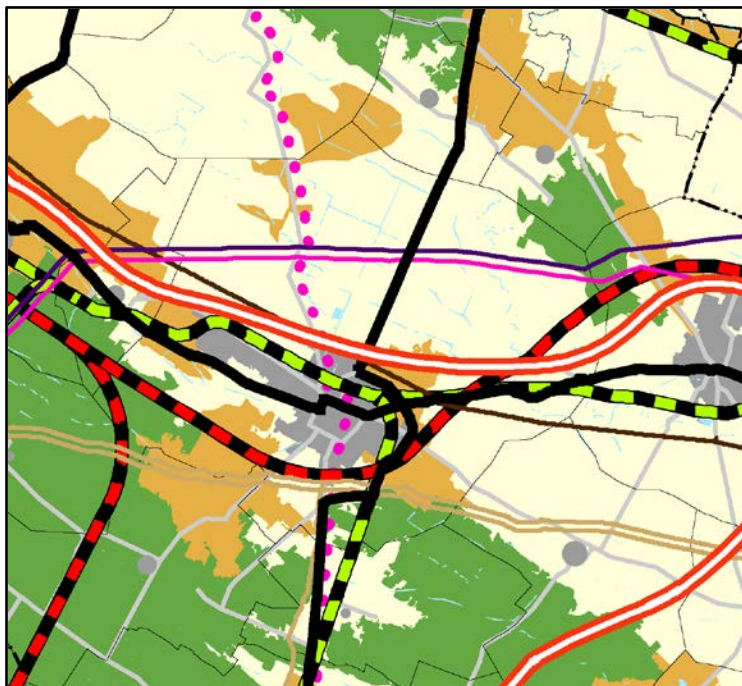
Az OTrT előírásait Cegléd területén alapvetően a PMTrT értelmezi, pontosítja tovább. Jelenleg azonban a 2014-es OTrT és a - még az új OTrT alapján nem módosított - PMTrT között átmenetileg eltérés van.

A kiemelt térségi és a megyei területrendezési terveknek az OTrT-vel való összhangba hozataláig a településrendezési eszközök készítésénél, módosításánál az OTrT által kijelölt országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatokat az OTrT előírásainak alkalmazásával kell kijelölni. A megyei területrendezési tervben megállapított térségi területfelhasználási kategóriákon belül az OTrT előírásait kell alkalmazni. Bár ezek az előírások első sorban a településrendezési eszközökre vonatkoznak, azonban ezeket részben az ITS készítésekor is érdemes figyelembe venni. Emiatt a 2014-es OTrT és a PMTrT vonatkozó részeit is ismertetjük.

A megyei területrendezési övezetek szabályozási tartalma Cegléd tervezésénél is figyelembe veendő. A terület alkalmassági korlátozások már az ITS készítése során is orientálnak az új fejlesztési célok és potenciális helyszínek meghatározásakor. Az OTrT és a PMTrT övezeti szabályainak és a területi lehatárolásoknak való tétéles megfelelés azonban elsősorban nem a városfejlesztési stratégiai dokumentumok készítése, hanem a városrendezési tervezés során válik konkrét feladattá.

CEGLÉD AZ OTRT SZERKEZETI TERVÉBEN

8. ábra - Cegléd az OTRT szerkezeti tervében

Az OTRT Cegléd területét érintő szerkezeti elemei a következők:

A település területének a települési térségen kívüli legnagyobb része a mezőgazdasági, kisebb része a vegyes területfelhasználású, erdőgazdálkodási, illetve vízgazdálkodási térségbe tartozik.

M4 gyorsforgalmi út, 4. sz. főút, 311. sz. főút, 441 sz. főút

(Ausztria és Szlovákia) – Hegyeshalom térsége és Rajka térsége–Budapest [XI. kerület, Kelenföld] – Budapest [Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér] – Röske és Kübekháza – (Szerbia és Románia) nagy sebességű vasútvonal

(Horvátország) – Gyékényes térsége – Budapest [XI. kerület, Kelenföld] – Budapest [Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér]–Záhony térsége – (Ukrajna) nagy sebességű vasútvonal

Budapest [VI. kerület, Nyugati pu.] – Cegléd – Szolnok – Záhony – (Ukrajna) egyéb országos törzshálózati vasúti pálya

Cegléd - Szeged egyéb országos törzshálózati vasúti pálya

32. Jászok, kiskunok földje kerékpárút országos kerékpárút-törzshálózat eleme

Nagyhegyes – Kenderes – Törökszentmiklós – Szolnok – Cegléd – Vecsés földgázszállító vezeték

Százhalombatta – Ócsa – Cegléd – Szajol termékvezeték

Cegléd – Kecskemét termékvezeték

Albertirsa – Szolnok – Hajdúböszörmény – Kisvárdai térsége – Barabás – (Ukrajna) 750 kV-os átviteli hálózat távvezetékeleme

Albertirsa – Cegléd – Szolnok 400 kV-os átviteli hálózat távvezetékeleme

Az OTrT Cegléd területét is érintő övezetei

- Országos ökológiai hálózat,
- Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület,
- Jó termőhelyi adottságú szántóterület,
- Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület,
- Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület,

Tekintettel arra, hogy a megyei terv kidolgozásának időszaka egybeesett a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló törvény módosításának előkészítésével, parlamenti megvitatásával és elfogadásával, lehetőség volt a két terv közötti összhang teljes körű megteremtésére. Mivel a Budapesti agglomeráció területe nem része Pest megye területrendezési terve területi hatályának, a tervet jóváhagyó megyei közgyűlési rendelet nem vonatkozik arra a területre, amelyben az Országgyűlés törvényben határozta meg a területrendezés szabályait. A megyei közgyűlési határozattal elfogadásra vonatkozó „területrendezési ajánlások” illetve a „területrendezési intézkedések” azonban úgy kerültek megfogalmazásra, hogy azok a megye egész közigazgatási területére vonatkozhatnak.

PEST MEGYEI TERÜLETRENDEZÉSI TERV CÉLJAI:

- elősegíteni Pest megye térszerkezetének - az OTrT-ben 2008-ban történt változtatásokat is figyelembe vevő - további fejlesztését, a települések, településcsoportok számára a kedvező fejlődési perspektíva területi feltételeinek megteremtését,
- biztosítani a Budapesti agglomeráció és Pest megye területrendezési tervi elhatározásainak összhangját,
- elősegíteni a megye elmaradott és fejlettségben élen járó térségei között a térszerkezet fejlesztésével, valamint a térségi szabályozás alakításával a településközi kapcsolatok erősítését, az együttműködés elmélyítését,
- biztosítani a területi adottságok és erőforrások hosszú távú hasznosítását és védelmét,
- elősegíteni a megye településrendszerének kiegyensúlyozott fejlesztését, a térszerkezetben meglévő aránytalanságok kiegyenlítését, a meglévő központok erősítését, a településrendszer központjai számára kedvező működési feltételek valamint a megfelelő hozzáférhetőség biztosítását,

- meghatározni a térségi terület-felhasználás rendszerének, optimális hosszú távú szerkezetét, elősegíteni a terület-felhasználási és környezethasználati konfliktusok feloldását,
- meghatározni a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt elhelyezését, azok térbeli rendjét,
- összehangoltan érvényesíteni az ökológiai, társadalmi elvek és értékeket,
- a megye területén található ökológiailag értékes és a tájképvédelem szempontjából értékes területek megőrzésével biztosítani a táji, természeti és épített környezeti értékek védelmét,
- a területrendezés sajátos eszközeivel elősegíteni a turizmus-, idegenforgalom fejlesztését, a lehetőségek mind szélesebb körének kihasználását lehetővé tevő területszerkezet kialakítását,
- a fejlesztések lehetséges helyszíneinek biztosítását.

A megyei területrendezési terve módosításánál figyelembevételre kerültek a települések által elfogadott településszerkezeti tervek, amelyek adott település fejlesztési céljainak figyelembevételével kerültek megfogalmazásra és elfogadásra.

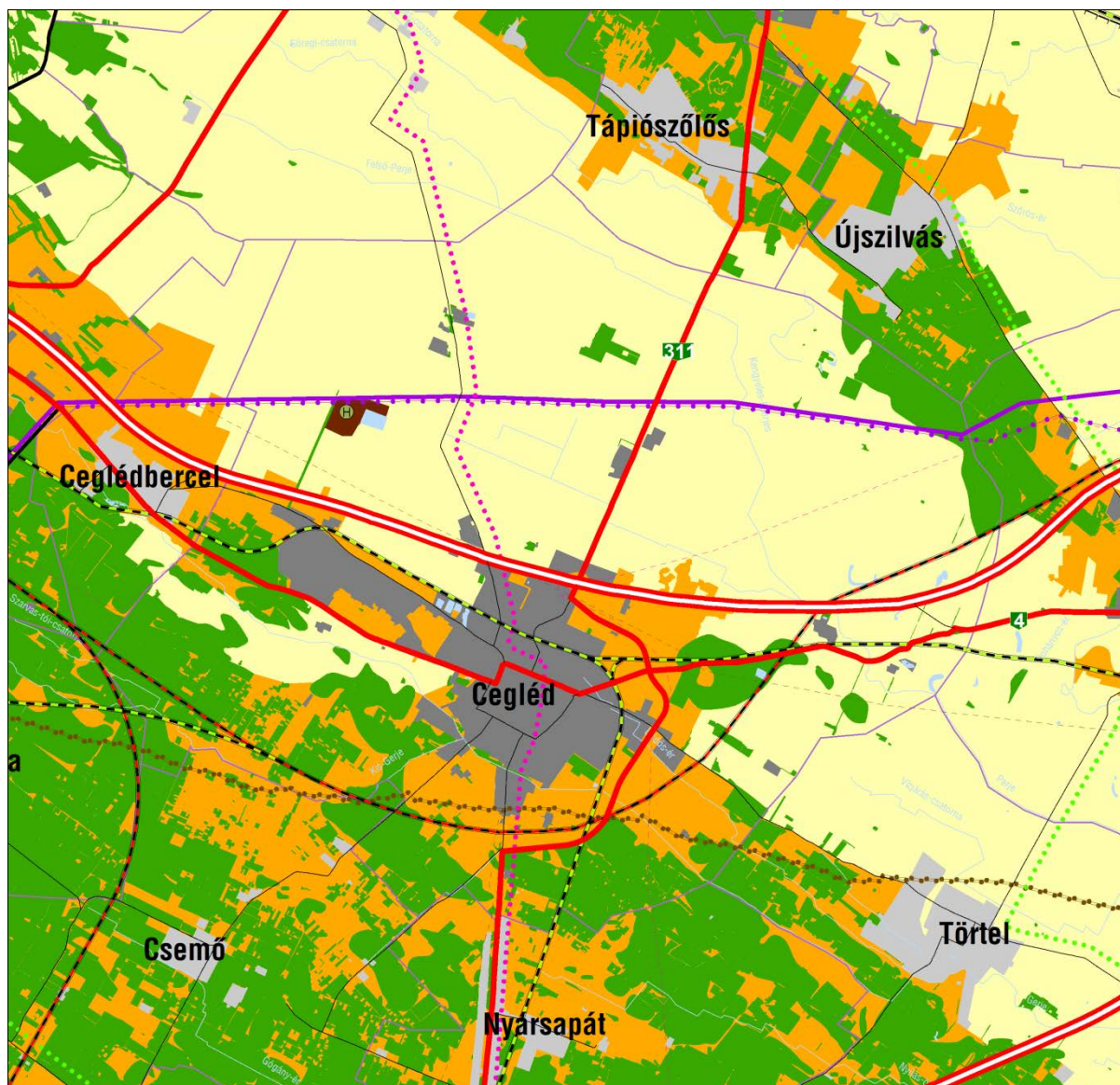
E települési területi jövőképek összességének az országos és térségi elemekkel való szintetizálása biztosítja, hogy a megyei területrendezési terv érvényesíti és szintetizálja az országos, a térségi és a helyi érdekeket.

Pest megye területrendezési tervéről a Pest Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Pest Megye Területrendezési Tervéről szóló 5/2012. (V.10.) önkormányzati rendelete rendelkezik. A Területrendezési terv megyei szabályozási ajánlásairól a 19/2012. (04.27.) Kgyh határozat, a Területrendezési terv intézkedési javaslatairól a 20/2102. (04.27.) Kgyh határozat van hatályban.

A rendelet célja, hogy meghatározza Pest megye egyes térségei területfelhasználásának feltételeit, a műszaki infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható térségfejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve természeti erőforrások védelmére, és fenntartható használatára.

CEGLÉD A PMTRT SZERKEZETI TERVÉBEN

9. ábra - Cegléd a PMTRT szerkezeti tervében

A megyei területrendezési terv - a készítésére vonatkozó tartalmi követelményeket rögzítő 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet előírásaival összhangban - térségi területfelhasználási kategóriákat alkalmaz. A településszerkezeti terv OTÉK szerinti kategóriáit összevontan, a megfelelő megyei területfelhasználási kategóriák részeként tartalmazza a PMTrT. Cegléd hatályos településszerkezeti tervében meghatározott valamennyi - meglévő és tervezett - beépítésre szánt terület a települési térség részeként épült be a PMTrT szerkezeti tervébe.

A gyorsforgalmi úthálózaton túl a PMTrT főút és mellékút kategóriákat alkalmaz. Cegléd belső úthálózatát a PMTrT teljes egészében nem tartalmazhatja. A megyei terv több olyan útkapcsolatot tartalmaz, amelyek Cegléd területét is érintik:

- M4 gyorsforgalmi út: Vecsés térsége és Ecsér (M0) – Szolnok – Püspökladány - Nagykereki térsége - (Románia)

- 4.sz.főút: Budapest - Cegléd - Szolnok - Püspökladány - Debrecen - Hajdúhadház - Nyíregyháza - Kisvárda - Záhony - (Ukrajna)
- 311.sz.főút: Nagykáta (31.sz.főút) - Cegléd (4.sz.főút), illetve ennek Ceglédi elkerülő szakasza
- 441.sz.főút: Cegléd (4.sz.főút) - Nagykőrös - Kecskemét (445.sz.főút), illetve ennek Ceglédi elkerülő szakasza

A várost érintő vasútvonalakat az alábbiak szerint tartalmazza a megyei terv:

- (Ausztria és Szlovákia) - Hegyeshalom és Rajka - Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér - Röske és Kübekháza - (Szerbia és Románia) nagysebességű vasútvonal
- (Horvátország) - Gyékényes térsége - Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér - Záhony térsége - (Ukrajna) nagysebességű vasútvonal
- Budapest - Szolnok - Debrecen – Nyíregyháza - Záhony - (Ukrajna) a transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal
- Cegléd – Szeged a transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal
- A Budapestet délről kerülő vasútvonal Komárom - Kisbér - Mór - Bodajk – Székesfehérvár - Pusztaszabolcs - Ercsi – Szigetújfalu – Áporka – Kiskunlacháza – Bugyi – Dabas – Újhartyán – Pusztavacs - Cegléd településeket érintve (a Dunán és a ráckevei Duna ágon új Duna híddal) az országos vasúti törzshálózat tervezett eleme

Kerékpáros közlekedésben Cegléd területére vonatkozóan egy országos jelentőségű kerékpárútvonalat határoz meg a PMTrT:

- Jászok, kiskunok földje kerékpárút: - Jászberény – Cegléd – Nagykőrös – Kecskemét - Bugacpusztaháza az országos kerékpárút törzshálózat eleme

A megyei területrendezési övezetek szabályozási tartalma Cegléd tervezésénél is figyelembe veendő. A terület alkalmassági korlátozások már az ITS készítése során is orientálnak az új fejlesztési célok és potenciális helyszínek meghatározásakor. A PMTrT övezeti szabályainak és a területi lehatárolásoknak való tétéles megfelelés azonban elsősorban nem a városfejlesztési stratégiai dokumentumok készítése, hanem a városrendezési tervezés során válik konkrét feladattá.

A PMTrT övezeti érintettségekkel kapcsolatban kiemeljük, hogy a MTv. (Az egyes törvények területrendezéssel összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCXXIX. törvény) az alábbi megyei övezeteket megszüntette, így ezeket nem kell alkalmazni:

- 3.4. sz. melléklet: Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete
- 3.5. sz. melléklet: Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete
- 3.5. sz. melléklet: Országos jelentőségű tájképvédelmi terület
- 3.6. sz. melléklet: Világörökség és világörökség-várományos terület övezete
- 3.7. sz. melléklet: Történeti települési terület övezete
- 3.8. sz. melléklet: Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete
- 3.9. sz. melléklet: Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területe övezete
- 3.10. sz. melléklet: Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete
- 3.11. sz. melléklet: Rendszeresen belvízjárta terület övezete

- 3.14. sz. melléklet: Szélerózióknak kitett terület övezete

A PMTrT Cegléd területét is érintő övezetei, és az övezeti érintettség területnagysága:

1. táblázat - A PMTrT Cegléd területét is érintő övezetei, és az övezeti érintettség területnagysága

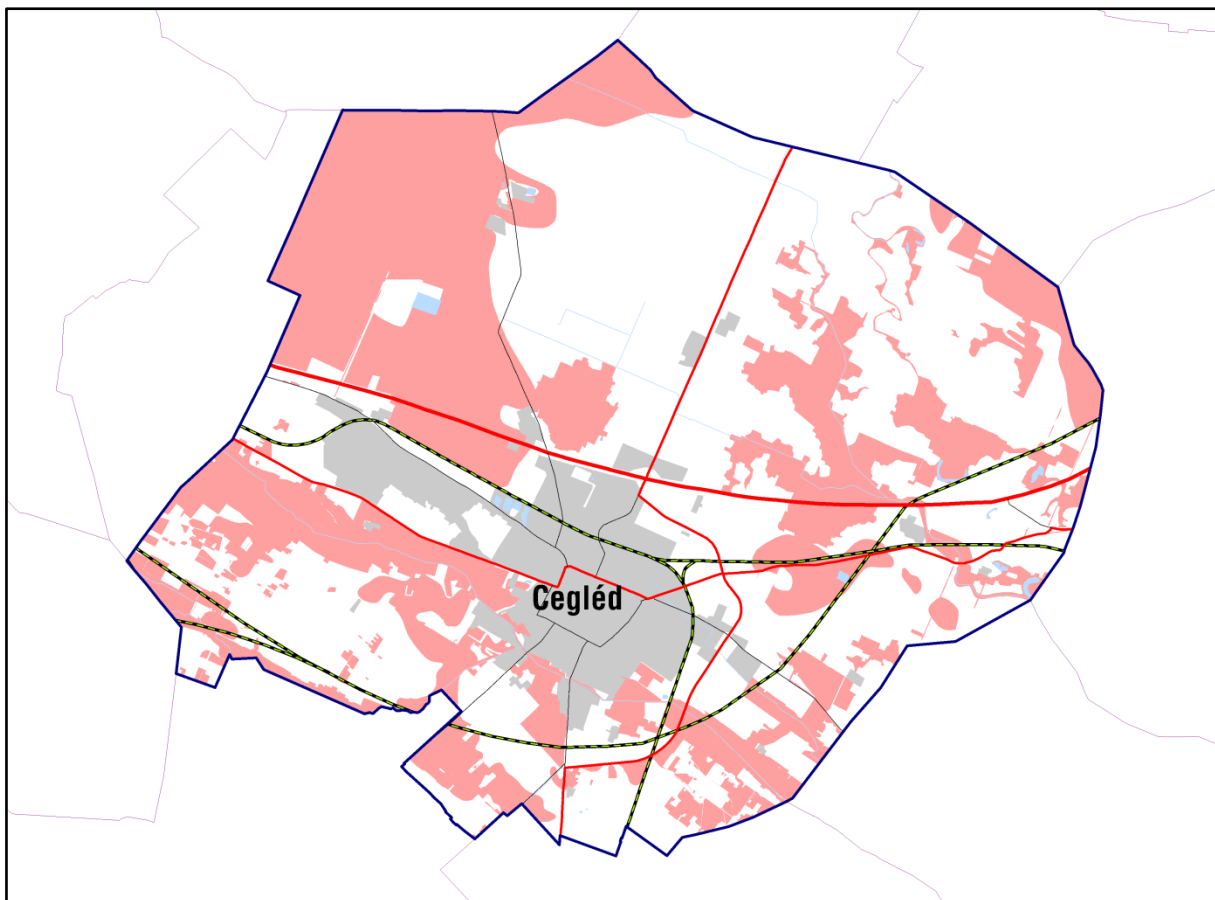
Övezet	hektár
Magterület	641,19
Ökológiai folyosó övezete	3019,02
Pufferterület	1001,02
Kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek övezete	3487,69
Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület	479,24
Rendszeresen belvízjárta terület övezete	1446,21

A PMTrT korlátozó övezeteinek Ceglédet érintő lehatárolása:

A település területét érintő különböző területrendezési korlátozó övezetek és a hozzájuk kapcsolódó előírások meghatározzák, hogy a közigazgatási területen belül hol esik korlátozás alá az új beépítésre szánt területek kijelölése a településrendezési tervekben. Ez ugyan az ITS-t közvetlenül nem érinti, de a fejlesztési elképzelések térbeli meghatározásánál mindenképpen figyelembe érdemes venni.

A szürke területek a települési térség részei, a fehér területek korlátozás nélkül, a piros területek pedig csak a korlátozások érvényesítésével felhasználhatók.

10. ábra - A PMTrT korlátozó övezeteinek Ceglédet érintő lehatárolása

1.3. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai

A Cegléd város közvetlen szomszédságában lévő települések Abony, Ceglédbercel, Csemő, Mikebuda, Nyársapát, Tápiószentmárton, Tápiószőlős, Törtel és Újszilvás.

A szomszédos települések terveiben nem található olyan fejlesztések, amelyek Ceglédre negatív hatással lennének, a településszerkezeti tervekben szereplő megoldások Ceglédre nincsenek jelentős hatással, mivel a szomszédos települések belterületi részei jellemzően távol helyezkednek el Ceglédtől. A csatlakozó területek nagyrészt mezőgazdasági, erdő és közlekedési besorolásúak, melyeken a településeknek egymást zavaró tevékenységeik nincsenek, így a csatlakozó területfelhasználások egymással összhangban vannak vagy összhangba hozhatók. A településszerkezeti tervekben a Cegléddel szomszédos települések közigazgatási határai mentén konfliktust eredményező területfejlesztések nem történnek. A csatlakozó településrészekben a meglévő és tervezett közlekedési nyomvonalak adottak, fejlesztésük az adottságok és a szomszédos települések terveinek figyelembevételével megoldható. Az egymással szomszédos területeken a természetvédelmi területek is csatlakoznak, ezért konfliktus ebből sem adódik.

Jelentős pozitív hatása lehet a városra az Ország Szerkezeti tervében, Pest megye Területrendezési tervében és az országos úthálózat-fejlesztési tervekben szereplő tervezett M8 gyorsforgalmi útnak, melynek nyomvonala Nagykőröstől délre és Abonytól keletre halad, valamint az Abony településszerkezeti tervében is szereplő tervezett M4 illetve M8 gyorsforgalmi utak csomópontjának, amely jelentősen javítani fogja Cegléd elérhetőségét az ország távolabbi területeiről is. Az M4 út mentén esetlegesen további gazdasági területek kijelölése fokozhatja Cegléd versenyhelyzetét.

Kevésbé jelentős hatásúak a településre nézve a Ceglédbercel - Albertirsa térségében tervezett szélerőműpark, valamint a szomszédos települések kisebb lakóterület-fejlesztései.

A szomszédos települések településrendezési tervei az 1. sz. mellékletben láthatók.

1.4. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

1.4.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök

Cegléd város közigazgatási területére vonatkozó hatályos Településrendezési tervét a PESTTERV Kft. készítette. A Településszerkezeti terv a 160/2004 (VI. 24.) Kt. határozattal lett jóváhagyva, majd később módosításra került a 140/2005. (V. 26.), 250/2008. (VII. 17.), 115/2009. (V. 21.), 350/2010. (XII. 16.), a 98/2011. (IV. 21.) Kt. határozattal és a 81/2012. (IV. 19.) Kt. határozattal.

A Szabályozási terv és Helyi Építési Szabályzat 2004-ben lett jóváhagyva a 20/2004. (VII. 1.) sz. önk. Rendelettel, amely módosításra került a 14/2005. (VI. 2.), a 19/2007. (X. 25.), a 14/2008. (IV. 28.), a 27/2008. (VII. 24.), a 28/2008. (VIII. 28.), a 2/2009. (I. 29.), a 9/2009. (III. 26.), a 23/2010. (XI. 5.), a 27/2010. (XII. 23.), a 14/2011. (IV. 29.) sz. és a 7/2012. (IV. 26.) Önkormányzati rendeletekkel.

Cegléd város városfejlesztési koncepcióját Cegléd Város Képviselő-testülete 2004-ben a 159/2004. (VI. 24.) Ök. határozatával hagyta jóvá.

Cegléd város Integrált Városfejlesztési Stratégiája 2009-ben készült el és hagyta jóvá a Képviselőtestület.

A város településrendezési eszközei legutóbbi módosításának jóváhagyása 2015. márciusban történt meg, a szerkezeti terv jóváhagyása a 79/2015. (III.19.) Ök. határozattal, a Helyi Építési Szabályzat módosítása a 6/2015. (IV.13.) önkormányzati rendelettel lett jóváhagyva.

1.4.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek

Cegléd város településszerkezeti tervének 2012-ben történt módosítása az alábbi változásokat tartalmazta:

Lakó- és üdülőterületek kialakítása történik az alábbi területeken:

- Kertvárosias lakóterület kialakítása a vasút – Árpa utca – Kalász utca – Vetés utca által határolt tömbben korábban tervezett gazdasági terület helyett (3)

Vegyes területek kialakítása:

- Településközponti vegyes terület kialakítása a Déli út – 441. sz. út – Hattyú utca – Etelka utca által határolt tömbben a jóváhagyott terven szereplő kertvárosias lakó- és ipari-gazdasági területek helyett (2).
- Településközponti vegyes terület kialakítása a Szív utca – Bercsényi utca – Kazinczy utca - Ősz utca által határolt tömb egy részén a hatályos tervben tervezett kisvárosias lakóterület helyett (5).

Gazdasági területek kialakítása:

- Kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület kialakítása Jászberényi út – Szelei út által bezárt terület északi részén (4).
- Kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület kialakítása a belterülettől északra a tervezett M4 autópálya északi és déli oldalán. (1)

Közlekedési területek kialakítása:

Az M4 autópálya új tervei miatt szükségessé vált változtatások által érintett, korábban mezőgazdasági besorolású területek. Közlekedési terület kialakítása a belterülettől északra a tervezett M4 autópálya északi és déli oldalán. Ezen fejlesztések megvalósítása folyamatban van. (1)

Erdőterületek kijelölése közigazgatási terület északi részén, mezőgazdasági térségben.

A felsorolt területfelhasználási változásokkal érintett elemek még csak részben valósultak meg.

Ennek oka a terv jóváhagyása óta eltelt rövid idő, és a gazdasági környezet változása, így felülvizsgálatuk pillanatnyilag nem szükséges. A módosítási területek az Önkormányzat akkori és azóta is érvényes szándékait tükrözik ezért a területek további fejlesztési területként megtartása indokolt.

2014-ben elindult egy újabb módosítás több területre vonatkozóan, amelynek jóváhagyása megtörtént 2015. márciusában, a jóváhagyott településszerkezeti terv főbb megállapításai a következők, melyek a közeljövőben valósulhatnak meg:

Lakó- és üdülőterületek kialakítása történik az alábbi területeken:

- Kisvárosias lakóterület kialakítása 4075/2 hrsz. területen, korábbi különleges terület helyett (0,25 ha)
- Falusias lakóterület kialakítása 4608 és 4549/31 hrsz. területeken, (0,2 ha)
- Hétvégi házas üdülőterület, közpark és közlekedési terület kialakítása a vasút melletti horgásztavak mentén, a 9605-9629. hrsz. területen (0,12 ha, 0,03 ha, 0,15 ha).

Vegyes területek kialakítása:

- Településközponti vegyes terület és vízgazdálkodási terület kialakítása a 2605/36 hrsz. területen, kertvárosias lakóterület helyett (1,21 ha)
- Településközponti vegyes terület kialakítása a 2017/2 és 2017/3 hrsz. területen, különleges terület helyett (0,85 ha),

Gazdasági területek kialakítása:

- Mezőgazdasági üzemi terület kialakítása a belterület észak-nyugati szélén, a 0337/4 hrsz területen (0,3 ha).
- Kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület kialakítása a belterület keleti szélén, a 0825/117 és 0825/118. hrsz. területeken (2 ha).
- Kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület kialakítása a belterület északi részén a 0355/4 és 1651/45 hrsz. területen (0,4 ha).
- Ipari-gazdasági terület kialakítása a belterület déli szélén, 01096/55 és 01096/57 hrsz. területeken (1,8 ha).
- Ipari-gazdasági terület (Gip-m) kialakítása a közigazgatási terület északi részén, a 0574/1, hrsz. területen (0,55 ha), valamint mezőgazdasági területbe sorolás a 0578/3 és 0578/35 hrsz. területen (2,6 ha).
- Ipari-gazdasági terület kialakítása a belterülettől északra, a 0827/4., 0827/7., 0827/36., 0827/60., 0827/62., 0827/68., 0827/69., 0827/70., 0827/98., 0827/101., 0827/103. hrsz. területeken (11,6 ha).
- Kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület bővítése a belterület nyugati szélén, a 8194/6 hrsz. ingatlan teljes területén (0,3 ha).
- Ipari-gazdasági terület kijelölése a 0334/15 hrsz. mezőgazdasági területen (0,9 ha).
- Mezőgazdasági területbe sorolás a külterületen a 0312/17 hrsz. területen

Különleges területek kialakítása:

- Különleges területek kialakítása gyepmesteri telep és állatmenhely számára a 1622/7 és a 0334/9 hrsz. területen, összesen 2,7 ha-on, valamint erdőterület kialakítása a 0334/6 és 0334/7 hrsz. területen 5,63 ha-on

A területek az önkormányzat jelenlegi módosítási szándékait tükrözik és ezek megvalósulása a közeljövőben várható. A tervmódosítás jellemzően gazdasági területek kialakítására irányult, mivel a város támogatja a vállalkozási, gazdasági területek kialakítását.

1.4.3. A 2009-ben készült Integrált Városfejlesztési Stratégia célrendszere

Cegléd 2009-ben elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiája a következő 15-20 évre az alábbi átfogó célt fogalmazta meg:

„Cegléd modern, a lakosság igényeit teljes mértékben kielégítő szolgáltató-, iskola-, valamint fürdővárossá alakulása, ezáltal a kistérség fővárosává válása a turizmus- és közszolgáltatás-, illetve közoktatás-orientált fejlesztések segítségével”

Az IVS középtávú céljai voltak:

1. Ipari és kereskedelmi szolgáltató-központok fejlesztése:

Annak érdekében, hogy a település aktív térségi szerepet vállaljon, szükség van arra, hogy olyan gazdaságfejlesztési beruházások valósuljanak meg, melyek munkahelyeket teremtenek. Az ipari parki fejlesztések révén mind a multinacionális, mind a KKV-k számára megfelelő infrastruktúra biztosítása a cél, így adva lehetőséget a helyben történő foglalkoztatásra, az ingázó munkavállalók helyben történő foglalkoztatására. Kitörési pontot jelenthet a mezővárosi jellegből adódóan a mezőgazdasági termékek feldolgozására szakosodott ipari ágazatok betelepítése. A kereskedelmi szolgáltató-központok a helyi lakosok számára nyújtanak megfelelő szintű szolgáltatásokat. A fejlesztések során kiemelt feladat, hogy a belváros szolgáltató jellege fennmaradjon, ne a városszéli zöldmezős beruházások kerüljenek előtérbe, hanem a belváros aktív szolgáltató jellege kerüljön a fejlesztések középpontjába.

2. Turisztikai vonzerők fejlesztése:

A Településfejlesztési Konceptióban megfogalmazott céloknak megfelelően a turizmus kiemelt fejlesztési terület, melynek fontos eleme a város két fürdője és a hozzájuk kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése. A kereskedelmi szálláshelyek és apartmanházak fejlesztése, szolgáltató-kereskedelmi övezet kialakítása szükséges a teljes körű szolgáltatások megteremtése érdekében. Szükséges azonban a településközpont turisztikai célú hasznosítása is, hogy Cegléd a fürdőbe látogató vendégek számára egy kulturális-történelmi emlékeket is magába foglaló látványosságot is tudjon biztosítani. Ezt a célt szolgálja a Belvárosi Strandfürdő korszerűsítése és szolgáltatásfejlesztése.

3. Életminőség-javító társadalmi programok kialakítása

A helyi lakosok helyben maradása jelenti az alapját a település jövőbeli fejlesztésének. Szükség van olyan beruházásokra, melyek biztosítják a lakosság életminőségének javulását, a mindennapok kényelmes megélését.

4. Közszolgáltatási infrastruktúra fejlesztése

A települési közszolgáltatások, különösen az egészségügyi és oktatási fejlesztések nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy a települési lakosok képzettsége és egészségi állapota megfeleljen a helyi beruházók igényeinek. A fejlesztések révén biztosítható, hogy a település vonzóvá válhat nemcsak települési, hanem térségi szinten is, mely erősíti Cegléd iskolavárosi szerepét.

5. Települési és térségi közlekedési infrastruktúra fejlesztése

Kiemelt fejlesztési feladat, hogy az országos infrastruktúrafejlesztési programokhoz kapcsolódó közlekedési infrastruktúrák fejlesztésére sor kerüljön. A 100-as vasúti fővonal fejlesztéséhez és a 4-es főút gyorsforgalmi úttá történő fejlesztéséhez kapcsolódóan a rávezető, elkerülő utak fejlesztése biztosíthatja a település elérhetőségét, a belvárosi területek terheltségének csökkentését. A parkolási lehetőségek, a gyalogos közlekedési lehetőségek fejlesztése révén a forgalommentes vagy -csillapított övezetek nagysága növekedjen. A térségben kiemelt szerepe van a kerékpárutak fejlesztésének, mely területen a térségi szintű, illetve a városrészek közti fejlesztések élveznek prioritást.

A 2014-2020 közötti időszakra szóló Integrált Településfejlesztési Stratégia megalapozására készült helyzetfeltárás eredményei alapján megállapítható, hogy a város helyzetében 2014-ig nem történtek olyan volumenű minőségi változások, amelyek a korábban megfogalmazott városfejlesztési célkitűzések lényegi megváltoztatását indokolná. E célok alapvetően ma is helytállóak.

Ami miatt mégis indokolt volt a korábbi célrendszer áttekintése és aktualizálása, az a fejlesztési környezet, illetve az önkormányzat városfejlesztésben betöltött szerepének megváltozása.

A 2014-2020 közötti fejlesztési időszakra vonatkozó (és elfogadott) országos és megyei területfejlesztési dokumentumok – a megváltozott helyzet miatt - a korábbinál lényegesen nagyobb súlyt helyeznek a gazdaság helyi erőforrásokra alapozó fejlesztésére, a foglalkoztatás bővítésére. A potenciálisan rendelkezésre álló Európai Unió források szűkülése még inkább kiemeli a forrásgenerálás jelentőségét a városfejlesztés pénzügyi alapjai megteremtéséhez.

1.4.4. A 2009-ben készült Integrált Városfejlesztési Stratégia megvalósult és meg nem valósult elemei.

A 2009-ben elfogadott IVS-ben tervezett projektek közül az alábbiak kerültek megvalósításra a 2014-el zárult fejlesztési időszakban:

1. A Budai Úti Lakó-üdülőövezetben

- **A Termálfürdő-aquapark első üteme** már a korábbi fejlesztési időszakot megelőzően 2002-2004-ben megvalósult
- **A Termálfürdő közúti kapcsolatának megteremtése** még 2002-ben megvalósult 50%-os támogatással a Széchenyi terv keretén belül.
- **Szabályozási terv készítése a zártkerti részekre** (az Öregszőlő szabályozási terve) 2009-ben megtörtént és a fő dűlőutak kiszabályozásra kerültek

2. Öregszőlő-kertvárosban

- **Kiskereskedelmi Nefelejcs központ** (a tervezett ABC magánberuházásban megvalósult)
- **Nefelejcs utca melletti sportcentrum** (magánberuházásban valósult meg)
- **MÁV sportpálya fejlesztése** részeként megvalósult a műfüves pálya, a fejlesztés további része folyamatban van
- **Útépítési, aszfaltozási munkák** Az eredeti tervek szerint 44 utca burkolatfejlesztésére került volna sor, ebből 37 utca terve készült el 137 millió Ft beruházási előirányzattal, amelyből 22 utca fejlesztése készült el 2010-ben 67 millió Ft értékben

3. Északi Ipari-Kereskedelmi övezetben

- **Inkubátorház** a Törteli úton magánereőből, pályázati támogatással megvalósult
- **Szúcstelep szennyvízhálózat fejlesztés** (a városi program III. ütemét képező *(1,7 milliárd Ft-os)* beruházás részeként megvalósult)
- **Szúcstelep szilárd burkolatú út** 30%-ban megvalósult

4. Északi lakótelepen

- **Tiszti-lakótelepi nőtlen tiszti szálló** épületében ideiglenesen a Bíróság került elhelyezésre
- **A strand fejlesztés I. üteme, (a gépészet, a medencék, a vízforgató)** a Sportszálló építése lesz a II. ütem
- **Gubody-park fejlesztése** megvalósult. A városban összesen 10 játszótér 150 m Ft értékben valósult meg, illetve újult meg banki hitel felhasználásával
- **Táncsics utcai, Reggel utcai és Széchenyi úti lakótelep** homlokzat felújítás, nyílászáró csere, gépészeti felújítás megvalósítása megkezdődött. Néhány társasház fejlesztése megvalósult

5. Keleti kertvárosban

- **Toldy Ferenc kórház** energetikai korszerűsítése, felújítása részben megvalósult (napelem park)
- **Volt szovjet laktanya rehabilitációja** megkezdődött. Néhány épület hasznosításra került és egy kocsimosó valósult meg.
- **Deák utcai** bölcsőde két csoportszobával való bővítése homlokzat felújítása, energetikai korszerűsítése (napelemek) megvalósult 140 m Ft értékben
- **Szilárd burkolatú utak** Az IVS-ben tervezett 1 157 004 e Ft nettó költségigényű fejlesztés részeként 150 000 ezer Ft értékű fejlesztés valósult meg (a tervezett mennyiségnek csak mintegy 13%-a)

6. Belvárosban

A Belváros IVS-ben tervezett fejlesztéseinek megvalósítására nem került sor. Bár a Város a KMR régió „városközpontok funkcióbővítő fejlesztése” pályázatának első fordulójában megfelelt a követelményeknek, a folytatásra és pénzügyi támogatásra nem került sor, mert a Város 2010-ben visszavonta pályázatát.

Így a 2009-ben tervezett fejlesztések – *tartalmi felülvizsgálatot követően* – beépültek a 2015 évi IVS tervezett projektelemei közé.

- **Családsegítő szolgálat** Átalakítás, korszerűsítés, szociális központ kialakítása EU-s források támogatásával megtörtént.

7. Nyugati kertvárosban

- a tervezett **Kistérségi szociális szolgálat** részeként Idősek otthona fejlesztésére került sor 30 m Ft értékben.

A 2009-ben elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiában tervezett beavatkozások közül az alábbi projektek nem valósultak meg:

1. Budai Úti Lakó-üdülőövezetben nem valósult meg a tervezett **Székelyfalu**, a **Haditechnikai élménypark** kialakítása, az **Árpádkori templom** a meglévő templomrom turisztikai attrakcióvá tétele, a **Budai úti óvoda** fejlesztése, a **Budai úti iskola** energetikai korszerűsítése, akadálymentesítése, teljes rekonstrukciója, **közműfejlesztések** villamoshálózat tervezése, utcaszélesítés, szennyvízhálózat zártkertekre, ivóvíz tervezése a zártkertek környékére, közműtervezés és építés, valamint a **Budai és 4-es főút összekötése**.

2. Öregszőlő-kertvárosban az IVS-ben tervezett projektek közül nem valósult meg: a **horgászközpont a budai út mellett**, a **rekreációs és tanösvény a ceglédi réten**, a **körforgalom építése – Budai – Kátai út – Külsői Kátai út, Kátai út – Széchenyi u** csomópontjában.

3. Északi Ipari-Kereskedelmi Övezetben az IVS-ben tervezett projektek közül nem valósultak meg: az **ipartelep fejlesztések** a zárványtanyák felvásárlásával, telekalakításokkal, infrastruktúra-fejlesztéssel ipari épületek fogadására kész ipari park kialakítása, a **Kátai út melletti fejlesztések**, a **Jászberényi úti felüljáró, járda és kerékpárút építése**, a **Szúcstelepi vasúti aluljáró**, a **Szúcstelepi óvoda** felújítása folytatása, valamint az **elkerülő utak előkészítése** érdekében szabályozási terv elkészítése, telekvásárlás, kisajátítás, úttervezésre alkalmas ingatlan létrehozására.

4. Északi lakótelepen az IVS-ben tervezett projektek közül nem valósultak meg: **A Sportcsarnok** külső, belső felújítása, hőtechnikai korszerűsítése, akadálymentesítése, irodai részen emeletráépítés, a **Táncsics utcai**, a **Reggel utcai és a Széchenyi úti lakótelep épületei** nagy többsége vonatkozásában a homlokzat felújítás, nyílászáró csere, gépészeti felújítás. a **Várkonyi István általános iskola** energetikai korszerűsítése, akadálymentesítése, a **Dózsa György középiskolai kollégium** energetikai korszerűsítése, átépítése, akadálymentesítése, rekonstrukciója, a **Kossuth Lajos Gimnázium** energetikai korszerűsítése, akadálymentesítése, rekonstrukciója a **Károlyi Mihály kereskedelmi és vendéglátóipari szakképző iskola** felújítása, a **MEDOSZ kereskedelmi központ** kereskedelmi célú hasznosítása, a **városi televízióknak helyet adó épület** korszerűsítése, felújítása a **Vasutas sportcsarnok** épület-átépítése, a **Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskola** energetikai korszerűsítése, akadálymentesítése, valamint a **Köztársaság úti óvoda** energetikai korszerűsítése, bővítése, akadálymentesítése, rekonstrukciója.

5. Keleti kertvárosban nem valósult meg: a **Széchenyi utcai termál kút** környezetének **rendbehozatala**, gépészeti korszerűsítése, kapacitásbővítése, a **Dohány utcai terület vízlecsapolása**, a **hivatásos önkormányzati tűzoltó parancsnokság** rekonstrukciója, **Bevásárló központ a Béke téren**, a **Szabadidőpark** kialakítása – a **Czille téren**, a **telekalakítás a Molnár utca felől**, a **Deák téri óvoda átépítése**, a **Vörösmarty**

téri újjépítésű óvoda létesítése, a **Lövész utcai óvoda** rekonstrukciója, energetikai korszerűsítése, bővítése, átépítése, a **Mezőgazdasági és Egészségügyi Szakközépiskola** rekonstrukciója, energetikai korszerűsítése, akadálymentesítése, **körforgalom a Széchenyi – Szolnoki út kereszteződésénél**, valamint a **Malom téri óvoda** felújítás.

6. Belvárosban Bár a Város a KMR régió „városközpontok funkcióbővítő fejlesztése” pályázatának első fordulójában megfelelt a követelményeknek, a folytatásra és pénzügyi támogatásra nem került sor, mert a Város 2010-ben *(a választásokat követően)* visszavonta pályázatát. Forrás és részletes előkészítettség hiányában nem valósult meg a **Kossuth tér burkolatának felújítása**, a **Polgármesteri hivatal** energetikai rekonstrukciója, **belső átalakítása**, a **Tiszti klub** külső és belső teljes rekonstrukciója, a **Tiszti klub mögött tervezett mélygarázs megvalósítása**, a **református bazársor** átépítése, felújítása, az **evangélikus bazársor** külső, belső felújítása, a **Táncsics Mihály Általános iskola teljes felújítása**, a **Városi könyvtár** (szálloda-beruházás előkészítése), az **Uránia mozi** tetőcsere, homlokzat felújítása, akadálymentesítése, az **Eötvös tér** burkolat felújítás, (épületbontás, új épület tervezése, funkcióváltás, kereskedelem, vendéglátás, kulturált vendéglátás kialakítása) a **Szabadság tér térburkolatának felújítása**, a **Szabadság tér önkormányzati épületeinek homlokzatai felújítása**, a **Református templom** kert-kialakítása, rekonstrukciója, az **Evangélikus templom** rekonstrukciója, a **Római katolikus templom felújítás** folytatása, a **Bíróság** homlokzat-felújítása *(2015-ben elkészül)*, a **Kossuth művelődési központ** új funkció hozzáépítése, (könyvtár, gyermekkönyvtár, sporttörténeti múzeum, meglévő épületek felújítása, akadálymentesítése), a **Bajcsy-Zsilinszky tér** parkrendezése, felújítása, a **Pesti úti óvoda** energetikai korszerűsítése, akadálymentesítése, rekonstrukciója a **Szép úti óvoda** energetikai korszerűsítése, akadálymentesítése, rekonstrukciója, a **Baromfipiac és használtárucikk piac** átalakítása, felújítása, a **Katolikus iskola** energetikai korszerűsítése, akadálymentesítése, a **Dózsa György utcai bölcsőde** felszámolása, a **Táncsics Mihály Általános Iskola tagintézménye** funkcióáthelyezése, a **Gyermekkönyvtár** épülete kiürítése, a **Tüdőgondozó intézet** energetikai felújítása, akadálymentesítése, funkcióbővítése, a **Kőrösi úti óvoda** karbantartása, akadálymentesítése, az **Ady Endre úti óvoda** kiürítése, a **Széchenyi úti óvoda** 10 csoportosra bővítése, akadálymentesítése, energetikai korszerűsítése, tetőtér beépítése, az **Eötvös téri óvoda** kiürítése, az **Erkel Ferenc Zeneiskola** homlokzat felújítása, energetikai felújítása, akadálymentesítése, a **korábbi földhivatali épület** helyére szociális bérlakások építése, **orvosi rendelők és védőnői hálózat építményeinek** értékesítésre előkészítése, a **Sportcsarnok** tűzvíz hálózat helyreállítása, a bejárati ajtók cseréje, a **Bem József Műszaki és Szakközépiskola** lapostető szigetelése, és a **kerékpárút építése a Petőfi utcában**.

7. Nyugati kertvárosban az IVS-ben tervezett projektek közül nem valósult meg: a **Báthory úti óvoda** értékesítése, a **Posta úti óvoda** bővítése, korszerűsítése, az **Örkényi út csatornázása**, *(mivel ritkán lakott a terület, nem képezte részét a III. ütemű csatornafejlesztésnek)* valamint a **Sáska utcai erdő és zöldsáv fejlesztése**.

8. Dél-keleti iparterületen csak részben valósult meg a korábbi magyar laktanya rehabilitációja, az egykori laktanyaépületek értékesítése.

A 2014-ig meg nem valósult fejlesztések – *az indokoltságuk és műszaki tartalmuk felülvizsgálata után* – 2015-ben beépítésre kerültek az ITS projektelemi közé. Ezzel megvalósul a város által támogatott „gördülő tervezés”.

1.5. Cegléd gazdasága

1.5.1. A település gazdasági súlya, szerepköre

Cegléd gazdasági helyzetét (a település gazdasági súlya, szerepköre) külső és belső tényezők, valamint ezek egymásra gyakorolt kölcsönhatása is befolyásolja. A külső tényezők közül kiemelhető a tágabb gazdasági környezet szerepe. Cegléd helyzete ebből a szempontból többféleképpen is megítélhető. Egyrészt a város Magyarország legfejlettebb régiójában helyezkedik el (Közép-Magyarország), ami a kelet-közép-európai országok között is előkelő pozícióban van, hiszen gazdasági termelőképessége (GDP/fő alapján) meghaladja az Európai Unió országainak átlagát. A fejlődési lehetőségeket így a vonzó (tágabb) gazdasági környezet pozitívan befolyásolja. Azonban Cegléd Pest megye délkeleti szegletében, a budapesti agglomeráció területén jóval kívül fekszik, jelentős távolsága a gazdasági központként funkcionáló fővárostól gazdasági szempontból árnyékhatást jelent.

2. táblázat - A Közép-Magyarország régió gazdasági fejlettsége kelet-közép-európai összehasonlításban

Helyezés	Ország	Régió	GDP/fő* az EU-27 átlag százalékában, 2011
1	Szlovákia	Bratislavský kraj	186
2	Csehország	Praha	171
3	Románia	Bucuresti - Ilfov	122
4	Magyarország	Közép-Magyarország	110
5	Lengyelország	Mazowieckie	107
6	Szlovénia	Zahodna Slovenija	100

forrás: Eurostat, Gross domestic product (GDP) at current market prices by NUTS 2 regions

*Vásárlóerő paritás alapján

Cegléd jelenlegi gazdasági pozíciójának egy másik nézőpontját adja, ha helyzetét tágabb időbeli kitekintésben is megvizsgáljuk. A Gerje–Perje-sík és a Pilis–Alpári-homokhát találkozásánál fekvő város gazdaságát évszázadokig a mezőgazdasági tevékenység határozta meg. A szántóföldi növénytermesztés és az állattenyésztés mellett a gyümölcsstermesztés is meghonosodott a várost övező földterületeken. A későbbiek során a mezőgazdasági termelőtevékenység mellett az erre épülő feldolgozóipar (malomipar, élelmiszeripar) és kereskedelmi tevékenység is megtelepedett Cegléden. Jelentős helyi iparvállalatok nem alakultak ki ezen a bázison. Ugyanakkor mégis diverzifikált gazdaságának köszönhetően a növekvő népességű mezőváros a mai Pest megye délkeleti részének fontos gazdasági központja lett. A második világháború után, a szocialista iparosítás következtében telepítettek a városba jelentősebb, de a helyi gazdasági hagyományoktól idegen profilú ipari egységeket (pl. KÖZGÉP, EVIG, könnyűipari vállalatok), amelyek idővel Cegléd és a környező települések munkaerejének jelentős foglalkoztatóivá váltak. A rendszerváltást kísérő gazdasági átmenet nyomán átalakultak a korábbi tevékenységek, a korábbi nagyfoglalkoztatók válsága a munkaerő-piaci viszonyokra is kedvezőtlenül hatott, a város gazdasága meggyengült. Azóta a gazdasági ágazatok és szervezetek jórészt átalakultak.

A város gazdasági súlyáról általános képet adhat a vállalkozások néhány fontosabb adatának elemzése. Az ezer lakosra jutó társasági adózók száma jelzi, hogy Cegléden alacsonyabb a vállalkozói aktivitás, a gazdasági társaságok aránya, mint Pest megye más településein vagy a hasonló szerepkörű járási központokban. A ceglédi székhelyű vállalkozások ráadásul gazdasági potenciáljukat tekintve aránylag kisméretűek. Az értékesítés árbevétele, a befektetett eszközök értéke és a jegyzett tőke nagysága mutatja a városbeli vállalkozások tőkeszegénységét és bevételi korlátaikat. Különösen a jegyzett tőke nagyságának egy társasági adózóra jutó értéke tekintetében marad el Cegléd más pest megyei járásközpontoktól, illetve a megye átlagától, de az árbevétel és eszközérték alapján is jelentős a városi székhelyű gazdasági társaságok hátránya tágabb gazdasági környezetének más szereplőjéhez képest. A ceglédi vállalkozások körében a külföldi tőke aránya mindössze 14%. Ez Cegléd korlátozott beágyazódottságát jelzi a globális piacon, mint ahogy az is, hogy az exportértékesítés aránya a helyi vállalatok körében szintén igen alacsony, a 25%-ot sem éri el. Miközben más pest megyei településeken és a régióbeli járásközpontokban ennek értéke jóval magasabb.

3. táblázat - A Cegléden székhellyel bíró vállalkozások néhány fontosabb adata

Területi egység neve	Külföldi tőke aránya (%), 2012	Értékesítés nettó árbevétele egy társasági adózóra (ezer Ft), 2012	Befektetett eszközök értéke egy társasági adózóra (ezer Ft), 2012	Ezer lakosra jutó társasági adózó, 2012	Exportértékesítés a nettó árbevétel arányában (%), 2012	Jegyzett tőke egy társasági adózóra (ezer Ft), 2012
Cegléd	14	91 928	35 627	32,6	22,8	4 788
Pest megyei járásközpontok	n.a.	106 509	48 150	49,7	29,4	18 687
Pest megye	n.a.	151 991	82 542	47,0	35,1	32 297
Budapest	n.a.	224 297	439 083	88,0	23,4	70 029
Magyarország	n.a.	178 215	225 499	48,5	31,7	42 101

forrás: NAV, Társasági adóbevallás, települési adatok, 2012

A helyi iparüzési adóbevételek adatainak alapján történő tízéves visszatekintés tovább árnyalja Cegléd gazdasági súlyának, helyzetének megítélését. A többi járásközpont, illetve Pest megye hasonló értékeivel összehasonlítva Cegléd jelentősen elmarad az adóbevételek alapján. Az egy főre jutó HIPA bevételek Cegléden 2010-ben nem érték el a pest megyei járásközpontok átlagának 65%-át, míg Pest megye átlagértékétől még jobban elmaradtak. Ezek az arányok ugyan csak keveset módosultak ebben az időszakban, azonban az időbeli tendenciák mégis biztatóbb képet nyújtanak a helyi gazdaság erősségéről, erősödéséről. A megyei járásközpontok esetében (illetve a megye egészében, az átlagértékek alapján) a helyi iparüzési adóbevételek nagyobb mértékben 2000 és 2005 között emelkedtek. Ebben az időszakban Cegléden alacsonyabb volt a bővülés mértéke. 2005 és 2010 között viszont a ceglédi vállalkozások gazdasági teljesítménye is nagyobb mértékben bővült – a viszonyítási alapot jelentő kiemelt értékek közül a legnagyobb növekedést mutatva. Mindez azt mutatja, hogy Cegléd gazdasága ebből a szempontból lépést tudott tartani tágabb környezetével, a sok szempontból értelmezhető gazdasági hátrányok ellenére vannak olyan helyi vállalatok, amelyek ki tudták használni a fejlődési lehetőségeket.

4. táblázat - Az egy főre jutó helyi iparűzési adó (HIPA) bevétel Cegléden a 2000, 2005, 2010. évben

Területi egység neve	HIPA ezer Ft/fő, 2000. év	HIPA ezer Ft/fő, 2005. év	HIPA ezer Ft/fő, 2010. év
Cegléd	9,7	13,9	21,8
Pest megyei járásközpontok	15,2	28,5	33,9
Pest megye	14,4	29,5	38,8
Budapest	46,3	42,1	50,4
Magyarország	18,2	25,3	33,8

forrás: TeIR

Cegléd gazdasági súlyának, szerepének felméréséhez a városi gazdaság méretének és fejlődési lehetőségeinek értékelésén túl az is hozzátartozik, hogy milyen szerepet tölt be a város foglalkoztatóként a helyi lakosok és a környező települések népessége számára. Cegléden a foglalkoztatási sajátosságokat több szempontból jól jellemzik a város ingázási viszonyainak adatai és ezek időbeli alakulása. A helyben dolgozók száma alapján elmondható, hogy a 2000-es években a pest megyei járásközpontok és a megye más települései összességében jelentős mértékben tudták bővíteni helyi munkahelyi kapacitásukat. Azonban a bővülés fő terepe nem Cegléd volt – hanem inkább az agglomeráció települései –, mivel a városban csak kis mértékben növekedett a munkahelyek száma. A lakó- és munkahelyek elválása folyamatának kiszélesedése ebben az időszakban az egész országot jellemezte, Pest megyét különösen. 2011-re Cegléden is jelentősen megnövekedett mind a más településre eljáró foglalkoztatottak száma, mind pedig a más településről beígázó népesség nagysága. A két irány nagyjából egyensúlyi helyzetet jelez (az elingázók némi többletét mutatva), ami a település foglalkoztatási kapacitási értékében (helyben lévő munkahelyek/településen lakó foglalkoztatottak) is megmutatkozik. Ebben a tekintetben Cegléd a megye más településeinél, városainál – ahol a foglalkoztatott népesség kisebb arányban talál helyben munkahelyet – kedvezőbb helyzetben van.

5. táblázat - Ingázás és a foglalkoztatási kapacitás alakulása Cegléden, 2001–2011.

Területi egység neve	Helyben dolgozók száma összesen		Településről eljárók száma		Településre beígázók száma		Foglalkoztatási kapacitás (%)*	
	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011
Cegléd	13 374	13 526	2 739	3 878	2 575	3 518	98,8	97,4
Pest megyei járásközpontok	123 479	143 503	73 923	95 213	41 897	61 100	79,4	80,8
Pest megye	281 999	344 815	235 865	309 295	101 240	157 857	67,7	69,5
Budapest	856 193	917 026	64 976	78 681	175 151	225 518	114,8	119,1
Magyarország	3 685 085	3 705 491	1 102 005	1 340 831	1 096 821	1 160 293	99,9	95,4

forrás: KSH, Népszámlálás, 2001, 2011

*Foglalkoztatási kapacitás: a helyben lévő munkahelyek a foglalkoztatott lakosok arányában (%)

A településről eljáró foglalkoztatottak számára Budapest az elsődleges ingázási célpont, a jelentős földrajzi és időbeli távolság ellenére sok ceglédi talál munkát a fővárosban. Ezen kívül a szomszédos megyeszékhelyek, Szolnok és Kecskemét töltenek be kiemelkedő szerepet a ceglédi lakosok foglalkoztatásában. Ezek mellett nem elhanyagolható számban járnak el Ceglédre a környező kisebb városokban található munkahelyekre (például Albertirsára, Üllőre, Nagykőrösre, Abonyba vagy Monorra),

amelyek mind vasúton, mind pedig közúton jól megközelíthetőek. Cegléd elsősorban településszomszédjai számára jelent ingázási célterületet. Sokan járnak ceglédi munkahelyekre Törtelről, Csemőről, Ceglédbercelből, Kőröstetétlenből vagy Nyársapátról, illetve a Tápió-vidék településeiről (Tápiószőlős, Tápiószentmárton, Tápiószele, Újszilvás). Néhány „városszomszéd” esetében az ingázási kapcsolatok kölcsönösek (Abony, Albertirsa, Kecskemét, Szolnok), csak az ingázási egyenleg mutat mást a városok méretének, gazdasági szerepkörének megfelelően.

A ceglédi és az elingázó lakosságot foglalkoztató munkahelyek természetesen nem teszik lehetővé a teljes foglalkoztatást a város munkaképes lakossága körében, azonban a munkanélküliség így is alacsonynak mondható a településen. A 2000-es évek nagy részében a nyilvántartott álláskeresők és a munkaképes korú lakosság aránya stabilan 4-5% körüli értéket vett föl, csupán 2008 után, a gazdasági válság következtében növekedett meg a munkanélküliek száma és aránya. Cegléden a legmagasabb munkanélküliségi értékeket a 2012-es év hozta (kb. 1900 nyilvántartott álláskereső és 8,5%-os munkanélküliségi ráta), azonban az utolsó ismert adatok szerint e jelzőszámok értéke újból csökkenni kezdett (2013-ban 1500 fő, 7%).

1.5.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

Cegléd gazdasági jellemzőiről további adalékot nyújthat a gazdasági szereplők (szűkebben értelmezve: regisztrált társas vállalkozások) ágazati sajátosságainak és méretstruktúrájának elemzése. Az ágazati jellemzők arra reflektálnak, hogy milyen tevékenységek alakítják leginkább a város gazdasági életét. Ha az 1800 ceglédi székhelyű társas vállalkozás (2012-es adat) nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlását nézzük, elmondható, hogy jelentős többségben (77%) vannak a különböző szolgáltatási irányultságú gazdasági társaságok. Az ipari profilú vállalatok részaránya körülbelül 20%-os, míg mezőgazdasággal a helyi gazdasági szereplők nem egészen 2,5%-a foglalkozik. Az önálló nemzetgazdasági ágakat tekintve a legnagyobb részarányal (27,5%) egyértelműen a kereskedelemmel foglalkozó cégek rendelkeznek. 10% körüli-feletti ezen kívül még a szakmai tudományos, műszaki tevékenységet folytató, az építőiparban érdekelt és a feldolgozóipari profilú vállalkozások aránya. Nem érnek el ilyen nagyságú részesedést, de fontosabb gazdasági szereplőként kiemelhetők még az adminisztratív és szolgáltatást támogató nemzetgazdasági ágban tevékenykedő, az ingatlanügyekkel foglalkozó, valamint az egészségügyi és szociális ellátásban munkálkodó vállalkozások is.

6. táblázat - Ceglédi regisztrált társas vállalkozások nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlása 2012-ben

Nemzetgazdasági ág	Cegléd	Pest megyei járásközpontok	Pest megye	Budapest	Magyarország
A – Mezőgazdaság, %	2,39	1,19	1,49	0,44	2,30
B – Bányászat, %	0,11	0,05	0,10	0,06	0,11
C – Feldolgozóipar, %	9,22	8,53	8,52	5,91	8,01
D - Villamosenergia ellátás, %	0,06	0,17	0,12	0,17	0,21
E – Vízellátás, %	0,67	0,42	0,46	0,23	0,40
F – Építőipar, %	10,22	10,84	11,73	7,56	9,76
G – Kereskedelem, %	27,48	24,20	23,42	23,68	23,84
H - Szállítás, raktározás, %	3,94	4,07	4,30	2,49	3,35

I – Vendéglátás, %	4,83	4,12	4,16	4,32	4,94
J - Információ, kommunikáció, %	4,05	6,57	6,68	8,40	6,05
K - Pénzügy, biztosítás, %	2,94	2,54	2,34	2,20	2,36
L – Ingatlanügyletek, %	5,72	6,45	6,18	9,42	7,37
M - Szakmai tudományos, műszaki tevékenység, %	11,05	15,99	15,60	19,66	16,35
N - Adminisztratív és szolgáltatás támogató, %	6,05	5,85	6,20	6,82	5,76
O - Védelem, közigazgatás, %	0,00	0,02	0,03	0,03	0,03
P – Oktatás, %	2,78	1,98	1,83	1,91	1,86
Q - Egészségügyi, szociális ellátás, %	5,50	2,89	2,53	2,32	3,32
R - Művészet, szórakoztatás, %	1,33	1,98	2,15	2,34	2,03
S - Egyéb szolgáltatás, %	1,67	2,12	2,13	2,03	1,92
T+U Egyéb tevékenység, %	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01
Regisztrált társas vállalkozások száma, db (100%)	1 801	32 942	89 707	242 854	600 413

forrás: KSH, TSTAR, 2012

Más Pest megyei településekhez, járásközpontokhoz képest Cegléden jelentősen nagyobb a mezőgazdasággal foglalkozó vállalkozások aránya. Bár ennek a nemzetgazdasági ágak a jelentősége mind a foglalkoztatást, mind pedig az értéktermelést tekintve jelentősen lecsökkent az elmúlt évtizedekre, a szektor átlag feletti reprezentációja a mezőgazdasági hagyományok bizonyos mértékű továbbélését jelzi. Emellett még az oktatási, illetve az egészségügyi és szociális ágazatban tevékenykedő gazdasági társaságok ceglédi jelenléte tekinthető markánsnak pest megye más településeivel, járásközpontjaival, de akár az ország egészével összevetve. Cegléd iskolaváros, Pest megye délkeleti részének oktatási központja, így nem meglepő az oktatási szolgáltatást nyújtó vállalkozások megtelepedése a városban. Hasonlóképpen, Cegléden széles körű egészségügyi ellátást nyújtó intézmények vannak, ami a szinergikus hatások miatt vonzó környezetet jelent az ebben az ágazatban tevékenykedő szolgáltatók (pl. magánrendelő) számára.

A város gazdasági súlyának elemzése során már szóba került a ceglédi székhelyű vállalkozások kedvezőtlen pozíciója a tőkenagyság, befektetett eszközérték, árbevétel stb. alapján. Ugyanakkor a Cegléden regisztrált gazdasági társaságok az alkalmazottak létszámadatai alapján nem tekinthetők egyértelműen „kicsinek”. Az 1800 helyi társas vállalkozás több mint 90%-a így is a 10 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató mikrovállalkozások közül kerül ki, azonban ez az arány Pest megyében, valamint a pest megyei járásközpontok körében is meghaladja a 95%-ot. Cegléden így mind a kis, mind pedig a középvállalkozások aránya (6,5%, illetve 1%) meghaladja a térségi átlagokat. A nagyvállalatokat két 250–499 főt alkalmazó (LAING Szivattyú Termelő és Forgalmazó Kft., VEVŐÉRT Kereskedelmi Kft.) és egy 500 alkalmazottnál többet foglalkoztató vállalat képviseli (Dél-Pest Megyei Mezőgazdasági Rt.). További jelentősebb működő vállalkozások és egyéb gazdasági társaságok: Ecseri Kft., INFINEON Technologies Cegléd Kft., SZIDO Kft., Xylem Hungary Kft. „ÖKOVÍZ” Nonprofit Kft.

7. táblázat - Ceglédi regisztrált társas vállalkozások létszám kategória szerinti megoszlása 2012-ben

Területi egység neve	Regisztrált társas	0 és ismeretlen	1-9 fő (%)	10-19 fő (%)	20-49 fő (%)	50-249 fő (%)	250-499 fő	500 és több fő
----------------------	--------------------	-----------------	------------	--------------	--------------	---------------	------------	----------------

	vállalkozás összesen, db	fő (%)					(%)	(%)
Cegléd	1 801	32,4	59,9	4,1	2,5	1,1	0,1	0,1
Pest megyei járásközpontok	32 942	36,5	58,7	2,9	1,3	0,6	0,1	0,0
Pest megye	89 707	36,8	58,5	2,8	1,3	0,6	0,1	0,0
Budapest	242 854	41,9	53,0	2,9	1,4	0,7	0,1	0,1
Magyarország	600 413	36,4	57,7	3,3	1,7	0,8	0,1	0,1

forrás: KSH, TSTAR, 2012

1.5.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése

Cegléd gazdasági légköréről, a város és a helyi gazdasági szervezetek fejlesztési és beruházási lehetőségeiről sokat árulnak el e szereplők forrásszerzési képességei. Cegléd esetében a 2007–13-as európai uniós programozási időszak hét éve alatt, az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében különböző konstrukciókban 142 pályázat kapott támogatást, mintegy 8 milliárd forint támogatási összeggel. Az egy főre jutó támogatás így kevéssel ugyan, de meghaladja a 200 ezer forintot. Ez az érték alacsonyabb, mint a ceglédi kistérségben vagy Pest megyében mérhető támogatási átlag (kb. kétharmada, illetve fele), azonban a támogatott pályázatok népességaránya Cegléden magasabb. Így elmondható, hogy több, de kisebb támogatási összegű fejlesztés indulhatott be a városban 2007 és 2013 között.

A 2007 és 2013 között támogatást nyert 142 ceglédi ÚMFT-s pályázat némileg kevesebb, mint 50%-os sikerességet jelent, az összes beadott pályázat számát tekintve. Viszont az igényelt támogatási összeg több mint felét el tudták nyerni a ceglédi projekttel pályázni kívánó szervezetek ebben az időszakban. A megpályázott fejlesztések és a támogatott pályázatok között is többségben vannak a Közép-Magyarországi Operatív Program alintézkedései alá sorolt kezdeményezések. Ezek mellett néhány Környezet és Energia Operatív Programhoz kapcsolódó ceglédi pályázat, illetve nem beruházási jellegű ÁROP és TÁMOP projektek kaphattak támogatást ÚMFT forrásokból.

8. táblázat - Beérkezett és támogatott ÚMFT pályázatok Cegléden, 2007–2013

	Beérkezett pályázatok száma	Támogatott pályázatok száma	Igényelt támogatási összeg (Ft)	Megítelt támogatási összeg (Ft)
Összesen	298	142	15 535 632 085	8 104 814 533
ÁROP	3	1		
KEOP	12	7		
KMOP	212	115		
TÁMOP	71	19		

forrás: emir.nfu.hu

A támogatott pályázatok gazdasági formák szerinti megoszlása a vállalkozói szféra sikerességét mutatja. Cegléden az ÚMFT-hez kapcsolt forrásokból 70%-ban különböző (mikro-, kis- és közép-) vállalkozások

részesülhettek. A ceglédi kistérségben, illetve Pest megyében ez az érték csak 55, valamint 65%, és elsősorban a mikrovállalkozások és közép-vállalkozások pályázati sikeressége tekintetében mutatkozik jelentősebb eltérés Cegléd városához képest. A térségi (kistérség, megye) bontású adatok az államháztartási (pl. önkormányzatok) és egyéb nonprofit szervezetek támogatott pályázatainak nagyobb arányát mutatják. Mindez szintén a ceglédi vállalkozások forrasszerzési képességeiről szolgálhat pozitív adalékkal.

9. táblázat - Támogatott pályázatok számának megoszlása KKV besorolás szerint Cegléden, 2007-2013

Státusz	Pályázatok megoszlása – Cegléd (%)	Pályázatok megoszlása – Ceglédi kistérség (%)	Pályázatok megoszlása – Pest megye (%)
Belföldi természetes személy	0	0	0
Mikrovállalkozás	25	17	28
Kisvállalkozás	28	25	27
Közép-vállalkozás	17	13	9
Nem besorolható	0	0	0
Nonprofit szervezet államháztartáson belül	22	37	27
Nonprofit szervezet államháztartáson kívül	3	4	4
Támogatási szempontból kedvezményezett és az 1-4 kategóriákba nem tartozó vállalkozás	2	1	1

forras: palyazat.gov.hu

A ceglédi vállalkozások támogatott fejlesztési, beruházási tevékenységére fókuszálva elmondható, hogy 2007 és 2013 között európai uniós forrásokból ezen szervezetek elsősorban KMOP programokhoz köthető területeken nyertek nagyobb számban és összegben támogatásokat, és emellett csak néhány KEOP-os és TÁMOP-os pályázatban tudtak sikeresen részt venni. A legnagyobb megítélt támogatási összegek a vállalkozások technológiai fejlesztéséhez és beruházásaihoz kapcsolódnak, de összegüket tekintve jelentősnek mondhatók a különböző épületenergetikai fejlesztésekre, telephelyfejlesztésre és inkubátorház építésére, bővítésére juttatott támogatások is. Az átlagos megítélt támogatási összegeket tekintve utóbbiak a legnagyobb volumenű pályázatok, a nagyobb méretű vállalkozások technológiai fejlesztésére szánt támogatásokkal együtt. A kisebb finansziális igényű pályázatokat támogató források a mikro- és kisvállalkozások fejlesztései mellett elsősorban vállalati folyamatmenedzsment tevékenységek, minőség-, környezet- és egyéb irányítási rendszerek bevezetését és átalakítását ösztönzik, vagy munkahelyi képzésekhez kapcsolódnak.

10. táblázat - Támogatott ÚMFT programok adatai, 2007–13 (ceglédi vállalkozások)

Alintézkedés	Pályázók száma	Megítélt támogatás összesen (Ft)	Átlagos megítélt támogatási összeg (Ft)
KEOP 5.3.0/A/09 Épületenergetikai fejlesztések	2	117 295 649	58 647 825
KMOP 1.1.4-09 Vállalati innováció ösztönzése	1	43 020 000	43 020 000

KMOP 1.2.1-08,-09,-10/A Mikro-, kis- és középvállalkozások technológia fejlesztése	19	142 053 818	7 476 517
KMOP 1.2.1-08,-09,-10/B Komplex vállalati technológia fejlesztés mikro-, kis- és középvállalkozások számára	7	452 690 000	64 670 000
KMOP 1.2.2-08 Komplex technológiai beruházás a hátrányos helyzetű kistérségekben induló vállalkozások részére	1	76 500 000	76 500 000
KMOP 1.2.5-09 Vállalati folyamatmenedzsment és elektronikus kereskedelem támogatása	3	7 620 000	2 540 000
KMOP 1.2.6 Minőség-, környezet- és egyéb irányítási rendszerek, szabványok bevezetésének támogatása	4	4 455 625	1 113 906
KMOP 1.5.3/A-09 Inkubátorházak szolgáltatásfejlesztéssel egybekötött építése, bővítése, fejlesztése	1	119 732 718	119 732 718
KMOP 1.5.3/C Telephelyfejlesztés	4	268 771 284	67 192 821
KMOP 3.3.3-09 Megújuló energiahordozó felhasználás növelése	1	11 536 681	11 536 681
TÁMOP 2.1.5-07/1 Munkahelyi képzések támogatása kis-és középvállalkozások számára	1	16 048 900	16 048 900
TÁMOP 2.3.3/A-09/2 Munkahelymegőrző támogatás képzéssel kombinálva	1	9 803 887	9 803 887
Összesen	45	1 269 528 562	28 211 746

forras: palyazat.gov.hu

A ceglédi vállalkozások által ebben az időszakban végrehajtott legnagyobb fejlesztések néhány sikeres helyi gazdasági szereplő támogatott beruházásaihoz köthetők. Ilyenek például az ECSERI Termelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft., valamint a VERES JÓZSEF Fuvarozó és Kereskedelmi Kft. több százmilliós vállalati és technológiai fejlesztései, beszerzései, az Infineon Technologies Bipoláris Kft. és a PATENT Ipari Szerelő és Gyártó Kft. telephelyfejlesztései, a Toldy Ferenc Kórház és Rendelőintézet Egyszemélyes Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság energetikai beruházása vagy az AGORA Építőipari és Kereskedelmi Kft. inkubátorház építési projektje.

A vállalati szféra megvalósult projektjei mellett érdemes még kiemelni a Cegléd Város Önkormányzata által végrehajtott, ÚMFT-hez köthető fejlesztéseket. Ezek néhány kisebb volumenű pályázat (pl. bölcsődebővítés, oktatásfejlesztés) mellett jobbra több százmilliós, illetve milliárdos támogatási összegű infrastrukturális beruházások voltak: csapadékvíz-elvezetés, szennyvíz infrastruktúra fejlesztés, parkoló építés, közvilágítás energiatakarékos átalakítása. Az elmúlt évek során egyéb források is rendelkezésre álltak önkormányzati kezdeményezésű beruházások megvalósítására. A Nemzeti Tanyafejlesztési Program forrásaiból valósult meg a ceglédi piac befedése, míg állami forrásokból, TAO-pénzekből és Cegléd Város Önkormányzatának hozzájárulásával történt meg a Ceglédi Városi uszoda felújítása, a ceglédi judocsarnok folyamatban lévő építése, illetve a megvalósítás előtt álló stadionfejlesztés.

1.5.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)

Cegléd versenyképességét számos tényező együttes hatása befolyásolja. A potenciális munkaerő minősége, mindenképpen a kiemelendő faktorok közé tartozik, hiszen a lakosság képzettségi viszonyai közvetlenül is hatást gyakorolhatnak a vállalatok telephely-választási döntéseit. Ebből a szempontból Cegléd széleskörű oktatási-képzési hagyományai ellenére sincs kedvező helyzetben. 1990-ben a legalább középfokú végzettséggel rendelkező népesség aránya (25%) elmaradt ugyan más megyei városok (jelenlegi járásközpontok) értékétől, de némileg felülmúlta a teljes településkörre vetített pest megyei átlagot. Míg 2001-re Pest megye más részein igen jelentős ugrás történt e mutatószám szerint, addig Cegléd esetében kisebb mértékű volt az előrelépés. 2011-re ez a képzettségi „olló” még jobban szétnyílt. Pest megye, valamint a megyei járásközpontok átlaga ekkor már meghaladta az 50%-ot, viszont Cegléden még a 45%-ot sem érte el a középfokú végzettségűek aránya. Hasonló tendencia jellemezte a felsőfokú végzettséggel rendelkező népesség városbeli és térségi arányainak alakulását. 2011-ig Cegléden az egyetemi vagy főiskolai oklevéllel rendelkezők aránya csak a 15%-os küszöböt lépte át, míg más járásközpontok vagy a megye egészében az az érték meghaladta, illetve megközelítette a 20%-ot is. Hogy Cegléd a képzettségi viszonyok alapján nem tudott megyei településtársaival lépést tartani, abban a helyi tényezőkön túl feltételezhetően szerepet játszott például az is, hogy az agglomerációs településekkel szemben itt nem érvényesült a szuburbanizációs folyamatok humán tőkére gyakorolt hatása (magasan kvalifikált társadalmi rétegek beköltözése), és a város utóbbi település csoport kedvező elérhetőségi előnyeiből sem részesülhetett (Budapest közelsége, változatos oktatási intézmények széles körű elérése).

11. táblázat - Cegléd képzettségi viszonyainak változása, 1990–2011

Területi egység neve	Középfokú végzettségűek a 18-x népesség arányában (%)			Egyetemi, főiskolai végzettségűek a 25-x népesség arányában (%)		
	1990	2001	2011	1990	2001	2011
Cegléd	25,0	33,7	43,9	8,5	10,3	15,7
Pest megyei járásközpontok	29,2	41,9	55,1	9,8	13,9	21,9
Pest megye	24,0	37,5	51,5	7,3	11,7	19,8
Budapest	45,1	58,7	69,9	19,0	23,8	34,1
Magyarország	29,2	38,2	49,0	10,1	12,6	19,0

forrás: KSH, Népszámlálás, 1990, 2001, 2011

A foglalkozási rétegződés, a munkaerő diverzitása is egy város versenyképességét meghatározó tényező. Ezen jellemző természetesen kapcsolatban áll a már bemutatott gazdaság szerkezeti jellemzőkkel és a képzettségi adottságokkal is. A foglalkozási jellemzők alapján Cegléden a legnagyobb arányt (15%-felett) a szakképzettséget nem igénylő munkákat ellátók, az egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő munkahelyeken dolgozók, valamint a szolgáltatási jellegű területen foglalkoztatott alkalmazottak teszik ki. Emellett még 10%-os részarány felett szerepelnek a felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő

foglalkozások és a gépkezelők, összeszerelők, járművezetők foglalkozási főcsoportjai. Összehasonlítva a térség más településeivel (Pest megye települései, járásközpontok) Cegléd munkaerő kínálatát elmondható, hogy a városban a térségi átlagokhoz képest elmarad a magasabb státuszú foglalkozási csoportok részaránya, míg az alacsonyabb végzettséget igénylő kategóriák részaránya magasabb. Ez leginkább a gazdasági vezetők, törvényhozók, illetve a gépkezelők, összeszerelők, járművezetők és szakképzettséget nem igénylő foglalkozások összevetésénél szembetűnő. Említésre méltó adat továbbá a fegyveres szervek foglalkozásai közé sorolt munkaerő viszonylag magasabb aránya. Cegléd a 2000-es évek elejéig garnizonvárosnak volt tekinthető, ennek az öröksége a térségi átlagoknál még mindig magasabb részarány.

12. táblázat - Foglalkozási rétegződés Cegléden 2012-ben

Foglalkozás (FEOR 1. jegy alapján)	Cegléd	Pest megyei járásközpontok	Pest megye	Budapest	Magyarország
Fegyveres szervek foglalkozásai, %	1,2	0,7	0,7	0,5	0,8
Gazdasági vezetők, törvényhozók, %	6,5	9,9	9,5	12,1	7,6
Felsőfokú képzettség alkalmazását igénylő foglalkozások, %	13,3	14,4	12,9	20,0	13,0
Egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozások, %	15,7	17,1	16,3	19,3	15,1
Irodai és ügyviteli jellegű foglalkozások, %	7,9	8,9	8,7	10,3	7,4
Szolgáltatási jellegű foglalkozások, %	15,5	15,2	15,3	14,2	13,7
Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási jellegű foglalkozások, %	0,3	0,4	0,6	0,2	1,0
Ipari és építőipari foglalkozások, %	9,7	9,2	9,5	6,3	10,6
Gépkezelők, összeszerelők, járművezetők, %	12,1	9,2	9,9	4,8	11,4
Szakképzettséget nem igénylő foglalkozások, %	17,7	15,1	16,5	12,5	19,3
Összesen, fő (100%)	100	100	100	100	100

forrás: Országos Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság adatszolgáltatása a járulékfizetőkről, 2012

Cegléd versenyképességi potenciálját, gazdasági pozícióját a piacok elérhetősége, a település forgalmi helyzete is befolyásolja. A Pest megye délkeleti részén elhelyezkedve Cegléd már jelentős távolságra fekszik az ország legnagyobb piacától, Budapesttől és agglomerációjától. A piacok közelségének előnyeit kereső befektetők számára a fővárostól való 75 kilométeres távolság (egy órás közúti időtáv) már kevésbé előnyös telephely választási tényező. A Budapest, a nemzetközi repülőtér és a térségbeli tranzit utak közelsége miatt a főváros délkeleti szektorának vonzáskörzetében megtelepedő logisztikai és kereskedelmi központok

sem lépnek túl Vecsés vagy Üllő területén. A Ceglédet is érintő 4-es (majd 44-es) számú főútvonal Románia felé fontos tranzitútvonalként működik, viszont ez nem része az európai törzshálózati folyosóknak (TEN, Helsinki-folyosók). Része viszont a TEN-hálózatnak a Cegléden áthaladó vasútvonalak mindkét ága. A két fővonal a belföldi személy és teherszállításban is kiemelkedő jelentőségű. A 100a-s Budapest–Záhony fővonal Ukrajna irányába jelenti Magyarország legfontosabb vasúti kapcsolatát, de több megyeszékhelyet is felfűz, összeköt az ország centrumtárségsával (Szolnok, Debrecen, Nyíregyháza) és leágazásai miatt is fontos (pl. Lökösházán keresztül Romániába). A 140-es jelzésű fővonal Szeged (Kecskemét) irányába biztosítja Cegléden keresztül a vasúti forgalmat.

A versenyképességre az említett tényezőkn túlmenően hatással van az egyes települések, térségek kutatási, fejlesztési és innovációs potenciálja. Cegléd esetében nehéz ezeket a faktorokat pontosan értékelni. Indirekt következtetések levonatók a városban jellemző gazdasági szektorok súlyának, a munkaerő foglalkozási csoportjainak vagy a lakosság képzettségi viszonyainak adataiból. Direkt módon a kutatási-fejlesztési tevékenységre vonatkozó adatok viszont csak megyei bontásban állnak rendelkezésre. Ez alapján elsősorban csak Cegléd tágabb térségének (Pest megye) kedvező helyzetéről lehet beszámolni, amely a legtöbb számba vett K+F tényező alapján előkelő pozíciót foglal el az országon belül (Budapest, valamint a vidéki egyetemi központok megyéi után).

Ugyanakkor néhány Ceglédre vonatkozó adalék is megismerhető más forrásokból. Így a város K+F tevékenységet folytató szervezetei közül kiemelhető a Cegléd mezőgazdasági hagyományaira épülve több mint hatvan éve itt működő Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ Gyümölcsstermesztési Kutatóintézet Ceglédi Kutató Állomása. Az innovációs potenciál egy tényezőjéről pedig a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala szabadalmi bejelentésekre vonatkozó adatszolgáltatása nyomán lehet tájékozódni. A szabadalmi bejelentések ismert adatai alapján Cegléd igen kedvezőtlen helyzetben van versenyképességi szempontból. Míg a térségi (megyei, járásközponti) átlagok megfelelnek a Magyarország egészére vonatkozó átlagértékeknek, addig Cegléden már maga a szabadalmi bejelentések tízezer lakosra vonatkozó száma is igen alacsony volt 2009 és 2012 között (~évi 1 szabadalom Ceglédi szervezettől, személytől). Megadott ceglédi szabadalmi bejelentés viszont nem is akadt ebben az időszakban.

13. táblázat - Szabadalmi bejelentések és megadott szabadalmi bejelentések száma Cegléden a 2009–2012 időszakban

Területi egység neve	Szabadalmi bejelentés tízezer lakosra (2009-2012)	Megadott szabadalmi bejelentés tízezer lakosra (2009-2012)
Cegléd	1,07	0,00
Pest megyei járásközpontok	2,87	0,49
Pest megye	3,27	0,37
Budapest	6,86	1,69
Magyarország	2,74	0,52

forrás: Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala adatszolgáltatás, 2009–2012

1.5.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

A legutóbbi, 2011-es népszámlálás felmérése szerint Cegléden 15585 lakóingatlant (lakás és lakott üdülő együtt) tartottak nyilván. Ezek nagy része természetesen lakott, ugyanakkor mintegy 1500 lakásnak, a lakásállomány majdnem egytizedének (9,5%) nincs lakója. Ez az összes lakóingatlan számához viszonyítva némileg nagyobb arányt jelent, mint más pest megyei járásközpontok, illetve egyéb települések esetében. Cegléden a lakóingatlanok túlnyomó többsége magánszemélyek tulajdonában áll. Az önkormányzati tulajdonú lakások száma a népszámlálási adatok szerint csupán 309, ami arányaiban azonban mégis jóval magasabb, mint más pest megyei településeken. Ez a város ingatlangazdálkodása szempontjából jelenthet jól hasznosítható potenciált.

14. táblázat - Cegléd lakásainak főbb jellemzői

Területi egység neve	Lakott lakás	Nem lakott lakás	Lakás és lakott üdülő együtt	Magánszemély tulajdonosa	Önkormányzati tulajdonú	1960 előtt épült lakások aránya (%)	1961-1980 között épült lakások aránya (%)	1981-2000 között épült lakások aránya (%)	2001 után épült lakások aránya (%)
Cegléd	14 086	1 496	15 585	15 135	309	28,6	39,9	21,1	10,3
Pest megyei járásközpontok	154 701	15 158	170 644	166 405	2 045	20,0	35,5	26,1	18,4
Pest megye	428 776	42 119	473 448	463 643	4 116	22,9	32,3	26,3	18,5
Budapest	787 057	118 071	905 405	838 233	45 226	41,0	30,2	17,3	11,6
Magyarország	3 904 103	477 873	4 390 302	4 207 519	120 211	32,4	36,2	21,7	9,7

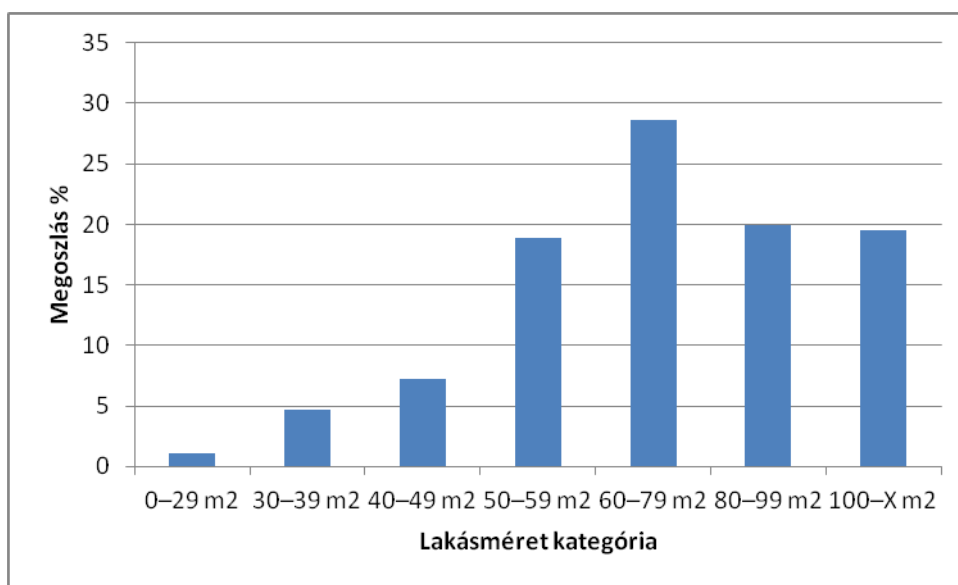
forrás: KSH, Népszámlálás, 2011

Cegléden a lakóingatlanok majdnem 70%-a 1980 előtt épült. Az elmúlt évtizedekben nem gyorsult fel a lakásállomány megújulása, a 2001 után épült lakások aránya csak tíz százalék. Mindez összhangban van a korábbi évtizedek demográfiai és társadalmi folyamataival. Cegléd népessége az 1980-as évek óta mintegy tizedével csökkent. Más pest megyei – elsősorban a budapesti agglomerációban elhelyezkedő – járásközpontoktól eltérően Cegléd nem vált szuburbanizációs célponttá, a fővárostól való jelentősebb távolsága miatt. Továbbá a város gazdasági lehetőségei sem vonzották a betelepülőket. Emiatt nem is volt igény jelentősebb lakásállomány bővítésre. Ugyanakkor az, hogy Cegléd lakóingatlanainak egy jó része több, mint ötven éves, nem jelent minden szempontból kedvezőtlen helyzetet, hiszen indirekt módon jelzi, hogy a településen több helyen megmaradhatott a földszintes-kisvárosias, városképi értéket is őrző beépítési forma.

A ceglédi lakások átlagos nagysága 76 m², ami az egyik legalacsonyabb érték a pest megyei járásközpontok között. A városban relatív többségben vannak az 50–79 m²-es lakóingatlanok. Csak a lakásállomány 20-20%-át teszik ki a 80 és 100 m² közötti és 100 m² feletti alapterületű lakások. Emellett az 50 m²-nél kisebb lakások aránya sem számottevő. A közepes méretű lakások túlsúlya a ceglédi lakásszerkezetben az

épületállomány korösszetétel jellemzőivel is kapcsolatban van. A kedvezőtlen korösszetételű lakásállomány többségére (1960–70-es évek és a korábbi évtizedek lakásai) jellemző beépítési módok elsősorban a közepes méretű lakások kialakításának kedvezettek. Néhány városrésztől eltekintve (pl. Vásárhelyi lakótelep) a kisebb lakásnagyságot kínáló teleszerű építési módok nem váltak meghatározóvá, ugyanakkor az elmúlt évtizedek visszafogott lakásépítkezése a magasabb alapterületű, többgenerációs családi házak még szélesebb körű elterjedésének sem kedvezett.

11. ábra - A ceglédi lakások megoszlása lakásméret kategóriák szerint

forrás: KSH, Népszámlálás, 2011

A lakások méretjellemzőiből következik, hogy Cegléden a négy és többszobás lakások aránya viszonylag alacsony (18,4%), összevetve más pest megyei települések (pl. többi járásközpont) adataival. A lakótelepi beépítésre utaló épületadatok (4–10, illetve 11–X lakásos épületek aránya) ezen építési mód alacsony koncentrációját jelzik, azonban például a 11–X lakásos épületek esetében ez az arány így is magasabb a pest megyei átlagoknál. A lakások minőségi jellemzői alapján Cegléd némileg kedvezőtlenebb helyzetben van a többi megyei járásközpontnál (ill. más településeknél). A lakások átlagos lakószáma itt alacsonyabb, ugyanakkor a komfortjellemzők alapján Cegléd hátránya látványos. A 2011-es népszámlálás szerint a városban a lakásoknak csak alig több mint 50%-a számított összkomfortosnak, míg más településekhez (pl. járásközpontok) viszonyítva kifejezetten magas – a megyei átlagok majdnem kétszerese – a félkomfortos és a komfort nélküli, illetve szükséglakások aránya. Cegléden a 100 lakásra jutó fürdőszobák száma nem éri el a százast. Mivel valószínűsíthető, hogy nagy számban akadnak olyan lakások is, ahol több fürdőszoba is épült, így az ebből a szempontból ellátatlan lakások aránya még rosszabb képet mutat. A lakások minőségi jellemzőit árnyalja, hogy a város lakásállományának több mint 10%-a külterületi városrészen helyezkedik el, ahol a közművek elérhetősége behatároltabb, a komfortfokozatot meghatározó.

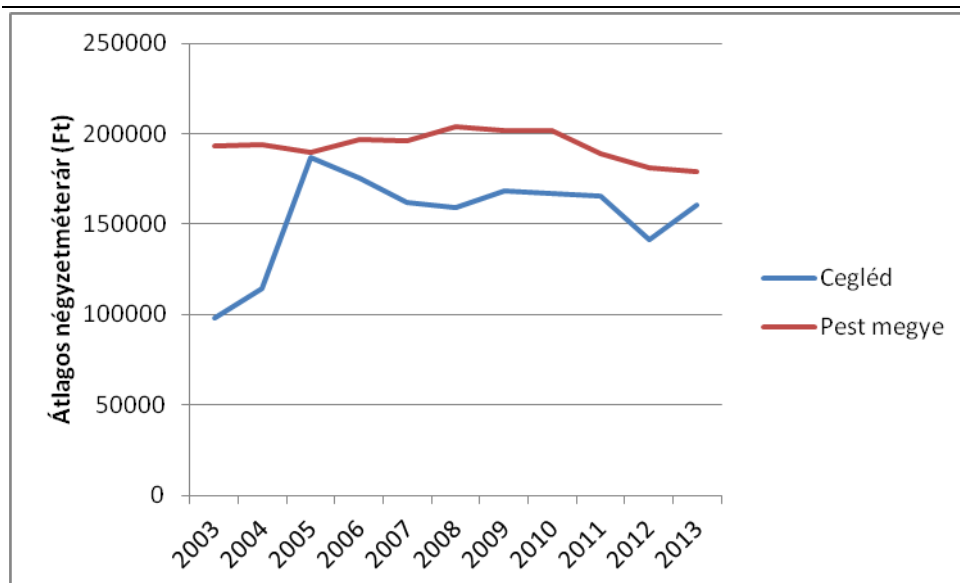
15. táblázat - Cegléd lakásainak főbb minőségi jellemzői

Területi egység neve	Száz lakott lakás a és lakott üdülőr e jutó lakó	4 és több szobás lakások aránya (%)	100 lakásr a jutó fürdőszobák száma	Összkomfortos lakások aránya (%)	Komfortos lakások aránya (%)	Félkomfortos lakások aránya (%)	Komfort nélküli, szükség és egyéb lakások aránya (%)	4–10 lakásos épületek aránya (%)	11–X lakásos épületek aránya (%)
Cegléd	229	18,4	99	51,2	36,2	4,2	8,4	1,6	1,8
Pest megyei járásközpontok	245	27,6	115	67,5	26,0	2,5	3,9	2,5	1,5
Pest megye	253	30,1	116	66,0	26,3	2,8	4,9	1,4	0,6
Budapest	186	15,1	107	70,8	25,3	1,8	2,1	9,3	11,6
Magyarország	221	19,8	105	59,4	31,3	2,9	6,4	2,1	2,2

forrás: KSH, Népszámlálás, 2011

Tíz év ingatlanpiaci folyamatait értékelve elmondható, hogy Cegléden két nagyobb léptékű (ellentétes előjelű) árváltozással járó trend alakította a helyi lakáspiacot.

12. ábra - Az eladó ceglédi lakások átlagárának változása 2003 és 2013 között

forrás: [www.ingatlanet.hu](http://wwwingatlanet.hu)

A 2000-es évek közepéig a lakások átlagárának növekedését lehetett megfigyelni. 2006-ra az eladó ceglédi lakóingatlanok kínálati ára majdnem elérte a pest megyei átlagot. Ezután ez az olló újra nyíltni kezdett: Pest megyében hosszabb ideig tartotta magát a 200 ezer forint/m²-es szint közelében a lakások átlagára, míg Cegléden ebben az időszakban szinte folyamatos árcsökkenés ment végbe. A 2000-es évtized végén jelentkező gazdasági (és pénzügyi) válságot követő keresletcsökkenés a lakásárakat is befolyásolta. Pest megye más településeihez hasonlóan (némi ingadozás után) Cegléden is jelentősen zuhant az eladó lakások négyzetméterenkénti átlagára, 2015 februárjára már 140 ezer forint/m² alá süllyedt ez az érték. Az ingatlanárak jellemzői lakástípusonként (beépítési jelleg, kor stb.) eltérőek. Az átlagnál jóval magasabbak a téglalakások és sorházi lakások négyzetméterárai, míg a panellakások és családi házak fajlagos árai az átlagnál alacsonyabbak. A „piacon” lévő lakóingatlanok nagysága is elkülönül lakástípusok szerint. A kisebb alapterületű tégl- és panellakások mellett nagyobb méretű sorházi lakások és családi házak képviselik a lakásállományt. A lakástípusokon belül a legnagyobb árbeli, minőségi stb. különbségek természetesen a családi házakat jellemzik.

1.6. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

1.6.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Az önkormányzatok gazdálkodásának szabályozásáról több jogszabály is rendelkezik. Ezek közül a legfontosabbak a 2011. évi CXCV. törvény, az államháztartásról és a 2011. évi CLXXXIX., Magyarország helyi önkormányzatairól szóló önkormányzati törvény. Ezt kiegészítik az aktuális éves költségvetési törvény önkormányzati gazdálkodásra vonatkozó rendelkezései. Helyi szintű jogszabályok, mint az önkormányzatok éves költségvetéssel kapcsolatos és egyéb rendeletei (gazdasági program, vagyongazdálkodási terv stb.) bontják ki a költségvetés tételeit, és együttesen szabályozzák annak végrehajtását. 2013-ban, több

szabályozási módosítást követően nagymértékben átalakult a helyi önkormányzatok költségvetésének szerkezete. Cegléd Város Önkormányzatát ez a következőképpen érintette:

- 2013-ban kezdték meg működésüket a járási hivatalok, amelynek következtében csökkent az önkormányzatok által ellátandó feladatok köre. Különböző államigazgatási feladatkörök, hatósági ügyek kerültek át elsősorban a polgármesteri hivataloktól a járási kormányhivatalokhoz.
- A helyi önkormányzatok állami támogatásainak szabályozása is megváltozott. 2013-tól a korábbi normatív finanszírozást felváltotta a feladatfinanszírozási rendszer. A helyi önkormányzatokról szóló törvény ezt a kérdést érintő cikkelyei szerint a feladatalapú támogatás megállapításához a helyi önkormányzat szolgáltat adatot. A támogatás kizárólag a kötelezően ellátandó feladatainak kiadásaira fordítható, viszont az önként vállalt, az állam által prioritásként kezelt feladatok finanszírozására az állam támogatást biztosíthat az önkormányzatoknak.
- Az oktatási intézmények fenntartásának feladatai Cegléden is átkerültek a helyi önkormányzattól a Klebelsberg Intézményfenntartó Központhoz. A KLIK a legtöbb ceglédi középfokú (és egyéb szak-) oktatási intézmény esetében működtetői szerepet is vállal, míg az általános iskolák és néhány további intézmény (művészeti iskola, gimnázium, kollégium) működési feladatait továbbra is Cegléd Város Önkormányzata látja el.
- Az elmúlt évek során Ceglédet is érintette az önkormányzatok adósságának konszolidációja. A 2011 és 2014 között zajló folyamat során a községek, a városok és a megyei jogú városok is élhettek az állami adósságrendezéssel. Az 5000 főnél népesebb települések az állammal kötött megállapodás alapján adósságállományuk 35–75%-ának átvállalását kérhették. Cegléden első körben a város 5,7 milliárd forintnyi adósságának 70%-ától (3,8 milliárd forint) sikerült így megszabadulni. 2014-ben folytatódott az adósságrendezés, amelynek keretében további 1,7 milliárd forintnyi adósságot vállalt át az állam. Ez a fennmaradó teljes adósságállomány rendezését tette lehetővé.
- 2013-tól a helyi önkormányzat számára átengedett bevételek szabályozásai is átalakultak. Teljes mértékben a központi költségvetésé részévé vált, a korábban részben helyben maradó személyi jövedelemadó, míg a gépjármű adó 60%-át központosította az állam.

Cegléden az önkormányzati költségvetés bevételi oldalának hangsúlyos része a kötelező feladatellátást biztosító állami támogatások sora. Ezen önkormányzati működési támogatások közül Cegléden a legjelentősebb tételt az önkormányzat szociális és gyermekjóléti feladataihoz címkézett támogatás jelenti, de nagyságrendileg nem marad el ettől a ceglédi önkormányzat működésének általános, illetve az ellátandó köznevelési feladatok támogatása sem. Szintén százmilliós tételt tesznek ki az állami támogatások között a működési célú központosított előirányzatok és egyes önként vállalt feladatokhoz rendelt kiegészítő támogatások is. A működési típusú bevételek közül jelentősebbek (milliárdos nagyságrendűek) még Cegléd Város Önkormányzatának saját működési bevételei, illetve az önkormányzati közhatalmi bevételek és működési célú átvett pénzeszközök (adók, átengedett bevételek, önkormányzati szolgáltatások díjai stb.). A felhalmozási bevételek között a legnagyobb arányt a felhalmozási célú, államháztartáson belülről érkező támogatások képezik. Ezek az utóbbi időben már éves szinten több milliárd forinttal járultak hozzá a költségvetés bevételeihez. E jogcímek takarják a fejlesztésre és beruházásra érkező támogatásokat, köztük az európai uniós forrásokból származó fejlesztési pénzeket is (például Cegléd KEOP-os szennyvízcsatorna-építési projektje). A felhalmozási bevételek és átvett pénzeszközök (vagyongazdálkodás, ÁFA visszaigénylés stb.) mellett az önkormányzat bevételeit a működési és fejlesztési célú hitelfelvétel egészíti ki.

16. táblázat - Cegléd önkormányzatának költségvetési bevételei 2011 és 2014 között

Bevételi jogcímek (ezer forint)*	2011	2012	2013	2014
Önkormányzat működési támogatásai	1 924	1 670	2 374	2 190
	915	425	161	577
Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása				537 879
Önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása				512 972
Önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása				798 754
Önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása				73 435
Működési célú központosított előirányzatok				121 617
Kiegészítő támogatások				145 920
Működési célú támogatások államháztartáson belülről	823 617	457 088	747 642	377 266
Működési bevételek	2 477	2 902	1 784	1 429
	577	304	815	274
Közhatalmi bevételek, működési célú átvett pénzeszközök	529 983	575 259	746 198	1 677 692
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	267 538	539 116	1 406 173	3 870 790
Felhalmozási bevételek és felhalmozási célú átvett pénzeszközök	136 406	386 026	785 686	334 416
Finanszírozási műveletek (hitelfelvétel)	77 108	100 000	281 990	2 480 632
Költségvetési bevételek összesen	6 237 144	6 630 218	8 126 665	12 360 647

forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás a költségvetésről és a költségvetés végrehajtásáról

*Az év végéig módosított előirányzatokkal számolva

Cegléden a különböző helyi adókból és részben átengedett adó típusú átengedett bevételekből éves szinten milliárdos (2013-ban 1,6 milliárd forint), és egyre növekvő bevétele származik az önkormányzatnak. Ezen adónemek közül a bevételek kétharmadát Cegléden egymaga az iparüzési adó teszi ki. A növekvő adóbevételek (az állandó vagy ideiglenes vállalkozások nettó árbevételének meghatározott hányada alapján kalkulálva) a helyi vállalkozói szféra gazdasági teljesítőképességének gyarapodásáról tudósítanak. További jelentős adótétel a gépjárművek után fizetendő (súly)adó. A 2000–2010-es évekhez hasonlóan ennek nagysága Cegléden 2013-ban is elérte 250–300 millió forintot még úgy is, hogy ettől az évtől kezdve a gépjármű adó bevételeinek 60%-át központosította az állam. Jelentős bevétele származik még a városnak az építményadóból és a magánszemélyek kommunális adójából. Ezek mellett csak kisebb tételként jelennek meg olyan adónemek és díjak, mint az idegenforgalmi adó, a talajterhelési díj, a különböző pótlékok és a bírságok. Utóbbiak közül az igenforgalmi adó tendenciózus növekedése valószínűsíthetően a Ceglédi Gyógyfürdő és Szabadidőközpont felfutásához kapcsolható.

17. táblázat - Helyi adóbevételek Cegléden

	Gépjármű adó (e Ft)	Építmény adó (e Ft)	Kommunális adó (e Ft)	Iparűzési adó (e Ft)	Idegenforgalmi adó (e Ft)	Talajterhelési díj (e Ft)	Pótlék (e Ft)	Bírság (e Ft)	Összesen (e Ft)
2007	253 885	144 215	28 000	769 687	4 539	0	0	5 000	1 205 326
2010	291 110	151 049	27 870	823 748	13 372	2 709	11 982	2 544	1 324 384
2013	277 274	191 612	70 006	1 111 777	15 626	3 313	10 326	1 870	1 611 798

forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Cegléd Város Önkormányzata számára éves szinten stabilan 5 milliárd forint körüli összeget jelentenek a működési költségvetés kiadásai. A városban az önkormányzat feladatainak ellátását biztosító kiadások közül egyenként is meghaladják az egymilliárd forintot a személyi juttatások, a dologi kiadások és az egyéb működési célú kiadások jogcímei, de a 36 ezer fős városban több százmillió forintos tételt tesznek ki a munkaadókat terhelő járulékok, a szociális hozzájárulási adó, valamint az ellátottak pénzbeli juttatásai is. 2013-ban megváltozott mind az önkormányzatok finanszírozási rendszere (normatív- helyett feladatfinanszírozás), mind pedig intézményfenntartó szerepük. A KLIK által átvett oktatási intézmények személyi és járulékkiadásai így már nem a város költségvetését terhelik. Bizonyos oktatási egységek működtetésével azonban az önkormányzat továbbra is részt vesz ezen intézmények finanszírozásában. A felhalmozási célú kiadások tételeit legnagyobb részt a ceglédi önkormányzat beruházásai és felújításai jelentik. Ez évente eltérő mértékben terheli meg az önkormányzati kasszát, a legutóbbi költségvetési években az 1,5–4 milliárd forintot is elérte. A beruházások között elsősorban az európai uniós támogatással és egyéb forrásokból megvalósuló projektek költségei tarthatók számon, kisebb részben pedig az önkormányzati vagyonbővítésre (például ingatlanvásárlás) fordított kiadások. Az említett kiadások mellett Cegléd Város Önkormányzata tartalékképzésre és hiteltörlesztésre is jelentős összegeket különít el.

18. táblázat - Cegléd önkormányzatának költségvetési kiadásai 2011 és 2014 között

Kiadási jogcímek (ezer forint)*	2011	2012	2013	2014
Működési költségvetés kiadásai	5 159 364	5 030 928	4 727 145	5 079 421
Személyi juttatások	1 814 281	1 561 796	1 036 305	1 223 161
Munkaadókat terh. jár. és szoc. hozzájárulási adó	478 173	408 651	286 962	319 683
Dologi kiadások	1 242 220	1 623 171	1 652 786	1 788 709
Ellátottak pénzbeli juttatásai	197 950	209 239	181 741	572 287
Egyéb működési célú kiadások	1 426 740	1 228 071	1 569 351	1 175 581
Felhalmozási költségvetés kiadásai	630 069	902 506	2 019 508	4 687 067
Beruházások	237 563	603 715	1 616 730	3 927 058
Felújítások	139 988	171 372	259 252	312 989
Egyéb felhalmozási kiadások	252 518	127 419	143 526	447 020
Tartalékok, finanszírozási műveletek	324 861	541 098	1 380 012	2 594 159
Költségvetési kiadások összesen	6 114 294	6 474 532	8 126 665	12 360 647

forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás a költségvetésről és a költségvetés végrehajtásáról

*Az év végéig módosított előirányzatokkal számolva

Cegléd Város Önkormányzatának 2011–2014-es időszakra vonatkozó gazdasági programja néhány fő prioritás köré szervezi a ciklusprogram célterületeit. (A Gubody Ferenc Terv részletes ismertetése az 1.10.3-as fejezetben olvasható.) Az alappillérek: Cegléd versenyképességének növelése, harmonikus önkormányzati működés és a fejlesztések ráfordításait megalapozó önkormányzati gazdálkodás. Az önkormányzati gazdálkodásnak egyik fontos, a gazdasági programban is megjelenő eleme az önkormányzati vagyonnal való, veszteségeket elkerülő gazdaságos működés.

Az önkormányzatok vagyongazdálkodásáról több központi jogszabály is rendelkezik: az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése, a Nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 7.§-a és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. §-a. Ezek alapján hozta meg Cegléd Város Önkormányzata a vagyonelemeinek kezelését szabályozó 15/2013. (V. 2.) számú rendeletet a vagyongazdálkodásról, és fogadta el önkormányzati határozatban (94/2013. (IV. 25.) számú határozat) a város közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási tervét.

Cegléd vagyongazdálkodási terve kijelöli a vagyongazdálkodás különböző területein szükséges beavatkozások irányait, illetve megfogalmazza a vagyongazdálkodás elérendő célkitűzéseit. Ezek összhangban vannak a településfejlesztési koncepcióval, az IVS-sel, a gazdasági ciklusprogrammal és a környezetvédelmi programmal, valamint a hatékony és felelős vagyongazdálkodás elveit követik. A vagyongazdálkodási terv alapvető célkitűzései:

- A biztonságos feladatellátás feltételeinek megteremtése;
- Kiszámítható és átlátható gazdálkodás;
- Pénzügyi egyensúly biztosítása;
- A vagyon értékének megőrzése, növelése;
- A vagyon piacorientált bérbeadásának biztosítása;
- A vagyonelemek piaci értéken történő értékesítése;
- A gazdaságosan nem hasznosítható ingatlanok értékesítése;
- Az önkormányzat vagyonának védelme.

A vagyongazdálkodási terv a szükséges vagyongazdálkodási intézkedések elveit különböző vagyonelemek szerint határozza meg. Alapvető prioritások a forgalomképtelen törzsvagyon megfelelő fenntartása és karbantartása, illetve a korlátozottan forgalomképes törzsvagyon fenntartása és hasznosítása, valamint felújítása, és ezáltal értékének növelése. Cegléd Város Önkormányzata Közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási terve az ingatlanhasznosítás kapcsán kiemelten foglalkozik az önkormányzati épületek, az ipari park, a lakásgazdálkodás, a nem lakás céljára szolgáló helyiségek, a földingatlanok, az utak és terek, az önkormányzati tulajdonú intézmények, az egyéb közfeladat ellátásához kapcsolódó ingatlanvagyon és az önkormányzati ingóvagyon kezelésével kapcsolatos vagyongazdálkodási elvekkel és célokkal.

Emellett a vagyongazdálkodási terv megfogalmazza a ceglédi önkormányzat tulajdonában álló gazdasági társaságok működtetésének elveit, továbbá az általuk kezelt üzleti vagyonelemekkel kapcsolatos közép- és hosszú távú elképzeléseket is. A város önkormányzata tulajdonában álló gazdasági társaságok: VÁRVAG Városfejlesztési és Vagyongazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft., Ceglédi Sportszarnok Kft., Ceglédi Városi

Televízió Egyszemélyes Közhasznú Kft., Ceglédi Termálfürdő Üzemeltető Kft., „ÖKOVIZ” Önkormányzati és Víziközmű Üzemeltető Nonprofit Kft.

1.6.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

2010-ben született Cegléd Város Önkormányzatának 15/2010. (VI. 30.) önkormányzati rendelete, amely meghatározta a városrehabilitációhoz kapcsolódó feladatok ellátásának kereteit. A 2009-es Integrált Városfejlesztési Stratégiában kidolgozott szervezeti rendszer felállításához az önkormányzat e rendelet nyomán létrehozta a 100% önkormányzati tulajdonban lévő Ceglédi Városfejlesztési Kft.-t, amely az önkormányzat nevében eljárva a következő feladatokat látja el:

- Tervezési és forráskoordinációt valósít meg a biztonságos tervezhetőség és a kiszámítható finanszírozás érdekében;
- Lehetővé teszi és elősegíti a közsféra és a magánsféra strukturált együttműködését és a terhek megosztását a városfejlesztésben és városrehabilitációban;
- Elősegíti a különböző források (önkormányzati, kormányzati, EU) hatékonyabb és jobb koordinációval történő felhasználását a városfejlesztésben és városrehabilitációban;
- Az ingatlanfejlesztések során elősegíti külső pénzügyi forráslehetőségek (pályázatok, támogatások) felhasználását;
- Segíti a magántőke bevonását a városfejlesztési projektek finanszírozásába;
- Megvalósítja a fejlesztéseket a kijelölt akcióterületeken;
- A fejlesztés során keletkező bevételeket visszaforgatja a fejlesztésbe;
- Előkészíti, szervezi és lebonyolítja a rehabilitációs területen megvalósítandó fejlesztésekhez szükséges közbeszerzéseket.

A Ceglédi Városfejlesztési Kft. eredendően a 2010-es 'A ceglédi kistérség "fővárosának" településfejlesztése' című KMOP 5.2.1/B-09-1f pályázathoz köthető rehabilitációs program végrehajtása céljából jött létre, később viszont bekapcsolódott más, támogatást elnyert önkormányzati projektek (például a szennyvíz-infrastruktúrafejlesztési beruházás) megvalósításába.

A társaság városfejlesztési feladatköreit az önkormányzat irányításával és ellenőrzése mellett látja el. Tulajdonosi jogait gyakorolva Cegléd Város Önkormányzata jelöli ki a városrehabilitációs program akcióterületeit, iránymutatást és információkat ad a városfejlesztési projektek lebonyolításához, rendszeresen ellenőrzi a városfejlesztő társaság tevékenységét, tájékoztatja a társaságot a városfejlesztéssel kapcsolatos önkormányzati döntésekről, valamint koordinálja a Ceglédi Városfejlesztési Kft. és a beruházók együttműködéseit. Emellett Cegléd Város Önkormányzata biztosítja a projekt-megvalósításhoz szükséges önrészt is.

Az önkormányzat településfejlesztési tevékenységében számos önkormányzati szervezeti egység vesz részt. A fejlesztések tervezése és megvalósítása kapcsán a Jogi – Ügyrendi, Közbiztonsági és Pénzügyi Bizottság az önkormányzati gazdálkodást és a költségvetést érintő kérdésekben rendelkezik véleményezési hatáskörrel. Cegléden a városfejlesztésért felelős bizottság a Gazdasági Bizottság, amely ebből adódó feladat- és hatáskörei ellátása mellett például kezdeményezi és véleményezi a város fejlesztését megalapozó stratégiai

dokumentumok (ITS, ATT) módosítását, valamint településrendezési, vagyongazdálkodással és önkormányzati gazdálkodással kapcsolatos kérdésekben is eljár véleményező szerepben. A Polgármesteri Hivatal egységei közül település és városfejlesztési feladatokban a Pénzügyi Iroda és az Önkormányzati Iroda is érintett.

1.6.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység

Cegléd Város Önkormányzata a 179/2011. (V. 19.) önkormányzati határozattal fogadta el a 2011 és 2014 közötti időszakra szóló gazdasági ciklusprogramot a Gubody Ferenc Tervet. A program fő célkitűzését az önkormányzat abban határozta meg, hogy nőjön a város versenyképessége, hogy a bevételek és kiadások egyenlege a folyamatban lévő projektek befejezése mellett lehetőséget nyújtson további fejlesztésekre (kiemelten ezek közül az energiaracionalizálásra), és hogy a város önkormányzata a kormányzati átszervezési lépésekkel összhangban működjön. A gazdasági program végrehajtásával kapcsolatban a következő célterületek fogalmazódtak meg:

- Pénzügyi gazdálkodás, adópolitika
- Beruházás-ösztönzés és munkahelyteremtés
- Városfejlesztés
- Turisztika
- Városüzemeltetés
- Közszolgáltatások biztosítása

A 2011–2014-es gazdasági program elfogadása óta jelentősen átalakult a helyi önkormányzatok rendszere, ami Cegléd esetében is érintette mind az ellátandó feladatok körét, mind pedig a feladatok finanszírozását, így befolyásolva a ciklusprogramban megfogalmazott fejlesztési célok teljesülését. Ezen időszak alatt ugyanakkor számos olyan önkormányzati érdekelttségű fejlesztés megvalósult (vagy van folyamatban), amelyek szorosan kötődnek a gazdasági program célterületei között meghatározott prioritásokhoz. Átvilágították az önkormányzat működését a hatékonyabb gazdálkodás érdekében. Megvalósultak (kerékpár)út- és intézményfejlesztések (családsegítő felújítása, óvodabővítés), városi szolgáltatások színvonalának javítását célzó beruházások. Jelenleg is zajlik egy szennyvíz-infrastruktúrafejlesztési és egy közvilágítás-átalakítási nagyprojekt kivitelezése a városban.

1998-ban alakult meg Cegléden az önkormányzati tulajdonú Mobilpark Közhasznú Nonprofit Kft., amelynek feladata a Ceglédi Ipari Park létrehozása és működtetése volt. A zöldmezős beruházásként létesített ipari park a város észak-nyugati területén helyezkedik el, a 4-es számú főút mellett. Cegléd Város Önkormányzatának célja az ipari park létrehozásával az volt, hogy kedvező körülményeket teremtésével a városba vonzzon versenyképes ipari- és kereskedelmi vállalatokat egy versenyképesebb gazdasági szerkezet kialakítása érdekében, ami a városi foglalkoztatottságot is növeli. A Ceglédi Ipari Park 15 ha-s területéből körülbelül 60% már hasznosításra került, mintegy tucatnyi vállalkozás betelepülésével. Az itt működő vállalkozások fő profiljai: kereskedelmi és logisztikai szolgáltatások, elektrotechnika, csomagolóanyaggyártás, cipőipar. Az ipari park számos szolgáltatást nyújt a betelepült és térségbeli vállalkozások részére, úgymint pályázati, pénzügyi, jogi, üzleti tanácsadás, irodahelyiségek és műhelyek bérlése. A Ceglédi Ipari Park fejlesztésének tervei között szerepel vállalkozói központ létesítése, a helyi mikro- és kisvállalkozások

támogatása érdekében. 2011-ben az ipari park menedzsmentfeladatait ellátó Mobilpark Közhasznú Nonprofit Kft. beolvadt a szintén önkormányzati tulajdonú VÁRVAG Nonprofit Kft.-be.

2010-ben nyert mintegy 120 millió forintnyi támogatást a ceglédi Agora Kft. inkubátorház építésére. Az építőipari profilú vállalkozás beruházásának célja az volt, hogy segítse építőipari és kapcsolódó vállalkozások létrejöttét és működését Cegléden, valamint a város környékén. Az inkubátorházba települt vállalkozások számára az Agora Kft. biztosítja saját kapcsolatrendszere igénybe vételének lehetőségét, szakmai tapasztalatának megosztását, illetve széles körű szolgáltatásokat is nyújt. Ezek: irodai szolgáltatások, építőipari jogi tanácsadás, partnerkeresés, raktározás, építőipari adatbázisok, tenderfigyelés, pályázati tanácsadás, valamint épületek, helyiségek és ezek szolgáltatásainak használata.

1.6.4. Foglalkoztatáspolitikai

Munkaerő-piaci helyzete alapján Cegléd nincs kedvező pozícióban Pest megyében vagy a megye más járásközpontjaival összehasonlítva. Az 1.91 és az 1.9.4 alfejezetekben részletezett tényezők már árnyalták ennek lehetséges okait. Mindezt természetesen a foglalkoztatási arány és a munkanélküli ráta értékei is megerősítik. A foglalkoztatottak számának a munkanépes korú lakossághoz viszonyított aránya a 2011-es népszámlálás adatai szerint 56,8% volt, míg ebben az évben a munkanélküliségi ráta értéke meghaladta a 12%-ot (ÁFSz adatok szerint 8%-ot) is. Ezzel Cegléd jócskán elmaradt a foglalkoztatás átlagos térségi arányszámaitól, míg a munkanélküliség szintje a városban nagyobb értéket ért el, mint a pest megyei járásközpontokban vagy a megye egészében átlagosan. A térségi rangsorok szerint is csak néhány járásközpontot (például, Nagykőrös, Nagykáta, Ráckeve) előz meg Cegléd ezen összevetésben. A jövedelmi kilátásra vonatkozó adatok is hasonló képet mutatnak. 2011-ben Cegléden az egy adózóra jutó havi átlagjövedelem megközelítette a 120 ezer forintot. Ez közel sem éri el a Pest megyében átlagosnak mondható 140 ezer forint/hó/fő értéket, és a város a megyei járásközpontok közül csak az említett településeket és Dabast előzi meg.

Az alacsony foglalkoztatás, a viszonylag magas munkanélküliség és a kedvezőtlen jövedelmi kilátások lenyomata a város aktív népessége munkaerő-piaci pozícióinak. Ez az önkormányzat rendelkezésére álló foglalkoztatáspolitikai eszközökkel csak mérsékelten javítható. Cegléd Város Önkormányzata különösen fontosnak tartotta az elmúlt években a közfoglalkoztatási programokat annak érdekében, hogy segítse a hátrányos helyzetben lévők megélhetését. A ceglédi közfoglalkoztatás helyzetét és kilátásait is értékeli a 192/2013. (VI.27.) önkormányzati határozattal elfogadott Hely esélyegyenlőségi program. A 2000-es évek végén is évente 400–600 fő dolgozott a városban közcélú vagy közhasznú foglalkoztatási programoknak köszönhetően, többnyire fizikai foglalkozásokban, és elsősorban a Mobilpark Közhasznú Nonprofit Kft.-nél, valamint az önkormányzat intézményeinél.

Jelenleg az erre a célra elkülöníthető pénzügyi keretszámoknak megfelelően változik a közfoglalkoztatásban részt vevők száma Cegléden. Az elmúlt évekre visszatekintve a legtöbb közfoglalkoztatott (756 fő) 2011-ben dolgozott a városban, de 2013–14-ben is 500 fő feletti volt helyi közfoglalkoztatási programok létszáma. Ez körülbelül a munkaképes korú ceglédi lakosok 2,5%-ának felel meg. Nagyjából állandóak azok a tevékenységi körök, amelyben Cegléd közfoglalkoztatott lakosai munkalehetőséget találnak. Így a legtöbben évről-évre közterületi segédmunkásokként, intézményi takarítókként, adminisztrátorokként, portásokként vagy óvodai kisegítőkként dolgoznak.

19. táblázat - A közfoglalkoztatásban résztvevők száma Cegléden 2011 és 2014 között

Év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest (%)	Jellemző foglalkoztatási területek
2011	756	3,4	közterületi segédmunkás, intézményi takarítók, adminisztrátorok, portások, óvodai kisegítők
2012	251	1,1	közterületi segédmunkások, portások, adminisztrátorok, takarítók
2013	527	2,4	közterületi segédmunkások, intézményi takarítók, adminisztrátorok, portások, óvodai kisegítők
2014	567	n.a.	közterületi segédmunkások, intézményi takarítók, adminisztrátorok, portások, óvodai kisegítők

forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

A közfoglalkoztatás mellett kiemelhetők azok a munkaerő-piaci programok, amelyek keretében a ceglédi önkormányzat, illetve helyi vállalkozások foglalkoztatásra, munkahelymegőrzésre nyerhettek támogatást, illetve azon támogatott képzések, amelyeket munkahellyel nem rendelkezők vehettek igénybe. A TÁMOP-1.1.3. „Út a munka világába” elnevezésű program keretében nyílt lehetősége az önkormányzatnak mintegy 15 fő bértámogatott foglalkoztatására. Munkahelymegőrző támogatásra és képzésekben való részvételre (TÁMOP forrásokból) több ceglédi gazdasági szervezet is sikerrel pályázott az elmúlt évek során. A támogatottak között említhetők a DENT TOURS Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., az Elastic'91 Kft., és a Toldy Ferenc Kórház és Rendelőintézet.

1.6.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás

A lakás- és helyiséggazdálkodás helyi önkormányzati szintű kereteit több jogszabály is érinti. Közülük is kiemelhető a 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól és A lakások és a helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény. Az előbbi az önkormányzati feladatoként jelöli meg az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanokkal való gazdálkodást. A lakástörvény pedig felhatalmazást biztosít a helyi önkormányzatok számára, hogy rendeletben szabályozzák a lakás- és helyiséggazdálkodást, az egyes részleteket a helyi sajátosságok figyelembevételére alapozva. Cegléd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elsőször az önkormányzat tulajdonában álló lakások és helyiségek elidegenítésére vonatkozó szabályokról hozott rendeletet (34/2000. (XII. 8.) rendelet), majd 2009-ben született meg a 23/2009. (V. 28.) számú önkormányzati rendelet a lakások és helyiségek bérletéről.

A lakásbérlet kérdéseit érintő helyi jogszabály egyrészt rendelkezik az önkormányzati feladatokról és hatáskörökről, másrészt meghatározza a bérlővé válás feltételeit. Továbbá megalapozza a felek jogait és kötelezettségeit, illetve szabályozza a lakás- és helyiségbérlés folyamatát. Ez alapján a gazdálkodási feladatok és a hasznosítás joga a VÁRVAG Nonprofit Kft. hatáskörébe tartoznak. A társaság pályázat útján hirdeti meg az üres bérlakásokat, a bérlők személyéről piaci alapon bérbe adható lakások esetében a ceglédi önkormányzat Gazdasági Bizottsága dönt, míg a szociális rászorultság alapján meghirdetett lakások bérlőiről Cegléd Város Önkormányzatának Kulturális, Oktatási és Népjóléti Bizottsága hozza meg a döntést. Az önkormányzati bérlakások elidegenítésére vonatkozó, 2000 óta már több ízben módosított rendelet

határozza meg e lakóingatlanok értékesítésének szabályait, rendelkezve az elővásárlási joggal érintett lakosok köréről, a vételárról és az elidegenítés menetéről. Cegléd Város Önkormányzata az elmúlt évek során határozatokban jelölte ki az értékesítésre szánt lakásokat (57/2011. (II.15.) Ök. határozat, 196/2014. (IX.18.) Ök. határozat).

Az önkormányzati bérlakások száma Cegléden 2008 és 2013 között mintegy 50 darabbal csökkent (351-ről 295-re). A nagyarányú csökkenés oka, hogy az Akácös utcai egykori szociális lakótelep lakóegységeit balesetveszélyessé és lakásra alkalmatlanná nyilvánították és lebontották. A bérbé adható önkormányzati ingatlanok nagy része társasházakban található. 136 lakás esetében az önkormányzat az épület kizárólagos tulajdonosa, a többi esetben vegyes az önkormányzati és az egyéb tulajdonú lakóingatlanok állománya. A 285 lakás nagy része lakott, 2013-ban mindössze 23-ban nem laktak bérlők. Az önkormányzati bérlakások jelentős részét összkomfortos lakások adják, emellett számottevő még a komfortos, illetve a komfort nélküli lakóingatlanok aránya. A szociális és piaci alapon bérbé adható lakások jelentősen különböznek komfortjellemzőik alapján. Míg előbbiek sorait zömében összkomfortos és komfort nélküli lakóingatlanok alkotják, addig a piaci bérlakások majdnem kizárólag összkomfortosak vagy komfortosak. A két bérlakás típus közötti különbség a lakásméreteken is megmutatkozik. A szociális alapon bérbé adható önkormányzati lakóingatlanok természetesen kisebb alapterületűek, és egyetlen kivétellel egyszobásak.

20. táblázat - A ceglédi önkormányzati tulajdonú bérlakások jellemzői 2013-ban

Komfortfokozat		Elhelyezkedés	
Összkomfortos	173	Belvárosi övezet	14
Komfortos	62	I. övezet	20
Félkomfortos	6	II. övezet	111
Komfort nélküli és szükséglakás	54(1)	III. övezet	150
Összesen	295	Összesen	295

forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Zárójelben a szükséglakások száma

Az önkormányzati lakásállomány a városon belüli elhelyezkedés alapján is differenciált. Az ceglédi önkormányzat lakásgazdálkodási rendelete különböző övezeteket határol le a városon belül a bérbé adandó lakóingatlanok bérleti díjának megállapítása céljából. Az egyes övezeteken belül egyrészt a komfortjellemzők, másrészt pedig a bérlakás szociális vagy piaci volta határozza meg az alkalmazásra kerülő díjszabást. A 2013. július 1-jétől érvényes díjtételek szerint, komfortfokozattól és elhelyezkedéstől függően a szociális alapon bérbé adandó lakások havi bérleti díja négyzetméterenként 14–475 forint, míg a piaci bérlakások 210 -587 Ft/m²/hó díj ellenében bérelhetők. A bérlakás-állomány karbantartási, felújítási munkáira az önkormányzat 2013-ban mintegy 25 millió forintot költött. Megközelítőleg hasonló összeget tesz ki az önkormányzat bevételét csökkentő összesített lakbérhátralék nagysága is.

A helyiséggazdálkodásra vonatkozó rendelkezések szerint (23/2009. (V.28.) és 34/2000. (XII. 8.) önkormányzati rendeletek) a nem lakás célú helyiségekkel való gazdálkodás és hasznosítás jogát a VÁRVAG Nonprofit Kft. gyakorolja, míg a képviselő-testület a bérelhető helyiségek értékesítéséért felelős. A bérletre szánt üres üzlet- és egyéb helyiségeket pályázat útján hirdetik meg. A pályázatokról Cegléd Város Polgármestere dönt. A bérleti díjak évente felülvizsgálatra kerülnek, az infláció mértékével módosítva a korábbi értékeket. Az eladásra meghirdetett nem lakás célú helyiségek aktuális bérlőinek elővásárlási joga

van. A helyiségek vételára értékbecslés alapján kerül megállapításra, amelyet a vevőnek egy összegben kell kiegyenlítenie szerződéskötéskor. Jelenleg (2015. február) 60 kiadott és 9 üresen álló üzlethelyiséggel rendelkezik a ceglédi önkormányzat.

1.6.6. Intézményfenntartás

Cegléden az önkormányzati intézmények fenntartásának és működtetésének feltételeivel együtt az intézményi struktúra is komoly átalakuláson ment keresztül az elmúlt néhány évben. A járóbeteg szakellátásért felelős, és akut, valamint krónikus ellátást is biztosító Toldy Ferenc Kórház és Rendelőintézet 2008-tól kezdve Cegléd Város Önkormányzata tulajdonában álló gazdasági társaság formájában (egyszemélyes nonprofit közhasznú kft.) működött. 2012-ben pedig államosították az intézményt. A korábban önálló önkormányzati intézményként működő Ceglédi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság 2012-től kezdve pedig a Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatósága alá tartozik.

Ebben az időszakban a legnagyobb mértékű átalakítás a közoktatási intézmények szervezeteit érintette. 2013-tól kezdődően az oktatási intézmények fenntartása a Klebelsberg Intézményfenntartó Központhoz került, több esetben a működtetői feladatokkal együtt. A ceglédi önkormányzattól fenntartásra a KLIK-hez kerültek a Ceglédi Táncsics Mihály Általános Iskola, a Külterületi Általános Iskola, a Várkonyi István Általános Iskola, az Örkényi Úti Iskola, a Ceglédi Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola, a Ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium és a Dózsa György Kollégium. Ezen intézmények működtetése továbbra is Cegléd Város Önkormányzatánál maradt, amelynek feladatait a Ceglédi Intézmények Gazdasági Hivatalán keresztül látja el. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ a fenntartáson kívül a következő intézmények működtetéséért is felelős: Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskola, Unghváry László Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari Szakközépiskola és Szakiskola, Bem József Műszaki Szakközép- és Szakiskola, Losontzi István Többcélú Oktatási Intézmény, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Ceglédi Tankerülete, Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ceglédi Tagintézménye.

Cegléd Város Önkormányzatának költségvetési intézményei 2015-ben:

- Bölcsődei és Védőnői Igazgatóság
 - Deák téri Bölcsőde
 - Dózsa György úti Bölcsőde
 - A két bölcsőde 2013-ban és 2014-ben is teljes kapacitással működve több mint 150 kisgyermek nappali ellátását biztosította – a Deák téri Bölcsőde 48 fővel, a Dózsa György úti Bölcsőde 108 fővel.
 -
- Óvodák
 - Széchenyi úti Óvoda (+ Budai úti Óvoda, Ugyeri Óvoda)
 - Ady Endre utcai Óvoda (+Malom téri Óvoda, Deák utcai Óvoda)
 - Pesti úti Óvoda (+Köztársaság utcai Óvoda)
 - Lövész utcai Óvoda (+Szép utcai Óvoda, Fűtőház utcai Óvoda)
 - A 2013/2014-es nevelési év végén a ceglédi óvodákban 1000 gyermek napközbeni ellátása valósulhatott meg (Széchenyi úti Óvoda és tagóvodái 258 fő, Pesti úti Óvoda és tagóvodája

262 fő, Ady Endre úti Óvoda és tagóvodái 258 fő, Lövész utcai Óvoda és tagóvodái 222 fő). Az intézmények szinte teljes kapacitáson működtek.

○

- Kulturális intézmények

- Kossuth Művelődési Központ és Könyvtár

- Kossuth Múzeum

- A Kossuth Művelődési Központ és Könyvtár alapító-okiratban megjelölt feladata, hogy biztosítsa a városban a művelődési tevékenységekhez szükséges feltételeket. Elsősorban szervezői, lebonyolító tevékenységet lát el: kiállítások, művelődési rendezvények szervezése, művészeti alkotások bemutatása. Ezen kívül segíti az amatőr-mozgalmak tevékenységét, és közreműködik a tudományos és szakmai ismeretek terjesztésében. A könyvtári részleg a város és környéke lakosságának alap- és középfokú könyvtári ellátását biztosítja, könyvtári szolgáltatások nyújtásával.

- A Kossuth Múzeum, SzMSz-e szerint, elsősorban a Cegléd város területén fellelhető kulturális javak gyűjtéséről, védelméről nyilvántartásáról, megőrzéséről, restaurálásáról, feldolgozásáról és kiállításokon, valamint egyéb módon történő bemutatásáról gondoskodik. Ezen kívül a múzeum részt vesz a város, a megye és az ország szakmai és tudományos életében, és együttműködik hazai és külföldi múzeumokkal, intézményekkel és szervezetekkel.

○

- Ceglédi Intézmények Gazdasági Hivatala

- A Ceglédi Intézmények Gazdasági Hivatala az önkormányzati intézmények kötelező és önként vállalt feladatainak ellátását segíti. Gazdálkodási és pénzügyi tevékenységével biztosítja az önkormányzati fenntartású és működtetésű intézmények működési feltételeit. Ezen kívül a hivatal végzi a helyi közétkeztetés szervezését és lebonyolítását a köznevelési intézmények számára.

○

- Cegléd Közös Önkormányzati Hivatal

- Cegléd Város Önkormányzata a Kőröstétetlen Község Önkormányzatával megkötött megállapodásnak megfelelően 2013-ban közös önkormányzati hivatalt alakított. Cegléd Közös Önkormányzati Hivatal tevékenységéről és feladatairól az önkormányzat 171/2011. (V. 19.) számú határozatában elfogadott szervezeti és működési szabályzat rendelkezik (a 162/2012. (VI. 28.) és 32/2013. (II. 14.) számú önkormányzati határozatokkal elfogadott módosításokkal együtt).

1.6.7. Energiagazdálkodás

Cegléd Város Önkormányzata nem rendelkezik energetikai stratégiával. Azonban az energetikai racionalizáció kérdésköre fontos a város számára, az ezzel kapcsolatos elképzelések a 2011–2014-es időszakra szóló gazdasági ciklusprogram prioritásai közé is bekerültek. Az energetikai racionalizáció a számos intézményüzemeltetői feladatot ellátó önkormányzatok számára létkérdés, hiszen az energetikai

fejlesztések, különös tekintettel a megújuló energiaforrásokra, jelentős megtakarításokat eredményezhetnek, javítva a működtetés biztonságát. A gazdasági program ezen eleme sajnos Cegléden nem teljesülhetett maradéktalanul, hiszen a helyi önkormányzat csak kevés számú támogatott energetikai típusú fejlesztést és beruházást tudott megvalósítani.

Az utóbbi évek legnagyobb energetikai beruházása Cegléden az a két lépcsőben végrehajtott program, amely a közvilágítási rendszer energiatakarékos átalakítását célozza a város területén. Ennek megvalósítására 2013-ban 333, illetve 264 millió forintnyi támogatást nyert a ceglédi önkormányzat. A projekt célja, hogy megújuljon a település közvilágítása, ami a modern műszaki megoldásokat alkalmazva költséghatékonyabb üzemeltetést tesz lehetővé. A technikai paraméterek kialakítása egyaránt figyelembe vette a helyszíni adottságokat és az üzemeltetési feladatokat, de a projekttervezés és -megvalósítás a városépítészeti és a városfejlesztési szempontokat is érvényesítette. Jelenleg még zajlik a beruházás kivitelezése.

21. táblázat - A Cegléd Város Önkormányzatának részvételével megvalósított energetikai célú projektek

Projekt megnevezése	Pályázat kiírója, támogatási konstrukció	Megítélt támogatás (Ft)	Összköltség (Ft)	Támogatási arány (%)	Státusz
Cegléd Város, közvilágítás energiatakarékos átalakítása (Belváros, Északi lakótelep, Öregszőlő-Kertváros)	KEOP-5.5.0/A/12	333 284 581	392 099 507	85	Folyamatban
Cegléd Város, közvilágítás energiatakarékos átalakítása (Keleti kertváros, Cifrakertdűlő, Nyugati Kertváros)	KEOP-5.5.0/A/12	263 952 709	310 532 599	85	Folyamatban
Ceglédi Kistérségi Szociális Szolgáltató és Gyermekejélési Központ	KMOP-3.3.3-09	23 439 000	39 065 000	60	Befejezve

forrás: palyazat.gov.hu

Kiseb léptékű – 40 millió forint összköltségű (23,5 milliós támogatással megvalósuló) – energetikai beruházás valósult meg a Ceglédi Kistérségi Szociális Szolgáltató és Gyermekejélési Központban 2010 folyamán. Itt napkollektorok kerültek elhelyezésre a melegvíz-ellátás biztosítása érdekében. A projekt megvalósítása hozzájárult az intézmény takarékosabb működtetéséhez, és fenntarthatóbb megoldást is biztosít az üzemeltető számára az elavult rendszerek cseréjén és a földgázfelhasználás jelentős csökkentésén keresztül. A hosszabb távú elképzelések között szerepel, hogy a telepített napkollektorokat fűtési-résztartóként is alkalmazzák.

Nem közvetlenül energetikai célú projekt, de ezt a területet is érintő komplex fejlesztési tartalom miatt megemlíthető e beruházások között a Deák u. 3. szám alatti bölcsőde bővítési projektje (infrastrukturális fejlesztés és kapacitásbővítés). A projekt energetikai vonatkozását ebben az esetben is napkollektorok elhelyezése és az épület korszerűsítése jelenti. A következő években a hasonló, komplex tervek megvalósítása (korszerűsítés megújuló energiaforrásokra alapozva) és az egyéb épületenergetikai fejlesztések (például a tervezés alatt álló Köztársaság utcai óvoda és Táncsics Mihály. Általános Iskola energiakorszerűsítési pályázata) továbbra is elsődleges prioritások maradnak a város számára.

1.7. Településüzemeltetési szolgáltatások

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló központi jogszabálya, a 2011. évi CLXXXIX. törvény meghatározza az önkormányzatok feladat- és hatásköreit. A törvény 13. paragrafusa rendelkezik azokról a közfeladatokról, amelyeket az önkormányzatoknak helyben kell ellátniuk. Cegléd Város Önkormányzatának 19/2011. (IV. 21.) számú önkormányzati rendeletével elfogadott szervezeti és működési szabályzat részletezi, hogy milyen (kötelező és önként vállalt) feladatokat lát el az önkormányzat saját hatáskörben vagy szerződés alapján valamely szolgáltatóval. A településüzemeltetési közszolgáltatások ellátásában jelentős szerep hárul Cegléden az önkormányzat tulajdonában álló gazdasági társaságok közül a Városfejlesztési és Vagyongazdálkodási Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaságra (VÁRVAG Nonprofit Kft.) és az Önkormányzati Kommunális és Víziközmű Üzemeltető Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságra („ÖKOVIZ” Nonprofit Kft.). Cegléden az a különböző szervezetek által ellátott üzemeltetési szolgáltatások:

- A településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása)
- Jelenleg érvényes alapító okirata szerint a VÁRVAG Nonprofit Kft. tevékenységi körébe tartozik mindennemű településüzemeltetési feladat ellátása. Így Cegléden ez a társaság végzi a köztemetők üzemeltetését, a városban található fizető parkolók üzemeltetési feladatainak ellátását, a közvilágítás biztosítását, illetve a város tulajdonában álló, valamint egyéb helyi utak fenntartását. A VÁRVAG Nonprofit Kft. feladat- és hatásköreiről a társaság alapító okirata mellett a Cegléd Város Önkormányzatával kötött közszolgáltatási szerződések rendelkeznek. Ezen kívül e településüzemeltetési szolgáltatások feladatellátásának kereteit helyi önkormányzati rendeletek is szabályozzák (például a 13/1999. (V. 1.) önkormányzati rendelet a fizető parkolók előírásairól, vagy a köztemetőről szóló 34/2010. (XII. 23.) számú rendelkezés).
- Környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás), hulladékgazdálkodás
- Cegléden a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás szabályozásáról a 34/2013. (XII. 23.) számú önkormányzati rendelet gondoskodik. Eszerint a város közigazgatási területén az „ÖKOVIZ” Nonprofit Kft. látja el a hulladékgazdálkodással kapcsolatos közszolgáltatást. A hulladékkezelési szolgáltatásba a kommunális, a szelektíven gyűjtött és az építési hulladék begyűjtése, elszállítása, valamint az évenkénti lomtalanítás lebonyolítása is beletartozik. A környezet-egészségügyi tevékenységek ellátása (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása) a VÁRVAG Nonprofit Kft. feladata.
- Helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás; víziközmű-szolgáltatás
- A városbeli csapadékvíz-elvezető rendszerek fenntartását és karbantartási munkát 2011-ig a VÁRVAG Nonprofit Kft. végezte, ezután került át a tevékenység az „ÖKOVIZ” Nonprofit Kft. feladatkörébe. A (szinte kizárólagosan) Cegléd Város Önkormányzata tulajdonában álló „ÖKOVIZ” Nonprofit Kft. víziközmű-szolgáltatási működési engedélye ugyanakkor 2014. december 31-én lejárt. A városban a 2015-ös évtől kezdve az ivóvíz- és szennyvíz-szolgáltatást a kecskeméti székhelyű BÁCSVÍZ Zrt. látja el. A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvízzel kapcsolatos kötelező helyi közszolgáltatást Cegléd Város Önkormányzatának 33/2013. (XII. 23.) számú

önkormányzati rendelete szabályozza. A közszolgáltatás teljesítésére jogosult szolgáltatók a BÁWIMAX Kommunális és Humán Szolgáltató Kft. és a COMBOS Településtudományi Bt.

- Honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás
- A város tűzvédelmi feladatait a Ceglédi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság végzi. A tűzoltóság 2012 előtt önkormányzati fenntartású intézmény volt. Mára az intézmény állami működtetés alá került, fenntartásának, valamint üzemeltetésének feladatait átvette a Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság.
- A kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékek - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is
- Az önkormányzat által fenntartott városi piac üzemeltetési feladatait a VÁRVAG Nonprofit Kft. látja el az önkormányzat tulajdonában álló piacról szóló 7/2014. (III. 27.) önkormányzati rendelet szabályozásai szerint.
- Közreműködés a település közbiztonságának biztosításában
- Önként vállalt feladatként biztosítja Cegléd Város Önkormányzata a város közterületeinek felügyeletét a közterületek használatának rendjéről és feltételeiről szóló 30/2011. (XII. 1.) önkormányzati rendelet alapján. Az ceglédi önkormányzat a Cegléd Közös Önkormányzati Hivatalon belül mezőőri szolgálatot is fenntart a 33/2014. (XII. 23.) önkormányzati rendelet (a mezei őrszolgálatról és a mezőőri járulékról) rendelkezései szerint. Az önkormányzat a Ceglédi Városi Polgárőr Egyesület tevékenységét is támogatja, a polgárőri iroda helyiségének átadásával és rezsiköltségének biztosításával.
- Távhőszolgáltatás
- Cegléden a távhőszolgáltatást a Veolia Energia Magyarország Zrt. végzi. A távhőszolgáltatással (hatósági díjakkal, díjkalkulációs feltételekkel) kapcsolatos helyi rendelkezéseket a 1/2011. (II. 1.) számú önkormányzati rendelet tartalmazza.

1.8. A táji és természeti adottságok vizsgálata

1.8.1. Természeti adottságok, tájhasználat, tájszerkezet

Cegléd a Duna-Tisza közti síkvidéken, két természeti kistáj: a Gerje-Perje-sík és a Pilis-Alpári-homokhát találkozásánál fekszik. A fő tájszerkezeti vonalak ÉNY-DK-i irányúak. Területére egyaránt jellemzőek voltak a nagykiterjedésű szántók, legelők, mint a mocsaras, vizenyős, belvizes részek, valamint a Gerje-patak az árterei.

A terület zöme szélhordta homokkal fedett. A felszint borító félig kötött homokformák Cegléd-Csemő vidékén a legváltozatosabbak. A táj horizontálisan gyengén szabdalt. Legkarakteresebben az a dombhát vonulat tagolja a tájat, amely a város belterületéig tart és Öregszőlők néven ismert. *(Ezzel párhuzamosak a fő közlekedési infrastruktúra irányok is)*. Az ettől D-re fekvő homokterületek gyengébb termőképességűek, *(a 200 évvel ezelőtti térképeken jellemzően legelők)*, míg az ettől É-ra eső kötöttebb jobb termőképességű talajok már akkor is a szántóföldi mezőgazdaság fő területei voltak. A homokon képződött talajok teszik ki az összterület 90%-át *(homokos homoktalajok, barnaföldek, csernozjam jellegű homoktalajok)*. A talajok különbözőek: az északi és északkeleti rész kitűnő fekete agyagos földjétől a futó homokig minden talajtípus megtalálható.

A tájat több, a Tiszához vezető vízfolyás keresztezi (Gerje, Perje). Az időszakos belvizeket kiterjedt csatornahálózat vezeti le. A száraz jellegből adódóan kevés a természetes vízfelület.

A város határának földje döntő többségében művelhető. Elsősorban a fekete földeken alakult ki a szántóföldi művelés (*gabonatermelés, növénytermesztés*), a homokos részeken korábban az állattartás, később a szőlő-és gyümölcskultúra. A korábban volt erdőterületeket a XVIII. században visszaszorította a szőlőtermelés, ennek visszaszorulásával a kertgazdaság, a gyümölcsstermesztés bővült, de ennél is erőteljesebben nőtt a homok megkötésére telepített erdők kiterjedése a XX. század második felében.

A táj korábban alacsonyan erdősült szinte erdőtlen táj volt. Potenciális erdőtársulásai a pusztai tölgyesek, a gyöngyvirágos tölgyesek, a sziki valamint a tatárjuharos tölgyesek. Az erdők alig több mint 10%-a természetszerű erdő, a kultúrerdők magas részaránya jól kifejezi a térségben folyó erdőgazdálkodás célját, jellegét és lehetőségeit.

Míg a jó termőhelyi adottságú területeken a nagytáblás művelés és hasznosítás a jellemző, a homokos területeken birtokviszonyai elaprózottak, a tájhasználat mozaikos, nagy kiterjedésű a tanyás jellemzőkkel bíró terület. A rendszerváltást követő évtizedekben – *erőteljesebben a homokos területeken* - átalakult a tájhasználat, újra nőtt az intenzív kultúrákkal hasznosított területek aránya (*új gyümölcs és szőlőtelepítések, valamint új fóliasátrak, üvegházak létesítésével*). Mindamelllett nagy kiterjedésűek a szántóként nyilvántartott, de legelőként hasznosított területek és a parlagon lévő területek is.

A város külterületének döntő többsége kultúrsztyepp jellegű, a mezőgazdaságilag hasznosított területek többsége ma még – a tulajdonviszonyok alapvető megváltozása ellenére – döntő többségében a korábbi évtizedekben kialakult nagyüzemi művelési módok szerint hasznosított. A tájhasználat – *itt is, mint máshol* - tükrözi a gazdaság és a társadalom helyzetének, és változásában kifejezi a termelési és a piaci viszonyokban, valamint a tulajdonhoz kapcsolódó érdekeltségben bekövetkezett változásokat.

Cegléd Város területe összesen 24487,38 hektár, amelynek 84,6 %-a termőterület. Ebből a mezőgazdaságilag hasznosított terület 18695,20 hektár (ez a teljes terület 76,3 %-a) a Földhivatal adatszolgáltatása szerint.

Az alábbi táblázat a település viszonylatában meglévő átlagosnál jobb minőségű termőföldterületek művelési ágát, minőségi osztályát és terület nagyságát mutatja az adott művelési ágban átlagos aranykorona érték megjelölésével.

Művelési ág	Minőségi osztály	AK érték	Terület nagyság (ha)	Átlagos AK érték
gyümölcsös	1	55,60	4 6116	32,16
	2	45,20	63,1437	
kert	1	55,80	4,1268	19,34
		45,20	7,2347	
	3	29,50	22,0218	
szántó	1	40,00	2591,6073	26,70
	2	34,80	2617,3738	
	3	27,80	3083,8097	
szőlő		73,00	3,8056	36,67

	2	52,10	95,0311	
gyep (legelő)	1	18,20	30,1323	7,34
		12,20	573,1804	
	3	7,60	1770,8043	
gyep (rét)	1	32,10	3,4793	16,61
	2	27,80	49,4534	
	3	20,00	344,2371	

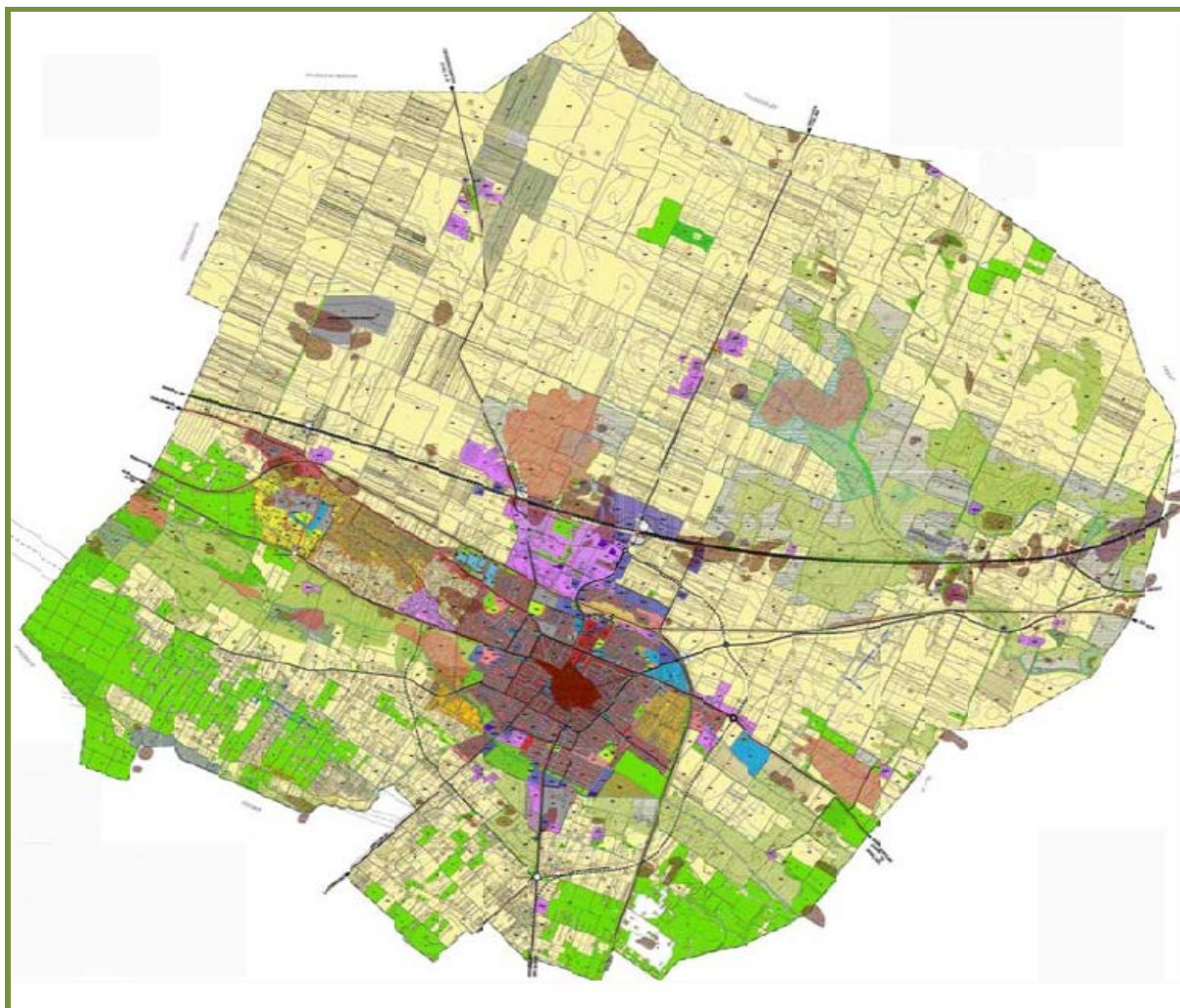
A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (Tfvt.) tartalmazza a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvényből kiemelt, a termőföld hasznosításával, a földvédelemmel, a talaj védelmével, és a gyümölcsültetvény telepítésének engedélyezésével, nyilvántartásával kapcsolatos új rendelkezéseket.

A hivatkozott törvény rendelkezései szigorúan védik az átlagosnál jobb minőségű termőföldterületeket, melyek igénybevételére kizárólag időlegesen, valamint helyhez kötött beruházás esetén kerülhet sor. Helyhez kötött igénybevételnek kell tekinteni a meglévő létesítmények bővítését, közlekedési és közmű kapcsolatainak kiépítését, valamint a bányauzemet és az egyéb természeti kincsek kitermeléséhez szükséges létesítményt.

A további tervezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a termőföld védelméről szóló törvény átlagosnál jobb minőségű termőföldterületekre vonatkozó rendelkezéseire, hiszen a későbbi más célú hasznosítás engedélyezésére irányuló kérelem földhivatali elbírálása során az illetékes járási földhivatal is — széleskörű mérlegelési jogköre mellett — e törvényi előírások alapján fog dönteni az engedély megadásáról, vagy megtagadásáról. Az említett széleskörű mérlegelés egyik szempontja a termőföld mennyiségi védelme tekintetében az is, hogy a település belterületén található-e az adott cél megvalósítására alkalmas, azonban még fel nem használt terület.

Cegléd Város belterületén 1261 darab ingatlan szerepel az ingatlan-nyilvántartásban beépítetlen területként, melyek összterülete 292,0741 ha. E tény figyelembevételével újabb termőföldterületek tervezett igénybevétele a Földhivatal előzetes véleménye szerint jelenleg nem indokolt.

13. ábra – Területfelhasználás a településszerkezeti terv alapján

1.8.2. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

Cegléd országos jelentőségű védett területe a (pókbangós) rét (a Csíkos-szél) az Örkényi út és a Gerje (Csíkos) patak melletti 17,4 ha-os terület beékelődik Cegléd ÉNY-i külvárosi részébe. 1990 óta országos jelentőség természetvédelmi terület, ahol az ősgyepen - amelyet korábban rendszeresen elöntött a Gerje vize - ideális feltételek alakultak ki egyes orchidea-fajok számára. Itt található a fokozottan védett pókbangó legjelentősebb hazai állománya, de a poloskaszagú kosbor állománya is számottevő. Az agárkosbor mellett korábban megfigyelték itt a mocsári kardvirágot, a vitézkosbort és a füleskosbort is. A térségben a gyurgyalag, a szalakóta, a kékvércse és a gólyatöcs fészkel.

Mivel a védett terület kis kiterjedésű és a belterület határán fekszik, számos veszély fenyegeti, mint a rekultiváció, a vízrendezés, a virágzási időszakban történő legeltetés, a kaszálás, az illegális szemétkerítés, szennyvízleürítés, az égetés, illetve a szakszerűtlen műtrágya és növényvédőszer alkalmazás.

A térségre és a városra készült településrendezési (szabályozási) tervek biztosítják e terület (illetve a város területén található más ex-lege védett lápok és szikes tavak területének) védelmét, táj értékei pusztulása

megakadályozását, illetve hozzájárul ahhoz, hogy a térségben a táj adottságainak, a területek potenciáljának megfelelő - a környezetminőség romlása nélküli – tájhasználat honosodjon meg.

Azokon a védett területeken, ahol a jelenlegi állapot degradálódott, ott területegységenként vízügyi szakemberek és ökológusok bevonásával készítenő tájrehabilitációs beavatkozásokkal, élőhely-rekonstrukcióval bővíthetők a területek értékei. (pld. *nyílt vízfelületek növelése*)

A védelem nem jelenti Cegléden a területek elzárását. Elsősorban oktatási, nevelési céllal, másodsorban korlátozott rekreációs funkcióval javasolható a területek hasznosítása elsősorban a várostól nyugatra, az Öregszőlőtől délre fekvő területeken, ahol a fürdőfejlesztéshez kapcsolódva kiemelt érdek a tájfejlesztés, a táj ökológiai potenciáljának a természetvédelem érdekeivel összehangolt fejlesztése.

A korábbi mezőgazdasági majorokban - *amelyek területe már kivonásra került a mezőgazdasági művelésből és beépítésre került* – építési szabályozás elősegíteni a funkcióváltást, a jelenleg hasznosítatlan, illetve alulhasznosított ingatlan együttesek újrahasznosítását. E területek felhasználását a város előnybe részesíti a zöldmezős új terület-felhasználással járó fejlesztésekkel szemben.

1.8.3. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

SWOT elemzés

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> Országos jelentőségű természetvédelmi terület Értékes élőhelyek (ex-lege területek) Változatos, mozaikos tájszerkezet A táji adottságokkal, természeti potenciálokkal összhangban kialakult (és alakuló) tájhasználat 	<ul style="list-style-type: none"> Az erdősített tanyás tájból adódó konfliktusok A Gerje patak vízhozama már nem biztosítja a természeti értékek fennmaradásához szükséges rendszeres elöntéseket
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> Természetvédelem szempontjainak, valamint az infrastruktúra fejlesztés és a gazdasági-rekreációs hasznosítás szempontjainak összeegyeztetése a várostól délre fekvő térségben A Gerje patak térségének revitalizációja A hagyományos kultúrák (szőlő és gyümölcsös területek, kertészetileg hasznosított terület részarányának növelése Az erdősültés növelése az arra alkalmas déli területeken. 	<ul style="list-style-type: none"> Az éghajlatváltozással összefüggő további szárazulás, a vízgazdálkodási feltételek romlása A beépítésre szánt területek terjeszkedése A forráshiányos zöldfelületgazdálkodás miatt az értékek pusztulása

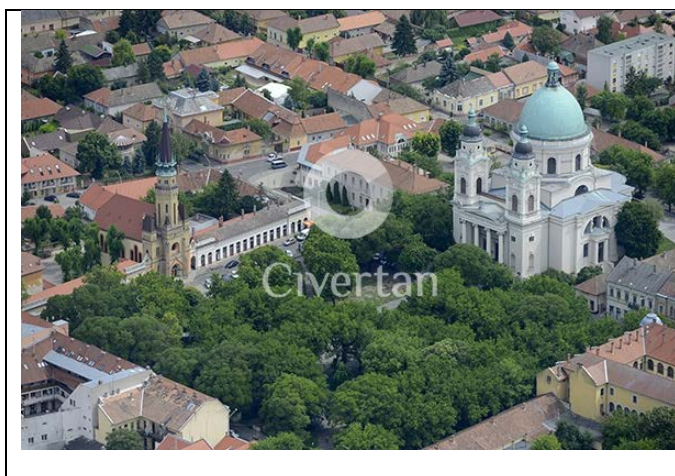
1.9. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

A város zöldfelületi rendszere szigetszerű, a zöldinfrastruktúra hálózat elemei szabdaltak, összefüggő rendszert nem képeznek. Bár Ceglédet gyakran említik a „fák városának”, összvárosi szinten a zöldterületek kiterjedése a beépített várostesten belül alacsony. Kedvezőbb a helyzet az összes zöldfelület vonatkozásában, ahol a beépített területek kertjeinek növényzettel fedett területei, illetve a közterületi fasorok emelik a biológiai aktivitásértéket

1.9.1. Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

Városszerkezeti és rekreációs szempontból a közparkok, közkertek és a fasorok a meghatározóak, ezek alkotják a zöldhálózatot, amelynek elemei korlátlan közhasználattal bírnak. Ezek között meghatározó jelentőségű a városközpont közelmúltban megújított történeti térrendszere (3 egységben, mintegy 2 hektár kiterjedésben).

14. ábra - A városközpont zöldterületei

A városközponti Szabadság tér és környezete

A városi piac környezete

A Városháza környezete (a Kossuth tér felől)

Városi fürdő és környezete

forrása: www.telepulesek.leqifoto.com/magyar_galeria_oldalak/foto/cegled

A városközpontot övező sűrű beépítésű lakóterületen belül alig van közhasználatú zöldterület (mindössze 1,3 ha). A gyűjtőutakkal határolt történeti városközponttól északi irányban a vasútig 9,3 hektár, keleti irányba - a beépítés sűrűsége lazulása mellett – 4,7 hektár, déli irányban 2 hektár, nyugati irányban pedig 2,5 hektár a közhasználatú zöldterületek kiterjedése. Ezek többsége rendezett városi közpark.

Zöldfelületi szempontból jelentős a város beépített területétől délre a Gerje patak mentén kialakult ÉK-DNY irányú ökológiai folyosó, a város zöldfelületi rendszerének meghatározó szervező eleme.

Városi jelentőségűek még az Öregszőlő területén a termálfürdő zöldfelületei és a csatlakozó területen kialakított közpark területek, valamint a vasút mellett (tervszerű rekultiváció nélkül) kialakult horgásztavak környezetében található zöldterületek (előbbi 10 hektár, utóbbi mintegy 2,5 hektár kiterjedésben).

15. ábra - Zöldterületek a külső városrészekben

Termálfürdő az Öregszőlőben

Malomtó széli sporttelep

Horgásztavak, rekreációs terület a város ÉNY-i részén

forrása: www.telepulesek.leqifoto.com/magyar_galeria_oldalak/foto/cegled

1.9.2. Zöldfelületi ellátottság értékelése

A város zöldterületi ellátottsága a közösség által igénybe vehető zöldfelületek nagyságától (funkcionális kínálatától), illetve ezek térbeli elhelyezkedésétől függ. A közhasználatú zöldterületek nagysága Cegléden 34,3 hektár 9 m²/fő. A köztertek, közparkok nagyon vegyes képet mutatnak. A városközpont közterei és közhasználatú zöldterületei színvonalasan kialakítottak és fenntartottak. A felújított közterek és zöldfelületek mellett felújítandó és alulhasznosított parkok is megtalálhatók.

A zöldfelületi ellátottságot jelző mutatót kedvezően befolyásolják a város sportolási célú területei valamint a nagy kiterjedésű temetőterületek. A Malomtó széli sportterület kiterjedése 11,5 ha (3 m²/fő), a város temetőinek kiterjedése összesen 39 ha (10 m²/fő) a bővítésre kijelölt területtel együtt. Ezen területek fás növényzettel való fedettsége alacsony, ezért biológiai aktivitásértékük is csak közepes.

A kevés erdőterület mozaikossága, illetve nehézkes megközelíthetőségük miatt csak korlátozott mértékben játszanak szerepet a zöldfelületi ellátottság alakításában. Rekreációs funkciót is betöltő összefüggő erdőterület csak a város nyugati határában (Albertirsa felé) alakult ki. A termálfürdő közelsége miatt ez az erdőterület megfelelő kialakítás esetén szerepet játszhat a rekreációs funkciók bővítésében.

1.10. Az épített környezet vizsgálata

(A munkarész a 2004-12. évek közötti településrendezési tervek megállapításain alapul)

1.10.1. Területfelhasználás vizsgálata

Cegléd városszerkezete és a térség legfontosabb szerkezeti elemei a vasútvonalak, a 4. és a 40. sz. főút és a sugárirányú forgalmi utak, melyek a Cegléd körüli térséggel jó kapcsolatot biztosítanak. Cegléd jellegzetes városszerkezeti eleme a négyszögműút.

A mai városközpont a Teleki u. - Puskaporos u. - Szolnoki u. - Szív u. - Arany J. u. - Kőrösi u. - Dózsa Gy. u. - Felház u. - Damjanich u. - Szent Imre Herceg u. között alakult ki - az ősi orsóformájú Kossuth tér, a későbbi szabályozásokkal létrehozott Szabadság tér és az Eötvös tér környezetében. Cegléd meghatározó városi arculatát adja a történelmi városközpont földszintes, és 1-2-3 emeletes zárt sorú beépítésű, lakó-intézmény- gazdasági funkciójú vegyes övezet, jelentős középületekkel.

A történelmi központ és a vasútállomás - autóbusz pályaudvar között a rendszerváltás előtt létesített, intézményekkel vegyes telepszerű lakásépítés (Széchenyi, Vásárhelyi Pál lakótelepek) és a városközpont összefüggő területén alakult ki a város igazgatási, oktatási, kulturális, egészségügyi, kereskedelmi központja, szabadidő eltöltésére alkalmas központjának egy része valamint alap- és középfokú intézményhálózatának túlnyomó része. Jelentős városszerkezeti csomópont a Toldy Ferenc kórház és környezete.

A városközpontot és a többszintes kiterjedt lakóterületeket kiterjedt földszintes, családi házas, kertvárosias beépítés övezi néhány intézménnyel, ipari-gazdasági területtel vegyesen. Önálló belterületet képez a Budai úti kertvárosias lakóterület, alapfokú intézményekkel.

Az Öregszőlők szabályos utca- és telekosztású tömbje és az Örkényi út mellett, és a Gerje-Perje csatornától délre lévő mezőgazdasági terület fokozatosan falusias lakóövezetté alakul.

A Csengeri-széli lakó kert terület bár a központhoz közel fekszik, az infrastruktúra hiánya miatt alig épült be. A Budai úti tavak mellett horgász-tanya övezet alakult ki.

Az ipari-gazdasági területek az északi és a déli városszélekre települtek, tudatos városfejlesztési koncepció alapján, de kisebb telephelyek működnek a lakóterületekbe ágyazva is.

A városközpont közparkjain, közkertjein kívül alig található játszó, pihenő park a városban. A Gerje-Perje csatorna, az Akasztó széli csatorna, a Malomtó szél, a Pesti út melletti belterületi rétek és a parlag területek gyűűje (részben a csapadékvizek gyűűtésére szolgálnak, vízjárta területek) kedvező lehetőségeket ad a város hiányzó közpark és erdő területeinek kialakítására.

A városfejlődés egyetlen ma érvényesülő dinamikus iránya az Öregszőlők fokozatos beépülése, lakó- és gazdasági területekkel és a területen megépült termálfürdővel, szabadidő központtal, tervezett üdülőterületekkel. Ez utóbbiak jelentős idegenforgalmi vonzerőt adhatnak a városnak.

A négyszögműúton belüli területek

Cegléd történelmi belvárosa nemcsak múltja, hanem jelenben betöltött kiemelkedő közigazgatási, kereskedelmi, szolgáltatási funkciója miatt is a legfontosabb városrész. A területen található műemléktemplomok, kiemelt zöldfelületek, klasszicista épületek nemcsak a helyiek, de az idelátogató turisták számára is valódi értékeket jelentenek. A városközpont - a középkori városmag, a védett műemléki környezet - területén helyezkedik el Cegléd műemléki és helyi védett épületeinek jelentős része.

Cegléd jellemző város- és utcaképei, építészeti értékei ezen a négyszögműúton belüli kisvárosias jellegű, belvárosi területen sűrűsödnek. A széles, nagykapus, oldalhatáros földszintes beépítésű porták fokozatosan zártosává alakultak-alakulnak és „belenőnek” a városközpont földszint + 2-3-4 szintes zártosú szövetébe. A városközpont a piac, Szabadság tér északi oldala, Református nagytemplom mellett iskola-bővítés, Selyem út melletti lakótömb területein történt építkezéseknek köszönhetően tovább formálódott.

A városközpont és a vasútállomás közötti kisvárosias telepszerű beépítés

A Szent Imre herceg u. - Köztársaság út között, a történelmi városközpont és a vasút között jellemzően 2-4 emeletes telepszerű beépítés alakult ki néhány tízemeletes pontházzal és a lakótömbök között a régi beépítést jelző néhány középülettel és új intézményekkel. A városközpontot a történelmi városközpont és a védett fasorú Rákóczi útra, mint várostengelyre fűződő intenzív lakóterületek és az intézmények együttesen alkotják.

Fontos feladat ezen a területen továbbra is a lakótömbök revitalizációja és a többszintes épületeket átszövő alacsonyabb városias beépítés továbbfejlesztése, a közkertek, parkolók szabályozása.

A kertvárosias és falusias lakóövezetek

A központi városrész négyszögkörúton kívüli lakóterületeinek nagy része kertvárosias lakóterület, az Öregszőlő területe pedig jellemzően falusias lakóterület, de egy része még kertes mezőgazdasági terület.

A kertvárosias lakóterületek túlnyomó többsége oldalhatáros, utcavonalon álló beépítésű. A Bede városrészben és az Öregszőlők területén előkertes beépítés is kialakult, néhol sorházakkal, ikerházakkal vagy szabadonálló lakóépületekkel. Az Öregszőlők külterületből belterületbe vont falusias lakóterületei fokozatosan épülnek be szintén előkertes oldalhatáros v. szabadonálló épületekkel.

Gazdasági területek

Cegléd gazdasági területeinek nagy része a város szélein helyezkednek el, kisebb-nagyobb gazdasági területeken található a vállalkozások területei. A jelentős ipari gazdasági telephelyek jellemzően a fő közlekedési-, tömegközlekedési vonalakra, a város szerkezeti tengelyeire fűződnek.

A város legjelentősebb ipari övezete a 4. sz. főút, Jászberényi út, Külső Kátai út, vasút által közrezárt, jól közművesített északi iparterület. A külső Kátai út mellett közmű és úthálózat kiépítéssel ipari parkot alakítottak ki. Ez az északi iparterület folyamatosan fejlődik, de még jelentős tartalékokkal rendelkezik, egyelőre a 4. sz. főút menti területek még nincsenek beépítve, eddig inkább a városhoz közelebbi területek épültek be. A terület beépítése során fontos lenne a terület tagolása zöldsávokkal, erdőkkel, vízfelületekkel, mind a látvány, mind a környezetvédelem szempontjából.

Több ipari gazdasági terület található szintén a városból sugárirányban kivezető utak mellett vagy azok közelében. Néhány nagy ipari telephely üresen áll vagy alulhasznosítottan működik. A meglévő csarnokok, iparvágányok infrastruktúrája néhány esetben kihasználatlan, kisebb üzemek megszűntek.

A város déli részén a Mizsei út, a Kőrösi út mentén és a Törteli út mellett kialakultak nagyobb telephelyek, valamint egyre jelentősebbé válik az Öregszőlők kijelölt vállalkozási övezete. Kisebb üzemek, raktárak a lakóterületekbe ágyazva is találhatóak.

Különleges területek

A különleges területek a következő funkcióknak otthont adó létesítmények a város területén:

- A temetők területe
- A sportpályák és csarnokok területei
- A strandfürdő, termálstrand területei
- Hulladéklerakó területe
- A vásártér területe
- A kórház területe

Jelentős zöldterületek

A városközpontban és a négyszögkörúton kívül is jelentős méretű közparkok találhatóak a lakóterületek között, így a város zöldterületi rendszere összefüggő. A közparkok, közkertek, az intézmények kertjei, a temetők kertjei, a sportterületek és az út menti fasorok, összefüggő zöldterületi hálót alkotnak.

A roncsolt zöldterületek, rétek- vízgazdálkodási területek (Gerje-Perje, Akasztó szél, Malomtó szél, Csengeri szél, Pesti út melletti rétek, alkalmasak a várost övező közpark-erdő-gyűrű kialakítására, a hiányzó zöldterületek pótlására.

Intézményterületek

A városban az igazgatási, az egészségügyi, a szociális, az oktatási és művelődési, a zöldterületi jellegű, valamint az ellátási és szolgáltatási intézmények hálózata teljes körűen kiépült.

Cegléd közintézményeit tekintve önálló alap- és középfokú ellátással rendelkező település. Cegléd közintézményi ellátása a jelenlegi népességi viszonyok mellett lényegében biztosított, azonban a város további növekedésétől függően bizonyos közintézmények esetében hiányok keletkezhetnek. Az önkormányzati fenntartású alap- és középfokú intézmények kialakításának javítása illetve a szolgáltatási kapacitások bővítése anyagi kérdés. A szakorvosi és kórházi betegellátás helyben is biztosított, de néhány szakági betegellátást Kecskemét, Szolnok és Budapest biztosít Ceglédnek.

A települési alapfokú kereskedelmi, vendéglátási, szolgáltatási intézményei értelemszerűen igyekeznek minden helyi fizetőképes keresetet kielégíteni, így a település nagyságrendjéhez képest jól ellátottnak tekinthető.

1.10.2. Épített környezet értékei

(A munkarész a 2004-12. évek közötti településrendezési tervek megállapításain alapul)

A városszerkezet történelmi kialakulása

Cegléd településhálózati, településszerkezeti, területfelhasználási adottságai, közlekedésföldrajzi elhelyezkedése, intézményei, fejlesztési lehetőségei (külföldi tőke, termálvíz, volt szovjet laktanya hasznosítása stb.) révén Dél-Pest megye legnagyobb, gazdag történelmi múlttal és jelentős térségi szervező erővel rendelkező városa.

A város szerkezete (közlekedési hálózata, fő területfelhasználási tagozódása a városfejlesztés lehetséges irányai) a földrajzi, gazdasági termelési adottságok és folyamatok valamint az állandó tudatos városszabályozás nyomán több száz év alatt nyerte el mai alakját, struktúráját.

Az ősi Cegléd és a szomszédos települések az állandó és időszakos vízfolyásokból kiemelkedő dombhátságokra települtek. A három „nagy út” - a Budai út, a Törteli út és a Bényei út - az állandó szárazulatot jelentő halmok mentén haladt és Ceglédnél találkozott. Szintén ősi szerkezeti elem a Nagykőrösré és Kecskemétre vezető út. Ezek az ősi útvonalak tették lehetővé a középkori mezőváros létrejöttét.

A középkori városmag a József A. u. – Múzeum u.- Ady E u. – Puskaporos u.- Szolnoki u. – Szív u. – Dózsa Gy. u – Felház u. – Damjanich u. – Szent Imre Herceg u. közötti területen alakult ki. A Kossuth téren a mai

katolikus templom helyén a középkorban már templom állt. A Budai út – Törteli út vonalában lévő Széchenyi út és a Rákóczi út metsződésében volt a vásártér. A középkori városszerkezetből azonban mindössze a katolikus templom helye és az előtte kialakult piactér maradt. A belső négyszög utca-tér rendszere az elmúlt 200 év városrendezésének eredménye.

Az 1836-os nagy tűzvész jelentős városrendezési beavatkozásokat tett lehetővé. A XIX. sz. közepének térképei szerint – amikor még sem a Kossuth tér sem a Szabadság tér mai formájában nem létezett – a városias mag az Eötvös tér környezetében a mai Pesti út – Kossuth F. utca - Rákóczi út mentén és a Református nagytemplom körül alakult ki először. A Cegléd szerkezetére jellemző külső négyszög (Alszegei u. – Déli u. – Bajcsy-Zs. u. – Felszegei u. – Széchenyi u.) területének mai utcahálózata a XIX. század első felére alakult ki – tudatos szabályozásokkal a mezővárosra jellemző széles főutakkal.

A város legfontosabb középületei, műemlékei, terei a XIX. sz. végén, Gubody Ferenc polgármestersége alatt valósultak meg. A Szabadság tér, az Evangélikus templom együttese a század végén és a XX. század elején valósult meg. Cegléd műemléki, városi arculata 150 éves.

A Széchenyi út (a temetővel) és a Déli út (az aklos-kertes területekkel) sokáig a város szélét jelentette. A lakóterület fokozatosan az aklok, legelők rovására terjeszkedett és fokozatosan megszűnt a település „kétbelters” jellege). A vasút meglendítette a város iparát és a város terjeszkedését. A Kossuth tértől számított 1,0–1,3 km-es sugarú körben a vasút és a Gerje – Perje között kialakult a sugaras-gyűrűs, szabályos utca- és telekosztású organikus városszerkezet XX. századi alakzata a városhoz nyugati irányban csatlakozó öregszőlők kiterjedt kertes övezetével.

Ceglédet eredetileg mezővárosként terjengős beépítés, falusias jellegű külső területek és magas arányú agrárlakosság jellemezte, mára azonban széles választékú városi funkcióval rendelkező középvárosnak tekinthető, ahol a funkciók széles skálája koncentrálódik.

A város mai arculata szépen felújított épületekkel díszített egységes és harmonikus városképet őrzött meg történelmi múltjából. A város ma Pest megye délkeleti részének regionális központja, iskolavárosként, kulturális és zenei centrumként él a köztudatban. Az organikusan kialakult városszerkezet jelentős tartalommal rendelkezik, ezért a mai városszerkezet képes teret adni a városfejlődés dinamikus és kevésbé dinamikus vagy visszafejlődő szakaszainak egyaránt, új fejlesztési irányok kijelölése nélkül is.

A város történelmi magja védett műemléki környezet, ennek telekstruktúrája, utca- és térhálózata, beépítési módja, építészete határozza meg Cegléd arculatát. Itt vannak a műemlékek és a helyi védelemben részesített épületek jelentős része. Jellemző a földszintes és emeletes épületek festői váltakozása, a hangsúlyos középületek, templomok. A Kossuth tér, Szabadság tér, Eötvös tér térfalai nagyrészt kialakultak.

A belső négyszögön belül a műemlékek száma nem jelentős, jóval nagyobb a helyileg védett és a városképi szempontból értékes épületek száma. A vegyes övezetként kijelölt belső négyszög átépítése során a város történelmileg kialakult központjának ceglédi ízű karakterét kell továbbfejleszteni, megtalálni, a belső négyszög teljes területének építészeti – morfológiai védelmét egységesen biztosítani kell, amelynek csak egy részét képezi a műemlékek környezetének fokozott műemléki védelme

A védett műemléki környezet jellegzetes beépítésű utcái:

- Kossuth F út
- Rákóczi út
- Pesti út
- Gubody út
- Kazinczy út
- Battyhány út
- Ady E út

- József A. út
- Szív út
- Selyem út
- Puszkaporos út

A külső négyszögön belül a műemlékek és a helyi védett épületek során kívül számos olyan épület található, melyek ugyan egyedi építészeti értéket kevésbé hordoznak, de a történelmileg kialakult városkép ezek nélkül elvesztené karakterét. Az épületek tömegében, homlokzati aranyrendszerében meglévő értékeket célszerű megőrizni, új épület létesítése esetén „átmenteni”. A külső négyszögön belüli karakteres utcák:

- Bercsényi út
- Malom út
- Népkör út (a 18. sz. alatt csak az íves nagykapu maradt meg a régi városházából)
- Jókai út
- Pesti út
- Széchenyi út (temető, gimnázium)

A városközpont és a vasútállomás között a helyi védett középületek a régi városkép megmaradt szigetei. A városközpont a 3 térrel és a védett fasorú Rákóczi út a vasútállomás helyi védett épületéig a város építészeti, funkcionális tengelye. A többszintes, paneles lakóépületek homlokzatainak és környezetének megújítása viszont már a közeljövő feladata.

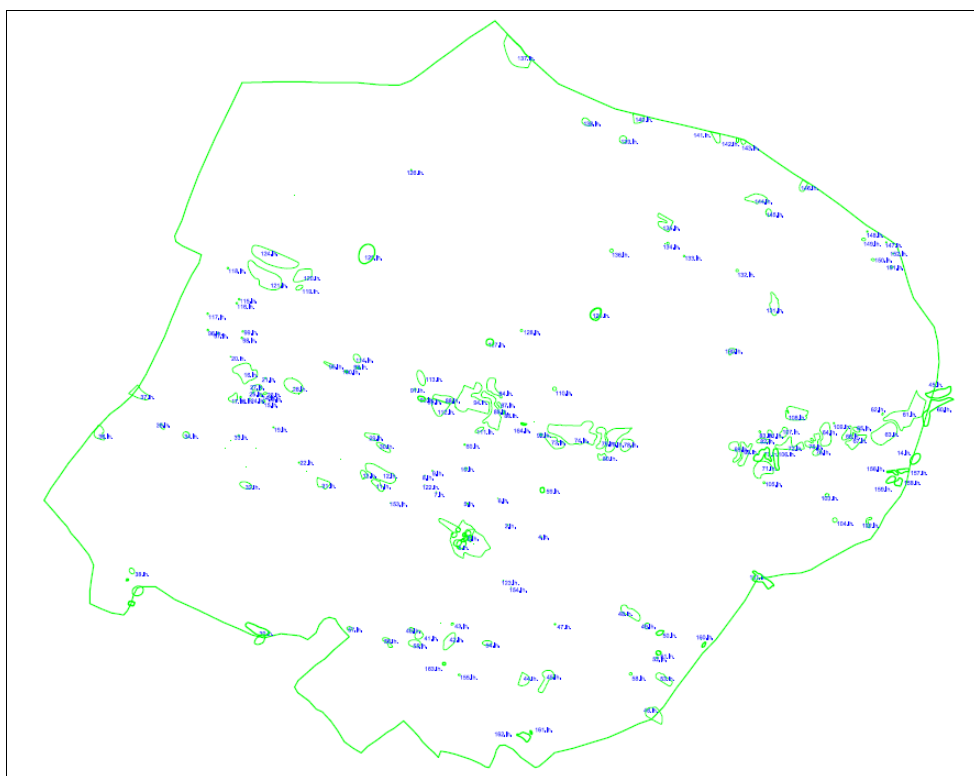
Jelenleg Cegléden 11 országos jelentőségű műemléket tartanak számon:

1. lakóház, eklektikus XIX. sz. vége (üzletek) Kossuth tér 10-10/A., Szabadság tér 1., 1/A. hrsz.: 43.
2. Református Nagytemplom, késő klasszicista, (1836-1857.) Szabadság tér hrsz.: 47.
3. lakóház, késő romantikus, (1870. körül) Szabadság tér 2. hrsz.: 44.
4. lakóház, eklektikus (XIX. sz. vége) Szabadság tér 8. hrsz.: 86.
5. Helyőrségi Fegyveres Erők Klubja, egykori lakóház (romantikus, XIX. sz. közepe) Kossuth F. u. 1. hrsz.: 66.
6. Szentháromság-szobor, barokk (XVIII. sz. vége) Kossuth tér hrsz.: 2/1.
7. Szent Kereszt Katolikus Plébániatemplom, klasszicista, (1822-1827.) Kossuth tér hrsz.: 1, 2/1.
8. állami tangazdasági iroda, a volt Kishartyáni Kúria, kora romantikus (1835.) hrsz.: 0950.
9. A volt Kishartyáni Kúria műemléki környezete: (0928., 0930., 0932/1., 0940/1., 0941/2., 0951/1, 0954/2 hrsz. területek)
10. A belváros műemléki környezete (Teleki u. – Puszkaporos u. – Szolnoki u. – Szív u. - Arany J. u.- Kőrösi u. – Dózsa Gy. u. – Felház u. – Damjanich u. – Szent Imre herceg u. által határolt terület és a határoló utcák túloldalán a műemléki környezettel szemben lévő ingatlanok.)
11. Vasútállomás felvételi épülete és postaépület, Kölcsey tér 3., 1604/4 hrsz.”

Régészeti területek Cegléd területén:

A város területére 2008-ban, a Pest megyei Múzeumok Igazgatósága által készített Örökségvédelmi hatástanulmány Régészeti munkarésze tartalmazza a Cegléd területén lévő 164 db régészeti lelőhelyet:

16. ábra - Régészeti területek Cegléd területén

Cegléd mind természeti, mind építészeti értékekben gazdag település, az értékek megőrzése, fenntartása és a széles közönség számára való bemutatása a város célja.

A természetes környezet mellett a műemléki épületek állagmegóvása és funkcióval való megtöltése is fontos városi cél.

1.11. Közlekedés

1.11.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Cegléd országos főúthálózati kapcsolatát a 4. sz. elsőrendű főút és a 311 – 441. sz. másodrendű főutak biztosítják.

A 4. sz. főút a város északi külterületét érinti, a 2x1 sávós (a keleti szakaszon 2x2 sávós) út a későbbi ütemben megvalósítandó M4 gyorsforgalmi út része. A fejlesztés a 2014 -20 időszakban várható. A főút forgalma 17000 Ej/nap, kihasználtsága a 2x1 sávós szakaszon nagy: 80 %-os.

A 4. sz. főúttal közel párhuzamos, a város belterületét érintő 40. sz. főút elsősorban környéki és helyi forgalmat bonyolít le.

Átmenő forgalma miatt kedvezőtlen az észak-déli irányú 311 -441 számú főutak vonalvezetése: a városközpont keleti határán húzódik. A 311. sz. főút északi bevezető szakasza, a városközpont és az országos hálózat közötti forgalom fő iránya a vasútállomást külön szintben keresztezi, forgalma: meghaladja 8000 Ej/nap értéket, jelentős átmenő forgalommal terheli a városközpontot határoló utakat.

A környéki települések bekötését 3 összekötő út biztosítja: észak felé a 3116 jelű Külső Kátai út, DNY felé a 4608 jelű, DK felé a 4609 jelű utak. Az összekötő utak forgalma a belterület határán mintegy 4000 Ej/nap. Az országos közúthálózat része a 46125 jelű bekötő út, a Budai út menti területek megközelítő útja.

A közösségi közlekedés fő kapcsolata a 100. sz. Budapest – Cegléd – Szolnok vasútvonal. A kétirányú, villamosított vonal az európai TEN-T hálózat része. Cegléd állomás korszerűsítése 2010 előtt megtörtént. Budapestig 30 perces eljutási időt biztosít. A település külterületén levő Budai út megállóhely a belterület nyugati végének utasforgalmát bonyolítja le.

Cegléd állomáson ágazik el a 140 számú Cegléd – Szeged vasútvonal.

A 4609 jelű út keresztezésétől délre, a Ceglédi szállások megállóhely helyi jelentőségű.

A várost a Volánbusz sok helyközi vonala érinti:

- északi irányban a környéki járatok a 311. sz. főúton elsősorban a Tápió menti települések felé közlekednek (2411, 2415, 2442 sz.) a 3116 jelű út kisebb forgalmi irány (2410 sz. járat)
- a legnagyobb utasforgalmú kapcsolat a 311. sz. főúton dél felé (2401, 2435, 2450, 2451, 2452, 2462 sz. járatok)
- kisebb helyközi forgalmú irányok a 40. sz. főúton Albertirsa illetve Abony felé.
- jelentős helyi forgalmú irányok: a 46125 jelű út (2468 sz. járat) 4609 jelű úton CAT lakótelep felé, 4608 jelű úton Csemő felé.

1.11.2. Közúti közlekedés

A város belterületét jelentős átmenő forgalom terheli a központot határoló Széchenyi út – Alszezi út – Déli út irányban. Az útvonal az országos úthálózat része, de a városon belüli forgalom egyik fő iránya is.

A városközpont felől kivezető, sugárirányú utak jelentős problémája, hogy – a Jászberényi utat kivéve – a vasútvonalakat szintben keresztezik (Nagykátai út, Dohány u., Szolnoki út, Törteli út).

A városközpontot határoló utakon belüli hálózat a szerkezeti és beépítési adottságok miatt jelentős a forgalomtechnikai szabályozások szerepe (egyirányúsítások, jelzőlámpás csomópontok). A városközpont legnagyobb forgalmú, északi irányában a Rákóczi u. – Szent Imre herceg utca vezet a 40. sz. főútig.

Az egyes településrészek gyűjtőútjai:

A városközpont és a vasútállomás kapcsolatát a Kossuth Ferenc utca biztosítja.

A városközpont K-Ny irányú útvonala a Pesti út – Szolnoki út irány.

A városközpont déli kapcsolatai a Bocskai utca – Árpád utca – Kőrösi út

Újváros forgalmát a főutakra a Várkonyi István utca és a Török Ignác utca vezeti rá

A városközponttól nyugatra fekvő területek gyűjtőútjai a Posta utca – Örkényi út, az Összekötő út és

Az ÉNY-i területek kereskedelmi központjainak a megközelítő útja a Malomtó szél.

A keleti területek a Molnár utca – Csengeri utca kapcsolja a 441. sz. főúthoz.

Az északi ipari területen a 311. sz. és a Külső Kátai utat köti össze az lpartelepi út.

1.11.3. Közösségi közlekedés

A városon belüli közösségi közlekedés centruma a vasútállomás közelében épült autóbusz állomás. A két állomás jó intermodális kapcsolatot biztosít. Az autóbusz állomás 5 távolsági és 20 helyközi – helyi járat végállomása.

A Volánbusz helyközi és helyi járatai bonyolítják le a belső utasforgalmat sugárirányú hálózatot alkotva.

Az autóbuszállomástól az összes járat a Kossuth Ferenc utcán éri el a városközpontot, ennek megfelelően a központban nagy a járatsűrűség. A sugárirányú hálózat vonalai mentén megfelelő a területi ellátottság:

- Észak felé a Jászberényi úton a 2411, 2415 és 2442 számú helyközi járatokon kívül a PEMŰ-ig közlekedő 2403 számú járat közlekedik
- A 2468 számú járat a Nagykátai út – Budai út menti területek utasforgalmát bonyolítja le
- A Külső Kátai út menti ipari park kapcsolatai a 2402 és 2410 számú helyközi járatok
- Nyugat felé a Pesti út menti területek megközelítése a 2467 számú albirtirai járatokkal történik, Ugyeri szőlők helyi járata a 2466 számú autóbusz
- Dél felé a Mizsei út és Kőrösi út menti munkahelyi területek kapcsolatai a 2460, 2461 illetve a 2401, 2435, 2451-52 és 2462 sz. járatok
- Kelet felé a Törteli úti helyközi járatokon kívül a CAT lakótelepig a 2404 sz. helyi járat közlekedik.

Közösségi közlekedéssel ellátatlan terület az Alszezi út – Kőrösi út vonalától DK-felé eső belterület.

1.11.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

A város kerékpáros hálózata a városközpont határán (Széchenyi út – Alszezi út), illetve több sugárirányú út mentén (Külső Kátai út, Jászberényi út, Mizsei út) jelentős hosszban megvalósult.

Kerékpárút kapcsolja be az ÉNY-i kereskedelmi területeket a Malomtó szél mentén.

A városközpont gyalogos tervei és a kapcsolódó gyalogutak jó hálózatot alkotnak.

A vasútállomás fölötti gyalogos felüljáró korszerűtlen, nem akadálymentes.

1.11.5. Parkolás

A vasútállomáshoz nagy kapacitású P+R parkoló épült.

Jelentős, koncentrált parkolási igény a városközpontban van, ezért fizető parkolási rendszer működik a Kossuth tér – Kossuth utca és Árpád utca egy szakaszán. Az úthálózat egyirányúsítása is növelte a parkolási kapacitást.

A városközpont tervein (Kossuth tér, Szabadság tér) jelentős a parkolók kihasználtsága.

A város legnagyobb kapacitású parkolói a Malomtó szél menti kereskedelmi központhoz, illetve az egyes kereskedelmi létesítményekhez (CBA, SPAR) épültek ki.

A jelentősebb intézmények közül:

- A Városi kórházhoz épült nagy kapacitású parkoló a Törteli út két oldalán
- A Malomtó széli Sporttelephez leállósáv biztosítja a parkolást, a Városi Stadionhoz és a Sportcsarnokhoz nincs kiépített parkoló.
- Az Újvárosi temető mellett van közterületi parkoló (Török Ignác u.), a Hold utcai temetőhöz a Jászberényi úti leállósáv, a Széchenyi úti temetők parkolója szintén leállósáv.
- A Gyógyfürdő és Szabadidő központhoz megfelelő kapacitású parkoló épült.

1.12. Közművesítés és elektronikus hírközlés

Cegléd városában a közműellátás - víz, szennyvíz, villamos-energia, gáz, telefon, internet és kábel TV ellátás - teljes körűnek mondható.

1.12.1. Víziközművek

Vízellátás

Cegléd város vízellátását az ÖKOVÍZ-Önkormányzati Kommunális és Vízi-közmű Üzemeltető Kft biztosítja.

Cegléd város ivóvízbázisa két kutat kivéve a 4. sz. főúttól északra, a Jászberényi úttól nyugatra található, ahol a szántóföldi környezet biztosítja a kutak védelmét. A város ivóvízzel való ellátásáról tíznél is több, rétegvízre telepített mélyfúrású kút gondoskodik. A kutakból kiemelt víz vas- és mangántartalma magasabb, mint az előírt határérték, ezért a közelmúltban egy több, mint 200 millió Ft-os beruházás keretében megvalósult vízminőség-javító berendezés beállítására került sor. A kutakból kinyert napi vízmennyiség jelentősen elmarad a lehetséges maximális vízhozamhoz képest, ami azt jelenti, hogy a kutak vízbázisa, akár hosszabb időre is, megnyugtató módon képes biztosítani a város ivóvízellátását. A vízmű-telepen 2x750 m³-es mély-tározó épült ki. A Csengettyűs és Sörház utcák között, Szelei utcában, 600 m³-es magas-tározó található.

A vízbázis védendő víztermelés, kapacitása: 5070 m³/d

A vezetékes ivóvízhálózat lényeges gépészeti egységének számító városi víztorony mind gépészeti, mind építészeti vonatkozású felújítása a múlt évben megtörtént. A települési hálózat kiépítettsége elérte a 100 %-ot, a rendszert a város terjeszkedésével párhuzamosan folyamatosan bővítik és karbantartják. A város teljes ivóvíz-hálózati kiépítettsége országos összehasonlításban is kiemelkedőnek számít (országos érték: 93 %), ugyanakkor a kistérségen belül még jobban megmutatkozik. A vízellátásba bekapcsolt lakások száma 15 630 db. A lakosság átlagos vízfogyasztása 1 016 000,0 m³/év, 2 784,0 m³/d. A napi csúcspogyasztás elérheti a 4 200-4 500 m³/d mennyiséget.

A városi vízmű-teleptől kiinduló gerincvezeték DN 400, DN 300 mm-es ac., a nagyrészt körvezetékes hálózat fővezetékei DN 300, DN 200, DN 150, acny., KM-PVC vezetékekből áll. Az elosztó-vezetékek DN 125 mm-es DN 100, DN 80 mm-es acny., KM-PVC és KPE csövekből épültek ki. A közüzemi hálózat hossza közel 185 km-t. A városközpontban több helyen, valamint a fővezetékek régi építésű, anyaguk általában nem korszerű, azbesztcement, mely koránál fogva is meghibásodásra, mai útterhelések mellett csőtörésre hajlamosak. Közmű-rekonstrukciók során korszerű KPE, gőv csövekre kell átépíteni. Az új beépítéseknél a vízellátó hálózat a korszerűnek számító, előbbi időszakban KM-PVC, majd KPE csövekből épültek.

Szennyvízcsatornázás

A városban elválasztott rendszerű csatornázás valósult meg. Cegléd városában a szennyvízcsatornázása az utóbbi az években az északi területen fejlődött a legtöbbet. A városközpont és a lakótelep szennyvízcsatornázását a régi gravitációs rendszernek lehet tekinteni. A város többi részének csatornázására három megvalósulási ütemet dolgoztak ki. Jelenleg a harmadik ütem kiépítése van soron. Ez az északi iparterületi részt és a nyugati területeket jelentette.

A város szennyvízcsatornázásának megvalósult rendszerénél zárt gravitációs szennyvízcsatorna gyűjti össze szennyvizet, majd átemelő és nyomóvezeték segítségével alkot egységes elvezető rendszert a szennyvíztisztító-telepig. A szennyvízcsatornázás további építési ütemeinél hasonló csatornázási rendszer valósul meg.

A szennyvíztisztító-telep a 4. számú főközlekedési út mellett az Ipartelepi út végén épült ki, védőövezete 500 m. A gravitációs csatornarendszer főgyűjtői DN 300 mm-es átmérővel épültek ki a Szent Imre út, Jászberényi út, és a Kosárhegyi út mentén. A Jászberényi út és a Kosárhegyi út közötti gravitációs csatorna szakasz között átemelő és nyomóvezetéke üzemel. A gyűjtőhálózat DN 200 mm-es KG-PVC csövekből épült ki.

Cegléd város szennyvíz-csatornázottsága a 2014. évig körülbelül a 85 %-os kiépítettségi szinten állt az ingatlanokra vonatkozólag. Az önkormányzat 2009-ben nyújtott be pályázatot a szennyvízcsatorna építés folytatására vonatkozóan. A kivitelezés során mintegy összesen mintegy 30 km-nyi gravitációs, illetve nyomott gerincvezeték épült meg 17,5 km bekötővezetékekkel, és összesen mintegy 1907 ingatlan háztartási szennyvizét fogja a rendszer elvezetni (megközelítőleg 4500 főt érint). Ez azt jelenti, hogy a város ezzel a projekt végére eléri a 92 %-os csatornázottságot. Elvezetett összes szennyvíz mennyisége: 1.784.500 m³/év
A kiépített szennyvízcsatorna-hálózat hossza: 176,6 km

Csapadékvíz-elvezetés :

A város területére lehullott és összegyűjtött csapadékvizek három befogadóba kerülnek bevezetésre. A város északi területeiről, illetve a városközpont egy részéről levezetett csapadékvizek befogadója a Cigányszéki belvízcsatorna (C. öblözet). A város keleti és északi-középső területeiről levezeti csapadékvíz a Büdös-éri belvíz csatornán keresztül a Gerje belvíz főcsatornába jut (CS öblözet). A város déli és dél-nyugati területeiről levezeti csapadékvíz a G jelű csatornarendszeren keresztül a Gerje belvíz főcsatornába jut (G. öblözet). A város területe kisebb kiemelkedő magaslatoktól eltekintve, sík fekvésű és csak kis lejtéssel bír a város központjától a városhatár felé. Több mint 240 km hosszúságú, többféle típusú (zárt, nyílt, burkolt, földmedrű) csapadékvíz-elvezető árok, (1-2 fotók) csatorna található a város területén. Ezeknek a karbantartása komoly feladat elé állítja az önkormányzatot, különösen a folyamatos, vagy a hirtelen nagyobb esőzések alkalmával.

Legfontosabb az elvezető rendszeren belül a G1 elnevezésű főgyűjtő, amely a Gerje főcsatornába (Gerjepatak) szállítja a város vizét. A város déli és dél-nyugati területeiről levezetett csapadékvíz a „G” jelű csatorna rendszeren keresztül jut a Gerje belvíz főcsatornába. A „G” jelű főgyűjtő csatorna a Szellő utca - Akácos utca után külterületen halad a Gerje főcsatornáig. A városban főgyűjtő csatorna által szállított vízmennyiség bevezetése nyári záporok, illetve belvíz mentes időszakban gravitációsan történik. Belvizes időszakban az összegyűlt csapadékvíz átemeléséről gondoskodni kell, ezt a célt szolgálja a Gerje főcsatorna mellett lévő tározó tó és csapadékvíz átemelő telep (4. fotó). A záportározó mintegy 10.000 m³ tárolótérrel rendelkezik.

22. táblázat – Csapadékvizek befogadói

Öblözetek				Közvetlen befogadó	
Jele	Elhelyezkedése	Vízgyűjtő terület (ha)	Mértékadó vízhozama (l/s)	Megnevezése	Kezelője
G.	Cegléd város (kül-, és belterülete)	529,2	1480	Gerje belvíz főcsatorna	Közép- Tisza- vidéki Vízügyi Igazgatóság
CS.	Cegléd város (kül-, és belterülete)	457	1100	Büdös- éri belvíz csatorna	Közép- Tisza- vidéki Vízügyi Igazgatóság
C.	Cegléd város (kül-, és belterülete)	615,8	1650	Cigány széki belvízcsatorna	Közép- Tisza- vidéki Vízügyi Igazgatóság

Cegléd város csapadékvíz-elvezető rendszerét az alábbi helyszínrajzon adjuk meg.

Összefoglalóan megállapítható, hogy az időjárási viszonyok egyre szélsőségesebbé válásával problémát jelent a megfelelő felszíni vízvezetés. A város felszíni vízvezetésére a rendezettség jellemző a vízfolyások tekintetében. A mesterséges csapadékvíz-elvezetés részben hiányzik a településen. A meglévő vízvezető árkok folyamatos karbantartása továbbra is feladat. A csapadékvíz okozta terhelések csökkentésére megalapozott intézkedési terv létrehozása szükséges.

17. ábra - Cegléd város csapadékvíz-elvezető rendszere

Cegléden a zárt csapadékvíz csatornák hossza kb. 42 km, míg ezzel szemben az út menti árkoké mintegy 163 km. Szikkasztó jellegű árok van 12 utcában, 41 utcában pedig (kb. 30 km) nincs semmilyen vízelvezetés. Például a nem régen belterületbe vont Budai úti (Öregszőlő) városrészben még nem megoldott ez a kérdés. Az árok elgazosodása lassítja a bennük lévő víz lefolyását. Pár év alatt sás, nád és cserjék nőnek be az árokpartokat, melyek jelentős mértékben csökkentik a vízelvezető képességet, ezért bizonyos időközönként irtani szükséges ezeket. A növényzet irtására sok pénzt költ az önkormányzat, a megoldást a csatornák leburkolása jelentené.

A napjainkra egyre inkább jellemző szélsőséges időjárási viszonyok kialakulásának eredményeképpen rövid idő leforgása alatt (1 nap) lehulló rendkívül nagy mennyiségű (100 mm) csapadék előfordulása viszonylag gyakori jelenséggé vált. Ezért az ilyen esetek lehetőség szerinti kezelésére célszerű előre felkészülni. Ekkora mennyiségű csapadékvíz elvezetése azonban még a kiterjedt és jól működő hálózattal rendelkező települési

rendszereket is néha megoldhatatlan feladat elé állítja. Ennek ellenére a jelenlegi rendszer továbbépítésével, a meglévő hálózat folyamatos karbantartásával, valamint fejlesztésével a jövőben lehetséges belvízkárok csökkentésére kell törekedni.

A városi csapadékvíz-elvezető hálózat folyamatos karbantartása, fejlesztése és a kritikusnak számító pontok átépítése.

Az utóbbi években egyre szélsőség csapadékmennyiséget a városi csatornahálózat nehezen képes kezelni. Az Önkormányzat meghatározta a beavatkozási területeket, Előbbi esetében a szűk átérés miatt az összegyűjtött esővíz nem képes továbbhaladni és visszaduzzadva veszélyezteti a szomszédos ingatlanokat.

1.12.2. Energia közművek

Villamosenergia-ellátás

Cegléd villamos energiával való ellátását egy három irányba elágazó (Szolnok, Nagykőrös és Monor) 120 kV-os nagyfeszültségű távvezeték biztosítja. A 120 kV-os nagyfeszültségű hálózat védőtávolsága a tengelytől mért 18,0-18,0 m. Az állomástól kiinduló 20 kV közepfeszültségű hálózatokon megtáplált transzformátorokon keresztül történt az ellátó kiefeszültségű föld és léghébeles hálózati városi rendszer kialakítása.

Az elektromos áramszolgáltatást a DÉMÁSZ Rt. nyújtja. A 20 kV-os állomások felújítása, 2004-ben fejeződött be, várhatóan 20 évig nem igényelnek újabb rekonstrukciót. A fogyasztók közvetlen, hálózati csatlakozását több száz kisebb transzformátor teszi lehetővé. Cegléden a közvilágítása szintén nem régen lett korszerűsítve. A lámpatestek cseréje során takarékosabb égők kerültek alkalmazásra. Az újonnan belterületbe vont városrészen (Budai Út - Öregszőlő) a közvilágítás kiépítése is megtörtént. A város villamosenergia-hálózata teljesnek tekinthető. Cegléd belvárosi fogyasztói körét alapvetően 20kV-os kábelhálózat, míg a peremvidékek fogyasztóit 20kV-os szabadvezeteki hálózat táplálja.

A városban a villamosenergia-ellátás kis-, és közepfeszültségű hálózata lég- és földkábeles formában üzemel. A városi al-állomás Jászberényi út mentén található. Kiefeszültségű villamosenergia-hálózat hossza: 390,7 km

A városközpontban és lakótelepen földkábeles rendszerek épültek ki.

Az ellátás 100 %-osnak tekinthető.

Az ellátott háztartások száma 2008-ban elérte a 18.100 db, 2013-ra 18.865db. A háztartások részére szolgáltatott éves villamos-energia teljesítmény 2008-ban 32.500 MWh. 2013-ban 37.592 MWh

Hőenergia-ellátás

Cegléd városában a hő-ellátás - főzés, fűtés, meleg-víz előállítás - nagyrészt vezetékes földgázellátással történik.

Az ingatlanok kis hányadának hőenergia ellátásánál még mindig jelen van a palackos PB-gáz, villamos-energia illetve hagyományos tüzelőanyag is.

Földgázellátás

Cegléd városában a vezetékes gázszolgáltatást a TIGÁZ ZRt. végzi. Cegléd város vezetékes gázellátással rendelkezik. A város két fogadó állomása és az Ipartelepi fogadó egyaránt a MOL ZRt. Ceglédi gázátadó állomásáról kapja a betáplálást.

A nagynyomású gázvezeték észak felől érkezik a gázfogadóhoz, mely a Jászberényi út mentén a Kernács telep előtt létesült.

A gázfogadótól indul ki az a nagy-középnomású rendszer, mely nyomásszabályozókon keresztül középnomású és kisnyomású rendszerrel biztosítja a város gázellátását.

A nagy-középnomású rendszer a gázfogadótól a Jászberényi úton déli irányba az Ipartelepi útig, majd azon tovább húzódik a vezeték NÁ 200 mm-es átmérővel. Az iparterület gázellátása a nagy-középnomású rendszerrel kerül megoldásra.

A szintén a gázfogadóból indul ki a város felé a középnomású hálózat DN 300 mm-es átmérővel. A Szelei út mentén üzemel tovább a közép-nyomású hálózat, mint gerinc-vezeték.

A lakótelep és a városközpont kisnyomású hálózata a Szelei úti gerinc-vezetékéről csatlakozik le nyomásszabályozón keresztül.

A kisnyomású rendszer fővezetéke DN 400, DN 300, DN 200 mm-es.

A középnomású rendszer gerinc-vezetékei, DN 300, D 160, D 110, D 90 mm-esek.

Az elosztó-vezetékek D 63 mm-esek.

A lakótelepen és városközponton kívül a gázellátást a városban középnomású rendszerű hálózat biztosítja.

A város úthálózat mentén szinte valamennyi utcában kiépült a gázhálózat. A város gázhálózatának hossza 270,0 km

Az egyedi nagy fogyasztók, mint már említettük - az Ipartelepi út mentén - közvetlenül a nagy-középnomású rendszerről nyomásszabályozón keresztül kapja a gázt.

A városban gázellátásban részesülő fogyasztók száma 2008-ban elérte a 10.800 db-ot, majd 2013-ban 12.576 db-ot.

A felhasznált lakossági gázenergia 2008-ban 14.500.000 m³, 2013-ban 23.537.500 m³.

A város gázhálózata már a 90-es évek közepére elkészült, azóta már csak a településfejlődésével, átalakulásával járó újabb igények kielégítése történik (utcai vezetékek kiépítése, illetve meghosszabbítása). Nagyobb településrészt érintő fejlesztés a 2003-ban befejeződött Öregszőlői városrész, illetve a Termálfürdő gázellátását biztosító vezetékek kivitelezése volt.

Ellátatlan terület már csak a város peremrészein, illetve külterületén található. A ritkán lakott, külterületi tanyás részek kiépítése az igényeknek megfelelően folyamatosan történik.

Cegléden a KSH adatai alapján 2002-ben a lakások 75%-a volt gázvezeték hálózatba bekötve, ami a kistérségi arányhoz (65%), illetve az országos átlaghoz (72%) képest kedvezőbb, a megyei és regionális bekötöttségi arányokhoz képest (80, illetve 86%) viszont alacsonyabb érték.

A kistérség városi rangú települései közül Abonyban pontosan megegyezett, ugyancsak 75%-os, míg Nagykőrösön jóval alacsonyabb volt (66%) a lakások gázzal való ellátottságának aránya.

Távhőellátás

A város lakótelepi és városközponti részén a hő-ellátás távhő vezetékkel történik. A távhő-ellátó rendszer üzemeltetője 2014 év végéig a DALKIA Energia ZRt., majd 2015. januártól Veolia Energia Magyarország ZRt. üzemelteti. A távfűtésbe bekapcsolt lakások száma 1881 db. A szolgáltatott energia: 66.975 GJ.

Megújuló energia

Geotermikus energia

A geotermikus energia felhasználása Cegléden a városi Termálfürdő és az Aqua-park kiépítésével kezdődött. Azóta megnyílt a Ceglédi Strand és Termálfürdő, illetve az aquapark. Az Aquarel Hotel révén olyan szállás is kialakításra került, mely magas minőségű szállást is biztosít. A város ez által, olyan egyedi és piacképes turisztikai vonzerőre tett szert, melyre joggal lehet a helyi idegenforgalom komolyabb felfutását építeni. Emellett a termálvíz – mint turisztikai vonzerő – kihasználása érdekében a belvárosi Strandfürdő felújítására is erőfeszítéseket tett a város, a KMOP-2009-3.1.1/B pályázati kiírás keretében pályázatot nyújtott be a fürdő teljes körű korszerűsítésére.

1.12.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

Távbeszélő-hálózatok

Cegléd város távbeszélő hálózati ellátását az EURONET Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. biztosítja. A ceglédi fogyasztók 53-as hívószámon csatlakozhatnak az országos rendszerhez.

A Ceglédi távközlési központ kiinduló távközlési vezetékek a központi belterületen alépítményi és földkábeles hálózatokkal, míg a település többi részén földkábeles és kábeles kitáplálású, szigetelt légvezetékes hálózatokkal épültek ki.

A távközlési légvezetékek vagy betongyámos faoszlopos, illetve a külső területeken a kifestültségű szabadvezeték hálózatok betonoszlopos tartószerkezetein kerültek elhelyezésre, az előfizetői csatlakozások ennek megfelelően föld- vagy légekábeles kivitelezéssel épültek ki.

A távbeszélő hálózat a település nagy részén kiépült, az EURONET Kft. a térségben színvonalas szolgáltatást nyújt, igény esetén a távbeszélő hálózatokon keresztül vehető igénybe az Internet, e-mail, Telefax és az adatátviteli szolgáltatások, az alközpont és a hálózatok jelentős tartalék kapacitással rendelkeznek.

Mobil távközlés

Cegléd város mobil távközlési ellátás szempontjából lefedettnek tekinthető.

A város vonzáskörzetében a mobil távközlést szolgáló bázisállomások és adóberendezések üzemelnek.

Telekommunikáció

A műsorszóró telekommunikációs adóállomások vételére egyedi, kisközösségi és nagyközösségi telekommunikációs hálózatok valósultak meg és épültek ki Cegléd város területén.

A városban létesített kábeltelevíziós hálózatok, melyek a távközlési hálózatokkal együtt, velük azonos nyomvonalakon, alépítményekben és légekábeles tartószerkezeteken, illetve helyenként a kifestültségű szabadvezeték hálózatok tartóoszlopaikra szerelten valósultak meg.

Fenti rendszer lehetővé teszi előfizetői részére szinte valamennyi földi és műholdas sugárzású műsorszóró telekommunikációs adóállomás vételét, a választott programcsomagokkal kapcsolatos egyedi szerződésekben rögzítettek alapján.

1.13. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

1.13.1. Talaj

A térség mezőgazdasági területeinek talajminősége talajvédelmi, környezetvédelmi szempontból a közepestől az igen gyenge kategóriáig sorolható be. A homok és homokos vályog talajai általában gyengébb szervesanyagtartalmúak lúgos kémhatásúak. Jellemzőek a nagy heterogenitású buckás területek. Jelentős károsító tényező a defláció, a szikesség, a magas talajvíz vagy belvíz és a helyenként mészfelhalmozódás.

A térség talajai ugyanakkor jó gazdasági potenciált jelentenek a mezőgazdaság, a kertgazdaság a szőlő és gyümölcsstermesztés számára. E potenciál hosszú távú fenntartása térségi érdek. E potenciált – különösen a laza, homokos területen – a defláció veszélyezteti.

A városban jelentős talaj- és talajvíz-szennyezettség nem ismert, a FAVI-KÁRINFO adatbázisa alapján tényfeltárás és műszaki beavatkozás nem vált szükségessé az elmúlt évtizedekben. Cegléd talajainak állapotára vonatkozó aktuális felmérés nem áll rendelkezésre. Az egykori tevékenységek miatti potenciális szennyezettséggel legfeljebb a volt laktanyák területén lehet számolni, illetve ott jellemző a talajfelszín roncsolása, pusztulása.

1.13.2. Felszíni és a felszín alatti vizek

Cegléd területe a Tisza vízgyűjtőterületéhez tartozik, ahol a Gerje vezeti el felszíni vizeket. A területen egyértelműen a síkvidéki jelleg dominál. A Duna - Tisza közti homokhátság vízhiányos területein a klimatikus viszonyok okozta szélsőségek kiegyenlítésére a szabad vízkészletek helyben tartására törekednek. A vízviszatartó műtárgyak által a mederben tározás valósul meg.

A felszín alatti vizek védelmére vonatkozó 219/2004 (VII. 21.) Korm. rendelet szerint a terület a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny, a terület beszivárgási jellege, valamint a fő vízadók felszínhez közeli elhelyezkedése miatt. Nitrát szempontjából Cegléd, területén a felső 20 méterben helyenként már magas nitrát értékek mérhetők

A vízgazdálkodás szempontjából jelentős kérdések a városfejlesztés lehetőségeit kevésbé befolyásolják. Ezek a szakkérdések:

A tápanyag tartalom túl nagy

A természetestől jelentősen eltérő vízszintszabályozás zsilipekkel

Nincs a természeteshez közeli, vagy zavart parti sáv

Tartós talajvíz-és sekély rétegvízszint-süllyedés a hátság közeli területeken, és feltételezhető mély rétegvíz-, valamint termálvízszint csökkenés

A felszín alatti vizekben feltételezhető mezőgazdasági (pontosított és diffúz), illetve kommunális (szennyvízszikkasztás) eredetű nitrát szennyezés

A használható felszín alatti vízkészlet (kitermelt felszín alatti vízmennyiség pontos ismeretének hiánya (engedély nélküli vízhasználatok)

Hosszirányú átjárhatóság korlátozása

A területfejlesztés és a területrendezési igények (tervek) összhangjának biztosítása a vízrajzi és a természetes vízjárási viszonyokkal.

1.13.3. Levegőtisztaság és védelme

Cegléden a levegőminőséget meghatározó szennyezőanyagok kibocsátása az elmúlt évtizedben a töredékére esett vissza. A nitrogén-oxidok (NO_x) kibocsátásának egyik felét a közlekedés, míg másik felét a helyhez kötött források eredményezik. A mozgó forrásokat tekintve a gépjárművek szén-monoxid, nitrogén-oxid és szálló por emisszióját kell megemlíteni. A város legforgalmasabb útjai a városközpontot övező gyűjtőúthálózat, valamint a sugárirányban rávezető utak.

Az Országos Környezetegészségügyi Intézet (OKI) adatai szerint Cegléden egyedül a szállópor tartalma (PM10) számottevő, de a mért érték e vonatkozásban is elfogadható, nem jelent egészségügyi kockázatot. A nitrogén-oxidok és a kéndioxid terhelés alacsony, az érték a természetes, illetve az elfogadható tartományba esik. Cegléden egyik szennyezőanyag vonatkozásában sem mértek még határérték túllépést, így a levegő szennyezettsége az egészségügyi határérték alatt van. Jelenlegi ismereteink szerint a szennyezettség szintje csak minimális egészségügyi kockázatot jelent.

A levegőminőségre vonatkozó eseti lakossági panaszok a bűzterheléssel kapcsolatosak, amelyek az utóbbi években csökkenő mértékben fordulnak elő.

1.13.4. Zajterhelés

Ceglédnek nincs stratégiai zajtérképe és részletes- több időpontra vonatkozó zajmérések sem állnak rendelkezésre a zajhelyzet pontos megítélésére. A város ismeretében ugyanakkor megállapítható, hogy zaj és rezgés terhelés szempontjából a vasút melletti területek, illetve a legforgalmasabb gyűjtőúti hálózati szakaszok a legterheltebbek, azok között is azon szakaszok melletti területek, ahol szűk a keresztmetszet, a beépítés zártosított, illetve ahol lakó- és intézményi funkciójú területek közvetlenül érintettek a vasút, illetve az utak mellett.

A kerület lakosságát érintő egyéb zajforrások tekintetében meg kell említeni az eseti építkezési tevékenységek okozta zajterhelést, valamint a szabadtéri, kulturális és sportesemények, illetve a szórakozóhelyek környezetében jelentkező eseti zajproblémákat.

1.13.5. Hulladékkezelés

Cegléden az „ÖKOVI” Nonprofit Kft végzi a települési szilárdhulladék gazdálkodással összefüggő tevékenységet. Ennek keretében heti rendszerességgel gyűjtik össze a háztartásokban és közületeknél

keletkező kommunális jellegű hulladékot. A gyűjtőjáratok által összeszedett hulladékot az önkormányzat által kijelölt ártalmatlanító helyre szállítják, ahol ellenőrzött körülmények között kerül elhelyezésre és végső ártalmatlanításra. Tevékenységgel kapcsolatos előírásokat Cegléd Város Önkormányzatának 33/2003. (XII.11.) sz. rendelete tartalmazza.

A szelektív hulladékgyűjtési rendszer egyik kiemelt területe Cegléden a gyűjtőszigetes hulladékgyűjtés, a másik a „házhoz menő” szelektív hulladékgyűjtés, ahol színes, címkézett zsákok felhasználásával biztosított a szelektivitás.

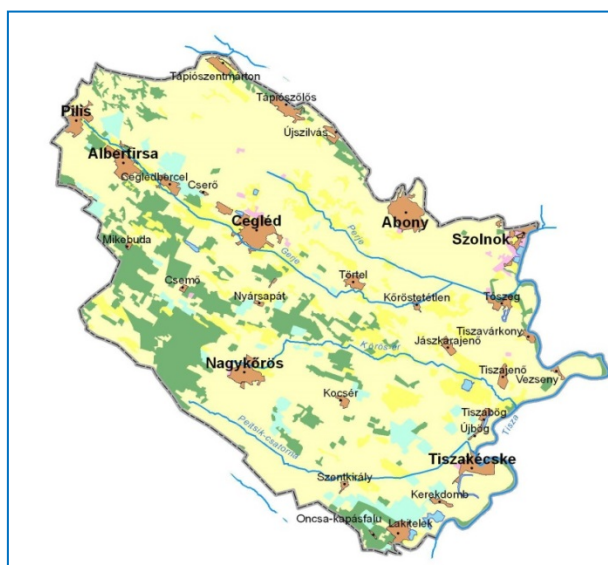
Az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer adatai szerint Cegléden kevés terület érintett veszélyes hulladék gyűjtésével, illetve ártalmatlanításával kapcsolatban.

Ilyenek: a dögtér, a Külső Kátai úton lévő hulladékgyűjtő udvar, a települési szilárd hulladéklerakó telep, a szennyvíztisztító telep (*az Ipartelepi úton*), a Ceglédi Toldi Ferenc Kórház és Rendelőintézet a Törteli úton, az Ereco Rt. ceglédi telephelye, mint veszélyes hulladék gyűjtőhely a Külső Jászberényi úton, a KERKER Kft. ceglédi telepe, a MOL Rt. Külsőpesti úti üzemanyagtöltőnél üzemeltetett gépkocsimosó, az EUPEC Hungária Kft. veszélyes hulladék gyűjtőhelye a Külső Ipartelepi úton, a Gépgyártó telep a Külső-Kátai úton, a Laing Szivattyú Kft telepe a Külső Kátai úton, 4. sz. főút mellett a 69. km-nél lévő üzemanyagtöltő, szénhidrogén tárolás miatt, a Ceglédi Tejipari Rt., hűtőköre, a PEMÁK Kht. Ceglédi Üzemmérnöksége (a Jászberényi úton) mint veszélyes hulladék gyűjtőhely, sótároló hangár és emulzió tároló, PICK Rt. Ceglédi telep, (Dohány u) mint veszélyes hulladék gyűjtőhely, hűtőkör, állati hulladék, szennyvíztisztító, a DÉMÁSZ Rt. ceglédi telephelye, mint veszélyes hulladék gyűjtőhely, valamint a Kecskéscsárdai Gépműhely (XIII. kerület).

1.13.6. Árvízvédelem

A település a Nagykőrösi-homokhát alegység, azon belül a Gerje-Perje sík, Pilis-Alpári homokhát kistáj területén helyezkedik el.

18. ábra – Vízyűjtőterület Cegléd térségében

A Gerje-Perje vízgyűjtője gyér lefolyású, erősen vízhiányos terület. A területet szabdaló homokhátak eróziós, deráziós formációkat is mutatnak, köszönhetően a gyenge növényzeti fedettségnek. A vízvezető laposak NyÉny-KDk-i irányúak. A térség vízvezető vízfolyásai a Tisza-völgy felé tartanak. Főbb vízfolyások:

Gerje-csatorna

Cigányszéki belvízcsatorna

Perje-csatorna (26.0 km, 425 km²)

Perje-Felső-csatorna (17.0 km, 138 km²).

Közös jellemzőjük, hogy viszonylag nagy vízgyűjtőkhöz igen kicsi vízhozam értékek tartoznak. Az okok a lassú lefolyásban (összegyülekezés) az igen erős szivárgásban, elpárolgásban keresendők. Becslések szerint a Gerje-Perje ritka árvizei meghaladják a 20 m³/s -ot, máskor viszont alig vezetnek vizet. Árvizekre csak kora nyáron lehet számítani. A csatornához kapcsolódó ártér belvizeit 400 km-t meghaladó csatornahálózat vezeti le. A Gerje-patak nagy vízhozama nem éri el a 15 l/s-ot, a kisvízi érték (augusztus) nem mérhető, a közepes vízhozam 130-140 l/s. A többi vízfolyás hasonló paraméterei a Gerje értékeitől messze elmaradnak. A száraz jelleghez viszonyítva sok az állóvíz. A több mint száz természetes tófelszín azonban együtt is csak 49 ha. A két mesterséges halastava közül a Ceglédi 16 ha, a Jászkarajenői 85 ha.

1.13.7. Belvízvédelem

Az utóbbi évek szélsőségesen csapadékos időjárása következtében, a vízkárok (belvizek, viharkárok) által sújtott területek között, Abony és térsége kiemelkedik, valamint Cegléd egyes területei is a rendkívüli belvizek tekintetében.

A belvízvédelem fejlesztése a kistérségben összehangolt feladat, melynek egyik fontos szegmense a megfelelő létesítményfejlesztés. A belvízelvezető rendszerek főműveinek rekonstrukciója előbb történt meg, mint a földhasználói és közcélú műveké, ezért a belvízrendszerek fejlesztésénél szükséges annak az alapelvnek lehetőség szerinti maximális érvényesítése, mely szerint az alulról építkező földhasználói és közcélú művek által a főművek felé támasztott igényt úgy kell meghatározni, hogy a főművek már meglévő kiépítettségének a teljesítőképességén belül maradjon. A belvízelvezető rendszerek feladatukat csak megfelelő állapotban, rendszeresen karbantartva képesek biztosítani.

Belvízelvezető rendszerek rekonstrukciója és fenntarthatósága A belvízvédelem – a területi vízrendezés és vízkárelhárítás – kettős szemlélet mentén valósítandó meg. A vízrendezés a komplex területi vízgazdálkodáson belül nem egyszerűen a felesleges vizek minél gyorsabb elvezetését jelenti, hanem a termőföldhasználattal összhangban megválasztva a vizek visszatartását, hasznosítását is célul tűzi ki.

A belvízrendszerek fejlesztésénél a gazdaságosság és a többcélú hasznosítás szempontjait kell előtérbe állítani, törekedve a vízkormányzási lehetőségek kihasználására. A gazdaságosság mellett a társadalmi elvárásokkal összhangban az ökológiai és jóléti szempontokat is fokozottan meg kell jeleníteni. Feladat a művek megfelelő rekonstrukciója és folyamatos fenntartása. A megfelelő kiépítettség és állapot különösen a földhasználói műveknél marad el a kívánatostól.

A belterületi vízrendezésen belül a csapadékvíz-elvezető rendszerek teljes kiépítése, valamint felújítása szükséges. A talajvízszint-emelkedés okozta épületkárok vizsgálata és rehabilitációja is feladatként jelentkezik.

SWOT

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> • A légszennyező anyagok kibocsátása és a mért immissziók zömében csökkenő tendenciát mutatnak. A jelentős ipari szennyezők száma és szennyezőanyag kibocsátása jelentősen csökkent az elmúlt évtizedekben; • a városban a kommunális hulladékgyűjtés megoldott, a szelektíven gyűjtött hulladékok aránya növekvő tendenciájú; • a városban intézkedést igénylő talaj- és talajvízszennyezés nem ismert. 	<ul style="list-style-type: none"> • A város forgalmasabb útvonalai mentén számottevő a gépjárműforgalomból eredő zajterhelés; • Cegléden nincs stratégiai zajtérkép, amely alapján a zaj- és rezgés csökkentésére szolgáló intézkedések megfogalmazhatók • a város külső területein jelentős problémát jelent az illegális hulladékelhelyezés.
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> • Az EU következő támogatási ciklusában előnyben részesíti a városi környezet minőségének javítását célzó beruházásokat; • a hulladék újrahasznosítási arányának növelését az EU kiemelten támogatja; • a környezettudatosság erősödése. 	<ul style="list-style-type: none"> • A kooperáció hiánya a várostérségben: vízfolyás-revitalizációk elmaradása, fejletlen közlekedési rendszerek.

1.14. Honvédelem, katasztrófavédelem

Cegléden a magyar állam tulajdonában és a HM vagyonkezelésében van a 0987/3 hrsz-ú honvédelmi rendeltetésű ingatlan, amely az OTvT rörvény 12 § (2) h pontja szerint a honvédelmi terület övezetébe sorolt

1.14.1. Katasztrófa típusok és veszélyek:

- Természet eredetű veszélyek
- Hidrológiai:
 - Árvíz
 - Belvíz
 - Hirtelen áradás
- Geológiai:
 - Földrengés
 - Földcsuszamlás
- Meteorológiai:
 - Szélviharok
 - Aszály
 - Hőség
 - Rendkívüli hideg
 - Téli veszélyek
 - Heves zivatar
 - Tornádó
- Tömegrendezvények
- Tűzesetek:
 - Tűz
 - Erdőtűz
 - Épülettűz (Panel)
- Biológiai veszélyek:
 - Ízeltlábúak
 - Szúnyoginvázió
- Civilizációs eredetű veszélyek:
 - Nukleáris baleset
 - Vegyi baleset
 - Veszélyes anyagok előállítása
 - Közlekedési balesetek - veszélyes anyagok szállítása
 - Közlekedési balesetek
 - Járványok
 - Migráció
 - Terrorizmus

1.14.2. Geológiai jelenségek

Hazánkban számottevő pusztítást okozó földrengés, földcsuszamlás, vagy partfalomlás évtizedek óta nem fordult elő. Ez köszönhető Magyarország kedvező földrajzi elhelyezkedésének.

Földrengés

A világ egyes tájain az emberiség fejlődését végigkísérte a veszélyes földmozgásokkal való együtt élés (pl. Japán). Az ilyen jelenségeket eredetük szerint négy kategóriába sorolhatjuk vulkanikus, kozmikus, csúszásos és tektonikus földrengések.

A Magyarország több területére jellemző képződmények túlterhelés, különböző fizikai hatások folytán összeomlanak. Hasonló eseményeket tapasztalhattunk egyes városainkban a nem eléggé körültekintő talajmechanikai vizsgálatokat követő építménykároknál. Magyarország a nagy kiterjedésű Eurázsiai-lemez belsejében, a Földközi-tenger földrengési övezetétől északra kerül el. A felszín alatt több mozgást mutató törésvonal ismert. Hazánkban földrengés évente közel 10 esetben regisztrálható, amelyekről 1455. óta feljegyzések is tanúskodnak. Mindaddig több mint 300 eseményt tapasztaltak, ezek ereje a Richter-skála szerint 4-6,5 fokos volt. Észlelési küszöb közelében lévő földrengésre évente többször, kárt okozóakra 15-20 évenként számíthatunk.

1.14.3. Vízirajzi veszélyeztetettség

Árvízveszélyes területek

Cegléd város természeti és civilizációs eredetű veszélyeztetettsége szempontjából a kevésbé veszélyeztetett települések közé tartozik.

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet mellékletében Cegléd nem szerepel. Az 1.17.8 fejezetben foglaltaknak megfelelően a településnek árvízrel veszélyeztetett területei nincsenek.

Belvízveszélyes területek

A település belvízrendszerének bemutatását az 1.17.2.1 fejezet tartalmazza.

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet mellékletében Cegléd nem szerepel.

2. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

2.1. A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

A város jelenlegi helyzetének bemutatása és elemzése után érdemes összefoglalnunk Cegléd és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezőket. Ebben az ún. SWOT elemzés segít, mely a stratégiaalkotás folyamatának egyik legfontosabb lépéseként átfogó képet ad a város erősségeiről, gyengeségeiről (belső tényezők), valamint az erősségek kihasználásán alapuló lehetőségekről és azokról a veszélyekről, melyek csökkenthetik a fejlődés esélyeit (külső tényezők).

ERŐSSÉGEK, POTENCIÁLOK

- Kedvező – és az M4 autópálya kiépítésével valamint a vasút tervbe vett rekonstrukciójával tovább javuló - közlekedés-földrajzi helyzet (Fővároshoz való közelség; a vasúti fővonalak találkozásánál; a 4. sz. főútvonal mellett fekszik)
- Jó gazdaságföldrajzi pozíció, ebből adódó potenciál (a város közel fekszik az ország dinamikusan fejlődő gócterületéhez a budapesti nagyvárosi térséghez, – így közvetítő szerepe lehet az oda és az onnan az ország távolabbi térségei felé javak befogadásában és továbbításában)
- Térségi központi szerepkör (megyei tankerületi központ, megyei szakképzési központ funkciókkal, járásközponti intézményekkel kistérségi központi szereppel). Kiemelkedő szerep a térségben élők képzésében és foglalkoztatásában
- Teljes körű a lakosság helyi szintű ellátása, biztosított az egészséges lakókörnyezet, kedvezőek a családok élete fenntartásához, illetve a gyerekneveléshez szükséges feltételek
- Vonzó kisvárosi lét, jó közbiztonság, színvonalas óvodák, általános és középiskolák, jó továbbtanulási lehetőségek, megfelelő egészségügyi ellátás, szakorvosi ellátó helyek, kórház
- Egyedi értéket képviselő, történetileg kialakult településszerkezet, kisvárosias (mezővárosi karaktert hordozó) beépítés, városképi jelentőségű középületek, közterek. A vonzó kisvárosi léthez hozzátartozó – az itt élők számára az otthonosságot jelentő, de a turizmus és a népességmegtartás szempontjából is fontos – kedvező településkép.
- Cegléd iskolaváros (5 középiskola, 4 általános iskola, 200 fős kollégium) – az oktatási intézmények városi és térségi feladatokat egyaránt ellátnak.
- Cegléd Kossuth városa (identitás és történelmi tradíciók)
- Termálvíz (országos összehasonlításban is jelentős vízpotenciál) városi strandfürdő, termálfürdő és szabadidőközpont)
- Országos összehasonlításban magas a napsütéses órák száma, amely egyaránt kedvező a térség agroökopotenciálja, mint turisztikai vonzereje szempontjából

- Erősödő turizmus (a vendégéjszakák száma a szálláshelyeken 2007 óta folyamatosan nő)
- Élő tradíciók, gazdag kulturális élet, sport, borkultúra, a rendezvények nagy száma
- Mezővárosi jelleg (jó minőségű, nagykiterjedésű termőföldek a város északi- M4-től É-re fekvő térségeiben; kiemelkedő kertészeti potenciál az Ugyeri földek területén, kiterjedt szőlő- és gyümölcsültetvények; termelési hagyományok, a Gyümölcsstermesztési Kutató jelentette potenciál a K+F fejlesztésében, borászat)
- Az aktív korúak lakosságon belüli arányában nincs különbség sem az országos, sem a Pest megyei járásközpont városokkal való összehasonlításban
- A foglalkoztatottak aránya átlagos a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya az elmúlt évtizedben csökkent, a munkanélküliek aránya is 1%-al mérséklődött.
- A működő vállalkozások száma folyamatos növekszik
- Megfelelő az ellátottság a lakossági és vállalkozói gazdasági szolgáltatások terén
- Az elmúlt időszakban – a korábbi évtizedek leépülését követően – erősödött a kertészeti ágazat, újraindult a borászat fejlődése
- A városi gazdaság fő profilját a gépipar (fémfeldolgozás, lemezmegmunkálás, motoralkatrészek és a félvezetők gyártása) valamint a kereskedelem és a pénzügyi szolgáltatások jelentik

GYENGESÉGEK

- A térség Pest megye „hátsó udvara”, amely úgy az összességében az európai uniós átlagot meghaladó GDP értéket mutató Közép-Magyarországon, mint Pest megyén belül periféria (a szobi, a nagykátai és dél-ráckevei térségekkel együtt). Fejlődése és fejlesztése az elmúlt évtizedekben is elmaradt a régió és a megye egésze dinamikájától, így az öröklött hátrányok korábban tervezett csökkentése nem valósult meg.
- A térség egésze - országos összehasonlítási rendszerben elismerten- hátrányos helyzetű. Ezt bizonyítja, hogy a Kormány 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelete értelmében a ceglédi „kedvezményezett járás”. (A kedvezményezett járások: azok a járások, amelyeknek komplex mutatója - társadalmi és demográfiai, lakás és életkörülmények, helyi gazdaság és munkaerő-piaci, valamint infrastruktúra és környezeti mutatókból képzett, összetett mutatószáma) kisebb, mint az összes járás komplex mutatójának átlaga.
- A korábbi időszakokban az önkormányzat nem volt vállalkozóbarát, alacsony volt az önkormányzat gazdaságfejlesztést támogató tevékenységének hatékonysága.
- Csökken a népességszám (2010-et követő években 1700 fővel amely csökkenés nem erőteljesebb, mint az országos átlag, de kismértékben magasabb, mint a Pest megyei járásközpontok, illetve a ceglédi járás egészének átlaga)
- Öregedik a társadalom (fiatalkorúak kisebb aránya a lakosságon belül, az öregségi mutató magas, értéke ugyan országos átlag alatti, de kedvezőtlenebb, mint a Pest megyei járásközpontok, vagy akár a Ceglédi járás egészének mutatója)

- A vándorlási egyenleg negatív, mértéke az ezredforduló óta (a válság két évét 2008-2009-et kivéve) folyamatosan nő, a város népességmegtartó képessége csökken.
- Relatív alacsony a lakosok iskolai végzettsége (Az érettségivel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a 7 éves és idősebbek között alacsonyabb, mint az országos, illetve a Pest megyei járásközponti arány, a Ceglédi járási adat kedvezőtlenebb. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya nőtt az elmúlt évtizedben, de ez az arányuk alacsonyabb, mint a Pest megyei járásszékhely városokban regisztrált arány. A különbség nem mérséklődött. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya kedvezőbb, mint a szomszédos városok – Albertirsa és Abony - adata)
- Erőteljes ingázás fővárosba és a környező nagyobb településekre (Kecskemét, Szolnok) amely részben felszívja a helyi, kevesebb és rosszabbul fizetett munkalehetőségekből adódó munkaerőtöbbletet. (A naponta ingázók (eljárók) aránya a foglalkoztatottak arányában a két népszámlálás közötti évtizedben jelentősen nőtt 20,2%-ról 27,9%-ra), de mértéke még mindig alacsonyabb, mint a Pest megyei járásközpont városok, illetve a Ceglédi járás átlaga.)
- Összehasonlításban alacsonyabb a lakosok jövedelme. (Bár az egy lakosra jutó jövedelem – a 2008-as válságot követő évek átmeneti visszaesése után - kismértékben, de folyamatosan nő, a jövedelmi szint elmarad az országos és annál is erőteljesebben a Pest megyei járásközpont városok átlagától.)
- Nem kielégítő a szociális biztonság
- Kevés a szakképzett szabad munkaerő, ami nehezíti az új vállalkozások városba vonzását, a helyi vállalkozások fejlődését. Az alkalmazottak jelentős része nem végzettségének megfelelő munkakörökben foglalkoztatott.
- Alacsony a városlakók önértékelése
- Igazságtalan a régiós besorolás (KMR), amely – más térségekkel való összehasonlításban - a térség mesterséges elszegényesítéséhez, a felzárkózás lehetőségének korlátozásához vezet.
- Pest megyei, illetve régión belüli peremhelyzetből (illetve az EU fejlettségi szint átlagát meghaladó Közép Magyarországi Régióhoz való tartozásból) adódó hátrányok a fejlesztési forrásokhoz való hozzájutásban. A sajátos helyzet nem megfelelő kezelése az országos fejlesztéspolitikában, az EU-s forrásokat kiegészítő hazai források hiánya, illetve szűkössége, a régión belüli relatív hátrányos helyzet kezeléséhez rendelkezésre álló eszközkészlet korlátozottsága
- Alacsony a város lakónépesség vonzó képessége, a más településből Ceglédre járó munkavállalók letelepedési hajlandósága (a nagyobb foglalkoztatók információi szerint)
- Korlátozottak a karrierépítési lehetőségek (A fiatal és képzett nem talál kvalifikált és perspektívát jelentő munkát, ezért a képzettség megszerzése után kevesen jönnek vissza Ceglédre)
- Hiányzik egy városi székhelyű felnőttoktatási intézmény
- Kedvezőtlen a gazdasági struktúra (a munkaerő egy részének képzetlensége, motiválatlansága)
- K+F hiánya

- A beruházási kedv növelésének hiánya az adókedvezmények és egyéb nem beruházási jellegű fejlesztések elmaradása miatt.
- Motorizáció káros hatásainak (a forgalom növekedéséből és az elkerülő utak hiányából adódó) folyamatos növekedése
- A turisztikai desztináció hiánya
- Szegregátumok léte (Elsősorban az Örkényi úton lévő külső tanyavilág, a vasút általa várostól elzárt Szűcs telep, illetve a Csengeri városrész keleti lakótömbjei érintettek. (A város belterületén 903, külterületén – döntő többségükben Ugyer területén – 1047 fő él olyan szegregátumban, ahol a legfeljebb általános iskolával rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül meghaladja a 30%-ot.) A város népességének 5,3%-a érintett a 13 szegregációval érintett területen.
- Motiválatlanok az alacsony végzettségű potenciális munkavállalók (A városban mintegy 1500-2500 család arra rendezkedett be, hogy alacsony életnívón, munka nélkül, támogatásokból éljen meg)
- A számos civil szervezet egymástól elkülönülve - esetenként parciális szempontok és érdekek mentén – nem szisztematizáltan működik.

LEHETŐSÉGEK

- Tudatos városfejlesztés, a fejlesztés eszközkészletének és forrásainak bővítése
- A várostérség települési önkormányzatai, lakói és gazdasági szereplői szempontjai és érdekei figyelembevétele a városfejlesztési célkitűzések és beavatkozások meghatározásánál, Cegléd térségközponti, szolgáltató szerepének erősítése érdekében.
- A „kedvezményezett járás” kormányzati besorolásból adódó lehetőségek teljes körű kihasználása a hátrányos helyzet enyhítésére.
- Irányváltás az önkormányzat gazdaságpolitikájában. Aktív gazdaságfejlesztési politika, „vállalkozásbarát” önkormányzat, a helyi gazdaság fejlesztését, a foglalkoztatás növelését ezzel együtt a városi bevételek bővítését szolgáló (országos és helyi) eszközkészlet összehangolt alkalmazásával. A helyi és a térségi gazdaság erősítését szolgáló gazdaságfejlesztő szervezet hatékony működtetése.
- A munkaerőpiaci kereslethez igazodó szakképzés. A szakképzés és a gazdaságfejlesztés erőteljesebb összehangolása, érdemi együttműködés a képzés és a helyi (térségi) gazdaság szereplői között. Gazdasági igényekkel összehangolt képzési rendszer kialakítása a létrejövő – ceglédi központú - megyei szakképzési központ bázisán
- Helyi adottságokra épülő gazdaságszerkezet kihasználása és továbbfejlesztése
- A mezőgazdaságban, a kertészeti ágazatban, a gyümölcsstermesztésben, a borászatban és az állattenyésztésben meglévő potenciálok kihasználása a mezőgazdaságra alapozó feldolgozóiparra épülő „brend” erősítése. A termékek helyben (térségben) való feldolgozása a helyben termelt termékek helyi értékesítése és felhasználása arányának növelése, a feldolgozó és értékesítési célú szövetkezésben rejlő lehetőségek kihasználása.

- Külső működő tőke beáramlása a technológiai szintű, innovatív iparágak meghonosítására és fejlődési lehetőségeik biztosítására (jelentősebb, nagyobb volumenű vállalatok, a fémipari feldolgozó ágazat további bővítése, illetve a mezőgazdasági termékeket feldolgozó iparágak betelepülésének és fejlesztésének támogatása)
- A Ceglédi Ipari Park jelentette területi potenciál kihasználása az érdekeltségi rendszer átalakításával, a befektetések ösztönzésével. Az Ipari Park bővítése.
- Új gazdasági területek bevonása a fejlesztésbe (a megépülő M4 autópályához közvetlen kapcsolatot biztosító feltáró úthoz kapcsolódó, rendelkezésre álló fejlesztési területeken)
- A helyi gazdaságfejlesztés eszközeinek folyamatos bővítése, erőteljesebb hozzájárulás a városi fejlesztések pénzügyi alapjainak megteremtéséhez
- Turisztikai központ szerep kialakítása és erősítése.
- Az iskolavárosi pozíciót kihasználó diákfesztiválok szervezése.
- A „Huszár laktanya fejlesztésében meglévő lehetőségek kihasználása a turisztikai célú attrakciók bővítésében.
- A termálvíz potenciál erőteljesebb és többirányú kihasználása (a termálfürdő vízfelületeinek növelése, a befogadóképesség és a szolgáltatások bővítése, a rentábilis működés feltételei kialakítása. Hatékony marketing a vendégkör bővítése érdekében a termálfürdő szolgáltatásainak megismertetésére a városlakók, a térség lakossága valamint a tágabb turisztika piac szereplőivel.
- A város építészeti településképi színvonalának emelése a közszféra és a magánszféra által kezdeményezett új építések és a városképet befolyásoló beavatkozások igényes, környezetbe illeszkedő, értéknövelő megoldásával.
- A konferencia turizmus bővítése (a szükséges kiegészítő szolgáltatások városi szintű fejlesztésével) A helyi turisztikai attrakciók és a vendéglátás bővítése.
- A K+F fejlesztés lehetőségének megteremtése egyrészt a Ceglédi Gyümölcstermesztési Kutató-Fejlesztő Intézet és az agrár felsőoktatási intézmények és a térségi agrárvállalkozók szervezett együttműködés, másrészt a közgazdasági szakközépiskola és a tudományegyetemi kapcsolatok fejlesztése alapján.
- A közfoglalkoztatási programok megújítása a város és a térség sajátosságai figyelembevételével (az élők munkai igényes kertészeti kultúrák, ültetvények, energianövények termesztésének támogatása az alacsony képzettségű munkavállalók munkajövedelemhez juttatásának elősegítésére)
- A képzettségük és alkalmasságuk miatt hosszú távon is betanított és a segédmunkásként munkát vállalók munkavállalási lehetőségeinek bővítése.
- A családok anyagi és lelki megerősítése (a „családbarát Pest megye” programhoz kapcsolódóan)
- A térségi együttműködésben rejlő lehetőségek további bővítése (a sajátosan hátrányos helyzet felszámolását elősegítő kezelő eszközök bővítése érdekében)

- A helyi közösségi közlekedés továbbfejlesztése, helyi járatok lehetőségének vizsgálata a városrészek közötti, illetve a lakó és munkahelyek közötti közlekedés javítására. Bővülő és javuló szolgáltatások, megvalósuló parkoló fejlesztések, a biztonságos kerékpározás feltételeinek biztosítása.

KOCKÁZATOK, VESZÉLYEK

- Tovább csökken a népesség, romlik korstruktúrája, a tovább öregedő társadalom erőteljes ellátási és szociális problémát és többletterhet okoz a városban
- A kedvező gazdaságföldrajzi helyzet, a jó megközelítés, a dinamikusan fejlődő gócterületekhez való közelség egyszerre lehetőség mellett veszély is, mert erőteljes a fejlettebb térségek elszívó hatása, megvan a veszélye, hogy a térségre vonzáskörzeti árnyék borul
- A magasabb bérszínvonalat biztosító budapesti munkaerőpiac gyakorlatilag versenyképtelenné teszi a ceglédmunkaerő-piaci kínálatot.
- Növekszik a jelenleg ingázók hajlandósága az elköltözésre, romlik a város népességmegtartó és népesség vonzó képessége
- Rendezetlen marad az oktatási és egészségügyi intézmények vonatkozásában a tulajdonosi, fenntartó szerep, ezen belül tisztázatlan marad az önkormányzat feladatköre, tehervállalásának forrásai

Elmarad a szegregátumok felszámolása, illetve a szegregáltság mértékének érdemi csökkentése, további szegregátumok alakulhatnak ki (az Öregszőlők területén a várostól és a fürdőtől távolabb fekvő zónában)

2.2. Eltérő jellemzőkkel rendelkező városrészek

2.2.1. A városrészek kijelölése

Cegléd város földrajzilag és funkcionálisan tagolt városszerkezete alapvetően igényli az eltérő, városrészi megközelítés alkalmazását. A település nyolc városrésze különíthető el a külterületen kívül, melyek a Belváros, a Budai úti lakó-üdülőövezet, az Öregszőlő kertváros, az Északi ipari-kereskedelmi övezet, az Északi lakótelep, a Keleti kertváros, a Nyugati kertváros, valamint a Dél-keleti iparterület. Az egyes városrészek önálló jogalanyisággal semmilyen szinten nem rendelkeznek, azonban a városrészek lehatárolásával lehetővé válik, hogy önálló, az adott településrész funkciójához igazodó fejlesztési célok kerüljenek meghatározásra. A településfejlesztési koncepciót és a településrendezési tervet alapul véve történt meg a városrészek beazonosítása. Az egyes városrészek közül kiemelésre kerülnek a vegyes övezetbe sorolt területek, melyek részletes elemzésére, SWOT elemzésére is sor kerül. A lakóövezeti városrészek esetében a főbb tendenciák kerülnek bemutatásra.

2.2.2. Városrészek adottságainak összehasonlító elemzése

Belváros

Utcák szerinti lehatárolás: Budapest-Szolnok vasútvonal – Jászberényi út – Szent Imre herceg utca – Teleki utca – Rákóczi út – Jókai utca – Köztársaság utca – Széchenyi út – Alszegi út – Déli út – Bajcsy-Zsilinszky utca – Pesti út – Felszegi út – Nagykáta út – Külső-Káta út – Malomtó szél – Sporttelep

A belváros funkcióbővítő városrehabilitációra vonatkozó akcióterületének utcák szerinti lehatárolása: Kossuth Ferenc u. és Gubody u. kereszteződés - Népkör u. – Szolnoki u. – Szív u. és Kazinczy u. kereszteződés – Kossuth tér – Árpád u. – Selyem u. – Eötvös tér - Kossuth Ferenc u.

Cegléd történelmi belvárosa nemcsak múltja, hanem jelenben betöltött kiemelkedő közigazgatási, kereskedelmi, szolgáltatási funkciója miatt is a legfontosabb városrész. A területen található műemléktemplomok, kiemelt zöldfelületek, klasszicista épületek nemcsak a helyiek, de az idelátogató turisták számára is valódi értékeket jelentenek.

Társadalom

A népszámlálási adatok szerint a városrész lakónépessége 2011-ben 559 fő volt, amely a teljes lakosság csupán 1,5%-át teszi ki. A lakónépességből:

- 14,5%-ot tesz ki a 0-14 évesek,
- 62,6%-ot a 15-59 év közöttiek,
- és 22,9%-ot a 60 év feletti aránya.

A fiatalkorúak aránya a városi átlagtól alacsonyabb, viszont több gazdaságilag aktív korú ember él a területen. A 15-59 éves (aktív korú) lakosságon belül a városi átlaghoz kicsit nagyobb arányt, 18,6%-ot képvisel azoknak a száma, akik legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. A felsőfokú végzettséggel rendelkező lakosok aránya a 25 évnél idősebb népesség körében igen alacsony, csupán 6,4% szemben a város 15,7%-os átlagával.

A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 50,6% a városi 55,9%-hoz képest. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 40,2% (a városi átlag 39,1%). A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 59,6%, mely mellett a munkanélküliség aránya 12,8%, mely a városi átlagnak felel meg. Ezen csoporton belül a tartós munkanélküliek aránya szintén a középértéket képviseli, 6,2%. A városrész népesedési és foglalkoztatottsági viszonyai tehát összességében alul maradnak a település többi területéhez képest.

Lakásviszonyok

A városrészben 205 db lakás található. A komfortosság tekintetében az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 13,7%, mely kicsit kedvezőtlenebb a városi átlagtól. A komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya a lakott lakásokon belül 11,3%. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül 6,8% a városi 7,9%-os átlaghoz képest.

Gazdaság

A település legtöbb bejegyzett vállalkozása e területen található, a kereskedelmi üzletek száma kiemelkedően magas. Magas a városrészben foglalkoztatottak száma, annak ellenére, hogy az itt dolgozók a város minden részéről járnak ide dolgozni. Viszonylag alacsony a lakóingatlanok részaránya. A városrész kiemelt gazdasági funkciója ellenére a településre betelepülő multinacionális kereskedelmi vállalkozások miatt, a kiskereskedelmi üzletek száma csökkenő tendenciát mutat.

Infrastruktúra

A városrészen közművek tekintetében teljes lefedettségről beszélhetünk, minden közszolgáltatás elérhető, a távközlési szolgáltatásokat is beleértve. Közlekedését tekintve központi elhelyezkedése miatt jól megközelíthető, bár közlekedési gondot okoz a viszonylag szűk területre koncentráló belvárosi igazgatási funkciójú övezet. A belvárost elkerülő út kialakításán túl utcák egyirányúsításával próbálják megoldani a problémát. A parkolás bizonyos időszakokban problémát jelent, mely a belváros vonzóerejét jelentősen csökkenti a vállalkozók és a lakosok részéről egyaránt.

Közösségi funkciók

A város közigazgatási központja, itt találhatóak a legfontosabb közművelődési intézmények (művelődési ház, könyvtár, mozi). Az igazgatási szervek többsége itt helyezkedik el. A lakosok számára több kiemelt park nyújt pihenési-kikapcsolódási lehetőséget.

Igazgatási funkciók

A település igazgatási központja, a helyi és térségi feladatot is ellátó intézmények székhelye itt található. Jelentős számú ügyfélforgalom miatt különösen az ügyintézési órákban túlterhelt a város, éjszakára azonban kiürül a városrész.

Humánszolgáltatási funkciók

A területen elsősorban az egyházi fenntartású alapfokú iskolák találhatóak meg. Az Ady Endre utcában óvoda és bölcsőde működik.

SWOT-ELEMZÉS

ERŐSSÉGEK

- műemlék épületek
- forgalmas közterek
- igazgatási központ
- kereskedelmi központ

GYENGESÉGEK

- nehéz megközelíthetőség
- parkolási gondok
- kevés magas színvonalú szolgáltató
- nem megfelelő üzleti infrastruktúra

LEHETŐSÉGEK

- modern üzleti központ kialakulása
- ügyfélbarát igazgatási terek kialakulása
- belváros turisztikai lehetőségeinek kiaknázása
- magánberuházók funkcióbővítő fejlesztései (pl. szálloda)

VESZÉLYEK

- multinacionális vállalatok városszéli terjeszkedése
- bérleti szerződések megszűnése
- a középületek és közparkok felújításának elmaradása
- fejlesztéseknél beruházók/üzleti partnerek hiánya

Budai úti lakó-üdülőövezet

Utcák szerinti lehatárolás: Budai út – Közép út – Külső Pesti út – 40. sz. út – Ceglédbercel irányába fekvő területek.

A település külterületi része hagyományosan üdülő-lakó funkciót tölt be. A külterületi jelleget töri meg a fürdő, melynek nemrég megvalósult jelentős mértékű fejlesztése felértékelte a térséget. Ezt jól mutatja a növekvő számú új építés nemcsak a gazdasági-szolgáltató, de a lakóingatlanok területén is. A város főleg ezen üdülőövezet irányába terjeszkedik, egyrészt, mert itt állnak rendelkezésre nagy számban építési telkek, másrészt a fejlesztés generálta vonzás miatt.

Az itt található fürdő a település kiemelkedő jelentőségű turisztikai látványossága, ahol, a városközponttal ellentétben megfelelő szálláshely is rendelkezésre áll. A további fejlesztésre azonban szükség van, hogy a hasonló beruházásokkal szemben versenyképes maradjon a városrész.

Társadalom

A népszámlálási adatok szerint a terület lakónépessége 2011-ben 4778 fő volt, amellyel a negyedik legnépesebb városrész Cegléden. A lakónépességből:

- 16,2%-ot tesz ki a 0-14 évesek,
- 64,1%-ot a 15-59 év közöttiek,
- és 19,6%-ot a 60 év feletti aránya.

A fiatalok aránya a városi átlagtól magasabb, az 60 évnél idősebbek aránya alacsonyabb, mely mellett jelentős a gazdaságilag aktív korú emberek aránya. Ebből az adatból is következtethető, hogy elsősorban ezt a városrészt a gyermekes családok részesítik előnyben. Ehhez mérten a terület iskolázottsági és foglalkoztatottsági viszonyai is kedvezőek, s összességében is elmondható, hogy a legtöbb mutató viszonylatában a harmadik legkedvezőbb városrésznek tekinthető. A 15-59 éves (aktív korú) lakosságon belül a városi átlaghoz kicsit nagyobb kedvezőbb arányt, 14%-ot képvisel azoknak a száma, akik legfeljebb

általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. A felsőfokú végzettséggel rendelkező lakosok aránya a 25 évnél idősebb népesség körében 16,8% a város 15,7%-os átlaga mellett.

A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 57,7% a városi 55,9%-hoz képest. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 33,7% (a városi átlag 39,1%), mely az egyik legkedvezőbb a városban. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 53,8%, mely mellett a munkanélküliség aránya 11,2%, mely körülbelül a városi átlagnak felel meg. Ezen csoporton belül a tartós munkanélküliek aránya szintén a középértéket képviseli, 6,2%. A városrész népesedési és foglalkoztatottsági viszonyai tehát összességében kedvezőbbek a települési átlagokhoz képest.

Lakásviszonyok

A városrészben 1867 db lakás található. A komfortosság tekintetében az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 15,1%, mely kedvezőtlenebb a városi átlagtól. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 12,7%. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül 8,5% a városi 7,9%-os átlaghoz képest.

Gazdaság

Jelentős számú vállalkozás található ezen övezetben, köszönhetően elsősorban a turizmusnak. Probléma, hogy ezek nem rendelkeznek jelentős bevétellel turisztikai jellegük miatt. A városrész fontos szerepet tölt be a foglalkoztatásban is. További turisztikai látványosságok fejlesztésére lenne szükség ahhoz, hogy hosszabb időszakot töltsenek el Cegléden az ide érkező vendégek.

Infrastruktúra

A városrész jelentős infrastrukturális problémákkal küzd. Különösen fontos a fürdő közlekedési megközelíthetősége, szükséges lenne a bekötő utak fejlesztése a főutakról, illetve a településsel való kapcsolat megteremtésére a kerékpárutak kialakítása a Pesti és Budai út mentén. Közművesítési igény merül fel a városrész keleti részén a Budai és Pesti út közti területen, ahol igény mutatkozik lakóingatlan-fejlesztések iránt.

Közösségi funkciók

Iskola és óvoda található a területen, ez külterületi jellege miatt közösségi funkciót is betölt. Szükséges lenne a turisztikai célú közösségi programok fejlesztésére, melynek elsősorban a fürdő adhatna otthont a turisták minél jobb kiszolgálása érdekében.

Igazgatási funkciók

A településrészen jelentős igazgatási funkciók nem kerültek elhelyezésre.

Humánszolgáltatási funkciók

A területen óvoda és alapfokú oktatási intézmény működik.

SWOT-ELEMZÉS

ERŐSSÉGEK

- modern fürdő
- aquapark a fiatal turisták igényeihez igazítva

- megfelelő színvonalú szálláshely
- térségi szintű turisztikai vonzóerő

GYENGESÉGEK

- városközponttól való távolság
- kevés kiegészítő szolgáltatás
- rövid tartózkodási idő
- szezonális

LEHETŐSÉGEK

- további szálláshelyek kialakítása
- új turisztikai szolgáltatások bevezetése
- egészségügyi szolgáltatások kiterjesztése a fürdőben, a városrész alapszintű egészségügyi ellátásának egy helyen történő biztosítása
- vasúti elérhetőség javítása, állomás és fürdő közti gyalogos járda kialakításával

VESZÉLYEK

- a környező települések fürdőivel folytatott verseny
- gazdasági fenntarthatóság
- további beruházások elmaradása

Öregszőlő kertváros

Utcák szerinti lehatárolás: Közép út – Budai út halastavakig futó része – Budapest-Szolnok vasút – Sporttelep – Malomtó szél – Külső-Kátai út – Nagykátai út – Felszegi út – Csikós szél – Tömörkény utca – Csikós széli legelő – Közép út.

A település egyik lakóövezeti területe a belvárostól észak-nyugatra, ahol azonban nem valósul meg jelentős gazdasági aktivitás. A városrész óvodával, alapfokú oktatási intézménnyel nem rendelkezik, ezek azonban a közeli belvárosi területeken könnyen elérhetőek.

A terület lakóterületei infrastrukturálisan ellátottak. Kerékpárutak fejlesztése és az utak burkolatának fejlesztése szükséges. A városrész lakóövezeti jellegéből adódóan kiemelt a rekreációs célú pihenőfunkciók fejlesztése, jelenleg sportpálya és horgászto áll a lakosok rendelkezésére, amelyeket nemcsak a városrész, de a település más részein élők is használnak.

Társadalom

A népszámlálási adatok szerint a városrész lakónépessége 2011-ben 828 fő volt, amely a teljes lakosság csupán 2,3%-át teszi ki. A lakónépességéből:

- 18,2%-ot tesz ki a 0-14 évesek,
- 65,0%-ot a 15-59 év közöttiek,

- és 16,8%-ot a 60 év feletti aránya.

A városrészre jellemző, hogy a fiatalok aránya rendkívül magas, mely mellett a gazdaságilag aktív korú lakosság száma is kiemelkedő. Mindezek következtében a 60 évnél idősebb népesség is itt számlálja a településen az egyik legalacsonyabb értéket. A 15-59 éves (aktív korú) lakosságon belül a városi átlaghoz képest (16,1%) kiugró értéket, 42,9%-ot képvisel azoknak a száma, akik legfeljebb csak általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. A felsőfokú végzettséggel rendelkező lakosok aránya a 25 évnél idősebb népesség körében is rendkívül alacsony, csupán 2,1% szemben a város 15,7%-os átlaga mellett.

A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 42,2% a városi 55,9%-hoz képest. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 47% (a városi átlag 39,1%). A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 59,4%, mely mellett a munkanélküliség aránya 25,6%, rendkívül kedvezőtlen. Ezen csoporton belül a tartós munkanélküliek aránya szintén magas, a városi átlag duplája.

A városrész népesedési, iskolázottsági és foglalkoztatottsági viszonyai tehát igen kedvezőtlen helyzetet eredményeznek annak ellenére, hogy a városrészben magas a fiatalok, és a gazdaságilag aktív aránya.

Lakásviszonyok

A városrészben 291 db lakás található. A komfortosság tekintetében az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 31,6%, mely a városi átlagtól jelentősen eltér (13,7%). A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül szintén magas 30,2%. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül 11,5% a városi 7,9%-os átlaghoz képest.

Északi ipari-kereskedelmi övezet

Utcák szerinti lehatárolás: Budapest-Szolnok vasútvonal és a 4. sz. főút közötti terület

Ez a terület a település ipari övezete. A 4. sz. főút mentén elhelyezkedő, a 100-as vasúti fővonallal átszelt területen található a település ipari kapacitásának jelentős része. A területen kapott helyet a Ceglédi Ipari Park, melynek középpontjában a terület ipari jellegének erősítése áll. Kulcsszerepe van a település jövőbeli szerepkörének meghatározásában a városrész fejlődésében. Amennyiben sikerül aktív beruházókkal bővíteni, fejleszteni az ipari parkot, akkor lehetőség van arra, hogy Cegléd önálló gazdasági pólus szerepet töltsön be Budapest és a megyeszékhelyek mellett.

Társadalom

A népszámlálási adatok szerint a terület lakónépessége 2011-ben 6425 fő volt, amellyel a harmadik legnépesebb városrész Cegléden. A lakónépességből:

- 12,5%-ot tesz ki a 0-14 évesek,
- 63,3%-ot a 15-59 év közöttiek,
- és 24,2%-ot a 60 év feletti aránya.

A fiatalok aránya a városi átlagtól alacsonyabb, ezen a területen a gazdaságilag aktív korú és az idősebb népesség dominál. A terület iskolázottsági és foglalkoztatottsági viszonyai is igen kedvezőek, a város legkedvezőbb értékei több tekintetben is. A 15-59 éves (aktív korú) lakosságon belül 9,2%-ot képvisel azoknak a száma, akik legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. A felsőfokú végzettséggel rendelkező lakosok aránya a 25 évnél idősebb népesség körében is nagyon magas, 21,5% a város 15,7%-os átlaga mellett.

A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 61,5% a városi 55,9%-hoz képest. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 37,7% (a városi átlag 39,1%). A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 51,5%, mely mellett a munkanélküliség aránya 10%, melytől a városi átlag 2%-al elmarad.

A városrész népesedési és foglalkoztatottsági viszonyai tehát összességében kedvezőbbek a települési átlagokhoz képest, a terület a második legjobb helyzetben lévő településrész Cegléden.

Lakásviszonyok

A városrészben 3386 db lakás található. A komfortosság viszonylatában az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 0,8%, mely az életkörülmények kiemelkedően jó színvonalát jelentik a lakásállomány tekintetében. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül 5,9% a városi 7,9%-os átlaghoz képest.

Gazdaság

A helyi gazdaság súlyponti területe. A befektetők jellemzően KKV-k. Hiányzik a jelentős beszállítói kört igénylő nagyvállalat, ennek betelepülésére a további fejlődés érdekében szükség lenne, melyre rendelkezésre állnak a bővítési területek (mintegy 40 ha a 4-es főúttól északra).

Infrastruktúra

Kiemelkedően jól elérhető ipari terület. Budapest közelsége, a 4-es gyorsforgalmi út, a megépítendő M8-as közeli csomópontja, a 100-as vasúti fővonal jelentős potenciált biztosít a térségben befektetni szándékozók számára. A terület teljesen közművesített, feltáró utak kialakítására azonban szükség van. A településsel való kapcsolat megteremtése érdekében gyalogos aluljáró, járdák, kerékpárutak fejlesztése szükséges.

Közösségi funkciók

A területen jelentős közösségi funkciók nincsenek, ezek fejlesztésére a vállalkozó szolgáltatások területén lenne szükség.

Igazgatási funkciók

A településrészen jelentős igazgatási funkciók nem kerültek elhelyezésre.

Humánszolgáltatási funkciók

Nem működik humánszolgáltató a területen.

SWOT-ELEMZÉS

ERŐSSÉGEK

- Budapest közeli ipari park

- Jó vasúti elérhetőség
- Jó közúti elérhetőség
- Rendelkezésre álló szabad területek

GYENGESÉGEK

- Nagybefektető hiánya
- Több inaktív ipari parki terület
- Fejletlen befektetés-ösztönző politika

LEHETŐSÉGEK

- Új betelepülők a szabad területeken
- Logisztikai hasznosítási lehetőségek kiaknázása
- Vállalkozói szolgáltatások fejlesztése
- Inkubátorház révén helyi vállalkozások betelepülésének ösztönzése

VESZÉLYEK

- A környező települések ipari parkjaival folytatott verseny
- Alacsony beruházási hajlandóság
- Jelentős beruházások elmaradása

Északi lakótelep

Utcák szerinti lehatárolás: Budapest-Szolnok vasútvonal – Jászberényi út – Szent Imre herceg utca – Teleki utca – Rákóczi út – Jókai utca – Köztársaság utca – Bem utca – Viola utca – Dugovics utca

A terület a város legjelentősebb lakóövezete, lakótelepi beépítéssel. Mintegy 10 ezer fős lakosságával kiemelkedő szerepet tölt be a város életében. Számos közintézménynek (elsősorban iskoláknak, óvodáknak, sportlétesítményeknek) ad helyet, valamint nagy előnye a belváros közelsége is. Rehabilitációs igény jelentkezik elsősorban a paneltechnológiával épített lakótömbök energiarekonstrukciójával kapcsolatban. A területen számos közpark található, valamint a Városi Fürdő, mint kiemelt közfunkciót betöltő intézmény.

Társadalom

A népszámlálási adatok szerint a városrész lakónépessége 2011-ben 8155 fő volt, amely a teljes lakosság csupán 22,3%-át teszi ki., s így ez a településrész Cegléd második legnépesebb területe. A lakónépességből:

- 16,3%-ot tesz ki a 0-14 évesek,
- 59,2%-ot a 15-59 év közöttiek,
- és 24,5%-ot a 60 év felettek aránya.

A fiatakorúak aránya a városi átlagtól magasabb, viszont kevesebb gazdaságilag aktív korú ember él a területen. A 15-59 éves (aktív korú) lakosságon belül a városi átlaghoz kicsit nagyobb arányt, 17,2%-ot képvisel azoknak a száma, akik legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. A felsőfokú végzettséggel rendelkező lakosok aránya a 25 évnél idősebb népesség körében igen alacsony, 11,4% szemben a város 15,7%-os átlagával.

A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 53,9% a városi 55,9%-hoz képest. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 39,3%. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül az egyik legmagasabb, 59,4%, mely mellett a munkanélküliség aránya 12,3%, mely a városi átlagnak felel meg. Ezen csoporton belül a tartós munkanélküliek aránya szintén a középértéket képviseli, 6,6%. A városrész népesedési és foglalkoztatottsági viszonyairól tehát összességében elmondható, hogy alul maradnak a település többi területéhez képest.

Lakásviszonyok

A városrészben 3055 db lakás található. A komfortosság tekintetében az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 12,9%, mely a városi átlagnak felel meg. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 11,5%. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül 8,6% a városi 7,9%-os átlaghoz képest.

Gazdaság

Számos kereskedelmi és szolgáltató kisvállalkozás található a területen. Fontos feladat a helyi, városrészi szolgáltatások megtartása, azonban a nagy kereskedelmi üzletekkel folytatott versenyben ezek szerepe háttérbe szorul.

Infrastruktúra

A terület teljesen közművesített, elsősorban parkolási gondokkal küszködi a városrész. A zöldterületek, játszóterek állapota leromlott, megújításuk szükséges.

Közösségi funkciók

A területen több civil szervezet működik, lát el szociális és ifjúságpolitikai feladatokat. A Városi Fürdő jelentős közösségi funkciót tölt be.

Igazgatási funkciók

A településrészen jelentős igazgatási funkciók nem kerültek elhelyezésre.

Humánszolgáltatási funkciók

A területen általános és középiskolák, illetve a terület egyedüli kollégiuma működik. Óvodák és bölcsődék is megtalálhatóak, melyek a sűrűn lakott területet hivatottak kiszolgálni.

SWOT-ELEMZÉS

ERŐSSÉGEK

- Kedvező elhelyezkedés a belváros és a vasútállomás között
- Jó humánszolgáltatások

- Kereskedelmi üzletekkel való ellátottság
- Városi Fürdő

GYENGESÉGEK

- Magas energiafelhasználás
- Felújítási igény több lakó és szolgáltató szervezetnél
- Sűrűn lakott terület

LEHETŐSÉGEK

- Zöldterületek megújulása
- Sportcélú fejlesztések a Városi Fürdőhöz kapcsolódóan (fedett uszoda, sportszálló)
- Új kereskedelmi és szolgáltatási funkciók megjelenése

VESZÉLYEK

- A terület slumosodása
- Romló, elértéktelenedő ingatlanállomány
- Alacsony életminőség
- Lakótelepi szolgáltatások megszűnése

Keleti kertváros

Utcák szerinti lehatárolás: Köztársaság utca – Bem utca – Viola utca – Dugovics utca – Cegléd-Kecskemét vasútvonal – Csengeri szél – Akácos út – Újváros szél – Kőrösi út – Déli út – Alszegei út – Széchenyi út.

A település egyik lakóövezeti területe a belvárostól keletre, a területen nem jellemző a jelentős gazdasági aktivitás. A városrész óvodával, alapfokú oktatási intézménnyel ellátott, térségi jelentőségű oktatási intézménnyel és kórházzal rendelkezik. Lakóterületei infrastrukturálisan ellátottak, a térség keleti részén a szennyvízhálózat fejlesztésére van szükség. Kerékpárutak fejlesztése és az utak burkolatának fejlesztése szükséges.

Társadalom

A népszámlálási adatok szerint a terület lakónépessége 2011-ben 8156 fő volt, amellyel a ez a legnépesebb városrész Cegléden. A lakónépességéből:

- 14,8%-ot tesz ki a 0-14 évesek,
- 57,1%-ot a 15-59 év közöttiek,
- és 28%-ot a 60 év felettiek aránya.

A városrész jellemzője a 60 évnél idősebb népesség kiugróan nagy aránya, mely mellett az átlaghoz képest jóval elmarad a gazdaságilag aktív korú lakosság. A terület iskolázottsági is és foglalkoztatottsági viszonyai ennek ellenére is igen kedvezőek, a város legkedvezőbb értékei több tekintetben is. A 15-59 éves (aktív

korú) lakosságon belül 10,4%-ot képvisel azoknak a száma, akik legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. A felsőfokú végzettséggel rendelkező lakosok aránya a 25 évnél idősebb népesség körében is nagyon magas, 23,3% a város 15,7%-os átlaga mellett.

A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 59,4% a városi 55,9%-hoz képest. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 40,2% (a városi átlag 39,1%). A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 56,3%, mely mellett a munkanélküliség aránya 9,2%, melytől a városi átlag 3%-al elmarad.

A városrész népesedési és foglalkoztatottsági viszonyai tehát összességében kedvezőbbek a települési átlagokhoz képest, a terület az egyik legjobb helyzetben lévő településrésznek számít Cegléden.

Lakásviszonyok

A városrészben 3776 db lakás található. A komfortosság viszonylatában az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 8,6%, mely kedvezőbb a 12,6%-os átlaghoz képest. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül 7,4% a városi 7,9%-os átlaghoz képest.

Nyugati kertváros

Utcák szerinti lehatárolás: Kőrösi út – Gerje-csatorna – Hétvezér utca – Mizsei út – Ványi dűlő területe – Gerjemellékcsatorna – Gerje-csatorna – Csikós széli legelő – Tömörkény utca – Csikós szél – Pesti út – Bajcsy-Zsilinszky út – Déli út.

A település egyik lakóövezeti területe, amely a belvárostól dél-nyugatra helyezkedik el. A terület jellemzően lakóterület, ezért jelentős gazdasági aktivitás nem valósul meg itt. A volt konzervgyár területén ugyan még működnek kisebb ipari és kereskedelmi vállalkozások, de felmerült már lakópark építésének terve is e területeken, így lehetséges az is, hogy a közeljövőben teljesen lakóövezetté alakul ez a terület is. A városrész óvodával, alapfokú oktatási intézménnyel ellátott. Lakóterületei infrastrukturálisan ellátottak. Kerékpárutak fejlesztése és az utak burkolatának fejlesztése szükséges.

Társadalom

A népszámlálási adatok szerint a városrész lakónépessége 2011-ben 4229 fő volt, amely a teljes lakosság 11,5%-át teszi ki. A lakónépességből:

- 15,3%-ot tesz ki a 0-14 évesek,
- 58,7%-ot a 15-59 év közöttiek,
- és 26%-ot a 60 év felettiek aránya.

A fenti adatok alapján megállapítható, hogy egy jellemzően előregedett városrészeről van szó, az idős korúak a legmagasabb értéket képviselik itt a városban. A fiatalok aránya mellett a gazdaságilag aktív korú népesség alacsonyabb aránya jellemző. A 15-59 éves (aktív korú) lakosságon belül 16%-ot képvisel azoknak a száma, akik legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. A felsőfokú végzettséggel

rendelkező lakosok aránya a 25 évnél idősebb népesség körében is alacsonyabb, 9,3% szemben a város 15,7%-os átlagával.

A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 54,6% a városi 55,9%-hoz képest. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 40,2% (a városi átlag 39,1%). A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 58,9%, mely mellett a munkanélküliség aránya 12,8%, mely a városi átlagnak felel meg. Ezen csoporton belül a tartós munkanélküliek aránya szintén a középértéket képviseli, 7,4%. A városrész népesedési és foglalkoztatottsági viszonyai tehát összességében alul maradnak a település többi területéhez képest.

Lakásviszonyok

A városrészben 1638 db lakás található. A komfortosság tekintetében az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 14,3%, mely kicsit kedvezőtlenebb a városi átlagtól. A komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya a lakott lakásokon belül szintén magasabb, 12%. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül viszont alacsony, 3,7% a városi 7,9%-os átlaghoz képest.

Dél-keleti iparterület

Utcák szerinti lehatárolás: Budapest-Szolnok vasútvonal – Cegléd-Kecskemét vasútvonal – Csengeri szél – Akácós utca – Újváros szél – Vásártér – Ipari terület – Seres dűlőtől kifelé eső terület.

A városrész jelenleg a város keleti szélén elhelyezkedő és a Nagykőrös felé vezető út menti ipari és mezőgazdasági vállalkozásokat foglalja magában, ezért jellemzően gazdasági és mezőgazdasági területek találhatóak itt. A jövő városrésze, itt állnak rendelkezésre olyan fejlesztési területek, melyek teret adhatnak egy új ipari park kialakításának a várost keletről elkerülő út kialakítása esetén. A terület ipari jellegű, jelentős számú vállalkozó végzi itt tevékenységét.

Társadalom

A népszámlálási adatok szerint a terület lakónépessége 2011-ben 544 fő volt, mely az összes lakónépességnek csupán 1,5%-a. A városrészi lakónépességből:

- 18,8%-ot tesz ki a 0-14 évesek,
- 66%-ot a 15-59 év közöttiek,
- és 15,3%-ot a 60 év felettiek aránya.

A településrésze jellemző, hogy a fiatakorúak aránya a városi átlagtól magasabb, az 60 évnél idősebbek aránya alacsonyabb, mely mellett jelentős a gazdaságilag aktív korú emberek aránya is. Ebből az adatból is következtethető, hogy elsősorban ezt a városrészt a gyermekes családok részesítik előnyben, az időskorú lakossággal szemben. Ehhez mérten a terület foglalkoztatottsági viszonyai is kedvezőek, azonban az iskolázottság néhány tekintetben elmarad a városi átlagoktól. A 15-59 éves (aktív korú) lakosságon belül a városi átlagtól kedvezőtlenebb arányt, 21,7%-ot képvisel azoknak a száma, akik legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. A felsőfokú végzettséggel rendelkező lakosok aránya a 25 évnél idősebb népesség körében 16,3% a város 15,7%-os átlaga mellett.

A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül kedvezően alakul, 58,8% a városi 55,9%-hoz képest. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya is alacsonyabb 32,3% (a városi átlag 39,1%), mely az egyik legkedvezőbb a városban. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 51,7%, mely mellett a munkanélküliség aránya 14,8%, mely a városi átlagot kis mértékben meghaladja. Ezen csoporton belül a tartós munkanélküliek aránya 9,9%. A városrész népesedési és foglalkoztatottsági viszonyai tehát összességében kedvezőbbek a települési átlagokhoz képest.

Lakásviszonyok

A városrészben 191 db lakás található. A komfortosság tekintetében az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 8,9%, mely kedvezőbb a városi átlagtól. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 7,1%. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül 8,2% a városi 7,9%-os átlaghoz képest.

Külterületi tanyás övezet

A település külső, szórt elhelyezkedésű lakóövezeti területe. A volt mezőgazdasági termelőközpontokban a mezőgazdaság dominál, elszórtan lakófunkcióval vegyesen, ezért jelentős ipari-szolgáltató aktivitás nem valósul meg a területen. A városrész óvodával, alapfokú oktatási intézménnyel ellátott az Ugyeri városrészben, melynek felújítása a közelmúltban fejeződött be. Lakóterületei infrastrukturálisan ellátottak, elsősorban a dűlőutak fejlesztésére, és néhány helyen villamosításra van szükség.

Társadalmi-környezeti adottságai vizsgálva is jelentős különbségek jelentkeznek a belterületi városrészek és a külterület között. A kedvezőtlenebb szociális helyzet egyik oka, hogy az egyedülálló foglalkozás nélküliek, valamint a munkanélküli és inaktív családfőkkel rendelkező családok magasabb arányú jelenléte jellemző ezekben a lakóközösségekben.

Az itt számlált lakónépesség 2966 fő, melyből a fiatalkorúak (19,5%) és az aktív korúak (63,7%) dominanciája jellemző. Emellett azonban magas a gazdaságilag nem aktív népesség aránya (60,7%), s a gazdaságilag aktívak körében a foglalkoztatottság nagyon alacsony mértékű (43,5% a városi 55,9%-hoz képest). A tendencia magával hozza a magas munkanélküliséget, mely itt 22,2%-ot számlált 2011-ben.

Az 1176 db lakás 48,4%-a alacsony komfortfokozatúként nyilvántartott. Magas a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya, s az egyszobás lakások aránya 18%.

A városrészek és a szegregátumok főbb jellemzői

Az IVS egyes városrészek helyzetelemzését tartalmazó fejezete kitért azokra a kisebb területegységekre, ahol a népesség társadalmi összetétele és a terület fizikai jellemzői kedvezőtlenebbek. Az alábbiakban meghatározásra kerülnek a fentiek alapján kijelölt rosszabb státuszú területek, ahol a szegregáció folyamata már megjelent, előrehaladott állapotban van, illetve ebből a szempontból veszélyeztetett területrésznek számítanak.

Szegregátumnak azon területeket nevezük, ahol az aktív korú népességen belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató esetében magasabb, mint 35%.

A város és az érintett városrészek helyzetértékelése**Demográfiai jellemzők**

A város területe 245 km², 2013-ban lakónépessége 36 129 fő, népsűrűsége 147,5 fő/km², amely az országos átlagot – 105 fő/km² – jelentős mértékben meghaladja. 2000 és 2011 között a lakónépesség száma kisebb mértékű hullámmal változatlan volt.

Mutató megnevezése	Cegléd összesen	Buda i úti lakó-üdülő övezet	Öregszőlő-kertváros	Északi Ipari-Kereskedelmi övezet	Északi lakótelep	Keleti kertváros	Belváros	Nyugati kertváros	Dél-keleti iparterület	Külterület
Lakónépesség száma 2001-ben	38055	612	4597	908	7714	8020	8301	4486	496	2921
	100%	1,6%	12,1%	2,4%	20,3%	21,1%	21,8%	11,8%	1,3%	7,7%
Lakónépesség száma 2011-ben	36645	559	4778	828	6425	8155	8156	4229	544	2966
	100%	1,5%	13,0%	2,3%	17,5%	22,3%	22,3%	11,5%	1,5%	8,1%

1. táblázat: Lakónépesség száma és aránya az akcióterületi városrészekben, 2001 és 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

2012-ben egy komolyabb népességcsökkenés következett be, az egy évvel korábbi, 2011-es lakosságszám 1394 fővel, 37778 főről 36384 főre csökkent egy év alatt, és a csökkenő tendencia, bár kisebb mértékben, de tovább folytatódott 2013-ban is.

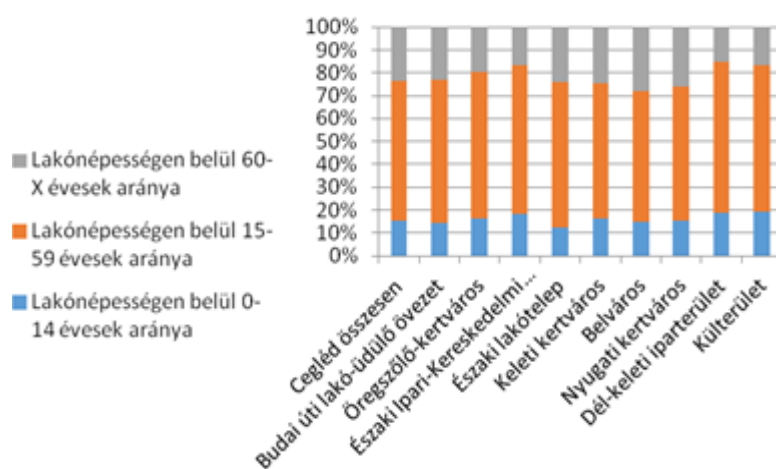
A lakónépesség városrészek szerinti megoszlása rendkívül egyenlőtlen képet mutat: 2011-ben a város lakosságának 45% két városrészben, a Belvárosban és a Keleti kertvárosban koncentrálódott, ezeken kívül az Északi lakótelep, illetve az Öregszőlő-kertváros és a Nyugati-kertváros rendelkezett jelentősebb számú lakónépességgel; a fennmaradó négy városrészben a teljes lakosság mindössze 13%-a lakott. Az egyes városrészek lakosságszámában 2001-hez képest jelentősebb változások nem figyelhetők meg, egyedül az Északi lakótelep népességaránya csökkent közel 3 százalékponttal, a többi városrész esetében 1 százalékpontnyi, vagy annál kisebb mértékű elmozdulás történt 2001-hez viszonyítva (lásd 1. sz. táblázat).

Az állandó népesség számának alakulásában megfigyelhető negatív trend mellett a város korösszetételét is romló tendenciák jellemzik, a fiatalok és az idősek aránya állandó népességen belüli részaránya, valamint az öregségi mutató alapján a város és környezete fokozatos elöregedést jelez. Miközben a 14 éven aluliak arányában csökkenés tapasztalható 2001 és 2011 között, a 60 évesnél idősebb korú népesség aránya fokozatosan emelkedik; a 15-59 éves korosztály népességen belüli aránya közel egyenletesen alakul a

vizsgált időszakban, ám 2008 óta e körben is kis mértékű csökkenés figyelhető meg. A 14 évesnél fiatalabbak aránya 2001-ben 17,2 % volt, 2011-re az arány 15,5 %-ra csökkent, ezzel párhuzamosan a 60 évesnél idősebbek aránya 20,7 %-ról 23,8 %-ra emelkedett; a 15-59 évesek aránya 2001-ben 62 %-os, 2011-ben pedig 60,7 %-os volt. Ez a negatív tendencia a járási, a megyei és az országos szinten is tapasztalt változásokhoz illeszkedik, ebben a tekintetben a Ceglédre vonatkozó arányok az országosnál kedvezőbbek, de a járás, illetve a megyei járásközpontok arányainál kedvezőtlenebbek.

A legfiatalabb és a legidősebb korcsoport egymáshoz viszonyított aránya alapján az öregségi mutató jóval meghaladja a 100%-ot, a 2001-ben mért 117,8-as értékhez képest az arány 2011-re már 150,4 lett. A járáshoz és a megyei járásközpontokhoz képest ez az érték kedvezőtlenebb, azonban még mindig némileg alacsonyabb a Magyarországgra számítható öregségi mutatónál.

1.ábra. A lakosság korcsoport szerinti alakulása városrészenként, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

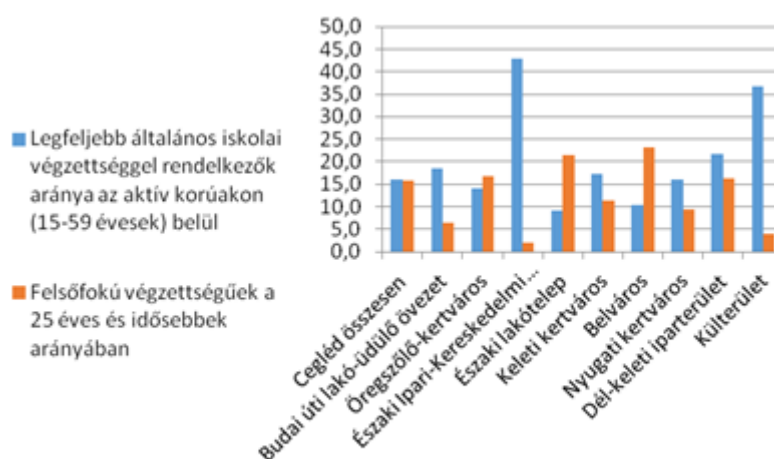
Az egyes városrészek tekintetében jelentősebb különbségek tapasztalhatók a lakosság korösszetételében: fiatalokat az Északi Ipari-Kereskedelmi övezetben, a Dél-keleti iparterületen, illetve a Külterületen találhatunk legnagyobb arányban az állandó népességben belül, és ezekben a városrészekben a legalacsonyabb a 60 évnél idősebbek aránya; a legidősebb korcsoport legnagyobb arányban a Belvárosban és a Nyugati kertvárosban képviselteti magát. Ezekon túl ki kell emelni, hogy a Belváros és az Északi lakótelep társadalmá a leginkább elöregedett: ezekben a városrészekben az idősek aránya közel kétszer akkora, mint a fiataloké (lásd 1. sz. ábra).

A városban az elmúlt közel másfél évtizedben tapasztalható népességcsökkenés nagyrészt a természetes szaporodás negatív egyenlegéből fakad, amit a vándorlás szintén negatív egyenlege egészít ki. A természetes fogyás mértéke a megfigyelt időszakban évenként változó – 2005-ben volt például a legalacsonyabb (-2,1 ezrelék), ami 2007-re -4,7 ezrelékre nőtt, hogy aztán 2011-re -2,7 ezrelékre csökkenjen –, a természetes szaporodás azonban minden évben negatív egyenlegű, azaz minden évben kevesebben születnek a városban, mint ahányan meghalnak. Ezt a negatív trendet nem tudja ellensúlyozni a népesség vándorlása, annál is inkább, mert Cegléd esetében a vándorlási egyenleg 2010 óta stabilan negatív, azaz a településről évről évre többen költöznek el, mint ahányan betelepülnek.

Iskolázottság

Cegléden a népesség iskolázottsága némileg alacsonyabb, mint az országos és a Pest megyei járásközpontokra vonatkozó átlag, viszont a járási átlagot meghaladja. A Belváros és az Északi lakótelep mutatói e tekintetben is eltérnek az ceglédi átlagtól: amellett és ettől nem függetlenül, hogy ezek a leginkább előregedett városrészek, magasabb a felsőfokú végzettségűek aránya (majdnem minden negyedik 25 év feletti lakosnak van felsőfokú végzettsége), és jóval alacsonyabb a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aktív korúakon belüli aránya, mint a többi városrészben (az általános iskola a 15-59 év közöttiek alig tizedének a legmagasabb végzettsége).

2. ábra A népesség iskolai végzettsége szerinti megoszlása városrészenként, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Ugyanakkor az Északi Ipari-Kereskedelmi övezet és a Külterület városrészben az iskolázottsági mutatók jóval kedvezőtlenebbek: a felsőfokú végzettségűek aránya a 25 évnél idősebb népesség körében mindössze 2-4%-os, és a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a városrész népességén belül több mint 20 százalékponttal magasabb, mint a ceglédi átlag (lásd 2. sz. ábra).

Foglalkoztatottsági jellemzők

A szegregációs mutató meghatározása szempontjából fontos megvizsgálni a lakosság gazdasági aktivitási arányának alakulását, valamint az egyes városrészek közötti eltérések okainak feltárását. A 15-64 éves ceglédi népességben belül a foglalkoztatottak aránya hasonló az országos és a járási arányokhoz.

Mutató megnevezése	Cegléd összesen	Budai úti lakó-üdülő övezet	Öregszőlő-kertváros	Északi Ipari-Kereskedelmi övezet	Északi lakótelep	Keleti kertváros	Belváros	Nyugati kertváros	Dél-keleti iparterület	Külterület
Rendszeres munkajövedelemmel nem	39,8%	44,9%	38,2%	54,8%	33,8%	41,7%	35,9%	40,7%	38,7%	53,5%

rendelkezők
aránya az aktív
korúakon (15-
59 évesek)
belül

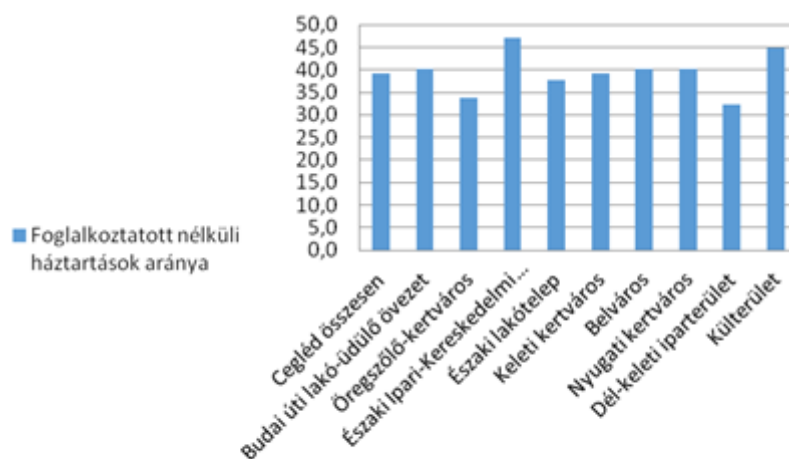
Foglalkoztatott ak aránya a 15- 64 éves népességen belül	55,9%	50,6 %	57,7%	42,2%	61,5%	53,9%	59,4%	54,6%	58,8%	43,5%
--	-------	-----------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

2. táblázat: Foglalkoztatottsági mutatók városrészenként, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

A 2. sz. táblázat alapján megállapítható, hogy az iskolázottság esetében az egyes városrészek között megfigyelt különbségek a foglalkoztatottság tekintetében is fennállnak: gazdaságilag az Északi lakótelep és a Belváros lakossága a legaktívabb, míg az Északi Ipari-Kereskedelmi övezet és a Külterület jellemezhető a legalacsonyabb foglalkoztatottsági aránnyal, egyedül ez utóbbi két városrészben nem éri el az 50%-ot a foglalkoztatottak aránya.

3. ábra Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya városrészenként, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

A foglalkoztatott nélküli háztartások vizsgálata különösen fontos szempont a szegény családok térbeli koncentrációjának vizsgálatakor. Az egyes városrészekben megfigyelhető arányok között némileg mérsékeltebbek a különbségek, mint a foglalkoztatottsági arányokban. Ebben a tekintetben is kiemelkedik az Északi Ipari-Kereskedelmi övezet és a Külterület, ahol a háztartások közel felében nem volt foglalkoztatott 2011-ben. Legkedvezőbb helyzetben az öregszőlő-kertvárosi és a dél-keleti iparterületi háztartásokat találjuk, de a háztartások harmadában itt sincs foglalkoztatott (lásd 3. sz. ábra).

Lakásállomány, minőségi jellemzők

A 2011-es KSH Népszámlálás adatai szerint Cegléden 15 585 darab lakóingatlan található. Ezek döntő többsége (97,1%) magántulajdonban van, 309 lakás van önkormányzati tulajdonban. A nem lakott lakások aránya a városban 9,6%, ami 1500 lakást jelent.

A lakások 8,8%-a egy szobával, 39,7 %-a két szobával, 33,1 %-a három szobával, 18,4 %-a négy vagy annál több szobával rendelkezik. A konyhával rendelkező lakások aránya 99,1%-os. A lakások több mint fele összkomfortos, 12,6%-a alacsony komfort fokozatú, továbbá 10,9%-a sorolható a komfort nélküli, illetve szükségülakás kategóriájába. Jelentős eltérések tapasztalhatók az alacsony komfort fokozatú lakások városrészek közötti megoszlásában (lásd 3. sz. táblázat). A külterület tanyás jellegű övezetét jellemzi leginkább az alacsony komfort fokozatú lakások, ebben a városrészben a több mint 1000 lakás közel fele ilyen. A másik szélső értéket az Északi lakótelep, a város egyik legjelentősebb lakóterülete képviseli, ahol 1%-ot sem éri el az alacsony komfort fokozatú lakások aránya.

Mutató megnevezése	Cegléd összesen	Budai úti lakó-üdülő övezet	Öregszőlő-kertváros	Északi Ipari-Kereskedelmi övezet	Északi lakótelep	Keleti kertváros	Belváros	Nyugati kertváros	Dél-keleti iparterület	Külterület
Lakásállomány (db)	15585	205	1867	291	3386	3055	3776	1638	191	1176
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	12,6%	13,7%	15,1%	31,6%	0,8%	12,9%	8,6%	14,3%	8,9%	48,4%

3. táblázat: Lakások száma és az alacsony komfortfokozatú lakások aránya városrészenként, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

A ceglédi ivóvíz-hálózat kiépítettsége 100%-os, ami országos viszonylatban is kiemelkedő arány, a csatornahálózatba viszont csak a lakóingatlanok 46%- van bekötve, ami ugyan a járási és megyei értékeknél magasabb, de elmarad az országos aránytól.

Szociális ellátás

Cegléden a '90-es évek elején nagyon elhanyagolt terület volt a szociális szféra, majd az évtized közepétől kezdve szisztematikusan haladva fejlesztették ezt a területet. Az igazi áttörést, az első jelentősebb eredményt a pályázati pénzből létrehozott, 2003 óta működő hajléktalan szállás jelentette. Az országon belül Ceglédre is jellemző demográfiai folyamatok nyomán a városban évek óta emelkedik az inaktív és az időskorú lakosok száma, akik közül sokan magukra maradnak, és segítségre szorulnak. A probléma kezelésére a városban egy önkormányzati és egy magántulajdonban lévő idősok otthona létesült.

Cegléden 2 bölcsőde és egy családi napközi működik. 2013-ban és 2014-ben egyaránt 156 működő férőhelyről számolt be az önkormányzat, mindkét bölcsőde kapacitása teljesen ki van használva. A családi napközi 29 férőhelyén 14 gyermeket gondoztak 2013-ban.

A városban több szociális ellátást biztosító intézmény és központ is működik.

A Ceglédi Többcélú Szociális és Gyermekjóléti Központ keretében működik az önkormányzati érdekeltségű, tartós bentlakást biztosító idősek otthona, amelynek engedélyezett férőhelyszáma 135 fő, akik közül 20 fő részére emelt szintű szolgáltatást biztosítanak. Az itt ellátottak száma 2013-ban 136 fő volt. Az igénybevételért egyszeri használatbavételi díjat kell fizetni. A szolgáltatások között éjjel-nappali nővérszolgálat, orvosi ellátás, és gyógyászati segédeszközökkel való ellátás szerepel. Az otthon lakóinak étkeztetéséről az intézmény főzőkonyhája gondoskodik, napi háromszori étkezés biztosításával.

A Gerontomed Ápoló Otthon és Idősek Gondozóháza egy magántulajdonban lévő intézet, amely szintén az időskorú emberek ápolásával, gondozásával foglalkozó, teljes körű szolgáltatást nyújtó szervezet. Az otthon 1 és 2 ágyas apartmanjaiban, betegápolásra kialakított lakoszobáiban melyek központi nővérhívóval, kábeltelevízióval, telefonnal felszereltek teljes körű ellátást nyújtanak, tartós bentlakásos elhelyezéssel idős, egyedülálló személyeknek és házaspároknak átmeneti elhelyezést, valamint kórházi utókezelést, rehabilitációt ápolásra, gondozásra szoruló betegek részére.

Az időseknek nappali ellátást nyújtó intézményei jellemzően kapacitáson túli kihasználtsággal működnek (1000‰, 1200‰), 2013-ban is 1200‰-es kihasználtságot regisztráltak, ami jóval magasabb a Pest megyei járásközpontok és a járáások átlagos kihasználtsági értékeinél.

Ceglédi Többcélú Szociális és Gyermekjóléti Központ látja el Családsegítő Szolgálatot és a Gyermekjóléti Szolgálatot. Az önkormányzat adatközlése szerint a családsegítő szolgálat összes ellátottjának száma 2014-ben 359 fő volt. A gyermekjóléti szolgálat feladatai közé tartozik az alapszolgáltatáson kívül kapcsolattartási és készenléti ügyelet fenntartása, utcai, lakótelepi és kórházi szociális munka, illetve helyettes szülői hálózat működtetése. A gyermekjóléti szolgálatot 2014-ben összesen 598 gyermek és a hozzájuk kapcsolódó 327 család vette igénybe. A családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatot négy családgondozó végzi.

A ceglédi önkormányzat 2014-ben segélyezésre az ellátások önrészével és az egyéb adható ellátásokkal összesen körülbelül 63 339 000 forintot fizetett ki. A tavalyi évben rendszeres szociális segélyben havonta átlagosan 271 fő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban havonta átlagosan 759 fő, helyi átmeneti segélyben 98 fő részesült, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre pedig 1906 gyermek volt jogosult.

A városban az oktatási tevékenységet 13 óvoda, 5 általános iskola, 5 középfokú oktatási intézmény, 1 kollégium, 1 alapfokú művészetoktatási intézmény, és 1 művészeti iskola látja el, valamint felsőfokú képzés is zajlik a településen. Az intézmények városi és térségi feladatokat egyaránt ellátnak. Az óvodai és alapfokú képzés területén csak megyei fenntartású speciális intézmények rendelkeznek komolyabb területi vonzással. Az intézmények létszámukat tekintve telítettek, szabad kapacitással nem rendelkeznek, illetve a szolgáltatások a várost területileg nem egyenletesen fedik le.

A városban meglévő öt alapfokú oktatási intézményből három állami fenntartású intézmény, további két intézmény egyházi fenntartású.

Állami fenntartású iskolák:

- Ceglédi Táncsics Mihály Általános Iskola
- Várkonyi István Általános Iskola
- Losontzi István Többcélú Oktatási Intézmény

Egyházi fenntartású iskolák:

- Szent Kereszt Katolikus Általános Iskola
- Református Általános Iskola

Az általános iskolai tanulók száma 2013-ban 3455 fő volt, létszámuk fokozatosan csökken, 2002-ben még 3974 tanulót számlált a település.

A város középfokú oktatási intézményei:

- Bem József Műszaki Szakközép- és Szakiskola
- Unghváry László Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola
- Kossuth Lajos Gimnázium
- Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskola
- Török János Mezőgazdasági és Egészségügyi Szakközépiskola

A középiskolába járók száma 2013-ban 2571 fő volt.

Mindezek mellett Cegléden akkreditált rendszerű felsőfokú szakképzés folyik a Budapesti Gazdasági Főiskola együttműködésével, valamint a Gábor Dénes Főiskola számos konzultációs központja közül egy Cegléden működik.

2012-ben a településen 371 hátrányos helyzetű óvodás korú, és 109 halmozottan hátrányos helyzetű gyermek élt. Alapfokú intézménnyel tanulói jogviszonyban álló hátrányos helyzetű tanulók száma 998 fő, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma 276 fő volt, középfokú intézménnyel tanulói jogviszonyban álló hátrányos helyzetű tanulók száma 142 fő, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma 46 fő volt.

Cegléd közigazgatási területén az egészségügyi alapellátási feladatokat 15 körzetben felnőtt háziorvosok, 7 körzetben házi gyermekorvosok, és 8 körzetben pedig fogszakorvosok látják el. Az orvosok mellett 16 fő körzeti ápolónő is segíti a munkát. A védőnői szolgálatot jelenleg 20 fő védőnő látja el. A városban háziorvosi felnőtt és gyermek, valamint fogászati ügyelet is működik. A település szakellátási feladatait (járó- és fekvőbeteg ellátást) a Toldy Ferenc Kórház és Rendelőintézetben végzik.

Esélyegyenlőség biztosítása

A település-fejlesztésben kiemelt szerepű az egyenlő esélyű hozzáférés, valamint az esélyegyenlőség biztosítása horizontális uniós elvek érvényesítése, elsősorban az alacsony státuszú lakosok – azaz a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező és 8 osztálynál magasabb iskolai végzettséggel nem rendelkező aktív korú lakosok tekintetében. Az esélyegyenlőségről, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény a következő elemeket hangsúlyozza: 1.§ „Az egyenlő bánásmód követelménye alapján a Magyar Köztársaság területén tartózkodó természetes személyekkel, ezek csoportjaival, valamint a jogi személyekkel és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel szemben e törvény rendelkezései szerint azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell eljárni.” (IVS 2009)

2.3. Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek, antiszegregációs helyzetértékelés

A városrészi elemzéseknél már körvonalazódtak azok a területek, ahol a népesség társadalmi összetétele és a terület fizikai jellemzői is kedvezőtlenebbek. Az IVS helyzetelemző fejezete meghatározza azokat a kisebb területegységeket, ahol a szegregáció már előrehaladott, illetve ahol annak elmélyülése fenyeget. A lehatárolás a Városfejlesztési Kézikönyvben meghatározott ún. szegregációs mutató alapján történik. A Kézikönyvben foglaltak szerint 2009-ben azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül elérte, illetve meghaladta az 50%-ot.

Mindenek előtt tekintsük át a 2009-es IVS részét képező Antiszegregációs Terv alapján kialakított szegregátumokat, illetve szegregálódó területeket! A KSH 2001-es népszámlálási adatai alapján egy szegregátum került lehatárolásra: a Keleti kertvárosban a Puttony utcában, kertés családi házas, ikerházas, sorházas beépítésű területen helyezkedik el. Ez a település egy viszonylag újabb beépítettségű területe, ahol a beépítettség mértéke még nem teljes, vagyis további építkezésre van lehetőség. Ezért az önkormányzat különböző eszközökkel próbálja korlátozni a szegregátum területének növekedését, így például megszüntették újabb telkek, illetve építési engedélyek kiosztását. A terület lakosságának társadalmi-demográfiai helyzetét illetően megállapítható, hogy az itt élő népesség viszonylag fiatal korösszetételű (egyetlen 60 éves vagy annál idősebb lakos sincs), iskolázottság és foglalkoztatottság tekintetében pedig meglehetősen kedvezőtlen helyzetű (az itt élők több mint négyötöde legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik, és háromnegyedének nincs rendszeres munkajövedelme); a roma lakosok aránya 75-80%, vagyis a terület etnikai szegregátumnak tekinthető.

A szegregátum mellett még 3 db szegregálódó terület is meghatározásra került a 2001-es adatok alapján. Ezek közül egy az Északi Ipari-Kereskedelmi övezetben, egy a Keleti kertvárosban, egy pedig a Külterület városrészben található. Ezek a területeken a szegregációs mutató 40% fölötti volt, vagyis még nem érte el a küszöbértéket, de erősen leromlott területnek számított.

Az Északi Ipari-Kereskedelmi övezet Szűcs telep-Kernács telep része közül a korábban MÁV-telepnek épült Szűcs-telepen kertés családi házak találhatóak, az ipari övezetbe beékelődött, egy utcányi területet elfoglaló Kernács-telep pedig szintén kertés családi házakkal beépített, a beépítettség teljes az utca mindkét oldalán.

A Keleti kertvárosban az Akácós utca - Csengeri utca által határolt teljes beépítettségű, sorházas jellegű területen a korábban orosz tiszti lakások 8 tömbből álló telepet képeznek. A terület lakásai közül csak kevésben történt meg a víz- és gázbekötés, és mivel nagyrésztük önkormányzati tulajdonban van, ezért az önkormányzat a lakások felújítása helyett évente egy-egy tömböt felszámol, lakói számára pedig integrált területen lévő önkormányzati bérlakást biztosít. A 2011-es népszámlálási adatok alapján szegregátumnak számít.

Ugyer Cegléd városának Külterület városrészében található tanyás jellegű terület. Korábban főleg hétvégi kertek, és ennek megfelelően nagyrészt hétvégi házak voltak a területen, majd az utóbbi években kezdtek bevándorolni főleg az ország keleti részéből származó, túlnyomórészt szegény, zömében roma családok. Ezekben a családokban gyakran 6-10 gyermek is él, ezért a gyermekszám növekedésével kiemelten fontossá vált a területen élő gyermekek óvodáztatása-iskoláztatása. Ennek érdekében 2008-ban átadásra került a Várkonyi István Általános Iskola és Óvoda Örkény úti Tagintézménye.

A KSH adatszolgáltatás alapján 2011-es népszámlálás szerint a városban található szegregátumok a következők:

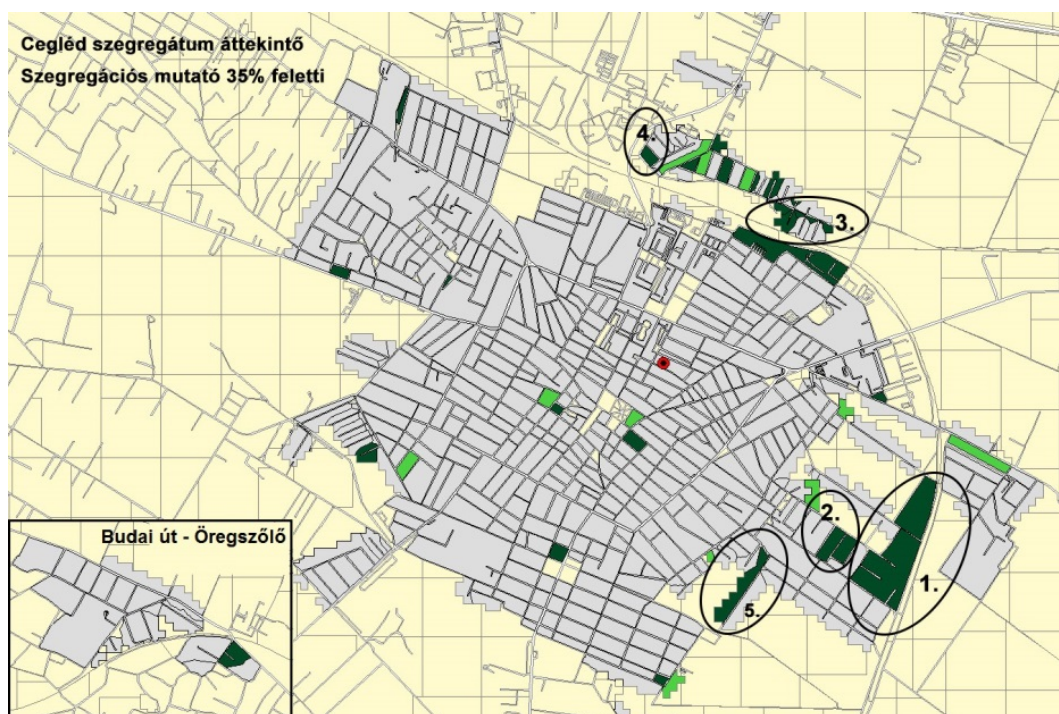
A Településfejlesztési Kézikönyv szerint a járasszékhelyeken szegregátumnak (szegregálnak) tekintendő az az összefüggő városrész, ahol legalább 50 fő lakos él és a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül legalább 35 százalék. A szegregációs mutató értéke 30-35 százalék között mozog, szegregálódó vagy szegregációval veszélyeztetett területnek minősül.

Három szegregátum található a Keleti kertváros városrészben. Az 1. számú szegregátum a Vasút - Aszaló utca - névtelen utca - Kékkő utca - névtelen utca - Köztes utca - Tőke utca - Szüret utca által határolt területen található. A KSH adatszolgáltatás szerint 2011-ben itt 104 fő lakott 21 ingatlanban. A 2001-es adatok alapján a területet a 2009-es IVS megemlíti, de csak a Kékkő utca - Köztes utca közötti területre helyezi, ahol az adatok szerint 44 fő élt, vagyis területét, illetve népességét tekintve jelentős mértékben bővült. A 2. számú szegregátum az 1. számú szomszédságában, a Köztes utca - Szilva utca - Puttyony utca - Szüret utca - Présház utca által határolt területen helyezkedik el, a 2011-es adatok szerint a lakóépületek száma 42 db, a lakónépesség 211 fő volt. Ez a terület az egyetlen szegregátumként szerepel a 2009-es IVS-ben, de területe csak a Puttyony utcára korlátozódott, a lakók száma 160 fő volt, tehát ez a terület is komolyabb mértékben nőtt. Az 5. számú szegregátum az Akácos utca nyugati oldalán a Szellő utcától a Csengeri utcáig tart, itt 2011-ben 132 fő lakott 46 ingatlanban. A 2009-es IVS két külön területként tünteti fel, az egyiket a Csengeri utca és a Csengeri szél között található (lakónépessége 105 fő), a másikat szegregálódó területként (a szegregációs mutató 40% feletti, de 50% alatti) a Csengeri utca és az Akácos utca vége közé helyezi (272 lakos). A 2009-es IVS-ben szereplő, és a 2011-es népszámlálási adatokon alapuló állapot közötti változások a térképek összehasonlítása alapján egyértelműen nem azonosíthatók.

Két szegregátum található az Északi Ipari-kereskedelmi övezetben. A 3. számú szegregátum a Fűtőház utca déli oldalán a Pacsirta utcától a Vezér utca mindkét oldalán dél felé terjed, 2011-ben 60 fő lakott itt 17 ingatlanban. A szegregátum területére a 2009-es IVS a 2001-es népszámlálási adatokra alapozva két területet helyez, az egyiket a Határ utcába (26 fő), a másikat a Vezér utca - Fogoly utca - Fűtőház utca által határolt területre (63 lakos). A 2009-es IVS-ben szereplő, és a 2011-es népszámlálási adatokon alapuló állapot közötti változások a térképek összehasonlítása alapján egyértelműen nem azonosíthatók. A 4. számú szegregátum a Posta dűlő - Illés utca - Tabán utca között helyezkedik el, 2011-ben 132 lakos és 46 ingatlan volt itt. A területet a 2009-es IVS is megemlíti, de jóval nagyobb kiterjedésűnek jelzi, ennek megfelelően népességszámát is magasabbnak tünteti fel (268 fő). A 2009-es IVS-ben szereplő, és a 2011-es népszámlálási adatokon alapuló állapot közötti változások a térképek összehasonlítása alapján egyértelműen nem azonosíthatók.

Egy szegregátum található a Külterület Tanítóföld részén. A 2011-es népszámlálás adatai szerint 21 ingatlanban 58 fő lakik itt. A terület nem szerepel a 2009-es IVS-ben.

4. ábra Cegléd szegregátumai

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

II. 1. 2. Az 1. számú szegregátum részletes helyzetelemzése

Általános helyzetkép

A város szélén fekvő, vasút által határolt, városszövetbe ágyazott szegregátumot már a 2009-es IVS említi, mint a Kékkő utcai szegregálódó területet. A szegregátum kialakulásához hozzájárult a Puttony utcai szegregátum terjedésének akadályozását célzó építési tilalom, melynek hatására a Köztes valamint a Tőke utcában és az infrastruktúrában kedvezőbb helyzetű Kékkő utcában nőtt a szociálisan hátrányos helyzetű/roma családok beköltözése. A szegregátum térben kapcsolódik a Puttony utcai szegregátumhoz.

5. ábra Az 1. számú szegregátum térképe

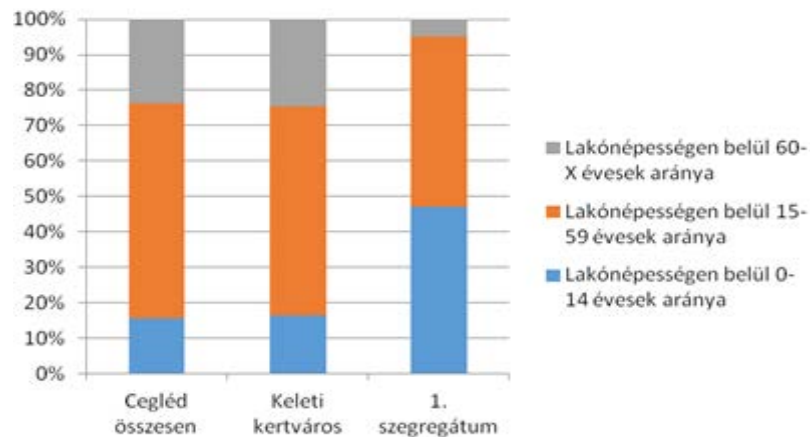

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Demográfiai és szociális helyzet

A KSH lehatárolása szerint a szegregátum területén 21 lakóházban 104 fő él.

6. ábra A szegregátum és az ahhoz tartozó városnegyed,
illetve Cegléd lakóinak korcsoportos összetétele, 2011

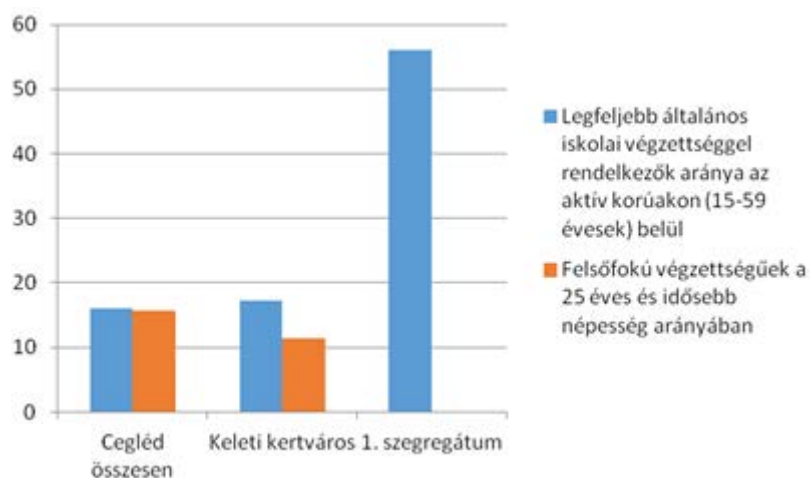

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

A területen magas a fiatalok aránya, a népesség majdnem fele 14 éves vagy fiatalabb, ezzel jelentősen eltér a szegregátumot magában foglaló városrésztől, illetve Cegléd egészétől, ahol mindkét esetben a legfiatalabb korosztály aránya 16% körüli (lásd 6. sz. ábra).

A fiatal korszerkezetnek is köszönhetően a szegregátum társadalmának iskolázottsága rendkívül kedvezőtlen képet fest: a népesség több mint fele legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik, és a szegregátum 104 lakója közül senkinek nincs felsőfokú végzettsége; ezzel komoly mértékben különbözik a városrésztől és a várostól (lásd 7. sz. ábra).

7. ábra A szegregátum, az ahhoz tartozó városnegyed és Cegléd lakossága iskolai végzettség szerint, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Az alacsony iskolázottság következménye a hátrányos munkaerő-piaci helyzet: a szegregátumban jóval alacsonyabb a foglalkoztatottak, és magasabb a munkanélküliek, a tartós munkanélküliek és az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya, mint a szegregátumhoz tartozó városrészben, illetve Cegléden (lásd 4. és 5. sz. táblázat).

Mutató megnevezése	Cegléd összesen	Keleti kertváros	1. szegregátum
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességén belül	55,9%	53,9%	23,1%
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	36,2%	38,7%	66,7%

4. táblázat: Foglalkoztatottsági mutatók a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

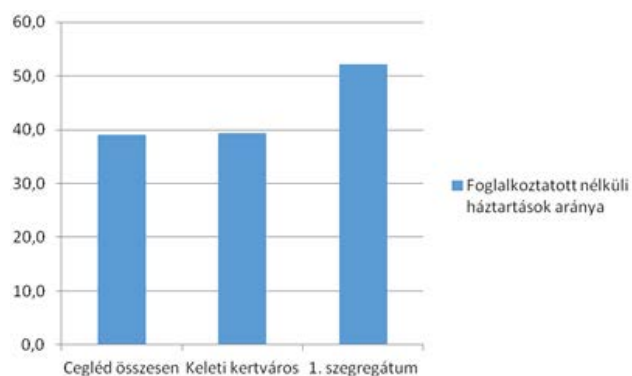
Mutató megnevezése	Cegléd összesen	Keleti kertváros	1. szegregátum
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	12,1%	12,3%	29,4%
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	6,6%	6,6%	29,4%

5. táblázat: Munkanélküliségi mutatók a szegregátumban az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

A kedvezőtlen helyzet másik indikátora, hogy a szegregátum háztartásainak több mint felében nincs egyetlen foglalkoztatott sem (lásd 8. sz. ábra).

8. ábra Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

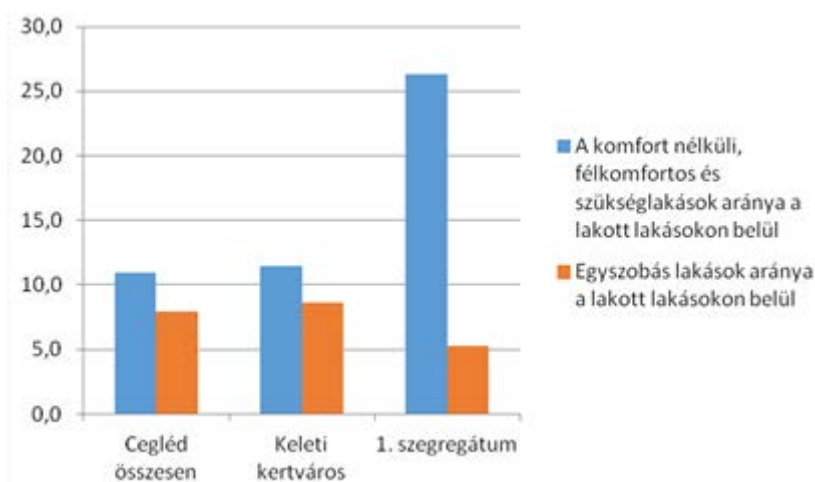
Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Össességében azt mondhatjuk, hogy a városban és a városrészben élő háztartások demográfiai összetétele, iskolázottsági és foglalkoztatottsági mutatói karakterisztikusan eltérnek a szegregátumban élő háztartások hasonló társadalmi mutatóitól. A lakónépesség kedvezőtlen társadalmi összetételét, a gyerekes családok helyzetét jelzik a segélyezési adatok is. Félrevezető lehet, hogy 2015-ben már csak 19 halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, a csökkenés mértékét a szabályozásban bekövetkezett változás magyarázza.

Lakáskörülmények és infrastrukturális feltételek

A társadalmi-demográfiai helyzet mellett a lakókörnyezet is kedvezőtlenebb, mint a városrész, illetve a város többi részében, ami főleg az alacsony komfortfokozatú lakások arányában mutatkozik meg (lásd 9. sz. ábra).

9. ábra A lakások komfortfokozat szerinti mutatói a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Infrastrukturális ellátottság

A szegregátum hosszabb utcái (Aszaló, Kékkő) szilárd burkolattal ellátottak, a rövidebb utcákon földút van, és a járda sincs mindenütt kiépítve.

Egészségre káros környezeti tényezők nincsenek

A közszolgáltatások elérhetősége

A szegregátum a város szélén fekszik, ennek ellenére a közszolgáltatások könnyen elérhetők. A szegregátumban nincs se óvoda, se iskola, körzet szerint a Malom téri óvodához tartozik, azonban az óvodás gyerekeket a Malom téri, a Lövész utcai valamint a Deák utcai óvodákba is viszik a szülők. Az óvodásokhoz hasonlóan körzethatártól függetlenül tanulnak az iskolások a város két állami fenntartású valamint a katolikus iskolájában is.

II. 1. 3. A 2. számú szegregátum részletes helyzetelemzése

A városszövetbe ágyazott döntőrészt romák által lakott, a 2009-es IVS-ben is szereplő Puttony utcai etnikai szegregátum, melynek terjedését megakadályozandó az önkormányzat nem adott ki építési engedélyt a környező kisebb utcákra (melyek csak térképen léteznek), de a folyamatot csak lassítani tudták. A terjeszkedés tovább folytatódott, ha lassú ütemben is, és átnyúlt a KSH által 1. számú szegregátumként lehatárolt terület infrastruktúrával alig ellátott földes utcába (Köztes, Tőke).

A szocpol kedvezménnyel épült házakban élő családok általában nem tulajdonosai, hanem bérlői az ingatlanoknak, a területen csak magántulajdonú házak találhatók. Több, 2-3 lakásos ház is épült a területen szocpol kedvezménnyel. A házak többsége befejezetlen, elmaradtak a külső munkálatok, a lakásokban, ha van is vízvezeték, a lakók a vízdíj miatt a közkifolyót használják. Sok helyen kikötötték az áramot. Az utcákon földút van, hiányzik a szennyvízcsatorna, nincs megoldva az esővíz elvezetése sem. Esős időben az utak járhatatlanok, nincs járda kiépítve és a víz a házak faláig ér el. Az épületek elhanyagoltak, környezetük lepusztult, a kerítések nem épültek vagy eltűntek, a kertek gondozatlanok, sok helyen szemetesek. Állandó probléma a higiénia hiánya, a lakásokban a környezet lepusztult, nem egy helyen hiányoznak az ajtók, nyílással pótolták az ablaküveget. A házak falai sokszor vizesek, penészesek.

10. ábra A 2. számú szegregátum térképe

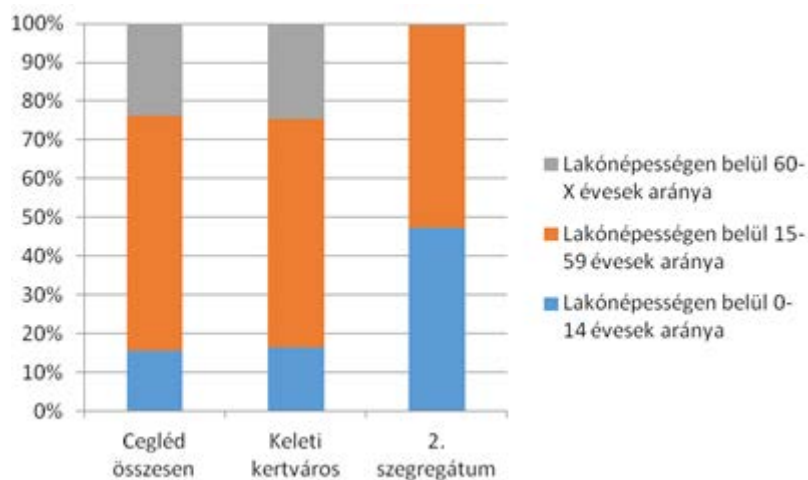

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Demográfiai és szociális helyzet

A KSH 2011-es népszámlálása alapján a szegregátum területén 42 lakóházban 211 fő él. Az ugyanebben a városrészben elhelyezkedő, az előzőekben bemutatott 1. szegregátummal megegyezően ebben az esetben is a terület népességének több mint fele 14 éves vagy annál fiatalabb, ezzel szemben apró különbség, hogy ebben a szegregátumban mindössze egyetlen 60 éves vagy annál idősebb lakos él (lásd 11. sz. ábra).

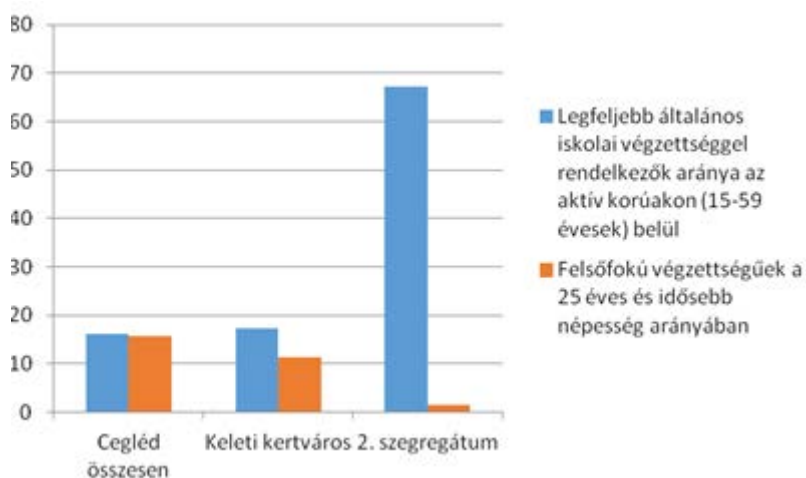
11. ábra A szegregátum és az ahhoz tartozó városnegyed, illetve Cegléd lakóinak korcsoportos összetétele, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Az előző szegregátumhoz hasonlóan ebben is az alacsony végzettségűek vannak túlsúlyban, de a 2. szegregátum esetében a népesség kétharmada maximum általános iskolai végzettséggel rendelkezik (lásd 12. sz. ábra).

12. ábra A szegregátum, az ahhoz tartozó városnegyed és Cegléd lakossága iskolai végzettség szerint, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

A foglalkoztatottság is ismerős módon alakul a szegregátumban, azt ugyanakkor fontos kiemelni, hogy a 2. szegregátumban a foglalkoztatottak majdnem mindegyike alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban van foglalkoztatva (lásd 13. sz. ábra, 6. és 7. sz. táblázat).

Mutató megnevezése	Cegléd összesen	Keleti kertváros	2. szegregátum
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül	55,9%	53,9%	25,5%
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	36,2%	38,7%	96,4%

6. táblázat: Foglalkoztatottsági mutatók a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

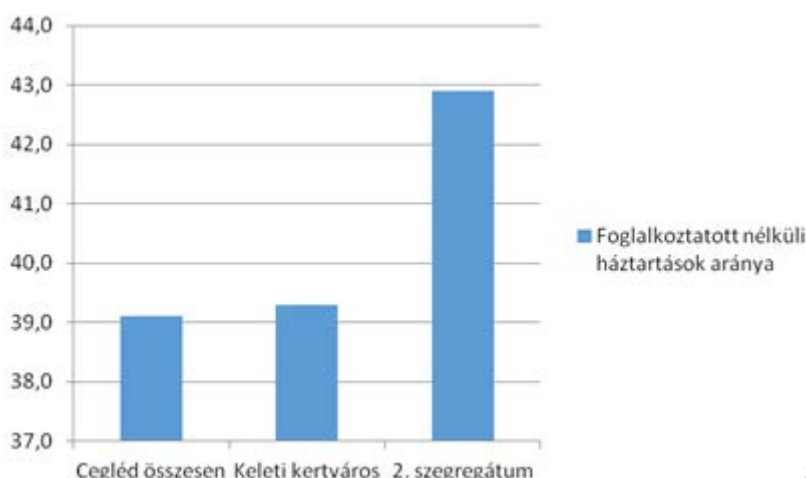
Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Mutató megnevezése	Cegléd összesen	Keleti kertváros	2. szegregátum
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	12,1%	12,3%	22,2%
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	6,6%	6,6%	16,7%

7. táblázat: Munkanélküliségi mutatók a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

13. ábra Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Összességében ebben az esetben is elmondhatjuk, hogy szegregátumban élő háztartások demográfiai összetétele, iskolázottsági és foglalkoztatottsági mutatói jelentős mértékben és negatív irányban térnek el a városban és a városrészben élő háztartások hasonló társadalmi mutatóitól.

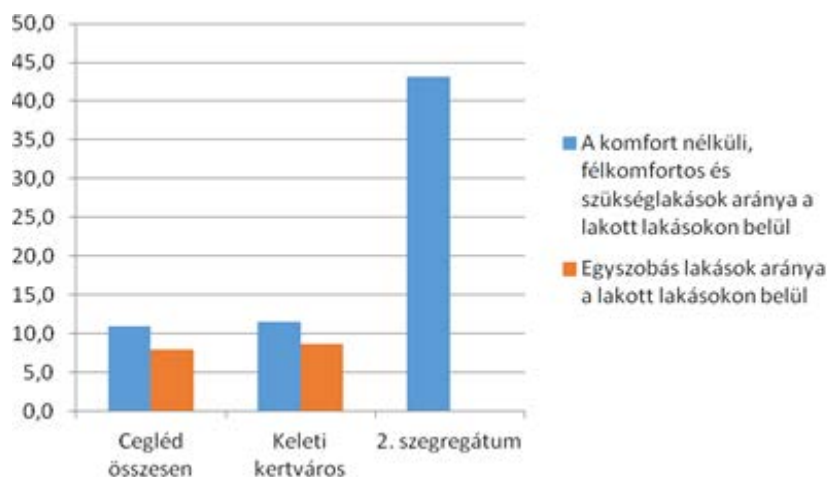
Lakáskörülmények és infrastrukturális feltételek

A szegregátumban nem csak a városrészhez és a városhoz, hanem a térben kapcsolódó 1. szegregátumhoz képest is magas az alacsony komfort fokozatú lakások aránya, ugyanakkor egyetlen egy szobás lakás sincs a lakott lakások között (lásd 14. ábra).

Infrastrukturális ellátottság

A szegregátum magját alkotó Puttony valamint Köztes utcában a szennyvízcsatorna, a szilárd burkolatú út valamint járda a Szüret utca kivételével egyetlen utcában sem épült ki.

14. ábra A lakások komfortfokozat szerinti mutatói a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Egészségre káros környezeti tényezők

Gyakori a lakásokban a penészgomba, a házak környezete rendezetlen, szemetes. A hiányos infrastruktúra miatt a csapadékvíz nem folyik le a területről, a házak falai gyakran vizesek.

A közszolgáltatások elérhetősége

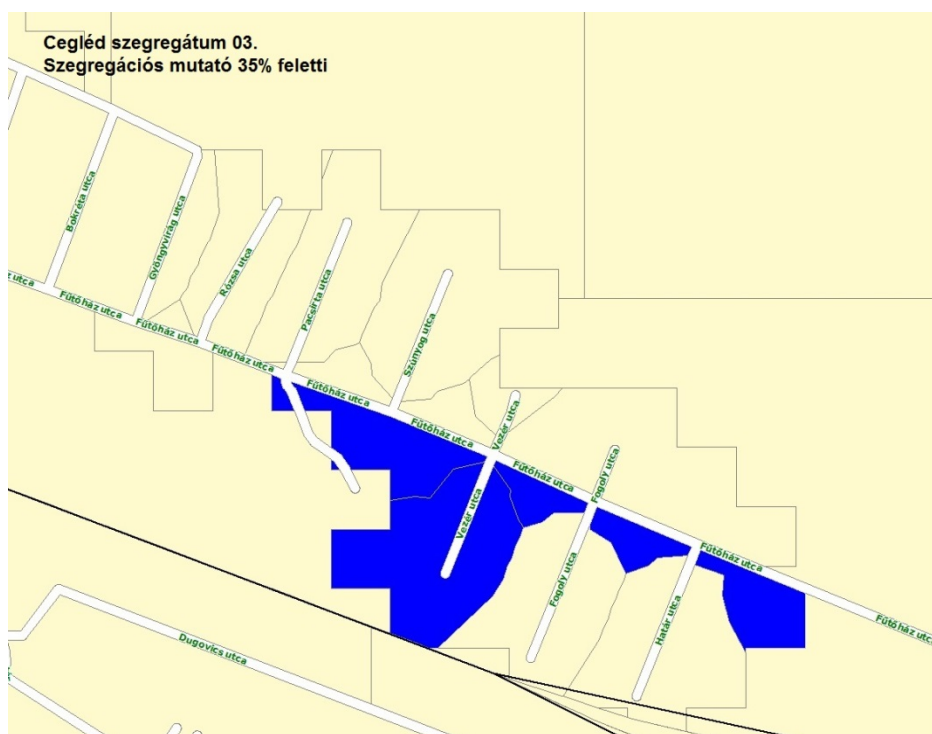
A szegregátum a város szélén fekszik, ennek ellenére a közszolgáltatások könnyen elérhetők. A szegregátumban nincs se óvoda, se iskola, körzet szerint a Malom téri óvodához tartozik. A 11 óvodás kisgyereket a Malom téri Óvodába, valamint a Lövész utcai intézménybe viszik a szülők. Az iskolások körzethatártól függetlenül tanulnak állami és egyházi fenntartású általános, valamint középiskolákban. A szegregátumban élő 43 HHH gyerek közül 6 főt a Losontzi István Többcélú Oktatási Intézménybe írtak be.

II. 1. 4. A 3. számú szegregátum részletes helyzetelemzése

Általános helyzetkép

A várostól vasúttal elválasztott, egykor MÁV alkalmazottak által lakott Szűcs-telephez tartozó szegregátum egyetlen hosszú utcára fűződik fel, a vasúttal párhuzamos Fűtőház utcára és a Vezér utca vasút felé nyíló rövid részére. A Fűtőház utca aszfaltos, azonban a betorkolló kis utcák útjai, így a Vezér utcáé is földesek, egyenetlen felületűek, a járda nem mindenütt van kiépítve. A területen a közművek kiépítettek. A szegregátumot vegyes lakosság lakja, a kertés családi házak között sok a régi, alacsony komfortú épület.

15. ábra A 3. számú szegregátum térképe

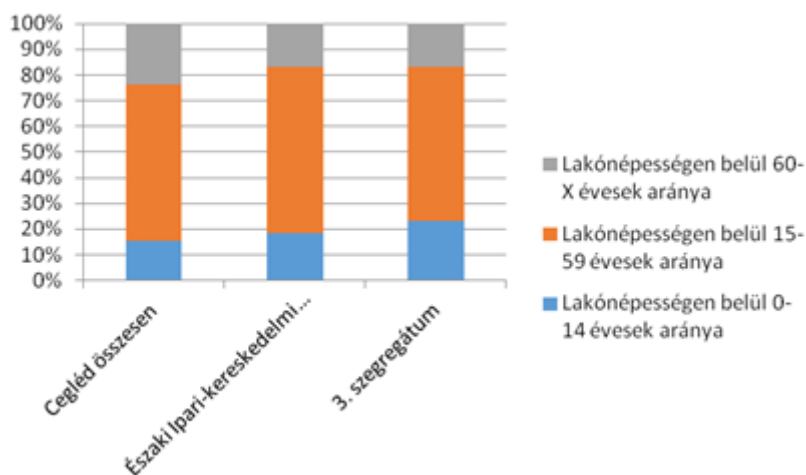

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Demográfiai és szociális helyzet

A KSH lehatárolása szerint a szegregátum területén 17 lakóházban 60 fő él. A szegregátum lakosságának korösszetétele nem tér el jelentősen a területet magában foglaló Északi Ipari-kereskedelmi övezetre jellemző arányoktól, és a Cegléd egészére vonatkozó megoszlástól (lásd 16. sz. ábra).

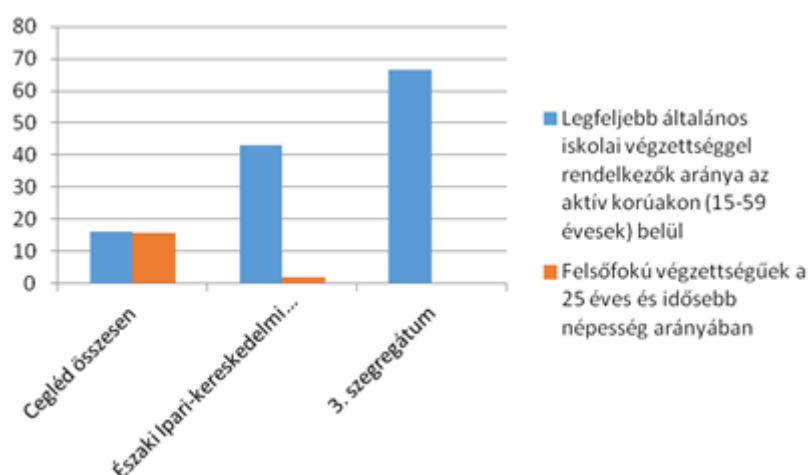
16. ábra A szegregátum és az ahhoz tartozó városnegyed, illetve Cegléd lakóinak korcsoportos összetétele, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Iskolai végzettség tekintetében azonban már lényeges különbségek tapasztalhatók mind a városrészszel, mind a várossal való összevetésben: a 3. szegregátumban a népesség kétharmada legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik, és senkinek nincs felsőfokú végzettsége, ezzel iskolázottság terén a szegregátum jelentős mértékben elmarad az egyes városrészek között amúgy is a legalacsonyabb mutatókkal bíró Északi Ipari-kereskedelmi övezetre jellemző, illetve az ennél jóval kedvezőbb képet mutató ceglédi arányoktól (lásd 17. sz. ábra).

17. ábra A szegregátum, az ahhoz tartozó városnegyed és Cegléd lakossága iskolai végzettség szerint, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

A kedvezőtlenebb iskolázottsággal is magyarázható, hogy a 3. szegregátumban a foglalkoztatottak aránya alacsonyabb, az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya pedig magasabb, mint a városrészeire, illetve a város egészére jellemző arányok (lásd 8. sz. táblázat).

Mutató megnevezése	Cegléd összesen	Északi Ipari-kereskedelmi övezet	3. szegregátum
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	55,9%	42,2%	37,8%
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	36,2%	70,0%	85,7%

8. táblázat: Foglalkoztatottsági mutatók a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

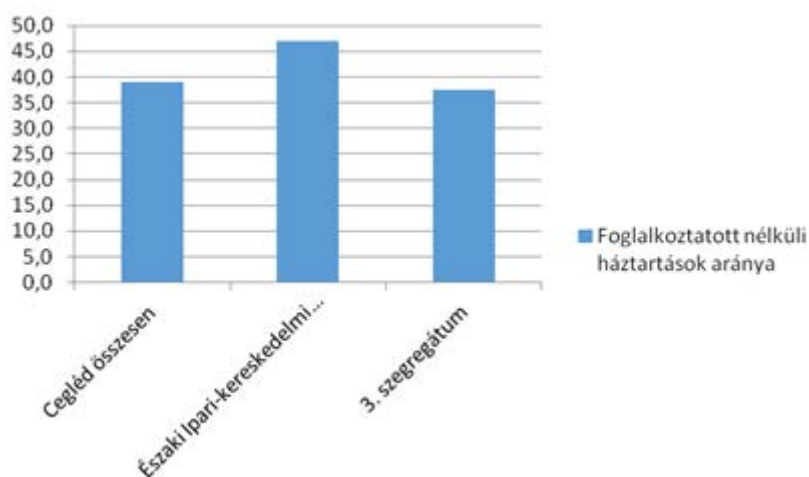
Ugyanakkor a gazdasági aktivitás két mutatója alapján a szegregátum előnyösebb munkaerő-piaci pozícióban van, mint a városrész: a 3. szegregátumban alacsonyabb a munkanélküliségi ráta és a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya, mint az Északi Ipari-kereskedelmi övezetben, sőt, utóbbi mutató tekintetében a ceglédi adatoknál is kedvezőbb a szegregátum helyzete (lásd 9. sz. táblázat és 18. sz. ábra)

Mutató megnevezése	Cegléd összesen	Északi Ipari-kereskedelmi övezet	3. szegregátum
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	12,1%	25,6%	22,2%
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	6,6%	12,8%	16,7%

9. táblázat: Munkanélküliségi mutatók a szegregátumban az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

18. ábra Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

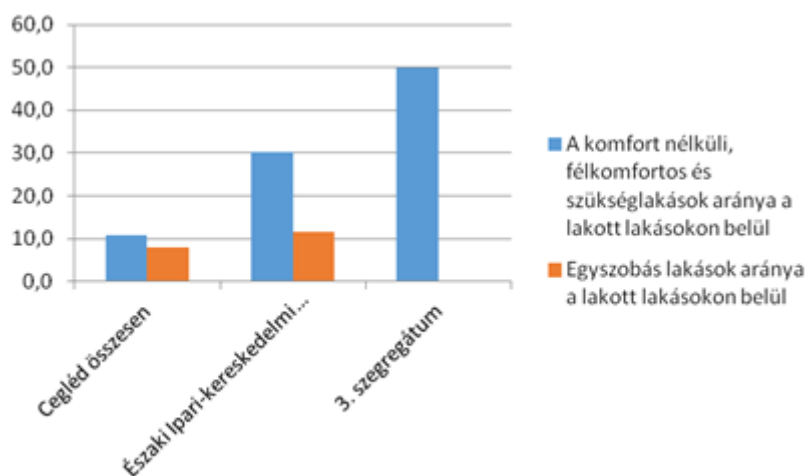
Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Össességében megállapítható, hogy társadalmi-demográfiai-gazdasági tekintetben a szegregátum csak az iskolázottság vonatkozásában marad el jelentősebb mértékben a városrészre, illetve Cegléd egészére jellemző arányoktól.

Lakáskörülmények és infrastrukturális feltételek

A szegregátum lakáskörülményei azonban rosszabbak, mint a városrészé, illetve Ceglédé: a 3. szegregátumban a lakások fele alacsony komfort fokozatú, ez az arány az Északi Ipari-kereskedelmi övezetre jellemző aránynál 20 százalékponttal, a Ceglédre vonatkozó adatnál pedig 40 százalékponttal magasabb (lásd 19. sz. ábra).

19. ábra A lakások komfortfokozat szerinti mutatói a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Infrastrukturális ellátottság

A területen a közművek elérhetőek, de csak a Fűtőház utca aszfalozott. Egészségre káros környezeti tényezők nincsenek

A közszolgáltatások elérhetősége

A várostól a vasút választja el a területet, melynek lakói csak egy elavult szerkezetű, nem akadálymentesített felüljárón keresztül érhetnek át a „városi területre”. A közlekedés babakocsival, kerekesszékekkel gyakorlatilag lehetetlen, illetve nem biztonságos. Nem nyújt megoldást a műút felüljárójának használata sem, mert gyalogosok számára veszélyes a nagy forgalom miatt. A lakók a síneken vágnak keresztül, hogy a város szolgáltatásait elérjék. A szegregátumhoz közel fekszik a Fűtőház utcai tagóvoda, de járnak gyerekek a Köztársaság úti intézménybe is.

II. 1. 5. A 4. számú szegregátum részletes helyzetelemzése

Általános helyzetkép

A szegregátum az un. Kernács-telep, beékelődik a vasút és a Szűcs telep közé, kiterjedése csak egy-két utcányi. A területen roma és magyar családok élnek. A házak között található öreg, romló állapotú épületek és szocpol kedvezményrel épült új, bevakolatlan lakóházak is.

20. ábra A 4. számú szegregátum térképe

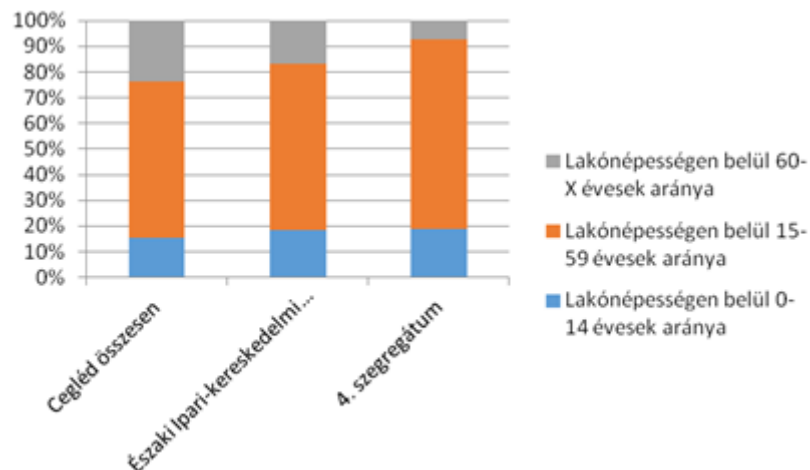

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Demográfiai és szociális helyzet

A KSH lehatárolása szerint a szegregátum területén 13 lakóházban 53 fő él. Az egyes korosztályok szegregátumbeli arányát illetően fontos kiemelni, hogy a népesség közel háromnegyede aktív korú, ez az arány nem csak a városrészi, hanem a ceglédi arányokat is felülmúlja (lásd 21. sz. ábra).

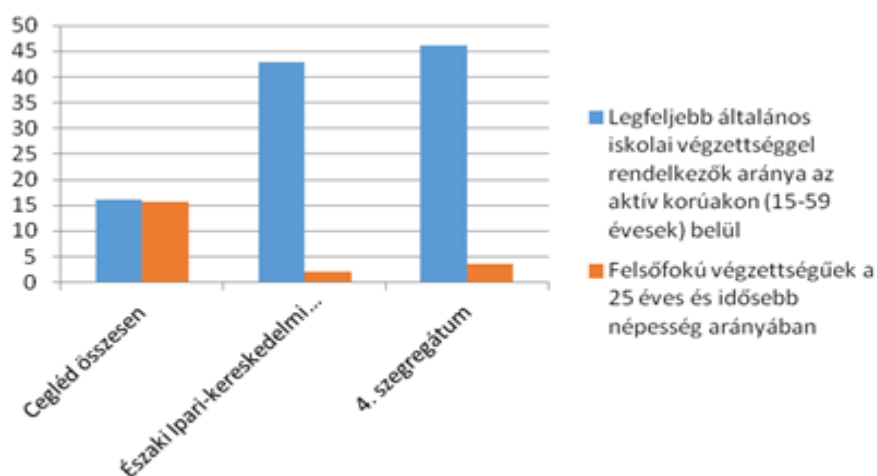
21. ábra A szegregátum és az ahhoz tartozó városnegyed, illetve Cegléd lakóinak korcsoportos összetétele, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Iskolázottság tekintetében azonban a szegregátum kisebb mértékben elmarad az ahhoz tartozó városrésztől, illetve komoly mértékben Cegléd egészétől: a szegregátum népességének 46%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik, ez az arány 3 százalékponttal magasabb, mint az Északi Ipari-kereskedelmi övezetre jellemző arány, és 30 százalékponttal haladja meg a Ceglédre vonatkozó arányt (lásd 22. sz. ábra). Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a 4. szegregátum az iskolázottságot illetően kedvezőbb helyzetben van, mint az ugyanebben a városrészben található 3. szegregátum.

22. ábra A szegregátum, az ahhoz tartozó városnegyed és Cegléd lakossága iskolai végzettség szerint, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

A szegregátum hátrányos helyzete leginkább a gazdasági aktivitás különböző mutatóiban érhető tetten: a foglalkoztatottak aránya jóval alacsonyabb, a munkanélküliek, a tartós munkanélküliek és a foglalkoztatott nélküli háztartások arányai pedig jelentős mértékben magasabbak, mint a városrész, illetve Cegléd mutatói, sőt, a szegregátum foglalkoztatási helyzete a városrészben található másik (3. számú) szegregátumnál is kedvezőtlenebb (lásd 10-11. sz. táblázat és 23. sz. ábra).

Mutató megnevezése	Cegléd összesen	Északi Ipari-kereskedelmi övezet	4. szegregátum
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül	55,9%	42,2%	26,8%
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	36,2%	70,0%	54,5%

10. táblázat: Foglalkoztatottsági mutatók a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

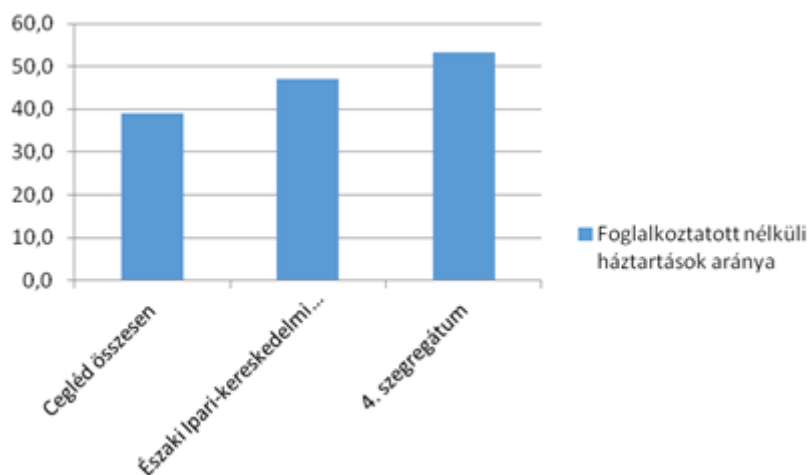
Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Mutató megnevezése	Cegléd összesen	Északi Ipari-kereskedelmi övezet	4. szegregátum
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	12,1%	25,6%	45,0%
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	6,6%	12,8%	25,0%

11. táblázat: Munkanélküliségi mutatók a szegregátumban az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

23. ábra Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

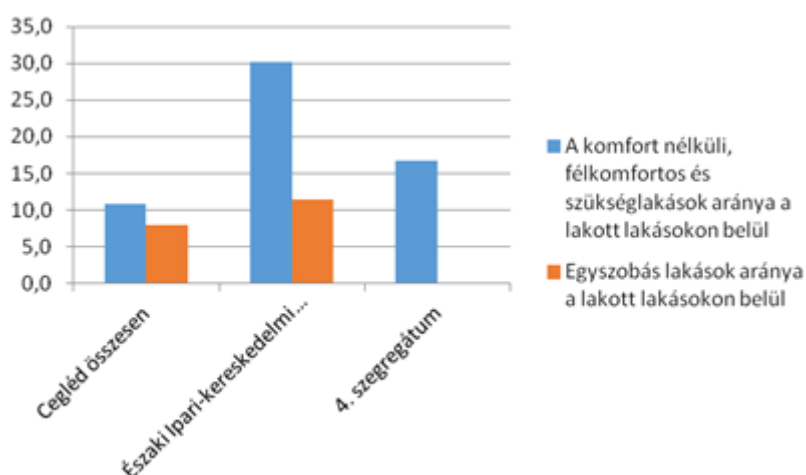

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Lakáskörülmények és infrastrukturális feltételek

A szegregátum lakáskörülményei kedvezőbbek, mint az szegregátumhoz tartozó városrészé: az alacsony komfortfokozatú lakások aránya közel fele az Északi Ipari-kereskedelmi övezet arányának, és csak 6 százalékponttal magasabb, mint Cegléd egészére vonatkozó arány (lásd 24. sz. ábra).

24. ábra A lakások komfortfokozat szerinti mutatói a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

A közszolgáltatások elérhetősége

A várostól a vasút választja el a területet, melynek lakói csak egy elavult szerkezetű, nem akadálymentesített felüljárón keresztül érhetnek át a „városi területre”. A közlekedés babakocsival, kerekesszékekkel gyakorlatilag lehetetlen, illetve nem biztonságos. A lakók a síneken vágnak keresztül, hogy a város szolgáltatásait elérhessék. Nem nyújt megoldást a műút felüljárójának használata sem, mert gyalogosok számára veszélyes a nagy forgalom miatt.

II. 1. 6. Az 5. számú szegregátum részletes helyzetelemzése

Általános helyzetkép

A város szélén, a Puttony utcai szegregátumhoz közel fekvő városszövetbe ágyazott szegregált terület az egykori Cséri telep. A kertesi családi házas beépítésű Akácos út elején, a Csengeri utca kereszteződésében fekvő szegregált területen jelenleg négy, egyenként négylakásos, erősen leromlott állapotú lakóépület maradt a telep régi házaiból. A komfort nélküli, csak villanyal ellátott egy szoba-konyha-előszobás lakások egy kivételével az önkormányzat tulajdonában vannak. Jelenleg tizenöt bérlakás tartozik az önkormányzathoz, ebből már csak tíz lakásban él 29 döntőrészt roma származású bérlő. Az egészségtelen környezet megszüntetése, a beköltözések megakadályozása érdekében évekkal ezelőtt elkezdődött a telep házainak bontása, az elmúlt négy évben 16 lakást számolt fel az önkormányzat. Az érvényes bérleti szerződéssel rendelkező, díjhátralékot fel nem halmozó bérlőket jobb környezetű lakásokba költöztették. A telep felszámolása, az épületek bontása folytatódik.

25. ábra Az 5. számú szegregátum térképe

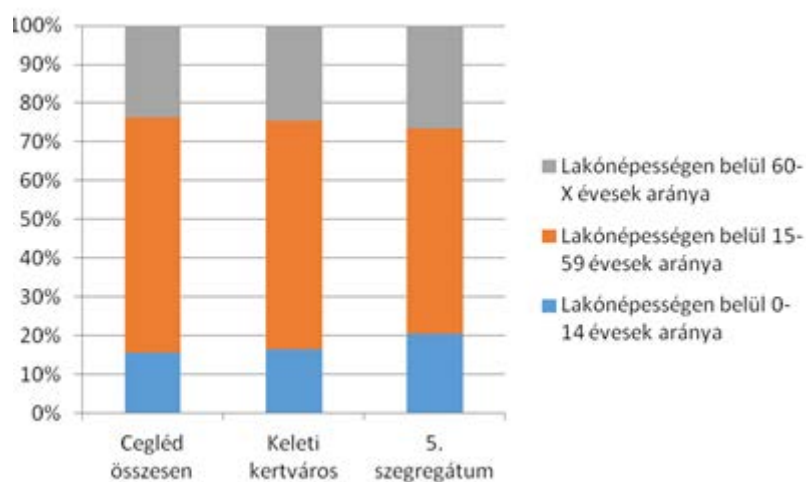
Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Demográfiai és szociális helyzet

A KSH lehatárolása szerint a szegregátum területén 46 lakóházban 132 fő él. A szegregátum népességének korcsoportok szerinti megoszlását illetően megjegyezhető, hogy az jelentősen nem különbözik a városrészi, illetve a ceglédi arányoktól, azonban komoly mértékben eltér a városrészben található másik két szegregátum megoszlásától: a 14 évesek vagy annál fiatalabbak aránya fele az 1-2. szegregátum arányainak,

a 60 évesek vagy idősebbek aránya pedig 22, illetve 26 százalékponttal magasabb a másik két szegregátum arányainál.

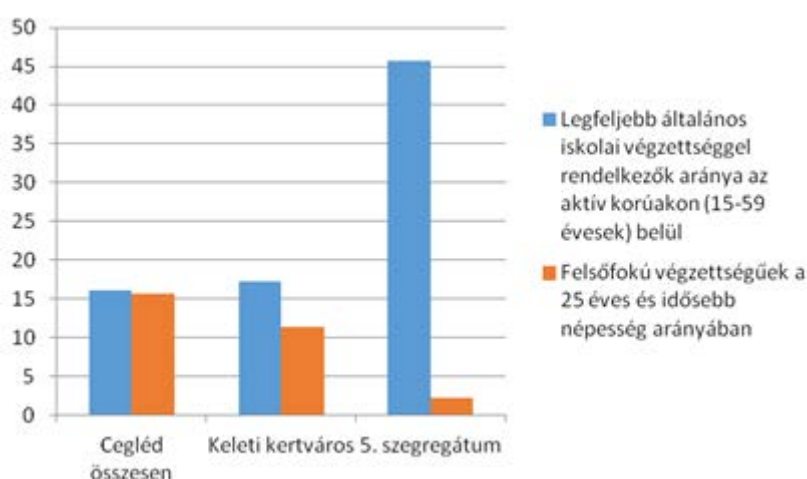
26. ábra A szegregátum és az ahhoz tartozó városnegyed, illetve Cegléd lakóinak korcsoportos összetétele, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Iskolai végzettség tekintetében viszont nagymértékben különbözik a szegregátum a városrész és a város arányaitól: a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya közel háromszorosa a Keleti kertvárosra, illetve Cegléd egészére vonatkozó arányoknak (lásd 27. sz. ábra).

27. ábra A szegregátum, az ahhoz tartozó városnegyed és Cegléd lakossága iskolai végzettség szerint, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Az iskolázottság mellett a foglalkoztatottság terén is kedvezőtlenebb helyzetben van a szegregátum a városrészhez, illetve a városhoz képest, a városrészben elhelyezkedő két másik szegregátumhoz hasonló képet mutat (lásd 12-13. sz. tábla és 28. sz. ábra).

Mutató megnevezése	Cegléd összesen	Keleti kertváros	5. szegregátum
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül	55,9%	53,9%	29,4%
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	36,2%	38,7%	65,4%

12. táblázat: Foglalkoztatottsági mutatók a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

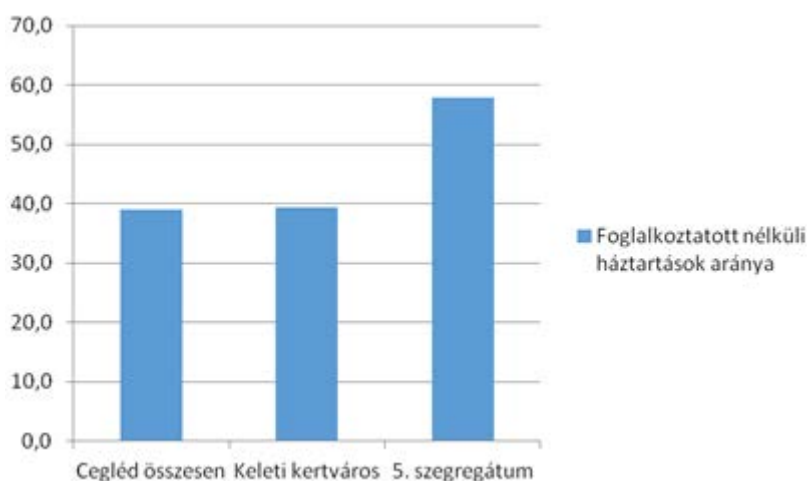
Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Mutató megnevezése	Cegléd összesen	Keleti kertváros	5. szegregátum
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	12,1%	12,3%	27,8%
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	6,6%	6,6%	19,4%

13 táblázat: Munkanélküliségi mutatók a szegregátumban az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

28. ábra Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

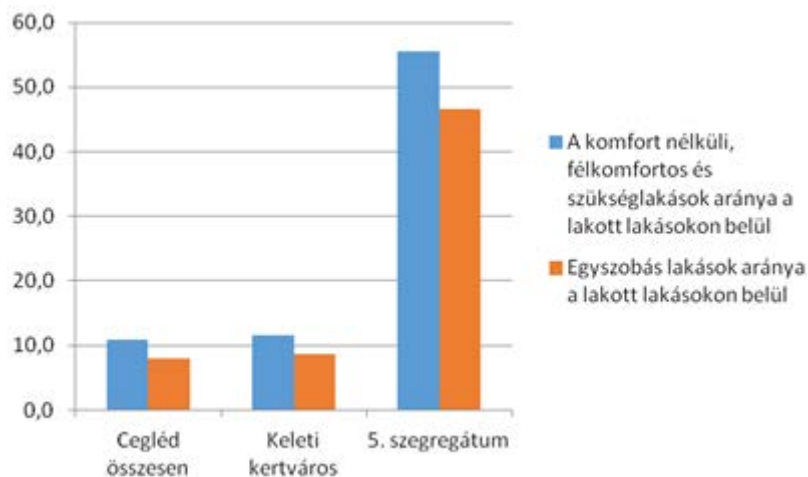
Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Lakáskörülmények és infrastrukturális feltételek

A városrészben található másik két szegregátumhoz, a városrészhez és persze Cegléd egészéhez viszonyítva a legnagyobb különbség a lakáskörülmények esetében tapasztalható: az alacsony komfortfokozatú, illetve

az egyszobás lakások aránya alapján a szegregátum lakáskörülményei még a Keleti kertváros másik két szegregátumánál is rosszabbak (lásd 29. sz. ábra).

29. ábra A lakások komfortfokozat szerinti mutatói a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Infrastrukturális ellátottság

Az utak aszfaltozottak, a közművek kiépítettek.

Egészségre káros környezeti tényezők

Felhalmozott bontási törmelék és háztartási szemét a lebontott épületek helyén, mely vonzza a rágcsálókat.

A közszolgáltatások elérhetősége

A város szélén fekvő szegregátumból a gyerekek a közeli Malom téri óvodába járnak, a közszolgáltatások elérhetők.

II.1.7. Szegregálódással veszélyeztetett területek Cegléd belterületén

A Fűtőház utca - Bokréta utca- Gyöngyvirág utca (térképen a 7. számú) és a Szelei út - Fűtőház utca - Orgona utca – Dália utca (térképen a 8. számú) által határolt területek a Szűcs telepen található, etnikailag vegyes lakosságú, a régi karbantartott épületek között több új, vakolatlan épület is található. A Fűtőház valamint a Szelei út kivételével a rövid kis keresztutcákban nincs aszfalozott út és a járda sincs mindenütt kiépítve.

a Fűtőház utca - Bokréta utca- Gyöngyvirág utca által határolt területen 60 fő él 21 lakásban. A lakosság kor szerinti összetételében az aktív korúak magas, 70 százalékos aránya figyelemre méltó, mely 10 százalékponttal magasabb Cegléd arányánál. Az alacsony iskolai végzettség magyarázza az itt élők kedvezőtlen munkaerőpiaci helyzetét: minden ötödik aktív korú munkanélküli és a háztartások közel felében nem él foglalkoztatott háztartástag.

Jelentősen különbözik a Szelei út - Fűtőház utca - Orgona utca – Dália utca által határolt terület, ahol 149 lakos él 45 lakásban. Legszembetűnőbb különbség a korszerkezetben mutatkozik, az itt élő lakosság egynegyede 14 éven aluli. Kiugróan alacsony a foglalkoztatottak (28 százalék) és magas a munkanélküliek (45 százalék) aránya. A kedvezőtlen foglalkoztatottsági helyzetet tükrözi, hogy a háztartások több mint fele nem a foglalkoztatott nélküli.

A Törteli út - Csata utca - Patak utca - Szállás utca (térképen 6. számú) által határolt szegregációval veszélyeztetett területen házak csak a Törteli és a Patak utcán található. A Patak utca páros oldalán sok új ház épült, köztük több szocpolos lakás is. A házak csak földúton megközelíthetők, járda nincs, a telkek bejáratától néhány méterre az utcát vízfolyás vágja ketté. A Törteli utcában található 6 önkormányzati bérlakásból egy lakás komfortos, 5 szükséglakás, melyek egy szoba-konyha-előszobás komfort nélküli lakások. A terület kertes, családi házas beépítésű, rendezett környezetű.

A szegregációval veszélyeztetett területen 73 fő él 23 lakásban. Korszerkezete nem tér el a város egészétől, magas a legfeljebb általános iskolát befejezők aránya (44,9 százalék) és a lakosság kevesebb mint fele rendelkezik munkahellyel, mely befolyásolja a családok rendelkezésére álló jövedelmet: a háztartások közel felében nem él foglalkoztatott.

Mocsár utca – Új utca – Bimbó utca – Aranymeggyes utca (a térképen a 9. számú) által határolt terület a város szélén fekszik, rendezett környezetű, kertes családi házas beépítésű. Az utcákban csak magántulajdonú házak vannak, az új épületek egy részében 3-4 lakás került kialakításra. Aszfalozott út nincs minden utcában és járda sem, a közművek elérhetőek. 61 fő él 21 lakásban. Az aktív korúak alacsony és a gyerekkorúak magas aránya sok gyerekes családokra utal. A 25 évesnél idősebbek közel 10 százaléka diplomás és a legfeljebb általános iskolát végzettek aránya is alacsonyabb (36,7 százalék) a hasonló besorolású területeknél. Ennek ellenére a háztartások több mint fele foglalkoztatott nélküli és az aktívkorú népesség 40 százaléka munkanélküli.

II.1.8. Szegregátum, valamint szegregálódással veszélyeztetett területek Cegléd külterületén

A KSH a 2011. évi népszámlálás adatai alapján szegregátumként határolta le a város Tanítóföld nevű külterületét. A szegregátumok között az egyik legmagasabb a Tanítóföldön élő aktív korú alacsony iskolai végzettségűek (65 százalék) aránya, mely nem jár együtt magas munkanélküliséggel. Sőt, a 14,3 százalékos munkanélküliségi ráta alig haladja meg a város hasonló mutatójának értékét, és figyelemre méltó, hogy a területen nem regisztráltak tartós munkanélkülit. A szegregátum területén halmozottan hátrányos helyzetű csoportok jelenlétét nem támasztják alá a segélyezési adatok. 2014-ben az itt élők nem részesültek a segély

egyetlen formájában sem és jelenleg nem él halmozottan hátrányos helyzetű óvodás vagy iskoláskorú gyermek a Tanítóföldön.

Szegregációval veszélyeztetett területként határolták le a Gerje telepet, a Hartyáni dűlőt valamint Ugyert.

A Gerje telep fiatal korszerkezetű lakossága csak kevéssel lépte át a létszámkritérium határát (53 fő), aktív korú lakosainak egyötöde egyetemet vagy főiskolát végzett. Mutatói rosszabbak a városi átlagnál, különösen kedvezőtlen a munkanélküliek (33,3 százalék) valamint a tartós munkanélküliek (22,2 százalék) aránya. A foglalkoztatási gondok enyhülésére utal, hogy 2014-ben csak egy fő részesült foglalkoztatást helyettesítő támogatásban.

A Hartyáni-dűlőben 77 fő lakik 27 lakásban. Az aktív korúak közel fele (49 százalék) rendelkezik alacsony iskolai végzettséggel, így érthető, hogy a foglalkoztatottak 70 százaléka csak alacsony presztízsű munkát végez, munkaerő-piaci helyzetük gyenge. A 42,9 százalékos munkanélküliségi ráta kiugróan magas és helyzetük reménytelenségét jelzi, hogy a munkanélküliek egyharmada ragadt bent a tartós munkanélküliségben.

A 912 fős lélekszámú Ugyer lakosságának becslések szerint nagyobb hányada alacsony iskolai végzettségű, döntőrészt az ország északi részéből bevándorolt roma népesség. A KSH népszámlálási adatai szerint az aktív korú lakosság 30,1 százaléka rendelkezik alacsony iskolai végzettséggel, de nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, azaz alig lépi át a szegregációval veszélyeztetett terület kritériumának alsó határát. A városi átlagnál jelentősen fiatalabb korszerkezetű külterületen a háztartások felében nem él munkahellyel rendelkező háztartástag. Magas a munkanélküliek (26,7 százalék) valamint az egy év alatt elhelyezkedni nem tudó tartós munkanélküliek (15,8 százalék) aránya.

A területen élők szociális helyzetéről jelentősen kedvezőtlenebb képet nyújtanak az önkormányzat segélyezési adatai. 2014-ben itt élt a város segélyekből részesülő lakosainak mintegy tíz százaléka, a város szegregátumaiban és szegregálódó területein élő segélyezettek fele.

Az azonosított szegregátum neve	LFT-ben részesülők	Rendszeres szociális segélyben részesülők	Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők
	száma 2014-ben			
Ugyer	88	18	59	269
Cegléd város	1337	270	832	2058
A város százalékában	6,6	6,7	7,1	13,1

14. táblázat: Szociális segélyezettek a külterületi szegregátumban

Forrás: Cegléd Város Önkormányzata

A külterületen gazdálkodó állattartás, kertészet családok rendben tartott vagy újonnan épített házai (gazdaságai) mellett sok a romák által lakott romos, elhanyagolt állapotú, rendezetlen környezetű „lakóház”, mely egykor tanya vagy a kertekben dolgozók pihenő- és szerszámok épületéül szolgáló, nem

ritkán egyetlen helyiségből álló kis háza volt. Az infrastruktúra kiépítetlen, a több mint 20 dűlőúttal rendelkező területnek csak két aszfaltozott útja van, a közművek közül csak a villanyvezeték kiépített. Vízet fúrt vagy ásott kutakból nyernek, gyakori az áramlopás, a telepített fás területeken a favágás.

A roma családoknál állandó probléma a testi és a környezeti higiénia hiánya, a fejtetvesség, az előforduló rühesség. A külterületen működik az EU pályázati forrásból felújított és 50 férőhelyes óvodai résszel kibővített Várkonyi Általános Iskola Örkény úti tagiskolája valamint a Széchényi úti óvoda tagóvodája. Az önkormányzat segélyezési nyilvántartása szerint 93 halmozottan hátrányos helyzetű óvodás és iskolás él Ugyeren, közel egynegyedük (21 fő) a Losontzi István Többcélú Oktatási Intézménybe jár. A 46 beírt óvodás közül csak 6 kisgyerek halmozottan hátrányos helyzetű, mely jelzi, hogy a sokgyerekes roma családok nem élnek az óvoda nyújtotta lehetőségével. Az Örkényi tagiskola 86 tanulójának több mint fele (48 fő) él halmozottan hátrányos helyzetű családban. A belterületi óvodákba írtak be a szülők 5 halmozottan hátrányos helyzetű gyereket, az általános és középiskolákban 13 kedvezőtlen szociális háttérrel rendelkező diák tanul. Az oktatási integrációt gátolja a hiányzások magas száma, a szülők érdektelensége.

III. A 2009-es IVS-ben megfogalmazott beavatkozások és megvalósulásuk

III.1. A 2009-es IVS-ben megfogalmazott beavatkozások

A város egészére kiterjedő, egyenlőtlenség csökkentését szolgáló beavatkozások

Oktatási integráció

Megfogalmazták, hogy a kompetencia alapú oktatás-nevelés bevezetésével emeljék a gyerekek továbbtanulásának esélyét. A város kiterjedt oktatási intézményei közül a kompetencia alapú oktatást vezették be a Várkony István Általános Iskolában, valamint a Ceglédi Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskolában, melynek megvalósításához nyertes TÁMOP pályázat forrásai nyújtottak segítséget. A sikeres integráció érdekében szükségesnek tartották a körzethatárok felülvizsgálatát és szükség esetén korrigálását. A hátrányos helyzetű gyermekek intézményen belüli koncentráldásának két érzékeny pontja volt: az Örkény úti (Ugyeri) iskola valamint az egyházi iskolák városi körzetektől független felvételi eljárása.

Intézmény neve	Tanulólétszám intézményben	az HHH tanulók aránya	A feladatellátási hely neve	Tanulólétszám feladatellátási helyeken	a HHH tanulók aránya				
	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI			
	2014/2015. tanév								
Várkonyi István Általános Iskola	985	53	42	5,4	Széchényi út	486	25	17	5,1
					Örkényi úti Tagintézmény	86	19	12	22,1

						Rákóczi úti	413	9	13	2,2
Ceglédi Mihály Iskola	Táncsics Mihály Általános Iskola	868	84	44	9,7	Eötvös tér 1	621	41	22	6,6
						Külső-Budai Úti	111	18	17	16,2
						Népkör utcai	136	25	5	18,4
Református Általános Iskola és Óvoda*		732	25	10	3,4	Cegléd Iskola utcai	180	7	3	3,9
						Cegléd Szabadság téri	552	18	7	3,3
Szent Katolikus Iskola és Óvoda*	Kereszt Általános Iskola és Óvoda*	640	17	8	2,7	Cegléd Pesti úti	640	17	8	2,7

*a nem ceglédi tagiskolák nélkül

15. táblázat: Az iskolák tanulólétszáma a 2014. októberi statisztika szerint

Forrás: KLIK és az egyházi iskolák fenntartói

Az Örkény úti iskola megszüntetését nemcsak az EU pályázat öt éves fenntartási kötelezettsége akadályozta, de a külterületen élő szülők sem támogatták az önkormányzat kezdeményezését, hogy gyerekeik a központi Várkonyi iskolába járjanak be. Az egyházi iskolák helyzeti előnyét, hogy nincs körzethez kötött beiskolázási kötelezettségük, így tanulók között a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek jelentősen kisebb arányban voltak jelen, az önkormányzat úgy oldotta, hogy megállapodást kötött a fenntartóval a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek általános iskolák közötti méltányosabb arányú eloszlásáról. A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya csökkent az elmúlt években, de a Ceglédi Táncsics Mihály Általános Iskolában tanulóké közel kétszerese a városi 5,6 százalékos átlagnak, és a kedvezőtlen szociális háttérű diákok nagyobb arányú jelenléte intézményen belül, a feladatellátási helyek szerint jelentkeznek. Az egyházi iskolákban továbbra is nagyságrendekkel kisebb a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya, mint az állami fenntartású iskolákban.

A város óvodáinál a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek intézmények közötti egyenlőtlen eloszlása még szembevetőbb. A működő 5 önkormányzati és két egyházi fenntartású óvodában az Oktatási Hivatal adatai szerint 1 277 kisgyermek jár, 4,9 százalékuk (63 fő) halmozottan hátrányos helyzetű. Az alacsony létszámú tagóvodákban koncentrálódnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek: a Malom téri, a Fűtőház utcai valamint az Ugyeri tagóvodák a szegregátumban találhatóak vagy több szegregátum is tartozik hozzájuk (Malom téri).

A településszerkezet miatt a körzethatárok módosítása nem vagy csak nehezen kivitelezhető, az oktatási integráció erősítését pedagógiai eszközökkel lehet biztosítani, a sikeres integrációhoz azonban elengedhetetlen a szülők közreműködése is. A célként megfogalmazott integráció erősítését szolgáló óvodai ellátást igénybe vevő gyerekek számának emelkedését különösen a szegény és/vagy roma családokban lassítja, hogy a szülők a gyerekeket nem íratják be három éves korukban valamint a már óvodás kisgyerekek óvodába járása rendszertelen, különösen a Puttony utcai valamint az Ugyeri területeken.

Az intézmény neve	Az intézmény gyermeklétszáma	HHH gyermekek száma	HHH gyermekek aránya	A tagintézmény neve	Gyermek-, tanulólétszám a tagintézményben	HHH gyermekek aránya	Összesen	HHH
2014/2015. tanév (októberi statisztika)								
Ady Endre Utcai Óvoda	242	18	7,4	Malom Téri Tagóvoda	77	17	22,1	
Lövész Utcai Óvoda	216	7	3,2	Fűtőház Utcai Tagóvoda	21	7	33,3	
Széchenyi Úti Óvoda	228	9	3,9	Ugyeri Tagóvoda	46	9	19,6	
Pesti úti Óvoda	261	9	3,4	Köztársaság úti Tagóvoda		4		
Magyarok Nagyasszonya Óvoda	145	2	1,4		145	2	1,4	
Református Általános Iskola és Óvoda	185	18	9,7	Cegléd Báthori úti tagóvoda	92	5	5,4	
				Cegléd Posta úti tagóvoda	93	13	14,0	

6. táblázat: Beírt óvodások száma és a HHH gyerekek aránya

Forrás: Cegléd Város Önkormányzata és az óvodákat fenntartó egyházak

A korai szocializáció elősegítését szolgálta a pályázati forrásból finanszírozott Biztos Kezdet Gyermekház, melyet a város szegregátumaiban élő kisgyerekes anyák is igénybe vettek, azonban a forrás elapadásával a szolgáltatást nem tudták fenntartani, így a Gyermekjóléti Szolgálat nem vált jogosulttá a kiírt új pályázatokra, melyekre csak működő gyermekházak pályázhattak.

Foglalkoztatási integráció

A munkanélküliek elsődleges munkaerőpiacra visszajutása érdekében a képzés jelentőségét emelték ki, melyben elengedhetetlen feltételként fogalmazták meg az önkormányzat, a Munkaügyi Központ és a vállalkozók együttműködését. A vállalkozói szféra munkaerő szükségletét a képzés nem tudta megoldani, így a közfoglalkoztatás került előtérbe. A közfoglalkoztatás térnyerésével, a Start mintaprogramok indításával csökkent a munkanélküliek száma, azonban a képzések közül csak kevés bizonyult elegendőnek az elhelyezkedéshez. A parkgondozói vagy a betanított parkgondozói képzés vagy a fűrészeléséhez szükséges gépkezelői alapképzések nem szolgálták a munkanélküliségből kilépést, kivételként említhetjük a targoncavezető tanfolyamot, melynek elvégzése után volt, aki sikeresen visszatért a munka világába. Az önkormányzat folyamatos pályázással kívánja biztosítani a közfoglalkoztatást.

Lakhatási integráció

Megfogalmazásra került, hogy a szegregátumok illetve szegregálódó területek terjedésének megakadályozásához az önkormányzat korlátozza, illetve tiltja meg új építési telkek kialakítását. A Puttony

utcai szegregátum környékén az építési tilalma jelzi, hogy több utca csak térképen létezik, hiányoznak a házsorok. Ennek ellenére a szegregátum növekedése nem állt meg, a közművesítés nélküli utcákban emelkedett a lakosok száma és a szegregálódás csápként újabb területekre is beékelődött. A Csérii telepi szegregátum felszámolását folytatja az önkormányzat, sikerének kulcsa, hogy az ingatlanok önkormányzati tulajdonban vannak. A bontásra ítélt épületek lakóinak egy részét helyezték csak el önkormányzati bérlakásban, többen Ugyerre költöztek ki. Ugyanakkor megfogalmazásra került, hogy nem a lakások lebontása, hanem felújítása, komfortossá tétele a cél. Az 55 önkormányzati komfort nélküli lakás háromnegyede a szegregátumokban, vagy a szegregálódó területeken található, közülük lakáshatásra alkalmatlan 15 lakás, melynek nem a felújítását, hanem a lebontását tervezi az önkormányzat, a felújítás magas költségei és a szegregálódási folyamat végleges megakadályozása miatt.

Szegregátumokra és szegregálódó területekre megfogalmazott beavatkozások

A Puttony utca területspecifikus célkitűzései

A gyerekek óvodáztatásának minél korábbi elindítását és ahhoz igazodó nevelési program kidolgozását ajánlották a gyerekek oktatási integrációjának erősítésére, mely növeli a gyerekek esélyeit olyan intézményben, mely a családtól eltérő értékeket és magatartást vár el tőlük. Az óvodai beíratások nem emelkedtek, a már beírt gyerekek gyakran hiányoznak, a szülők nem tartják fontosnak az óvodáztatást. A kicsiket általában az iskolás testvérek viszik az óvodába, de az iskolai hiányzások száma is magas, ha a nagyobb testvér nem megy iskolába, a kicsi sem jut el az óvodába. A gyermekjóléti családgondozók a terület „járőrözésével” próbálják az iskolai hiányzások számát csökkenteni, azonban ez időigényes és nem hatékony módszer.

A szegregátum hiányos infrastruktúrájának fejlesztése nem valósult meg, a Puttony és Présház utcában hiányzik a szilárd burkolatú út és járda, a Puttony és Köztes utcákban a szennyvízcsatorna.

A szegregátum terjeszkedésének megállítását az építési tilalom bevezetésében valamint újabb telkek kiosztásának leállításában látták, mely célokat az önkormányzat támogatta és ennek megfelelő döntéseket hozott. Célként fogalmazták meg a lakóépületeken belül tapasztalható, egészségre káros problémák (penészes falak) megszüntetéséhez támogatások nyújtását.

Szűcs telep –Kernács Telep speciális területspecifikus célkitűzései

A szilárd burkolatú út teljes kiépítését valamint a biztonságos gyalogos aluljáró megépítését vagy a felüljáró akadálymentessé tételét fogalmazta meg az IVS. A gyalogos aluljáró kiépítése elmaradt a vasút korszerűsítésekor, az elavult vasszerkezetű, nem akadálymentesített felüljáró használata nehéz és nem biztonságos a babakocsival vagy kerekes székkel közlekedők számára, mely akadályozza a város intézményeinek, a közszolgáltatásoknak elérhetőségét. A Szűcs telepiek által várt, kért változások nem valósultak meg.

Akácos út - Csengeri út területspecifikus célkitűzései

A szegregálódó terület felszámolása, a lakóingatlanok lebontása és a lakók integrált környezetbe költöztetése folyamatos.

Ugyer területspecifikus célkitűzései

Hasonlóan a többi szegregátumhoz, illetve szegregálódó területhez az infrastruktúra fejlesztését, ezen belül a szilárd burkolatú műút valamint a közmű minél nagyobb területű kiépítését fogalmazták meg. A területen élő roma lakosság integrációjának elősegítésére a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálat szakemberei rendszeres kapcsolatot tartanak a családokkal, melyet nehezít a város és a külterület közötti távolság.

III. 2. A 2009-es Antiszegregációs Tervben hozott intézkedések megvalósulásának értékelése

A tervben megfogalmazásra került beavatkozások csak kisebb részben kerültek megvalósításra. Legsikeresebbnek az Akácos úti telep fokozatos felszámolása és a lakók elhelyezése bizonyult, azonban az építési tilalom nem hozta meg a várt eredményt, a Puttony utcai szegregátummal térben összeköttetésben álló új kialakuló szegregátum megjelenéséhez vezetett.

Az oktatási integráció érdekében az integrált oktatás-nevelés valamint egyes intézményekben a kompetencia alapú oktatás bevezetése elősegíti a halmozottan hátrányos helyzetű diákok integrációját. Az óvodáknál a tagóvodáknál jelentkezik a HHH gyerekek magasabb aránya. A szegregátumok a körzethatárok alapján külön óvodákkal rendelkeznek: a Szűcs- és Kernács telepi szegregátumban működő óvodával, valamint a szegregátumok gyerekeit fogadó Malom téri tagóvodával. Az óvodákra háruló szocializációs feladatot nehezíti a szülők óvodához való hozzáállása, eltérő kultúrája is. Az integrálódást könnyíthetnék a korai szocializációt segítő szolgáltatások, azonban a gyermekjóléti szolgálat a források elapadásával nem tudta fenntartani a Biztos Kezdet programot, valamint a Puttony utcai szegregátumban fiatal anyák számára létrehozott életvezetési klubként működő Teaházat.

A foglalkoztatási integráció érdekében meghatározott beavatkozások idővel okafogyottá váltak a közfoglalkoztatás kiszélesedésével. Az önkormányzat és a munkaügyi központ közötti együttműködés folyamatos.

Nem történt változás az infrastruktúra és a közművek fejlesztésének területén. A szegregátumokban és a szegregálódó területeken nem nőtt a szilárd burkolattal ellátott utcák száma, az önkormányzat a földes utak karbantartását gréderezéssel előre ütemezett terv szerint biztosítja. A Szűcs és Kernács telep lakói számára a vasúti átkelést továbbra is az elavult szerkezetű, nem akadálymentesített felüljáró biztosítja, és a Puttony utcai szegregátumban nem épült meg a szennyvízvezeték.

(A részletes helyzetelemzést a Stratégia részét képező Antiszegregációs Program tartalmazza. Ehelyütt az elemzés összefoglalását adjuk.)

A városrészi elemzéseknél már körvonalazódtak azok a területek, ahol a népesség társadalmi összetétele és a terület fizikai jellemzői is kedvezőtlenebbek. Az IVS helyzetelemző fejezete meghatározza azokat a kisebb területegységeket, ahol a szegregáció már előrehaladott, illetve ahol annak elmélyülése fenyeget. A lehatárolás a Városfejlesztési Kézikönyvben meghatározott ún. szegregációs mutató alapján történik. A Kézikönyvben foglaltak szerint 2009-ben azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül elérte, illetve meghaladta az 50%-ot.

Mindenek előtt tekintsük át a 2009-es IVS részét képező Antiszegregációs Terv alapján kialakított szegregátumokat, illetve szegregálódó területeket! A KSH 2001-es népszámlálási adatai alapján egy szegregátum került lehatárolásra: a Keleti kertvárosban a Puttony utcában, kertesi családi házas, ikerházas, sorházas beépítésű területen helyezkedik el. Ez a település egy viszonylag újabb beépítettségű területe,

ahol a beépítettség mértéke még nem teljes, vagyis további építkezésre van lehetőség. Ezért az önkormányzat különböző eszközökkel próbálja korlátozni a szegregátum területének növekedését, így például megszüntették újabb telkek, illetve építési engedélyek kiosztását. A terület lakosságának társadalmi-demográfiai helyzetét illetően megállapítható, hogy az itt élő népesség viszonylag fiatal korösszetételű (egyetlen 60 éves vagy annál idősebb lakos sincs), iskolázottság és foglalkoztatottság tekintetében pedig meglehetősen kedvezőtlen helyzetű (az itt élők több mint negyötöde legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, és háromnegyedének nincs rendszeres munkajövedelme); a roma lakosok aránya 75-80%, vagyis a terület etnikai szegregátumnak tekinthető.

A szegregátum mellett még 3 db szegregálódó terület is meghatározásra került a 2001-es adatok alapján. Ezek közül egy az Északi Ipari-Kereskedelmi övezetben, egy a Keleti kertvárosban, egy pedig a Külterület városrészben található. Ezekben a területeken a szegregációs mutató 40% fölötti volt, vagyis még nem érte el a küszöbértéket, de erősen leromlott területnek számított.

Az Északi Ipari-Kereskedelmi övezet Szűcs telep-Kernács telep része közül a korábban MÁV-telepnek épült Szűcs-telepen kertés családi házak találhatóak, az ipari övezetbe beékelődött, egy utcányi területet elfoglaló Kernács-telep pedig szintén kertés családi házakkal beépített, a beépítettség teljes az utca mindkét oldalán.

A Keleti kertvárosban az Akácos utca - Csengeri utca által határolt teljes beépítettségű, sorházas jellegű területen a korábban orosz tiszt lakások 8 tömbből álló telepet képeznek. A terület lakásai közül csak kevésben történt meg a víz- és gázbekötés, és mivel nagyrésztük önkormányzati tulajdonban van, ezért az önkormányzat a lakások felújítása helyett évente egy-egy tömböt felszámol, lakói számára pedig integrált területen lévő önkormányzati bérlakást biztosít. A 2011-es népszámlálási adatok alapján szegregátumnak számít.

Ugyer Cegléd városának Külterület városrészében található tanyás jellegű terület. Korábban főleg hétvégi kertek, és ennek megfelelően nagyrészt hétvégi házak voltak a területen, majd az utóbbi években kezdtek bevándorolni főleg az ország keleti részéből származó, túlnyomórészt szegény, zömében roma családok. Ezekben a családokban gyakran 6-10 gyermek is él, ezért a gyermekszám növekedésével kiemelten fontossá vált a területen élő gyermekek óvodáztatása-iskoláztatása. Ennek érdekében 2008-ban átadásra került a Várkonyi István Általános Iskola és Óvoda Örkény úti Tagintézménye.

A KSH adatszolgáltatás alapján 2011-es népszámlálás szerint a városban található szegregátumok a következők:

A Településfejlesztési Kézikönyv szerint a járasszékhelyeken szegregátumnak (szegregálnak) tekintendő az az összefüggő városrész, ahol legalább 50 fő lakos él és a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül legalább 35 százalék. A szegregációs mutató értéke 30-35 százalék között mozog, szegregálódó vagy szegregációval veszélyeztetett területnek minősül.

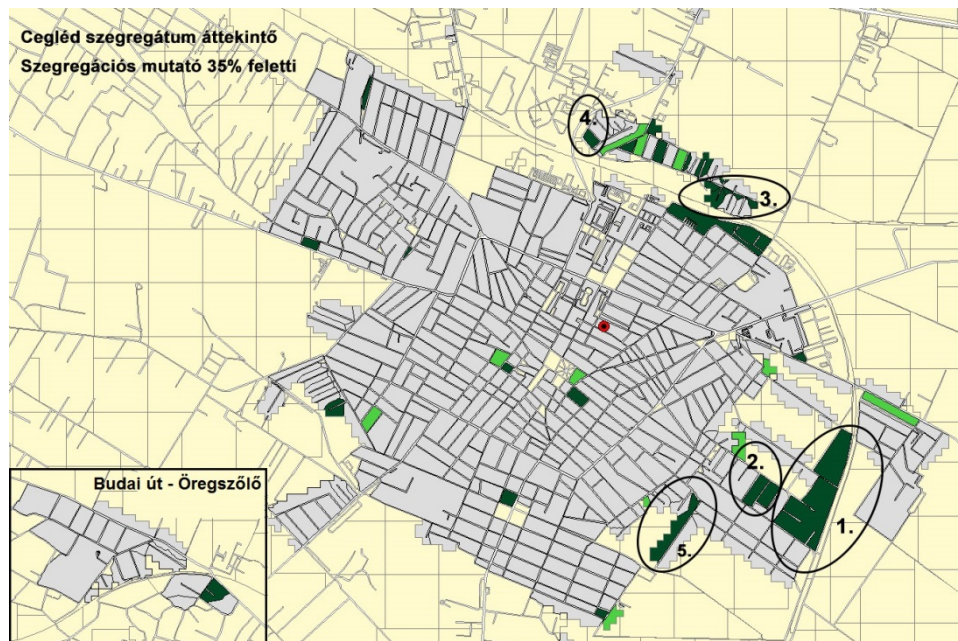
Három szegregátum található a Keleti kertváros városrészben. Az 1. számú szegregátum a Vasút - Aszaló utca - névtelen utca - Kékkő utca - névtelen utca - Köztes utca - Tőke utca - Szüret utca által határolt területen található. A KSH adatszolgáltatás szerint 2011-ben itt 104 fő lakott 21 ingatlanban. A 2001-es adatok alapján a területet a 2009-es IVS megemlíti, de csak a Kékkő utca - Köztes utca közötti területre helyezi, ahol az adatok szerint 44 fő élt, vagyis területét, illetve népességét tekintve jelentős mértékben bővült. A 2. számú szegregátum az 1. számú szomszédságában, a Köztes utca - Szilva utca - Puttyony utca - Szüret utca - Présház utca által határolt területen helyezkedik el, a 2011-es adatok szerint a lakóépületek

száma 42 db, a lakónépeség 211 fő volt. Ez a terület az egyetlen szegregátumként szerepel a 2009-es IVS-ben, de területe csak a Puttony utcára korlátozódott, a lakók száma 160 fő volt, tehát ez a terület is komolyabb mértékben nőtt. Az 5. számú szegregátum az Akácós utca nyugati oldalán a Szellő utcától a Csengeri utcáig tart, itt 2011-ben 132 fő lakott 46 ingatlanban. A 2009-es IVS két külön területként tünteti fel, az egyiket a Csengeri utca és a Csengeri szél között található (lakónépesége 105 fő), a másikat szegregálódó területként (a szegregációs mutató 40% feletti, de 50% alatti) a Csengeri utca és az Akácós utca vége közé helyezi (272 lakos). A 2009-es IVS-ben szereplő, és a 2011-es népszámlálási adatokon alapuló állapot közötti változások a térképek összehasonlítása alapján egyértelműen nem azonosíthatók.

Két szegregátum található az Északi Ipari-kereskedelmi övezetben. A 3. számú szegregátum a Fűtőház utca déli oldalán a Pacsirta utcától a Vezér utca mindkét oldalán dél felé terjed, 2011-ben 60 fő lakott itt 17 ingatlanban. A szegregátum területére a 2009-es IVS a 2001-es népszámlálási adatokra alapozva két területet helyez, az egyiket a Határ utcába (26 fő), a másikat a Vezér utca - Fogoly utca - Fűtőház utca által határolt területre (63 lakos). A 2009-es IVS-ben szereplő, és a 2011-es népszámlálási adatokon alapuló állapot közötti változások a térképek összehasonlítása alapján egyértelműen nem azonosíthatók. A 4. számú szegregátum a Posta dűlő - Illés utca - Tabán utca között helyezkedik el, 2011-ben 132 lakos és 46 ingatlan volt itt. A területet a 2009-es IVS is megemlíti, de jóval nagyobb kiterjedésűnek jelzi, ennek megfelelően népességszámát is magasabbnak tünteti fel (268 fő). A 2009-es IVS-ben szereplő, és a 2011-es népszámlálási adatokon alapuló állapot közötti változások a térképek összehasonlítása alapján egyértelműen nem azonosíthatók.

Egy szegregátum található a Külterület Tanítóföld részén. A 2011-es népszámlálás adatai szerint 21 ingatlanban 58 fő lakik itt. A terület nem szerepel a 2009-es IVS-ben.

30. ábra Cegléd szegregátumai

Forrás: KSH Népszámlálás 2011 alapján

Ábrajegyzék

1. ábra - Az ország jövőképe és fejlesztési célrendszere a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepcióban
2. ábra - Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció célrendszerének kapcsolata az EU2020 stratégiához
3. ábra - Prioritások és fejlesztési tématerületek a Nemzeti Fejlesztés 2030 koncepcióban
4. ábra – Budapest vonzáskörzete
5. ábra – Vidéki térségek
6. ábra – A sikeres város” stratégiájának alapelemei a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 dokumentumban
7. ábra - A koncepció átfogó, stratégiai és horizontális céljai
8. ábra - Cegléd az OTRT szerkezeti tervében
9. ábra - Cegléd a PMTRT szerkezeti tervében
10. ábra - A PMTrT korlátozó övezeteinek Ceglédet érintő lehatárolása
11. ábra - A ceglédi lakások megoszlása lakásméret kategóriák szerint
12. ábra - Az eladó ceglédi lakások átlagárának változása 2003 és 2013 között
13. ábra – Területfelhasználás a településszerkezeti terv alapján
14. ábra - A városközpont zöldterületei
15. ábra - Zöldterületek a külső városrészekben
16. ábra - Régészeti területek Cegléd területén
17. ábra - Cegléd város csapadékvíz-elvezető rendszere
18. ábra – Vízyűjtőterület Cegléd térségében
19. ábra - Magyarország belvív veszélyeztetettségi térképe (1. belvízzel nem, vagy alig veszélyeztetett terület, 2. belvízzel mérsékelten veszélyeztetett terület, 3. belvízzel közepesen veszélyeztetett terület, 4. belvízzel erősen veszélyeztetett terület)
20. ábra A 4. számú szegregátum térképe
21. ábra A szegregátum és az ahhoz tartozó városnegyed, illetve Cegléd lakóinak korcsoportos összetétele,
22. ábra A szegregátum, az ahhoz tartozó városnegyed és Cegléd lakossága iskolai végzettség szerint, 2011
23. ábra Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011
24. ábra A lakások komfortfokozat szerinti mutatói a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011
25. ábra Az 5. számú szegregátum térképe

26. ábra A szegregátum és az ahhoz tartozó városnegyed, illetve Cegléd lakóinak korcsoportos összetétele, 2011

27. ábra A szegregátum, az ahhoz tartozó városnegyed és Cegléd lakossága iskolai végzettség szerint, 2011

28. ábra Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

29. ábra A lakások komfortfokozat szerinti mutatói a szegregátumban, az ahhoz tartozó városrészben és Cegléden, 2011

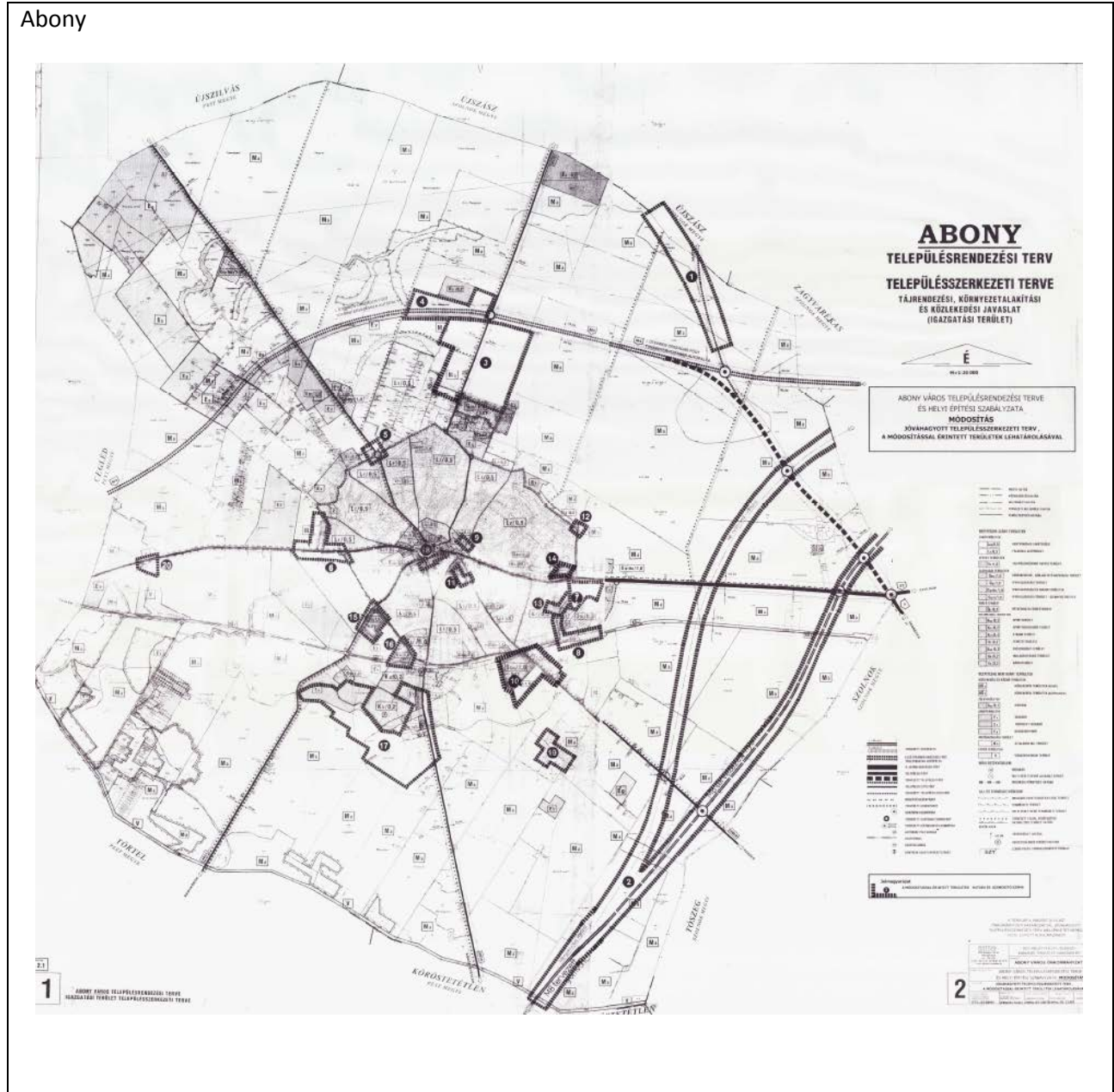
30. ábra Cegléd szegregátumai

Táblázatok jegyzéke

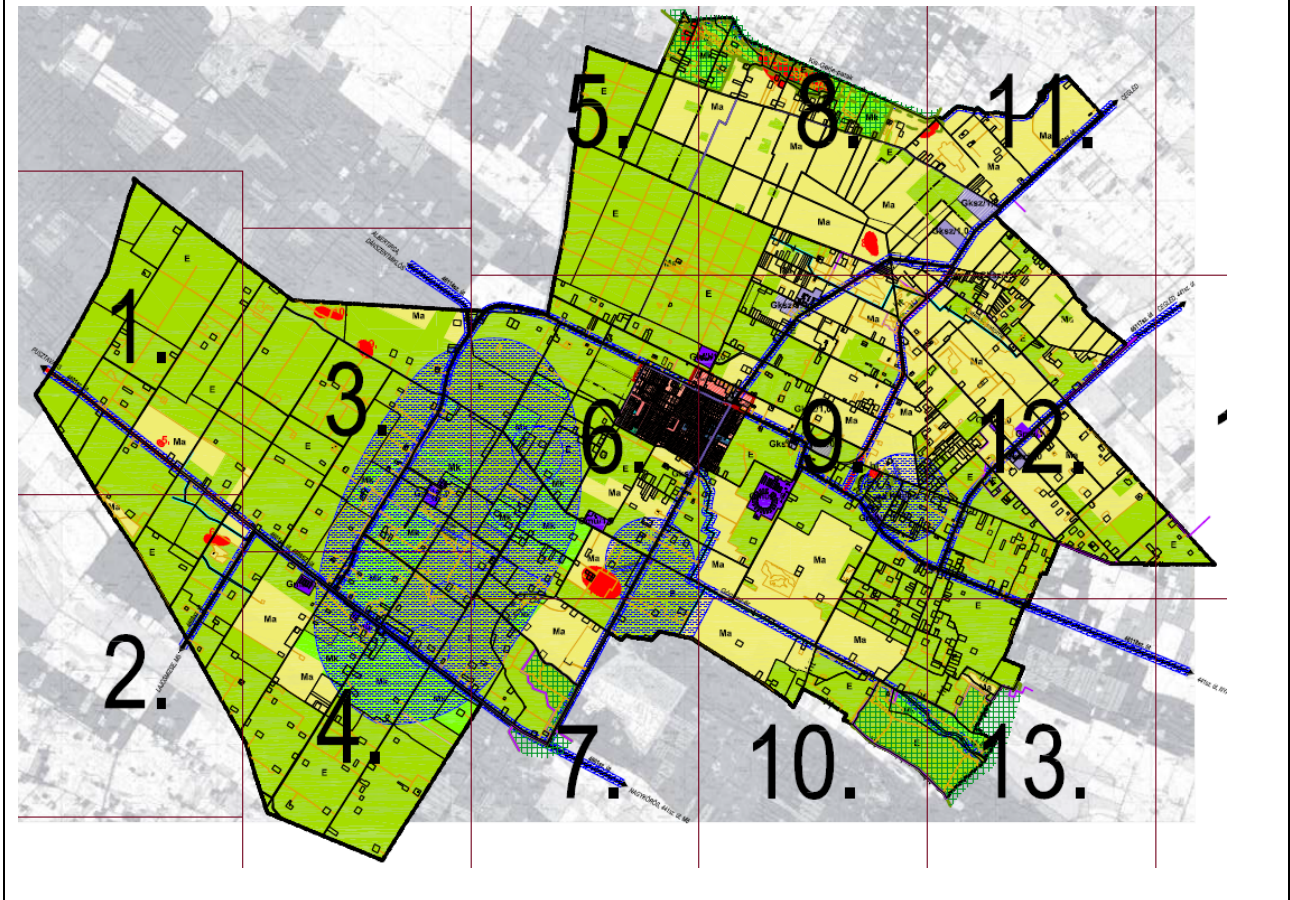
1. táblázat - A PMTrT Cegléd területét is érintő övezetei, és az övezeti érintettség területnagysága
2. táblázat - A Közép-Magyarország régió gazdasági fejlettsége kelet-közép-európai összehasonlításban
3. táblázat - A Cegléden székhellyel bíró vállalkozások néhány fontosabb adata
4. táblázat - Az egy főre jutó helyi iparűzési adó (HIPA) bevétel Cegléden a 2000, 2005, 2010. évben
5. táblázat - Ingázás és a foglalkoztatási kapacitás alakulása Cegléden, 2001–2011.
6. táblázat - Ceglédi regisztrált társas vállalkozások nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlása 2012-ben
7. táblázat - Ceglédi regisztrált társas vállalkozások létszám kategória szerinti megoszlása 2012-ben
8. táblázat - Beérkezett és támogatott ÚMFT pályázatok Cegléden, 2007–2013
9. táblázat - Támogatott pályázatok számának megoszlása KKV besorolás szerint Cegléden, 2007-2013
10. táblázat - Támogatott ÚMFT programok adatai, 2007–13 (ceglédi vállalkozások)
11. táblázat - Cegléd képzettségi viszonyainak változása, 1990–2011
12. táblázat - Foglalkozási rétegződés Cegléden 2012-ben
13. táblázat - Szabadalmi bejelentések és megadott szabadalmi bejelentések száma Cegléden a 2009–2012 időszakban
14. táblázat - Cegléd lakásainak főbb jellemzői
15. táblázat - Cegléd lakásainak főbb minőségi jellemzői
16. táblázat - Cegléd önkormányzatának költségvetési bevételei 2011 és 2014 között
17. táblázat - Helyi adóbevételek Cegléden
18. táblázat - Cegléd önkormányzatának költségvetési kiadásai 2011 és 2014 között
19. táblázat - A közfoglalkoztatásban résztvevők száma Cegléden 2011 és 2014 között
20. táblázat - A ceglédi önkormányzati tulajdonú bérlakások jellemzői 2013-ban
21. táblázat - A Cegléd Város Önkormányzatának részvételével megvalósított energetikai célú projektek
22. táblázat – Csapadékvizek befogadói

Mellékletek

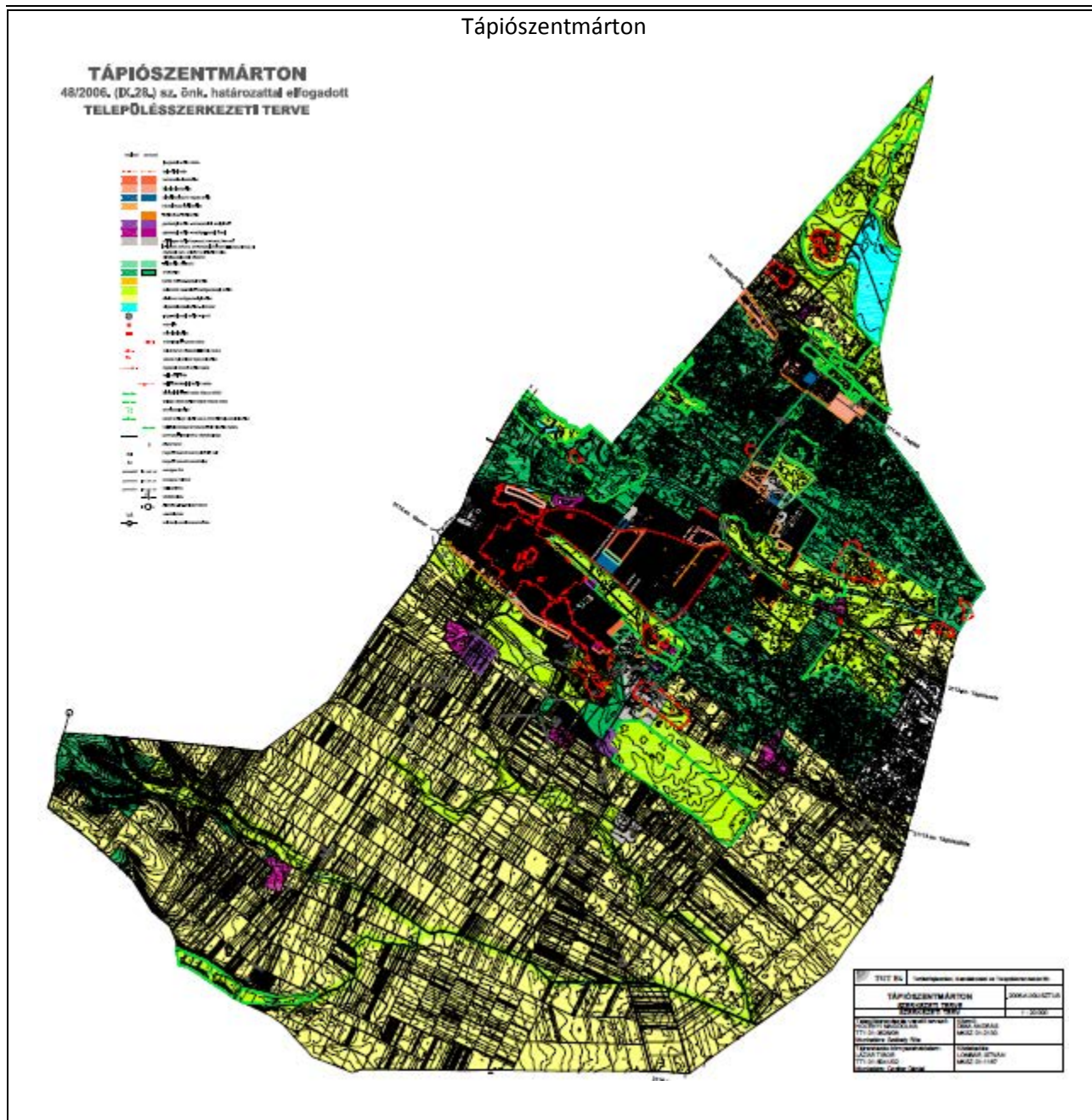
1. melléklet: A szomszédos települések településrendezési tervei

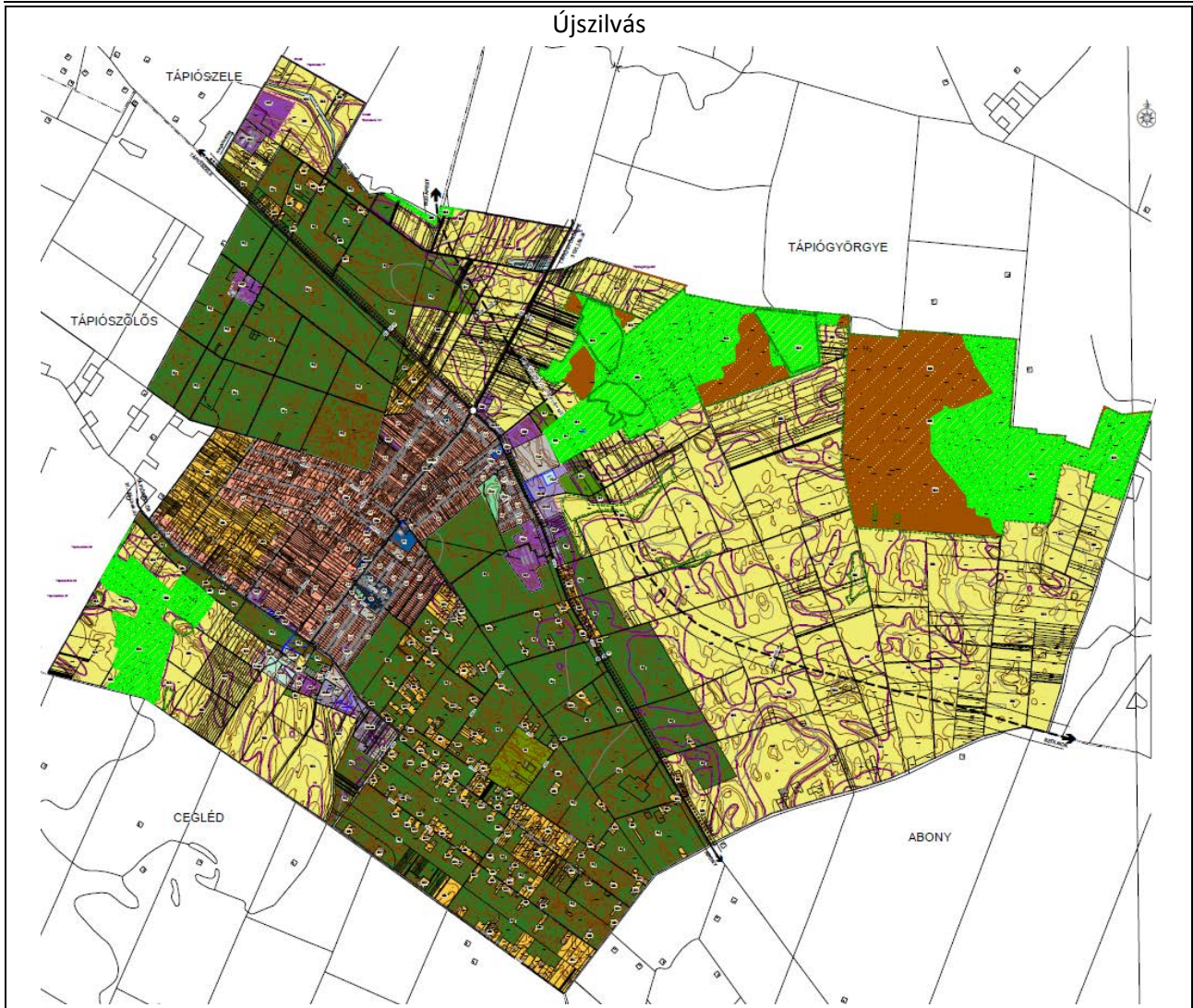

Csemő

Tápiószentmárton

Tápiószőlős

